

De hoefsmid : geïllustreerd maandblad voor hoefsmeden en anderen die in het hoefbeslag belang stellen in Nederland.

<https://hdl.handle.net/1874/330807>

DE HOEFSMID

JAARGANG 1937

UITGAVE:
N.V. DE ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ - DEN HAAG

THE
UNIVERSITY
UTRECHT

A

110 A 397

DE HOEFSMID

Geïllustreerd Maandblad voor hoefsmeden
en anderen die in het hoefbeslag belang stellen

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onder-
wijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

Onder redactie van Dr R. H. J. Gallandat Huet
met medewerking van onderscheidene deskundigen

Uitgegeven door de Zuid-Hollandsche Boek- en
Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, Den Haag

XLII Jaargang

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0851 7983

's - G R A V E N H A G E 1 9 3 7

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

I N H O U D

De titels, voorzien van een †, geven artikelen aan waarin een of meer afbeeldingen of figuren zijn opgenomen, — artikelen met * zijn bijdragen onder een afzonderlijk hoofd; de overige zijn korte mededeelingen, hetzij oorspronkelijke, hetzij aan andere bladen ontleend.

De Romeinsche cijfers duiden het nummer der aflevering aan, de gewone de bladzijden.

- Balkzool en balkijzer †VIII 117.
 Beslaan. Hoeveel paarden kan men — X 154.
 Beslag op keuringen IV 53.
 Beslag met kunsthoorn *VIII 117.
 Beslag legerpaarden II 27.
 Beslag der paarden bij de Olympische Spelen te Berlijn *I 10; *II 26.
 Boekbespreking: „Paardenkennis” door W. Th. Carp *I 8; „Een smid tot een smid V 71.
 Circulaire van de Ver. van onderwijzers aan Stamboeken en Vereenigingen *V 65.
 Concours-beslag *VI 90.
 Cursus in hoefbeslag: te Utrecht *III 33; *IV 57; te Roermond †III 44; te Breda †*IV 52; te Lochem-Laren †*IV 58; te Zierikzee †*IV 59; te Helden †*VI 99; te Emmen *XI 165.
 Cursussen in hoefbeslag 1936—1937 *IV 59.
 Doofheid bij paarden I 12.
 Draverbeslag *V 71.
 Examen onderwijzers in practisch hoefbeslag †*II 21.
 Examen-commissie voor het Rijksdiploma *VIII 116.
 Harmen †, H. B. — *III 42.
 Hoefbeslag-aangelegenheden in 1936 *I 1.
 Hoefbeslag bij plathoef *X 153.
 Hoefbeslag. Waardeering door een jachtvereeniging *III 45.
 Hoefbeslag op hengstenkeuringen: Goes †*III 35; Elst *III 37; *IV 51.
 Hoefbeslag in Schotland †*VI 81.
 Hoefbevangenheid II 28.
 Hoefsmederijen: van Nouwens te Voorschoten *I 5; G. Kleyn te Hillegersberg †*II 23; Lipman te Voorburg †*III 40; Scherock te 's Hage †*IV 55; C. van Wijk te Delft *V 68; †VI 88; Jansen te 's Hage *VI 88; Jungerius te Gouda *VII 106; Gebr. Pley te Leiden *VIII 121; G. Jungerius †*XI 162.
 Hoefijzers van duraluminium I 14.
 Hoeven. Verwaarloosde — †IX 135.
 Hoorwand en -zool II 28.
 Ingezonden stukken: Beslag der paarden op de Olympiade te Berlijn II 26; opleiding onderwijzers V 72; beslag bij dravers X 150; cursussen voor onderwijzers X 150; waarde van een diploma XI 166.
 Inleiding *I 1.
 Kalenders I 12.
 Kalkoenen (verwisselbare) V 76.
 Koetsiers te Brussel *VI 94.
 Kunsthoorn VIII 117.
 Lameris †, F. — †*X 145.
 Legerbeslag II 27.
 Lungwitz †X 145.

Militaire hoefsmidsschool te Amersfoort *III 41; VII 100; IX *139; X 152.

Onderwijzers in practisch hoefbeslag (nieuw geslaagden) †*II 21; vergrootte deelname aan den cursus *XI 161.

Opleiding van onderwijzers *V 72.

Paardenfokkerij in Nederland sinds 1900 *XI 169.

Paardenfokkerij (congres te Scheveningen) *VI 86; *VII 120.

Plathoef. Hoefbeslag bij — *X 153.

Prijzen voor hoefbeslag in Schotland *VI 84.

Rapport wedstrijd in hoefbeslag te 's Bosch *VIII 114.

Rijksdiploma als hoefsmid *IV 57; verslag voorjaarsexamen *V 66; examen-commissie *VIII 116.

Schotland. Hoefbeslag in — †*VI 81.

Tentoonstelling te 's Bosch *VII 97.
Toongewicht *IX 135.
Travaille-basculé II 18.

Vereeniging voor onderwijzers in practisch hoefbeslag: agenda algemeene vergadering *I 5; verslag algemeene vergadering *II 17; verzonden circulaire aan stamboeken en vereenigingen *V 65; mededeeling over vergrootte deelname aan den cursus *XI 161.

Verkeer, vervoer en het paard *VIII 123.

Vorstelijk huwelijk †*I 3.

Vragenbus: over de hengstenkeuring te Utrecht V 74.

Wedstrijd in hoefbeslag te 's Bosch *III 47; *VI 92; *VII 97; *VIII 114; te Varsseveld *IX 129; te 's Bosch (Nationale Vereeniging) *IX 131; te Groningen IX 141; *X 147; Hulst *X 149; Waardeering der fokkers *X 158; Wychen *XI 164.

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct.— Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

1937

Wanneer wij, der goede gewoonte getrouw, bij den aanvang van het nieuwe jaar een terugblik slaan op het achter ons liggende, dan mogen wij, wat ons vakblad betreft, niet ontevreden zijn. Het vele aantal oorspronkelijke artikelen en de veelvuldigheid van inzenders pleit voor de belangstelling in het vakblad en het beste hebben wij dit kunnen constateeren bij het aansnijden van het onderwerp „welke de richtsnoer bij het besnijden behoort te zijn”. Dit zoo uitermate belangrijke en praktische thema is door den heer Crezée ingeleid en hierop hebben talrijke deskundigen, zoowel theoretici als practici, hunne zienswijze weergegeven, waarop de inleider telkens weer zijn standpunt heeft verdedigd en verduidelijkt. Ontegenzeggelijk zal deze „pennestrijd” van groot nut geweest zijn en „de rechte voetast” is dan ook maandenlang op veler tong geweest, heeft de gedachten bezig gehouden, tot studiezin aangezet en „het Hoefbeslag” heeft hiervan geprofiteerd. Het kan toch niet anders dan in het belang van het vak zijn wanneer de beoefenaren en zij die er, hoewel zelf geen smid zijnde, toch groot belang in stellen, vraagpunten naar voren brengen, deze naar hun beste weten en overtuiging toelichten en uit deze uitwisseling van gedachten leering trekken. Wij zijn de inzenders dan ook zeer dankbaar voor de door hen genomen moeite dit alles op papier te zetten en hopen, dat zich in 1937 ook belangrijke onderwerpen voor een dergelijke openbare bespreking in ons maandblad zullen voordoen en zullen worden behandeld. Dat de genoemde polemieek belangrijk is geweest, bewijst wel de belangstelling waarmede deze ook in het buitenland is gevolgd, waar hetzelfde onderwerp ook in studie was genomen.

Gaan wij na hoe het afgelopen jaar voor de hoefsmiden is geweest, dan geeft dit geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. De wereldtoestand is nog te weinig in gunstigen zin veranderd om directe juichtonen aan te heffen, doch het laat zich wel aanzien, dat aan een geleidelijk en langzaam terug-

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

21 JAN. 1937

UTRECHT

keeren naar de betere tijden gedacht kan worden, zonder zich schuldig te maken aan overdreven optimisme. Wij zullen hopen dat zich dit zal manifesteren in den landbouw, want slechts als het den boeren goed gaat, kan de hoefsmid in deze verbeterde welvaart deelen.

De hoefsmederijen zijn voor het meerendeel teruggedrongen naar het platteland en in de steden is het niet waarschijnlijk, dat het ooit weder tot vermeerdering en opbloei zal komen, daarvoor is de autotraxie te intensief doorgevoerd en is ook het verkeersprobleem te moeilijk geworden; snelverkeer en gladde plaveisels spreken ook een woordje mee en niet ten gunste van het paard.

Op het platteland zal echter het paard steeds blijven domineeren en zal dus ook de hoefsmid zijn werkkring behouden. Dit blijkt al uit de groote animo die steeds is blijven bestaan voor de opleiding tot hoefsmid en voor het afleggen van het diploma van Rijksgediplomeerd Hoefsmid. Dat onder de gevestigde hoefsmiden de lust in verdere vakstudie groot is, bewijst het beste de vele inschrijvers of liever gegadigden voor de opleiding tot de onderwijzerscursus, die eenmaal 's jaars te Utrecht gehouden wordt. Hoewel uit dezen cursus de toekomstige onderwijzers gerecruteerd worden, weten de deelnemers van te voren dat de kans uiterst klein is dat zij daarvoor later in aanmerking zullen komen, daar toch de cursussen in Hoefbe lag aan in den regel vaste en steeds dezelfde plaatsen zijn gebonden. Toch getroosten zij zich een jaar lang groote opofferingen in geld en tijd om deze applicatie, deze verdere studie door te maken, wel het beste bewijs, dat zij hun vak liefhebben en tevens de beste waarborg, dat zij later tot de beste beoefenaars van het vak zullen behooren. De leden van den bond van onderwijzers kan men dan ook als de coripheeën, de steunpilaren van het hoefsmidvak beschouwen, en het was daarom van groot belang en stemde tot groote vreugde, dat deze door bezuiniging gestaakte cursussen nu weer, naar het schijnt, onvoorwaardelijk worden voortgezet.

Laat ons deze korte intreerede voor 1937 eindigen met den dank te brengen aan alle inzenders van artikelen voor hunne belangstelling, het tijdschrift bewezen en hen aanmoedigen hun steun te blijven geven, opdat de inhoud voor een ieder aantrekkelijk moge blijven. Ook een woord van dank aan de Uitgeefster voor de keurige wijze, waarop het maandblad werd verzorgd, en waarbij geen kosten voor afbeeldingen enz. zijn gespaard. Tenslotte onze beste wenschen voor de lezers in 1937, zoowel voor wat hun bedrijf als hunne particuliere aangelegenheden betreft en meteen opwekking om „de Hoefsmid" te blijven lezen en de lezerskring te helpen uitbreiden, want hoe grooter deze kring is, des te belangrijker kan ook de inhoud zijn; laat ons in deze allen trachten een steentje ten goede bij te dragen en hopen, dat 1937 een belangrijk en nuttig vakblad moge voortbrengen.

DE OFFICIEELE PHOTO VAN HET VORSTELIJK BRUIDSPAAR:
H. K. H. PRINSES JULIANA EN Z. K. H. PRINS BERNHARD.

Photo Ziegler, den Haag

De huwelijksdag (7 Januari) heeft de kroon gezet op de feestelijkheden, die met de verloving zijn aangevangen en in de bruidsdagen tot steeds grootere hoogte werden opgevoerd. De Residentie heeft op 7 Januari een nationalen feestdag gekend als nimmer te voren, — misschien wel uitbundiger, maar niet grootscher en waardiger. De getallen bezoekers, door de dagbladders vermeld, hebben respect afgedwongen en doen zien hoe hecht het Nederlandsche volk zich verbonden gevoelt met het Oranje-huis. Ook de paardenliefhebbers zijn bij de huldebetuiging niet achtergebleven en wij spreken van deze plaats onze hartelijke gelukwenschen uit voor de toekomst van het Vorstelijk Paar.

Bij het ceremonieele gedeelte — in den bruidsstoet, bij de eerewachten, bij de afzetting — hebben het paard en het rijtuig als vanouds weer een groote en voorname rol gespeeld. Grootsch was de indruk, dien de met

8 paarden bespannen gouden koets maakte en eveneens de daarop volgende glazen koets en de statie-rijtuigen. Kortom, het was een dag, dien iedere getuige lang in het geheugen zal houden.

Het gladde plaveisel was langs den geheelen weg, waarlangs de stoet ging, van een laagje zand voorzien. Dit heeft gunstig gewerkt en aan geen der talrijke dienstdoende paarden is dan ook het minste ongelukje overkomen.

Z. D. H. Prins Bernhard (x) na zijn beëdiging als ritmeester a la suite slaat op zijn volbloed Beatrix het voorbijtrekken der troepen gade (voor het paleis Noordeinde te 's-Gravenhage).⁴

GELEGENHEIDS- KOOPE!

Patent-Kalkoenen N.
Model te koop — scherp —
 $\frac{1}{2}$ duims schroefdraad.
1000 st. f 5.—; 2000 st. f 9.50;
3000 st. f 13.—; 4000 st. f 17.—
5000 st. f 20.— af Amsterdam
Monsters gratis L. NOPOL,
postbox 83, Centr. A'dam.

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch hoefbeslag op Zaterdag 30 Januari des voormiddags te 10.30 in Café Rest. „Witjens" Vredenburg, Utrecht.

Agenda:

1. Opening.
2. Vaststelling der notulen.
3. Behandeling ingekomen stukken.
4. Jaarverslag.
5. Bestuursverkiezing.
 1. Rekening en verantwoording van den Penningmeester.
 7. Aanwijzing van de rekening-commissie voor volgend jaar.
 8. Verslag premiekeuring Utrecht.
 9. Wat zal de toekomst voor den hoefsmid worden?
Inleider de heer Mathijssen te Herveld.
10. Het verkrijgen van een verplichtend diploma.
11. Rondvraag, sluiting, uitbetaling reiskosten.

Pauze.

Gemeenschappelijke lunch.

12. Bezoek aan de kliniek voor Veterinaire heelkunde met verschillende demonstraties door Prof. Dr. Hartog.

Namens het Bestuur:

M. Ritsema, voorzitter. H. Vossers, secretaris.

CURSUS TER OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Wij vestigen de aandacht op de advertentie voorkomende op blz. 9, betreffende het toelatingsexamen tot de cursus in practisch hoefbeslag.

HOEFSMEDERIJ TE VOORSCHOTEN.

Eig. de heer L. B. N o u w e n s.

In de laatste afleveringen van „De Hoefsmid" zijn enkele smederijen in Den Haag in het kort besproken. Daaruit is gebleken dat eenige hoefsmederijen in de residentie, dank zij het groot getal aanwezige zadelpaarden, zich nog kunnen handhaven. Overigens is bekend dat het hoefsmidsvak in de steden, met de opkomst der autotraxie, erg in de verdrukking is geraakt. Op het platte land blijft het paardenbestand nog tamelijk stationnair, — is zelfs hier en daar toegenomen waar de landbouw intensiever wordt gedreven. Maar dit bettref dan ook hoofdzakelijk de akkerbouw-districten en waar akkerbouw en veeteelt samengaan. In weide-streken, alzoo bij de veeboeren, is geen vooruitgang te constateeren, Integendeel.

Voorschoten ligt in een weide-district tusschen den Haag en Leiden. Het dorp telt twee goede hoefbeslaginrichtingen met vakmensen aan het hoofd. Die van den heer van Mullingen en die van Nouwens, beide gediplomeerd.

Ons bezoek gold thans de oudste smederij, die van den heer N o u w e n s, gelegen in de Voorstraat no. 55. Dit bedrijf kan met recht een familie-zaak worden genoemd, want ze is van het begin der 19e eeuw steeds van vader op

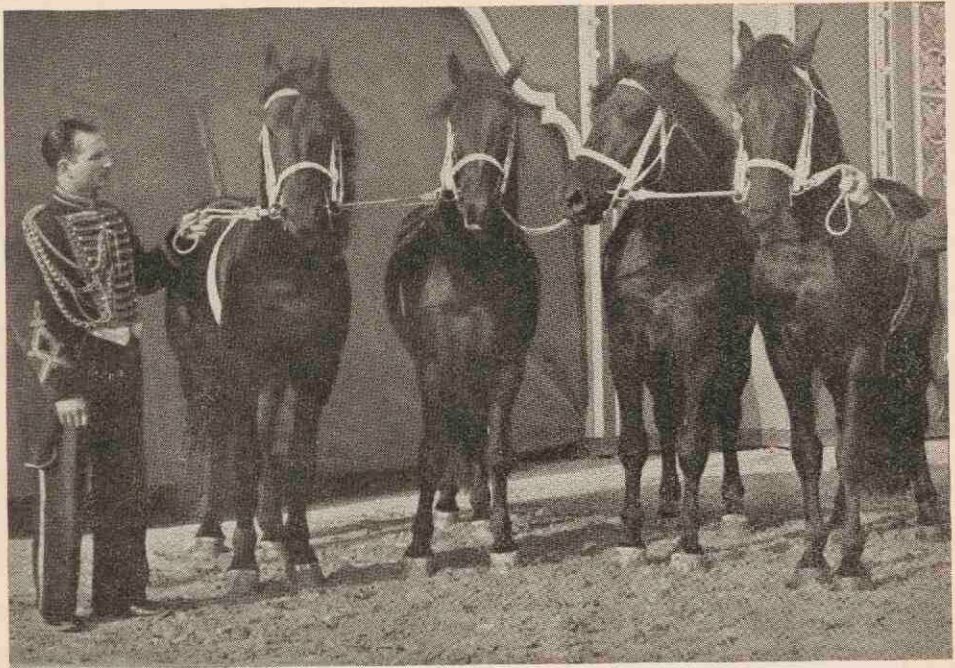
zoon overgegaan. Het pand kenmerkt zich in de betrekkelijk smalle straat door de travaille, die men een verkeersobstakel zou kunnen noemen, wanneer er druk verkeer was, maar zulks is niet zoozeer het geval en uit zoodanig oogpunt dus minder hinderlijk. Die travaille (een dubbele noodstal met zij-ingangen) vormt echter een stukje „antiek". Ze is er aangebracht moeten worden in den Napoleontischen tijd ten behoeve van de legerpaarden. (Wij hopen er in een volgende aflevering alsnog een afbeelding van te kunnen geven). En van dien tijd dateert ook de vestiging der familie Nouwens. De eerste Nouwens had zich listiglijk weten te onttrekken om onder het Napoleon-regime als soldaat te dienen, daar hij niet verkoos om mee naar Rusland te gaan en daar te vechten. Na den „val" van Napoleon en den aftocht der Franschen in 1813 nam hij de zaak over van den eigenlijken grondvester Versteegh, wiens initialen I. V. S. met het jaartal 1787 nog duidelijk op de koelbak voorkomen.

De tegenwoordige eigenaar L. B. Nouwens is 55 jaar en verwierf op 20-jarigen leeftijd zijn diploma aan een cursus te Leiden, die toen juist voor het eerst een 2-jarige cursus was geworden. Nu er in Leiden noch in den Haag meer hoefbeslagcursussen worden gegeven, wordt het voor de jeugd uit die omstreken bezwaarlijker zich voor het verwerven van het Rijksdiploma voor te bereiden. Wij hooren dit nogal eens aanvoeren, maar het komt ons voor dat de cursus, die te Rotterdam wordt gegeven, hierin toch kan voorzien, aangezien de Maasstad zonder groote kosten bereikbaar is. Hoe dit ook zij, de 28-jarige zoon van Nouwens, die thans het hoefbeslag verzorgt, heeft om gemelde reden geen cursus bezocht. Het spreekt vanzelf, dat Nouwens Sr. een oogje in 't zeil houdt en uit alles is gebleken dat die het geleerde en de lectuur goed bijhoudt. en dit alles zooveel mogelijk op zijn zoon overdraagt.

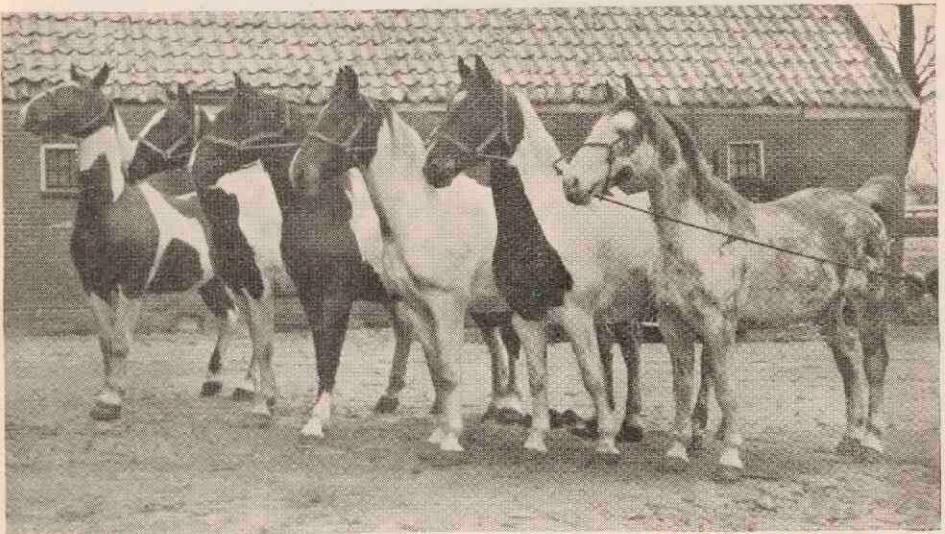
* * *

Wij hadden gehoopt in deze landelijke plaats inzake het hoefbeslag een wat optimistischer stemming te zullen hooren dan we in de steden gewend waren te vernemen. Maar we zijn teleurgesteld. Op onze vraag hoe de zaken stonden fronsste de baas de wenkbrauwen. Achtereenvolgens werd opgesomd: slechte jaren voor de melkboeren, waardoor bezuiniging allerwege; noodgedwongen teruggelooopen beslagprijzen, mede door prijsbedervende concurrenten vooral in het naburige Leiden; sterke teruggang van de eertijds drukke paardenmarkt, die jaarlijks een maand lang veel werk gaf, omdat de paarden veel van te voren naar Voorschoten in de weide werden gestuurd. Het hoefbeslag heeft zich dan ook niet als hoofdvak in dit bedrijf kunnen handhaven, maar is meer bijzaak moeten worden. Verkoop van allerlei smidsartikelen en handel in landbouwwerktuigen is de hoofdschotel geworden. Dit ging Nouwens wel ter harte omdat hij veel voor het hoefsmidsvak gevoelt, maar de tijd eischte het.

Voorschoten is geen fokdistrict en bijgevolg heeft men er geen veulens en ook zoo goed als geen jonge paarden te behandelen. Het gros der paarden is van het Oldenburgsch-inlandsche type met enkele gekruiste Belgen en verder hitten. Geheel vlak beslag is regel, en daar wordt meer en meer op aangestuurd, maar de noodige uitzonderingen voor afwijkend beslag komen

Het circus Strassburg heeft onlangs in Friesland boven afgebeelde Friesche hengsten aangekocht om gedresseerd te worden.

Aardige groep bonte paarden van den heer D. E. Nanninga te Midwolda (Gr.), uit wiens stal ook afkomstig is het bonte paard dat de handelaar D. Bolt te Groningen waarschijnlijk naar Engeland zal leveren en welk paard dan dienst zal doen als paukenpaard bij de a.s. kroningsfeesten.

voor en de baas acht zich gelukkig, daarin in zijn studie-tijd „school” gemaakt te hebben, zoodat hij zich in vele moeilijk uitziende gevallen zelf goede raad kan verschaffen.

In tegenstelling met onze verwachting werd in deze streek, waar de paarden veel weidegang hebben, weinig geklaagd over brokkelhoeven. Nouwens schrijft zulks aan den bodem toe en meent dat zout water vooral nadeelig voor de hoeven is. Daarentegen treden wel hoefscheuren op. Het zou ons te ver voeren en het zou ook overbodig zijn het beslag te vermelden dat Nouwens pleegt aan te wenden bij Franschen- of toontrederstand, bij knol- of volhoeven, bij steltvoeten enz. omdat daaronder als het ware geen nieuws schuilt maar de methoden zich op de „oude school” baseeren. Alleen zij nog vermeld, dat het hoefbeslag er 's winters niet stil ligt als in de akkerbouw-centra, maar geregeld doorgaat. Het winterbeslag is alzoo nogal van beteekenis. De winterrijzers worden voorzien van 4 stiftgaten, waarvan in den regel slechts 2 dienst doen. De twee stiften worden in twee der vier gaten aangebracht, zooals ze voor het individu het meest passend worden geacht.

De Voorschotensche hoefsmiden zelf trachten het beslag op een behoorlijk peil te houden en zoo noteert Nouwens voor een vierkant beslag voor een paard f 3.50, voor een hit f 3.—. Voor winterrijzers respectievelijk f 1.— en f 0.80 cent meer plus de stiften. Klachten over niet op tijd in de beslagplaats komen had Nouwens wel. Ten opzichte van de totaal-uitoefening van het hoefsmidvak wenschte Nouwens nog de onlangs door van Meurs in den Haag geuite wensch te onderstreepen, dat het toch daarheen dient te worden geleid, dat iedereen zich maar niet als hoefsmid kan vestigen. Maar dat daarvoor noodig is het afleggen van een bepaalde graad van bekwaamheid, bijv. het bezit van het Rijksdiploma. Anders zal het vak nimmer worden waarop het aanspraak behoort te kunnen maken, daar de beunhazen het meest als prijzenbedervers blijven fungeeren, tot ergernis en ten koste van de bonafide hoefsmiden. Hiermede zullen velen het ongetwijfeld eens zijn.

B.

BOEKBEOORDEELING

Bij de N.V. „Paard en Paardenwereld” in den Haag is uitgekomen „Paardenkennis”, Handboek voor beoefenaars der Ruitersport, met aanhangsel bevattende „Eerste Hulp bij ongelukken, eenige Duitsche Brandmerken en Woordenlijst in vier talen, samengesteld door W. Th. Carp, kapitein der Artillerie, Instructeur a. d. Rijschool.

In dit werkje, dat volgens het voorwoord voornamelijk bestemd schijnt te zijn voor ruiters van Landelijke Rijverenigingen en van Burgermaneges, is ook een hoofdstuk „De Hoef en Het Hoefbeslag” opgenomen, dat ontleend is aan het in gebruik zijnde leerboek Hoefkunde en Hoefbeslag.

Het hoofdstuk bestaat uit elf pagina's druk en vijf afbeeldingen, waarvan vier van hoefrijzers; van deze laatste zijn de onderschriften van fig. 44 en 45 abusievelijk verwisseld.

In deze voor dit zoo belangrijke onderdeel van het paard weinig toegestane ruimte, heeft de schrijver getracht enkele hoofdstukken uit het boven-

genoemde leerboek kortelijks weer te geven en iets verteld over de anatomie van den hoef, verder iets over hoefvormen, het hoorn, den hoorngroei, het hoefmechanisme, en het zomer- en winterbeslag.

Wanneer de bedoeling is dat het boekje als leidraad gebruikt wordt op een te geven cursus in paardenkennis waarbij veel gebruik kan worden gemaakt van levend- en dood materiaal, dus aanschouwelijk onderwijs, dan kan het wel van eenig nut zijn wat het genoemde hoofdstuk betreft.

Het valt niet mee om in een boek voor paardenkennis op beknopte wijze onderwerpen te behandelen waarvan bekend is, dat de lezer vrijwel niets weet en het hoefbeslag is wel een onderwerp, dat zich al heel moeilijk voor beknopte bespreking leent, daar anatomische en physiologische problemen er de grondslag van vormen. Gaarne had ik gezien, dat de schrijver duidelijk gewezen had op de wenschelijkheid voor het paard dat het steeds op tijd beslagen wordt en indien de ijzers niet versleten zijn, deze dan toch na 5 à 6 weken uiterlijk, verlegd worden. Wanneer hier de nadruk eens op was gelegd en de slechte gevolgen van een nalatig beslag eens goed naar voren waren gebracht., dan zou dit voor de lezers waarvoor het boekje bestemd is, een aansporing kunnen zijn geweest om in den hoefsmid te zien een zeer voorname schakel in den ketting die het paard „fit" moet houden. De hoefsmid wordt echter in het boekje nagenoeg niet genoemd en dit kan ik niet anders dan een manque vinden. Het zou overigens in dit boekje op zijn plaats zijn geweest om aan het hoofdstuk over het Hoefbeslag foto's toe

MINISTERIE VAN LANDBOUWEN VISSCHERIJ
DIRECTIE VAN DEN LANDBOUW.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DEN LANDBOUW,

brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari aanstaande op nader te bepalen dag te Utrecht gelegenheid zal worden gegeven voor het afleggen van het toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag.

Zij die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich vóór 20 Januari a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot Prof. Dr. G. M. VAN DER PLANK, Biltstraat 172 te Utrecht, onder overlegging van geboortacte, het Rijksdiploma als hoefsmid (bedoeld in het Koninklijk besluit van 28 Februari 1919, No. 85) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

Het lesgeld voor den geheelen cursus bedraagt f 10.—.

's-Gravenhage, 16 December 1936.

De Directeur-Generaal voornoemd.

toe voegen van beslagen hoeven en hierbij te wijzen op al datgene, waarop een nieuw beslag aanspraak mag maken; dit zou een aanmoediging zijn voor den ruiter om een versch beslag na te kijken en een band helpen vormen tusschen ruiter en hoefsmid. Ook had ik gaarne gezien, dat in genoemd hoofdstuk met een enkel woord gesproken was over antislip-beslag en hoewel dit onderwerp nog steeds niet tot algeheele oplossing is gebracht, zou het toch wel zijn nut hebben gehad enkele methoden te noemen, die hoewel niet geheel afdoende, toch zeer goed bruikbaar zijn tegen het uitglijden op gladde plaveisels.

Bij het bespreken over de behandeling van rotstraal wordt de hoefsmid genoemd, bij nageltred niet en toch is het zoo hoog gewenscht, dat, wanneer een dierenarts niet spoedig hulp kan verlenen, de eerste hulp door een hoefsmid te doen aanbrengen; deze kan naar omstandigheden het ijzer afnemen en de hoef na voorloopige behandeling verbinden of wel na de eerste hulpverlening, een nood-spalkverband van ijzeren plaatjes aanbrengen. Wij wenschen den schrijver geluk met zijn arbeid en den uitgever een goed debiet.

G. H.

LITERATUUROVERZICHT

In de Zwitsersche Hoefsmid, Decemhernummer 1936, staat een beschrijving van J. Hablutzel, adj. Hf. die als hoefsmid de Zwitsersche deelnemers aan de Olympische ruitersport te Berlijn heeft bijgestaan en die een beschrijving geeft van het beslag der verschillende landen die daar vertegenwoordigd waren. Van Holland zegt hij het navolgende:

„De Hollanders gebruiken breede, tamelijk zware ritsijzers met schroefkalkoenen. Opvallend was dat bij verscheidene paarden de ijzers met slechts zes nagels en drie lippen bevestigd waren, zoowel bij de voor- als bij de achterhoeven. Het voordeel dat in den hoornwand minder nagelgaten komen, acht ik beslist veel kleiner tegenover het nadeel, dat de hoornwand op den duur verzwakt zal worden doordat de hoorn onder de lippen van slechte kwaliteit wordt.”

Hoewel ik niet ter plaatse ben geweest en niet beoordeelen kan of dit lippenbeslag algemeen werd toegepast, zoo geeft het toch een verkeerden indruk en zou men uit deze mededeeling moeten afleiden dat een dergelijk beslag in Holland regel is. Ik kan mij voorstellen dat bij een enkel paard en gedurende een enkel beslag een zoodanige bevestiging van het ijzer wordt

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde” ! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ● bezorgd hebben

verkozen doch dan zal dit nooit kunnen schaden en geeft het toch ook in geen geval de gangbare beslagmethode weer. Misschien is de Nederlandsche expert die te Berlijn de Hollandsche deelnemers bijstoéd en die zijn bevinding over het beslag der buitenlanders al in ons maandblad heeft medegedeeld, wel genegen nog een aanvulling op de bovenstaande mededeeling van zijn Zwitsersche collega te geven.

G. H.

**HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN**

**DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE**

ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

VARIA

— Een geval van doofheid. Bij een paard komt doofheid weinig voor en zeker wel zelden, zonder dat er een ziekelijke toestand is in het inwendige van het oor. Ernstige ontstekingen van het midden-oor, verlammingen van de oorzenuwen geven als regel absolute doofheid, maar zooals gezegd behooren deze ziekelijke afwijkingen, welke ook het leven ernstig kunnen bedreigen, tot de weinig voorkomende gevallen. Dezer dagen echter maakten we een geval mede van doofheid, dat de moeite van het vermelden wellicht verdient. Een hitje van een groentehandelaar stond in de smederij om beslagen te worden. Door omstandigheden moest het daar een paar uur blijven en toen daarna de eigenaar aan het werk ging, de huizen langs in de drukke stad, bleek zijn brave schimmeltje zoo doof als een pot. Het luisterde absoluut niet naar de stem, tot groote verbazing en schrik van den voerman. Wij konden ons den volgenden dag daarvan overtuigen: het diertje hoorde niets. De oorzaak moet worden gezocht in het verblijf in de smederij, waar men bezig was met een electrischen hamer onafgebroken werkzaamheden te verrichten, hetgeen een reuzenherrie gaf. De gezondheidstoestand liet niets te wenschen, er viel niets afwijkends waar te nemen. Wel is na een paar weken de doofheid merkbaar verminderd en bestaat er gegronde hoop, dat een en ander weer in orde zal komen. We zullen dit nog wel eens mededeelen.

v. d. H.

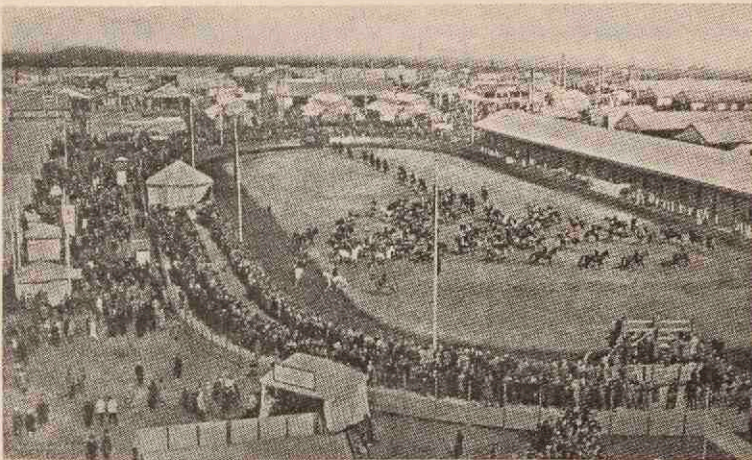
Landelijke ruitersport. De heer W. Slob, secretaris der Koninkl. Ned. federatie van landelijke rijvereeningen publiceerde in „Het Paard” het werkplan 1937. Daarin lezen we bij de bespreking der oefeningen en wedstrijden o. m. het volgende:

„Bij enkele wedstrijden zal getracht worden contact te krijgen met den bond van hoefsmeden teneinde prijzen ter beschikking te kunnen stellen voor het beste hoefbeslag der aan de wedstrijden deelnemende paarden.”

Kalenders. Wij ontvingen van de firma H. J. Reesink en Co. te Zutphen (bekende ijzerzaak, landbouwmachines enz.) een fraai uitgevoerde kalender voor 1937, geschikt zoowel voor het kantoor als voor de huiskamer. Gedrukt op oud Hollandsch papier bevat elk der vier bladen een reproductie naar teekeningen van den heer H. E. Roodenburg, die dit jaar zijn onderwerpen zocht in de havenstad Rotterdam.

Naar een schilderstuk van den enkele weken geleden overleden Duitschen meesterrijder en paardenkenner Von Achenbach.

De landelijke rijvereeningen in den grooten ring van de Reichsnährstandstentoonstelling te Frankfurt am Main 1936.

Met hoefijzers van Duraluminium worden in den laatsten tijd in Frankrijk proeven genomen. Het gewicht hiervan bedraagt 50 tot 60 gram. Met nagels van „zacht" staal worden deze nieuwe hoefijzers aan de voeten bevestigd en de slijtage is niet grooter dan bij de oude. Naar verluidt zijn ze bij diverse stallen al in gebruik. Interessant is deze proefneming zeker.

VOORJAARSRIJKSHENGSTENKEURINGEN 1937.

Groningen: Groningen 26 Jan. 10 uur type trekp., 9 Febr. 8.30 uur type tuigp., 9 Febr. 14 uur afwijkende rassen.

Friesland: Leeuwarden 16 Febr. 10 uur tuigp.

Drenthe: Assen 10 Febr. 10 uur tuigp.

Overijssel: Zwolle 25 Jan. 14 uur trekp., 11 Febr. 9 uur tuigp.

Gelderland: Elst 4 Febr. 14 uur trekp., 11 Febr. 14.30 uur tuigp., Tiel 17 Febr. 14 uur tuigp.

Utrecht: Utrecht 18 Febr. 14 uur tuigp.

Noord-Holland: Hoofddorp 18 Febr. 9 uur tuigp., 10 uur trekp. en afwijkende rassen.

Zuid-Holland: Rotterdam 17 Febr. 9 uur tuigp., 10 uur trekp., en afwijkende rassen.

Zeeland: Kattendijke 27 Jan. 13 uur trekp., Hulst 28 Jan. 9 uur trekp., Axel 28 Jan. 13.30 uur trekp., Oostburg 29 Jan. 9 uur trekp.

Noord-Brabant: 's-Hertogenbosch 4 Febr. 9 uur trekp., Bergen op Zoom 5 Febr. 9 uur trekp., Zevenbergen 5 Febr. 14 uur trekp.

Limburg: Roermond 3 Febr. 9 uur trekp., Maastricht 3 Febr. 14 uur trekp.

De intocht der land. rijverenigingen in den ring van de Reichsnährstandtentoonstelling te Frankfurt am Main.

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard (B.T.)

VOORJAARSHENGSTENKEURINGEN 1937

Keuringen van hengsten voor dekking
en voor opname in het Keurstamboek

- Afd. Overijssel: Zwolle 25 Jan. 14 uur.
- „ Groningen: Groningen 26 Jan. 10 uur.
- „ Zeeland: Kattendijke 27 Jan. 13 uur;
Hulst 28 Jan. 9 uur; Axel 28 Jan.
13.30 uur; Oostburg 29 Jan. 9 uur.
- „ Limburg: Roermond 3 Febr. 9 uur;
Maastricht 3 Febr. 14 uur.
- „ Gelderland: Elst 4 Febr. 14 uur.
- „ N.-Brabant: 's Bosch 4 Febr. 9 uur;
Bergen op Zoom 5 Febr. 9 uur; Zeven-
bergen 5 Febr. 14 uur.
- „ Z.-Holland: Rotterdam 17 Febr. 10 uur.
- „ N.-Holland: Hoofddorp 18 Febr. 10 uur.

Inlichtingen:

Het Secretariaat, **Koningskade 14, Den Haag**,
verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende
inschrijving paarden, lidmaatschap, enz.

**Deze keuringen zijn geschikte
gelegenheden voor aanschaffing
van fokhengsten.**

Een belangrijke uitgave:

Trygve Gulbranssen's bekroonde
boek

En

eeuwig

zingen

de

bosschen

momenteel de meest gevraagde
roman in ons land. In eenige maan-
den verschenen reeds 32 drukken.
Door de geheele pers uniek beoor-
deeld.

Vertaling uit het Noorsch door **Dr.**
Annie Posthumus, verzorging van
Anton Pieck.

Prijs: ing. **f 3.75** geb. **f 4.50**

**Verkrijgbaar bij alle bonafide
boekhandelaren.**

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

A B O N N E M E N T S P R I J S

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

P R I J S A D V E R T E N T I E N

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

KORT VERSLAG VAN DE ALGEM. VERGADERING DER VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG, GEHOUDEN TE UTRECHT OP 30 JAN. 1937.

Aanwezig waren 41 leden, Dr. Gallandat Huet en de heer Ruitenbeek. Deze goed bezochte vergadering werd door den voorzitter den heer Ritsema, met een kort woord van welkom geopend. Verheugend is het, aldus spreker, dat er verbetering is ingetreden betreffende de fokkerij.

Deze begint weer op te leven. Er is weer aankoop van fokmateriaal, waardoor weer meer aandacht aan het beslag wordt geschonken.

De eerste zeven agendapunten waren gewijd aan huishoudelijke zaken. Daar de volledige notulen t. z. t. aan de leden worden toegezonden, volstaan wij thans met een beknopt overzicht.

In het jaarverslag werden gememoreerd het overlijden van de heeren van Angeren, Koelman en Oostwoud. Bij de bestuursverkiezing werd de voorzitter bij acclamatie herkozen, welke benoeming werd aangenomen.

De finantieele toestand kan gunstig worden genoemd. De inkomsten en uitgaven waren resp. f 635,22 en f 383,82 en het batig saldo f 251,40.

De voorzitter bracht verslag uit van het bezoek aan de premiekeuring te Utrecht. Alle hengsten waren aan de keuring betreffende het beslag onderworpen.

De gebreken en fouten van het beslag waren niet te wijten aan de smeden die het beslag aanbrachten, doch een gevolg van de aanwijzingen die de eigenaren gaven.

Er zijn zelfs eigenaren die zeggen: Wij beslaan de paarden en de smid doet het werk.

Bij de behandeling van deze zaak blijkt, dat het zeer moeilijk is een goede oplossing te verkrijgen. De Secretaris bracht verslag uit van de gevoerde

BIBLIOTHEEK DER
RIJKS UNIVERSITEIT

22 FEB. 1937

UTRECHT

correspondentie en van een onderhoud over deze aangelegenheid met den Secretaris van de Nat. Ver. t. b. v. de Paardenfokkerij in Nederland. De meening van den heer Heidema is, dat het onbegonnen werk is te trachten door voorschriften omtrent keuringsbeslag verbetering aan te brengen. Alle eigenaren zullen trachten hun paarden zoo goed en zoo duur mogelijk te verkoopen. Alle middelen waarmee dat doel is te bereiken zullen daartoe worden aangewend.

De koopers zullen hun oogen dan maar open moeten zetten, om niet bedrogen te worden. Hiertegenover staat, dat het toch ook in het belang van de Paardenstamboeken en van de fokkerij in 't algemeen is, dat **niet** kunstmatig iets wordt voorgetooverd, wat in werkelijkheid geheel anders is. Dat het gehalte van den paardenstapel **beter** zou worden, wanneer deze camouflage zou ophouden.

Uit de gevolgde discussie bleek, dat door allerlei kunstgrepen en foefjes een ander beeld wordt verkregen dan zou zijn bereikt bij normaal besnijden en normaal beslag.

Speciaal is dit het geval bij het beslag van het warmbloedpaard. Bij het koudbloedpaard is het beslag meer uniform.

Op de kleine keuringen treft men over 't algemeen het **beste** beslag aan, terwijl op de keuringen waar paarden uit alle provincien komen, men in veel sterkere mate het handelsbeslag aantreft.

De heer Kerckhaert was van meening, dat de Jury de durf moet hebben zulke paarden zonder meer te weigeren of lager te klassificeeren. De misstanden zouden dan vanzelf verdwijnen.

De heeren de Jong en Scholte waren van meening dat in Friesland en Drente de Stamboeken wel bereid zouden zijn hun medewerking te verleenen. Algemeen werd de wenschelijkheid gevoeld, dat op de keuringen een onderwijzer-hoefsmid aanwezig zou zijn, om advies te geven omtrent het beslag en om de aanwezige smeden en eigenaren van voorlichting te dienen. De heer Schieman achtte keuringen over het beslag op de wijze zooals in 's-Hertogenbosch zeer gewenscht.

Vele smeden wagen zich niet aan een wedstrijd zooals op de Landbouwtentoonstellingen werden gehouden.

Maar wanneer zij weten, dat het beslag op de keuringen wordt gecontroleerd en er prijzen voor beschikbaar worden gesteld, dan wordt de ambitie gewekt om het werk zoo goed mogelijk te doen.

Het is echter ondoenlijk om tijdens de keuring advies te geven.

De heer Harmsen was op den fokdag te Steenderen. Er waren veel smeden aanwezig en werd hem als onderwijzer gevraagd door hem beslagen paarden te laten zien.

Op voorstel van den voorzitter werd besloten, gehoord de besprekingen, deze zaak ter afdoening in handen te stellen van het Bestuur.

Vervolgens hield de heer Mathijssen een voordracht over het onderwerp: „Wat zal de toekomst van den hoefsmid worden.”

Spreker bracht naar voren, dat een der middelen om het peil waarop het hoefsmidsvak behoort te staan zou worden verhoogd door de landelijke vereenigingen om te zetten in provinciale afdelingen. Ook door op de

afdeelvvergaderingen van den Smedenbond streekbelangen en streekverhoudingen te bespreken en te trachten een goede onderlinge verstandhouding te kweeken, zou verbetering zijn te verkrijgen.

Verder meende spreker, dat het werken van de jonge smeden veel beter kan worden.

Op de cursussen is het goed te merken, welke cursisten thuis een goede werkkring hebben. Spreker wakte op thuis in de werkplaats flink onderricht aan het personeel te geven. Bij goede samenwerking tusschen werkgevers en werknemers komen er weer flinke vakmensen. Van werknemerszijde zou men niet steeds moeten zien naar het hooge salaris, doch meer naar het verkrijgen van vakbekwaamheid. Spreker was zich bewust dat het naar voren gebrachte op bezwaren zou stuiten.

Wanneer ieder voor zich echter tracht verbetering aan te brengen in eigen omgeving, dan is reeds veel gewonnen.

De voorzitter bracht den inleider dank voor zijn uitvoerig betoog.

Het denkbeeld om prov. afdeelingen te stichten is voorloopig nog niet voor uitvoering vatbaar. Daarvoor zijn er nog te weinig onderwijzers in elke provincie.

Met de gedachte de volle aandacht te schenken aan de opleiding van het personeel kon spreker zijn volle instemming betuigen.

Punt 10 van de agenda. Het verkrijgen van een verplichtend diploma werd door den heer Schieman ingeleid.

Spreker memoreerde hoe vroeger de smeden op aandrang van de fokkers naar den cursus gingen. Zij vroegen om **goede** hoefsmeden en **beter** beslag.

Thans is dat anders. Vele paardeneigenaren vragen thans om een **slecht** beslag, want zij zoeken den goedkoopsten hoefsmid.

Knechts die zonder werk raken beginnen in een schuurtje. Deze menschen doen het goedkoop en leveren slecht werk.

De smeden, de eigenaren en de paarden zijn daarmee **niet** gebaat.

Was er een verplichtend diploma, dan zouden deze misstanden niet voorkomen.

Spreker meende, dat het op den weg van de onderwijzersvereniging ligt te verzoeken, om instelling van een verplichtend diploma.

De heer Breukink vroeg hoe het staat met de vestigingseischen.

De heer Ruitenbeek, afgevaardigde van den B.S.P.N. deelde mede, dat de Regeering er wel voor te vinden is, wanneer het meerendeel der smeden georganiseerd zal zijn. Gezamenlijk kunnen wij dus medewerken om de vestigingseischen ingevoerd te krijgen.

Voor de hoefsmeden zal het misschien gemakkelijker gaan, omdat het daar gaat om het belang van het dier.

Besloten werd in samenwerking met de beide smedenbonden pogingen te doen tot instelling van het verplichtend diploma.

In de pauze arriveerden de zes pas geslaagde onderwijzers die allen als lid van de Vereeniging toetraden.

De heer van Dijk zegde namens zijn medecursisten dank voor de uitnodiging en sprak de hoop uit, dat zij mochten medewerken tot het bereiken van het gestelde doel.

Na de lunch werd een bezoek gebracht aan de Kliniek voor Veterinaire heekunde waar wij door Prof. Dr. Hartog werden ontvangen.

Prof. Hartog gaf eerst een korte inleiding over het onderwijs aan zijn inrichting, waar alleen groote huisdieren worden behandeld.

In hoofdzaak zijn dat paarden.

Allereerst werd een demonstratie gegeven met de travaille-basculé.

Dit is een draaibare travaille, waar het paard tegen wordt gezet, gekluisterd, door middel van een broek en lier in de hoogte gedraaid, die daarna om zijn lengteas wordt gedraaid. In een minimum van tijd is dan het dier geheel weerloos.

Door gebruikmaking van deze draaibare operatietafel wordt het mogelijk tal van anders moeilijk te verrichte operaties uit te voeren

Noemen wij slechts been- en hoefoperaties, breuken, buikoperaties, en ook die van hals, hoofd en mond. Vervolgens werd door Dr. Loran gedemonstreerd, op welke wijze het hoefkraakbeen wordt weggenomen. Deze behandeling wordt nog al eens toegepast bij de z.g. hoefkraakbeenfistel. Sommige leden twijfelden er aan, of na een zoo'n diep ingrijpende operatie de hoorn groei weer normaal kan worden.

De practijk wijst echter uit, dat na ongeveer 6 weken het paard weer rad loopt en een ijzer kan worden ondergelegd.

Na 4 a 5 maanden is de wand ter plaatse weer geheel afgegroeid.

Daarna werd een rondgang door de kliniek gemaakt.

Operatiezaal, instrumentarium, moderne electriche verlichting, aparaten voor bestraling, het laboratorium werden ons getoond en het gebruik er van toegelicht.

Vervolgens werd ons in de collegezaal thee aangeboden hetgeen door ons allen ten hoogste werd gewaardeerd.

Hierna werd door middel van het projectieapparaat op het witte doek een heele serie foto's getoond.

Allerlei aan de kliniek geopereerde gebreken, zooals breuken, leggers, beengezwellen, tweehoefigheid enz. werden geprojecteerd, zoowel voor, als na de operaties en genezing, alsook in natura.

Wanneer wij hierbij vermelden, dat Prof. Hartog op de hem eigen duidelijke wijze hierbij toelichting gaf, spreekt het van zelf, dat het voor ons een zeer interessante middag is geweest.

De heer Ritsema bracht namens de Vereeniging een woord van dank aan Prof Hartog voor zijn bereidwilligheid ons dit alles te laten zien. Hij sprak de hoop uit, dat de Vereeniging haar bezoek later nog eens zal mogen herhalen.

Het vertrekuur voor de verafwonenden was intusschen weer aangebroken. Rest ons op deze plaats nog een woord van dank aan assistenten en personeel van de kliniek, dat geheel belangeloos hare gewaardeerde medewerking verleende.

De bezoekers konden een indruk meedragen om nooit te vergeten. Onze 2le Algem. Vergadering kunnen wij als goed geslaagd beschouwen.

H. Vossers, secret.

VERSLAG VAN HET EXAMEN VOOR AANSTAANDE ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

De Commissie belast met het toezicht op het afnemen van het examen van deelnemers aan den in 1936 gehouden cursus voor opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag, gehouden aan de Veeartsenijkundige faculteit der Rijks Universiteit te Utrecht, heeft de eer Uwe Excellentie verslag te doen van het desbetreffende examen.

Het examen vond plaats op 28, 29 en 30 Januari 1937.

De geslaagden in alfabetische volgorde zijn: L. Boonen te Pey L. J. v. d. Bosch te Nijkerk; R. E. van Dijk te Amersfoort; A. Meyers te Zeeland N. Br.; H. J. Nijenhuis te Harfsen en H. C. Vos te Enschede.

Alle deelnemers aan bovengenoemden cursus, aangevangen begin Februari 1936, hebben zich tot het examen aangemeld en dit werkelijk afgelegd.

In overeenstemming met het aan Uwe Excellentie toegezonden rooster heeft het examen bestaan in een theoretisch en een practisch gedeelte. Het examen in theoretische hoefkunde werd in den namiddag van den 28sten Januari van 1.30 tot 5.30 uur afgenomen, aan iederen candidaat 40 minuten, waarvan een gedeelte strekte tot onderzoek in hoeverre hij de bekwaamheid bezit om als onderwijzer op te treden.

Het practische gedeelte heeft voor iederen candidaat bestaan uit de volgende onderdeelen.

1. Het beoordeelen van een paard met het oog op het besnijden van een voorhoef en het besnijden van dezen hoef.

2. Het vervaardigen van een paar voorijzers, waarvan één bestemd voor dezen hoof.
3. Het beslaan van dezen hoof.
4. Het maken van een modelijzer, bestemd voor een hoof van afwijkenden vorm.
5. Het besnijden van een abnormalen hoof.
6. Het maken van een hoofijzer voor dezen hoof.
7. Het beslaan van dezen hoof.

De werkzaamheden voor de drie eerste onderdeelen werden verricht in den ochtend van 29 Januari van 0 tot 12.30. De vervaardiging der onder 4 genoemde ijzers geschiedde in den namiddag van 2 tot 4 uur.

5. Het besnijden van een abnormalen hoof.
6. Het maken van een hoofijzer voor dezen hoof.
7. Het beslaan van dezen hoof.

De onder 5, 6 en 7 genoemde onderdeelen werden verricht in den voormiddag van den 30sten Januari van 9 tot 12 uur. Zoowel bij het beoordeelen van een paard als bij het maken van ijzers werd de toewijzing telkens bij loting uitgemaakt.

Aan alle candidaten kon het diploma worden uitgereikt.

HOEFMEDERIJ VAN G. KLEIJN TE HILLEGERSBERG

Het dorp Hillegersberg heeft zich door sterke uitbreiding, vooral in de latere jaren, ontwikkeld tot een voorstadsje van Rotterdam en telt reeds over 20000 inwoners. Er is al eens sprake van geweest dat het evenals een paar andere randgemeenten bij Rotterdam „ingelijfd” zou worden, doch Hillegersberg heeft hare zelfstandigheid als gemeente weten te handhaven en de annexatieplannen zijn thans op den achtergrond geraakt. Toch maakt Hillegersberg feitelijk met de Maasstad één geheel uit. De tram kent geen scheidingsgrens en Hillegersberg betreft het electrisch licht enz. ook uit Rotterdam, terwijl ongeveer 60 pct. der bevolking van Hillegersberg in Rotterdam „werkt”.

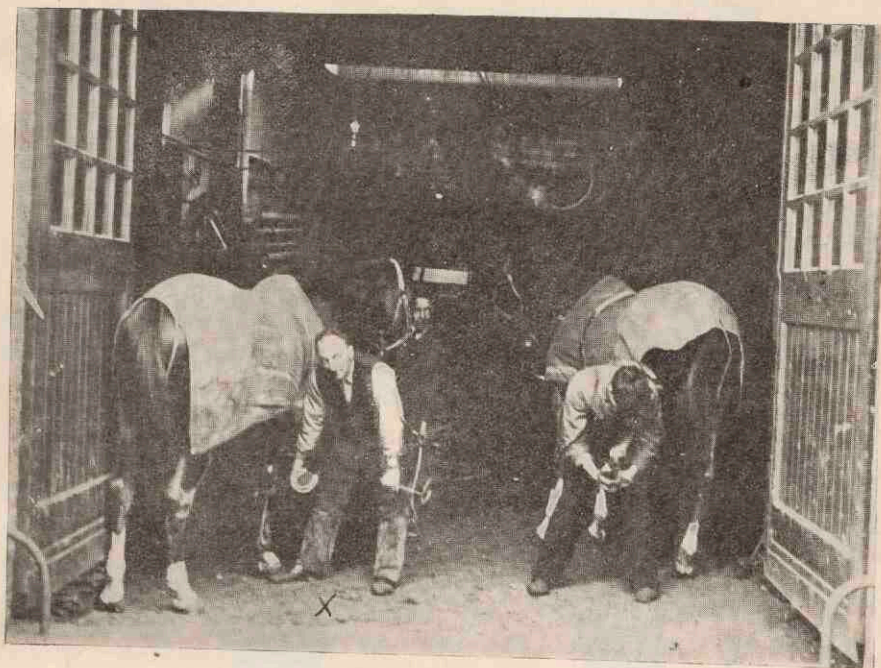
Er treden in Hillegersberg geen bepaalde industrieën sterk op den voorgrond. Met de toename der bevolking heeft het paardenbestand er geen gelijken tred gehouden. Integendeel. Gelijk overal elders in groote of kleinere steden neemt het paard in of bij de vervoermiddelen meer een secundaire plaats in. Maar toch is het getal hoefsmederijen er vrij stationair gebleven en kent men in Hillegersberg ten dien opzichte niet dien teruggang als in Rotterdam. Er is zelfs in het laatste jaar een belangrijk paardenbedrijf bijgekomen, n.l. de manege van den heer Spruyt, wier opening we 'n maand geleden mochten bijwonen, en waarvoor van de zijde der bevolking zeer groote belangstelling werd getoond. Dit manege-bedrijf heeft reeds 28 paarden, welk getal nog voor uitbreiding vatbaar is.

Van de vijf hoefsmederijen gold ons bezoek die van den heer G. Kleijn aan de Kootschekade no. 6. 't Is eigenlijk geen kade meer doch een straat, en een vrij drukke ook. Kleijn heeft de zaak er opgebouwd, want zijn voorganger, de eigenlijke stichter van de hoefsmederij in het diepe, hooge en ruime pand, is er direct weer uitgetrokken.

*

Kleijn stamt uit een hoefsmids-familie. Hij is een zoon van den wijlen heer

C. Kleijn, die aan de Kortekade te Rotterdam een bekende en zeer beklante zaak had. Al diens 6 zoons zijn in het hoefsmidsvak opgeleid en zijn thans nog als zoodanig werkzaam. Drie hebben een eigen bedrijf. De eene hiervan is in het ouderlijk huis gebleven, een ander heeft zich gevestigd in de Meermanstraat en de derde is dan de man, waarvan wij U thans verhalen. Hij is de eenigste der zes die een cursus heeft gevolgd. Dat kwam zoo: Er was thuis eens over gepraat dat het toch eigenlijk wel zonderling was dat geene een diploma had, waarop G. Kleijn, hoewel reeds baas en gehuwd, de eerste

Het interieur van de ruime beslagloods der heeren G. Kleijn, Kootschekade no. 6, Hillegersberg (x de baas)

de beste gelegenheid aangreep een cursus te volgen aan de Nieuwe Ambachtschool aan den Gordelweg en met succes. Hij dankt het vlot verwerven van het Rijksdiploma aan de goede leermeesters en Kleijn koesterde in dit verband groote achting voor de paarden- en hoefbeslagkennis van den leider, den heer Crezee, en mede aan de onderwijzers in de praktijk (in het eerste jaar de heer de Klerk uit Dordt en in het tweede deel aan den heer de Boer uit Wassenaar). En de ambitie van Kleijn blijkt verder uit het feit dat hij thans candidaat is voor het volgen van een onderwijzers-cursus te Utrecht.

Kleijn heeft aan zijn hoefsmederij aan de Kootschekade zeer varieerend paardenmateriaal. Hij beslaat o. a. de paarden van den grooten Brandstoffenhandel en dat zijn alle Belgen; voorts de manege-paarden van den heer Spruyt voornoemd en die vormen als het ware de schakel tusschen de

Belgen en de vol- en halfbloeds van The Balfour Farm, eigenaar de heer H. Hertzberger, en waaronder renpaarden die op de baan uitkomen. Scherpe contrasten dus. Dit zijn een 3-tal groote stallen en dan komen daarbij paarden van bakkers, melkboeren, mestrijders, enz., en waarvan ongeveer de helft hitten zijn.

Er wordt getracht in het algemeen zooveel mogelijk vlak beslag onder te leggen, doch de verschillende trekdiensten doen ook noodzakelijk van dien voor oogen gestelden regel afwijken. De Belgen van den Brandstoffenhandel, die zwaar moeten trekken op de keien kregen voor kalkoen- en achterstootijzers. De gummi-ijzers hebben daarin wijziging gebracht wat de achtervoeten betreft. Vrij algemeen worden voor de achtervoeten dier Belgen nu rubber- of gummi-ijzers aangewend, die zeer goed voldoen, en vooral op asphalt- en andere gladde wegen een vasten stand geven. Bedoeld worden hier de Ardath-gummijzers, die van Duitsche origine zijn (bovenrand ijzer, onderrand rubber). Die ijzers zijn duur, maar kunnen lang mede en door deze laatste eigenschap komen ze dus wel wat aan den hoogerem kostprijs tegemoet, maar daar staat als schaduwzijde voor den hoefsmid weer minder werk tegenover. En bij het langer liggen der ijzers is er heel wat aan de voeten te besnijden als men ze weer in de beslagplaats ziet. Op de vraag waarom die rubber-ijzers alleen achter en niet vóór worden ondergelegd werden als bezwaren aangevoerd de totaal-hooge kosten, maar vooral, en dat is van groot belang, dat zulks teveel van de spieren en gewrichten der paarden vergt.

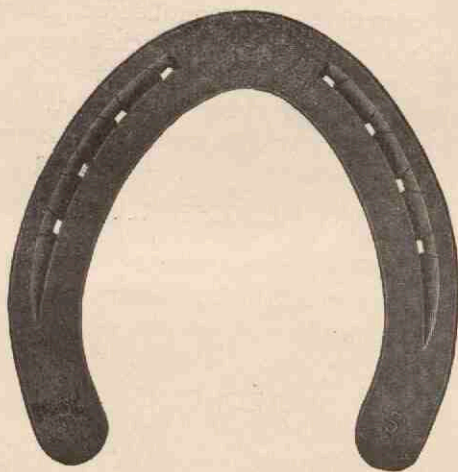
Zulks was proefondervindelijk gebleken en men schrijft zulks toe aan de volgende oorzaak. Bij het neerzetten der beenen schuiven de gewone ijzers, die door het schuren op de steenen glád worden, altijd min of meer in voorwaartsche richting mede. Dit is met rubber-ijzers niet het geval. Ze blijven „stoef” staan waar ze met den bodem in aanraking komen en dit schijnt een zoodanigen nadeeligen invloed uit te oefenen, dat stramheid in de beenen er het gevolg van wordt.

Bij de manege-rijpaarden geldt vlak beslag. Evenwel zijn voor een enkel paard ijzers met verdikte takken noodig en dienen meermalen leeren randjes te worden gebezigd. Veel variatie in het beslag is er bij de rijpaarden niet. Kleijn heeft vroeger een groot aandeel genomen in het beslaan der talrijke harddravers van den Stal Schuyl op Woudesteyn en dit komt hem nog ten goede bij het beslag der renpaarden op The Balfour Farm voornoemd. Een volbloedfokkerij, die momenteel de grootste in ons land is en oud en en jong 22 paarden telt. Eenige daarvan worden meer als specifiek rijpaard gebruikt en eenige voor de renbaan. En het zijn vooral de laatsten wier beslag groote aandacht vraagt. Daarbij moet steeds gestreefd worden naar de grootst mogelijke lichtheid, want ontlasting van eenige grammen aan de ijzers beteekent een bevoordeeling van enkele meters op een lange-afstandbaan. Kleijn heeft wel aluminium-ijzers met een minimum-gewicht van 35 gram gemaakt, doch deze ijzertjes zijn niet bestand wanneer het paard over andere wegen dan een zachte grasbaan gaat. Zoo mogelijk worden de achterijzers bij de renpaarden gereduceerd tot $\frac{3}{4}$ ijzers. Enkel en alleen

om het gewicht zoo gering mogelijk te houden, liefst weinig boven de 50 gram.

Behalve dan de rubberijzers, maakt Kleijn met zijn twee knechten alle ijzers zelf en neemt hijzelf de buiten-model-ijzers voor zijn rekening, als balkijzers, ijzers met verdikte takken, het Stark-Guther-ijzer, ijzers met een breedten buitenkant voor aanwending bij hoeven met verbeend hoefkraakbeen, enz. Getoond werd ons ook nog een ijzer met veel toongewicht voor verhooging van de actie van den hackney. Bedoeld ijzer woog ongeveer 3 pond en maakte van terzijde gezien niet den indruk zoo zwaar te zijn.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Volgens Kleijn behoudt een hackney bij het aanbrengen van een zoodanig ijzer meer den natuurlijken gang. Wordt het geheele ijzer, dus ook in de takeinden, verzaard dan krijgt men meer de optrekkende beweging, die zich „raken" tot gevolg kan hebben.

*

De hoefsmeden in Hillegersberg houden zich onderling goed aan de door den Bond gestelde tarieven. Daarover viel niet te klagen. Evenmin waren er groote klachten over de eigenaars wegens het niet op tijd hun paarden voor het beslag aanbieden, terwijl hoefgebreken niet abnormaal veel voorkomen. Wel eischen veel voorkomende verkeerde beenstanden tot nauwlettende bepaling van de juiste beslagkeuze. Er wordt om Hillegersberg ook aan paardenfokkerij gedaan en zoo krijgt de hoefsmid ook te maken met de jeugdgarde. Er komen derhalve paarden in de beslagplaats, die men van jongs af heeft „behandeld", hetgeen ongetwijfeld voor beide partijen voordeelen biedt.

Kleijn laat alle paarden in de smidse komen. Alleen voor de paarden van The Balfour Farm wordt uitzondering gemaakt en stalbeslag toegepast. Het beslag geschiedt uit de hand. Alleen de zware paarden gaan in den noodstal en als er daaronder voorkomen, die het gewoon opbinden van een achterbeen zich niet laten welgevalen of geen ketting langs het achterwerk kunnen verdragen, dan heeft hij daarvoor een ander eenvoudig middelje bedacht, waarbij de hoefsmid zelf beschermd kan staan werken.

't Spreekt vanzelf dat er in deze goed geoutilleerde hoefsmederij van Kleijn alle verdere benoodigde attributen, als onderscheidene modellen hoefzolen, enz. voorkomen, waarvan hij vooral de Engelsche rubberzool Dales met haar best sterk en stootbrekend kussen prefereert, terwijl hij extra te spreken was over de qualiteit der „Overwinnaar"-hoefnagels.

BELANGRIJKE HENGSTENKEURINGEN

Deze vinden plaats op 19 Februari te Utrecht (warmbloed), 23 Februari te Groningen (warmbloed), 16 Maart te Elst (warm- en koudbloed), 18 Maart te Breda (koud- en warmbloed).

INGEZONDEN.

Amersfoort, 5 Februari 1937.

Mijnheer de Redacteur,

Tot mijn verbazing las ik de beschouwing van onze Zwitsersche collega, in de „Hoefsmid" van 15 Jan., over het beslag van de Hollandsche paarden op de Olympiade te Berlijn.

Mijnheer Hablutzel beweert daarin dat de paarden waren beslagen met tamelijk breede en zware ijzers, en dat de ijzers waren bevestigd met 6 nagels en 3 lippen.

Wat de zware ijzers betreft is niet heelemaal juist, er waren 7 paarden bij met zeer lichte ijzers, 6 mm dik en 16 mm breed, dat is toch in geen geval

ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

zwaar! en 3 paarden met lichte ijzers 8 mm dik en 20 mm breed. Verder waren er 4 dressuur paarden die voor den gang van het paard beslagen zijn met normale ijzers.

Behoudens de 4 dressuurpaarden waren alle voorijzers van de overige paarden uitgehakt (voorklapijzer). En hoe onze buitenlandsche collega kon beweren dat verscheidene paarden beslagen waren met 3 lippen, kan ik niet begrijpen, aangezien er maar 1, zegge één paard bij was, dat vóór beslagen was met 3 lippen en achter met 1 zijlip. Wel waren de meeste paarden achter beslagen met klapijzers.

Met de meeste hoogachting,

H. V. D. Hoorn.

Mil. Hoefsmid.

EINDEXAMEN VAN DEN CURSUS TOT OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Bij bovengenoemd examen hetwelk gehouden werd te Utrecht, op 28, 29 en 30 Januari 1937, werd het diploma van onderwijzer in practisch hoefbeslag uitgereikt aan de H.H.: L. Boonen te Pey L., J. v. d. Bosch te Nijkerk, R. F. van Dijk te Amersfoort, A. Meyers te Zeeland N. Br., H. J. Nijenhuis te Harfsen, H. C. Vos te Enschede.

Voor den nieuwen cursus hebben zich 20 candidaten aangemeld die zich alsnog moeten onderwerpen aan een vergelijkend examen, waarna de 6 besten in aanmerking worden gebracht voor de opleiding.

LITERATUUROVERZICHT.

Walter Richter heeft in het Duitsche tijdschrift voor Veeartsenijkunde een artikel geschreven over de Grondbeginselen en de richtsnoeren voor de uitoefening van het legerbeslag (Ztschr. f. Vetkd. H. J. S. 291—301) waaraan wij het volgende ontleenen:

De besnijding van den hoef is gebaseerd op de voet, zoowel van ter zijde als van voren gezien. Er bestaat geen basis voor overeenstemming tusschen het optreden en tusschen den voet, van voren en van terzijde gezien. Bij beenstanden waarbij een diagonale draaiing naar buiten mee gepaard gaat, is het regel dat de paarden buiten optreden, bij beenstanden die met een diagonale draaiing naar binnen richten, wordt binnen opgetreden.

Hieruit volgt dat de hoof niet besneden mag worden naar de wijze van optreden.

Hoeven die voren gezien een gebroken hoefas vertoonen, kunnen dit doen als gevolg van inbuigingen van den hoornwand b.v. bij kromme hoefvorm, te hooge wanden ziet men als regel naar binnen, te lage wanden naar buiten ombuigen. De afwijkingen naar binnen treft men meer bij voorhoeven aan, naar buiten meer bij achterhoeven. Men mag zich eerst uitspreken over het besnijden van den hoof als men het ijzer heeft afgenomen en zeer zeker is dit noodig bij paarden waarvan een der ijzertakken meer is afgesleten.

Boenisch zegt in het zelfde blad over hoefbevangenheid het volgende: Het is bij hoefbevangenheid van belang om de kreupelheid te verminderen en de knolhoef te verbeteren en hiervoor moet bij het gaan het over den bodem zwevende hoefbeen tegendruk ondervinden. Deze tegendruk wordt al min of meer bereikt door elk hoefijzer met opgestuikte takken en nog beter door balkijzers en plaatijzers vooral echter wanneer ook deze achter opgestuikt zijn.

Door aan het hoefijzer een verdikt toongedeelte aan te brengen, hetzij met leer of met hoeflederkit en door sterk bodemnauw onderleggen geeft men ontspanning aan het toongedeelte waardoor zoolbreuk voorkomen wordt. Halvemaanvormige ijzers bij knolhoeven zijn af te keuren, evenmin is blootsvoets loopen goed.

Schrijver meent dat alle oorzaken die in de leerboeken voor het ontstaan van hoefbevangenheid worden aangegeven, secundair zijn en geeft aan als eerste en voornaamste oorzaak, circulatie stoornissen tengevolge van hartzwakte die of aangeboren is of door toxinen veroorzaakt b.v. na overmatigen arbeid als anderszins. De directe behandeling moet dan ook volgens hem gericht zijn op versterking van de hartspier, waarbij echter aderlating en onttrekking van krachtvoer ook nog toegepast dienen te worden. Het toedienen van weinig volumineus, licht verteerbaar krachtvoedsel is doelmatiger dan het geheel onthouden van voedsel en water.

In het Januarinummer '37 deelt Dr. Meller zijn onderzoekingen en metingen mede welke hij heeft gedaan om gegevens te verzamelen over de dikte van den hoornwand en van de hoornzool.

Het resultaat van zijn zeer omvangrijke studie legt hij neer in de volgende punten.

1. De achterhoeven vertoonen een sterkere doorsnede van den wand dan de voorhoeven. In het bijzonder geldt dit voor de doorsnede van het toongedeelte. Het verschil der absolute sterkte van den hoornwand bedraagt hier 1,5 mm.

2. De buiten zij- en verzenwanden zijn zoowel bij voor- als bij achterhoeven in den regel dikker dan aan den binnenkant.

3. De grootte van den hoof is afhankelijk van het ras.

4. De hoek die de zijwand van den hoef met den bodem maakt is van invloed op de dikte van dezen wand; dit geldt zoowel voor voor als voor achterhoeven. Hoe kleiner de hoek is, des te dikker zal de hoornwand zijn.
5. Van de meeste paarden zijn de beide voorhoeven alsmede de achterhoeven ongelijk, zoowel voor voren als van terzijde gezien.
6. Het verschil van wanddikte van de kroon tot aan den draagrand is bij hoeven van gelijke grootte aan het toongedeelte gering in het zijgedeelte daarentegen bedraagt het verschil tot 4 mm.
7. De diktevermindering van den hoornwand van den toon naar de verzenen is bij achterhoeven grooter dan bij voorhoeven.
8. De buiten zij- en verzenwanden zijn bij normale hoeven in het algemeen dikker dan die aan den binnenkant.
9. Krommingen van den hoornwand hebben invloed op de dikte hiervan. Hoe sterker de kromming is, des te dikker zal in het algemeen de hoornwand zijn.
10. De dikte van den hoornwand is afhankelijk van de ontwikkeling van de kroonlederhuid. Hoe beter deze ontwikkeld is, des te sterker zal de hoornwand zijn.
11. De kleur van het hoorn is niet van invloed op de dikte hiervan.
12. Het hoogste punt van de welving van de zool ligt niet voor de punt van den straal, doch meer naar de verzenen, iets buitenwaarts nabij het einde van de middelste straalgroeve.
13. De grootste dikte heeft de hoornzool als regel iets buiten het midden, bij middelmatig groote voorhoeven bedraagt de dikte hier 9,4 mm.
14. Er schijnt tot op zekere hoogte verband te bestaan tusschen de welving van de zool en de dikte.
15. Er bestaat geen regelmatige zekerheid in het verschil tusschen zooldikte van voor- en achterhoeven.
16. De dikte van den hoornwand en van de zool is voor elk paard verschillend.
17. Het is niet gelukt om overeenstemming te vinden tusschen de dikte van den hoornwand en van den hoornzool.
18. Wat het gebruikte materiaal der hoeven betreft, vertoonden de lichtgekleurde hoeven meer ziekelijke afwijkingen dan de donker gekleurde hoeven.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde“! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND
(voorloopige data)

29 Maart	Rotterdam l. en k.b.	15 Aug.	Duindigt l.b.
11 April	Rotterdam l. en k.b.	22 Aug.	Duindigt l.b.
18 April	Rotterdam l. en k.b.	22 Aug.	Alkmaar l. en k.b.
25 April	Rotterdam l. en k.b.	5 Sept.	Duindigt l.b.
2 Mei	Rotterdam l. en k.b.	6 Sept.	Sappemeer l. en k.b.
6 Mei	Duindigt l.b.	17 Sept.	Wolvega k.b.
17 Mei	Duindigt l.b.	19 Sept.	Duindigt l.b.
30 Mei	Sappemeer l. en k.b.	30 Sept.	Lisse k.b.
6 Juni	Duindigt l.b.	3 Oct.	Duindigt l.b.
20 Juni	Duindigt l.b.	10 Oct.	Alkmaar l. en k.b.
27 Juni	Sappemeer l. en k.b.	17 Oct.	Duindigt l.b.
4 Juli	Duindigt l.b.	24 Oct.	Duindigt l.b.
18 Juli	Duindigt l.b.	31 Oct.	Duindigt l.b.
25 Juli	Sappemeer l. en k.b.	7 Nov.	Duindigt l.b.
25 Juli	Alkmaar l. en k.b.	14 Nov.	Duindigt l.b.
1 Aug.	Duindigt l.b.	21 Nov.	Duindigt
4 Aug.	Stompwijk l.b.		
8 Aug.	Heerenveen k.b.		

l = lange baan, k.b. = korte baan

RIJKS-DIPLOMA ALS HOEFSMID

Het voorjaarsexamen zal gehouden worden in de maanden April en Mei. Schriftelijke aanmelding vóór 10 Maart aan den Secretaris der Examencommissie:

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET,
Danckertstraat 11 te 's-Gravenhage.

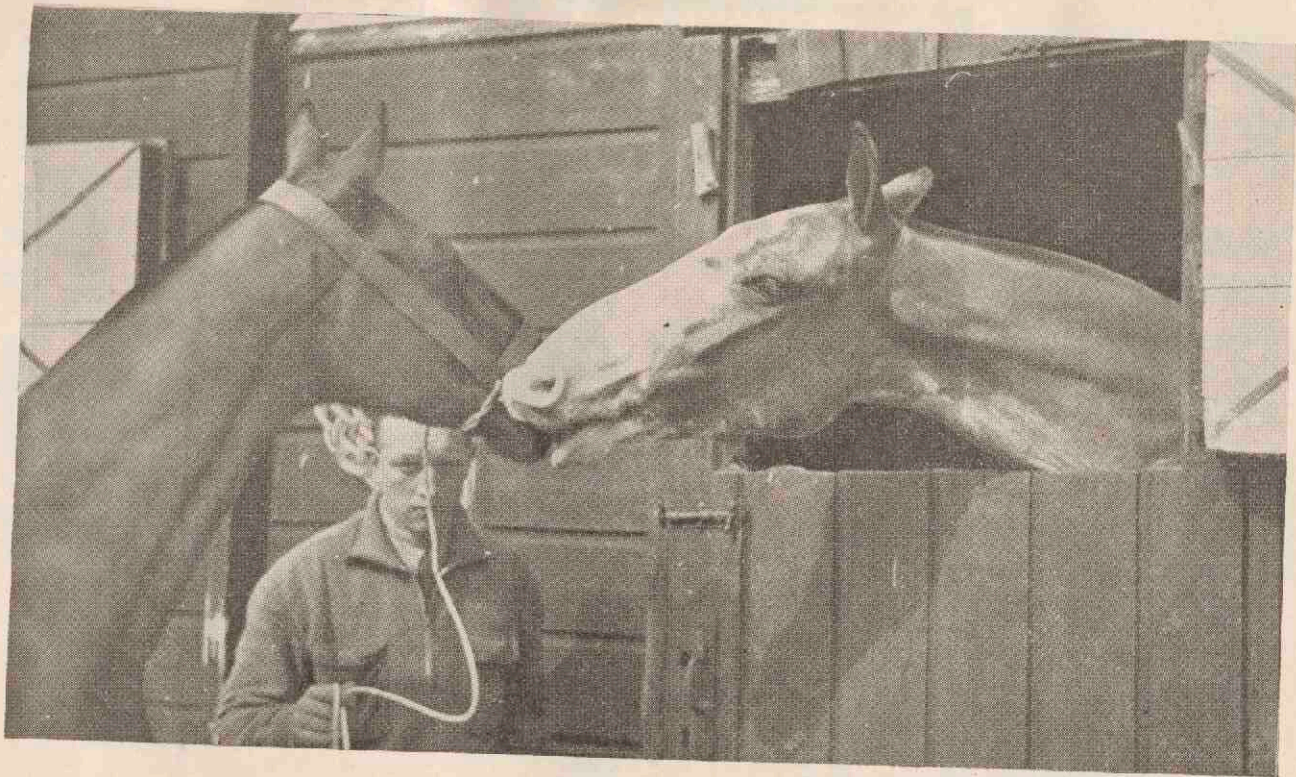
Onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslagcursus is gevolgd, of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats.

Aan de leiders van cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijden en adressen hunner leerlingen die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleen, dat voor den aanvang der examens de benodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd.

Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid.

Het examengeld bedraagt t 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid.

Bij de trainingsstallen op Duindigt : de morgengroet.

RIJKSDIPLOMA HOEFSMID.

Wij vestigen de aandacht op de in dit nummer voorkomende advertentie waarbij het voorjaarsexamen ter verkrijging van het Rijksdiploma als hoefsmid wordt aangekondigd.

Dit examen zal gehouden worden in het gebouw voor Hoefkunde van de Veterinaire Faculteit der Rijks-Universiteit te Utrecht en zal afgenomen worden in de maanden April en Mei.

Leiders van Cursussen worden o.a. verzocht opgaven in te zenden vóór den 10en Maart, bevattende de namen, adressen en leeftijden der cursisten die aan het examen wenschen deel te nemen, aan den secretaris der examen-commissie Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET, Danckertsstraat 11 's-Gravenhage.

Een belangrijke uitgave:

Trygve Gulbrandsen's
bekroonde boek

En eeuwig zingen de bosschen

momenteel de meest gevraagde roman in ons land. In eenige maanden verschenen reeds 32 drukken. Door de geheele pers uniek beoordeeld.

Vertaling uit het Noorsch door **Dr. Annie Posthumus**, verzorging van **Anton Pieck**.

Prijs: ing. **f 3.75** geb. **f 4.50**

Verkrijgbaar bij alle bonafide boekhandelaren.

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland, per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

CURSUS VOOR ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Deze cursus wordt jaarlijks gehouden te Utrecht aan de afdeling Hoefkunde der Veeartsenijkundige Faculteit der Utrechtsche Universiteit; zij staat onder leiding van Prof. Dr. v. d. Plank, met den heer Bolder, chef-hoefsmid van genoemde afdeling, als practisch leeraar. Het is aan zes cursisten toegestaan dezen cursus elk jaar te volgen. Het is dit getal van 6 dat ik gaarne eens onder de loupe zou willen nemen. Om ons een oordeel te kunnen vormen over het ontstaan van deze cursussen, moeten we teruggaan tot den tijd dat het hoefbeslag onderwijs, wat het practisch gedeelte betreft, eigenlijk in handen was van een zeer kleine groep van ervaren hoefsmeden, meest alle militaire, die op enkele plaatsen geregeld de practische oefeningen leidden. Het aantal cursussen was toen niet alleen beperkt doch zij werden ook meestal op dezelfde plaatsen gehouden aangezien voor de leeraren practici het geven van onderwijs op grooten afstand te bezwaarlijk was.

Wijlen Prof. Dr. Kroon heeft zeer goed ingezien, dat op grond van de zeer groote belangstelling voor goed hoefbeslag in ons land, een eerste voorwaarde voor een uitbreiding van het aantal cursussen en het doen geven van cursussen verspreid over het geheele land, gelegen was, in het beschikbaar hebben van voldoende en goede onderwijskrachten. Uit dezen gedachtengang is de cursus voor onderwijzers geboren en dit kindje is in den loop der jaren tot een stevigen boy uitgegroeid, zoodat nu dan ook over een flink aantal goed geschoolde onderwijskrachten kan worden beschikt.

Het ontstaan van den cursus was dus het voorzien in een noodzakelijke behoefte aan leerkrachten voor cursussen en als zoodanig is een jaarlijksche toename van 6 onderwijzers voldoende te achten om in deze behoefte te kunnen blijven voorzien.

Wat deed zich echter voor bij het openen van deze cursussen?

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

Zeer vele hoefsmeden wenschten dit „hooger” onderwijs te volgen, de ambitie voor het vak dreef hen ertoe zooveel mogelijk kennis op te doen en zich zooveel mogelijk verder te bekwamen. Het doel om den cursus te volgen was in den regel hierop gebaseerd en niet in de eerste plaats op de mogelijkheid van het zelf geven van onderwijs aan cursussen.

Na zoovele achtereenvolgende jaren van opleiding zijn er dan ook talrijke onderwijzers gekweekt waarvan zeer vele nooit in de gelegenheid zijn geweest om aan een cursus te worden verbonden. Zij hebben dus ook nooit deze bestemming gevolgd of kunnen volgen, waarvoor toch oorspronkelijk hun verdere opleiding was bedoeld. Toch zijn zij hierdoor niet gedupeerd en het bloeiende vereenigingsleven van den bond van onderwijzers in practisch hoefbeslag is wel het beste bewijs hiervoor en toont aan dat door het volgen van de „hooge school” hun groote ambitie in het vak niet alleen is blijven bestaan, doch nog is vermeerderd en zij vormen dan ook de kern van het gilde der hoefsmeden en zijn de coripheeën, die het hoefbeslag in het geheele land hoog houden.

Welk een bijzonder goede uitwerking heeft dit instituut gehad en welk een prijzenswaardig initiatief van wijlen Prof. Dr. Kroon is dit indertijd geweest. Wij komen nu echter tot het punt van uitgang terug en juist waar de toestand geleidelijk aan zoo is geworden, dat de voor het examen geslaagde onderwijzers een zeer geringe kans hebben om ooit aan een cursus geplaatst te worden en dit ook weten vóórdát zij solliciteeren voor een plaats op den cursus, vragen wij ons af, waarom blijft het getal der toegelatenen tot den cursus toch maar steeds beperkt tot zes per jaar. Wetende dat als regel het aantal aspirant-deelnemers meer dan het viervoudige van dit aantal bedraagt, is het aantal teleurgestelden dus elk jaar zeer groot. Waar het nu hier voor het grootste percentage gaat om meerdere kennis op te doen, om het vak tot in de puntjes te leeren kennen teneinde ook goede vakkundige leiding te kunnen geven als patroon aan onderhebbend personeel, waar dus het vak en het publiek er beiden ten zeerste mee gebaat zijn, daar is het toch zeker als een manque aan te voelen, dat slechts zoo'n zeer klein gedeelte van al deze ambitieuze vaklieden, die jaarlijks opgaan naar Utrecht om proef te werken en te dingen naar één der zes plaatsen, in de gelegenheid kan worden gesteld om dit „hooger” onderwijs te volgen.

Bezien wij het uit dezen bril en dat is toch de eenige reële wijze zooals het instituut dezer cursussen momenteel opgevat moet worden, dan wordt het wel als een zeer stiefmoederlijke behandeling gevoeld bij andere vakopleidingen, waarbij ad libitum kan worden geprofiteerd. Zonder speciale vakstudien te noemen, verwijs ik alleen maar op het universitaire onderwijs dat niet gelimiteerd is en waaraan een ieder kan deelnemen, die aan de toelating voldoet, zoo is het ook met middelbare technische scholen enz. „l'Histoire se répète” of wel we draaien in een kringetje rond en door een ruime uitgebreidheid te geven aan de hoogere vakopleiding zouden we ons weer kunnen gaan vergelijken met de gildetijden, waarbij de hoefsmeden met rijksdiploma de „gezellen” en de onderwijzers „de meesters” van weleer zouden zijn.

Ik schrijf deze gedachtengang neer als mijn persoonlijke overtuiging, dat het in het belang van het hoefsmidsvak zal zijn hoe meer hoe liever „meesters" te zien opgeleid, niet alleen dat de hoefsmidsstand ermee omhoog gaat, doch de vruchten worden ook door geheel paardenhoudend Nederland geplukt en de eventueel te maken meerdere kosten voor dit uitbreidende onderwijs worden moreel volkomen gedekt door de groote voordeelen die het voor de maatschappij op zal brengen. Indien de Bond van Onderwijzers de hierboven geuite gedachtengang mocht deelen, zou het misschien op haar weg kunnen liggen als directe belanghebbende, om in Vereniging, althans na gedachtewisseling met den leider van de cursussen, Prof. Dr. v. d. Plank, een poging te doen om te komen tot uitbreiding van de bestaande cursussen, hetzij door deze te doen geven op meerdere dagen per week, hetzij door een grooter aantal leerlingen op elken cursusdag.

Daar waar het onderwijs in Nederland op zulk een hoog peil staat, en waar zooveel gedaan wordt om dit in alle opzichten te bevorderen, daar zal ook wel het oor geleend worden om aan dit deel van het vakonderwijs, dat overigens in zulke goede banen geleid is, de noodige uitbreiding te geven en mij dunkt, het zal sympathiek aan gevoeld worden, wanneer de vraag hiervoor van de belanghebbenden zelf zal uitgaan.

G.H.

DE CENTRALE HENGSTENKEURING TE GOES.

Een dag mooi weer, een aanvoer hengsten grooter dan ooit te voren, een enorme belangstelling, ziedaar de Centrale hengstenkeuring te Goes. De aangevoerde hengsten, vooral de jongere, van een kwaliteit als wij in Goes nimmer zagen, dit echter ter beoordeeling aan anderen; voor ons was hoofdzaak, zooals ook voor het paard in het algemeen en hier voor de hengsten in het bijzonder, namelijk de hoeven en het hoefbeslag.

Ieder fokker zal toch bij den aankoop of gebruik van een hengst aan de hoeven een groote eisch stellen, want wat is toch een goed paard zonder hoeven, het is als een huis zonder fundament, het mag alle goede eigenschappen bezitten, maar zal zonder dat geen stand houden.

Zoo ook met het paard, laat hem alle kwaliteiten bezitten, en heeft hij zwakke, slechte hoeven, dan is hij minderwaardig; vooral geldt dit voor een hengst, omdat daarvan meerdere nakomelingen per jaar voortgebracht worden.

Tot ons genoegen kan hier gezegd worden, dat van het groot aantal hengsten dat in Goes aanwezig was, maar enkele waren welke beslist slechte hoeven hadden; het meerendeel had goede, ja zelfs zeer vele beste hoeven.

Wat het hoefbeslag betreft willen wij niet in kleinigheden afdalen maar dit in groote trekken hier even behandelen.

Het is weer als vorige jaren het geval was, namelijk waren er nog al eenige hengsten waarvan de hoeven te lang waren; dit ligt echter niet aan smid of eigenaar maar komt door het feit dat die hengsten reeds drie of vier weken op de ijzers stonden, omdat ze beslagen waren voor de verplichte keuring en met hetzelfde beslag de Centrale keuring moesten meemaken.

Het is ook moeilijk dit anders te doen, daar de tijd om de hengsten tweemaal te beslaan te kort is; het is echter wel jammer, want zeker zouden die hengsten als ze ongeveer een week voor de Centrale keuring beslagen waren, er in de hoeven mooier bij staan.

Opvallend is het in Goes te zien hoe uniform het beslag is, zeer vele hengsten waren van goed beslag voorzien, maar enkele waren te vinden die slecht beslagen waren. Als wij eenige jaren terug denken, waren er steeds vele hengsten aanwezig met onvoelende beslag, een groot verschil dus; hier

is te zien dat met de liefhebberij voor de paarden bij de fokkers, ook de liefhebberij voor het hoefbeslag bij de smeden gelijken tred heeft gehouden, een eeresaluut aan de Zeeuwsche hoefsmeden is hier wel op zijn plaats. Zagen wij vroeger veel hengsten beslagen met ijzers met verdikte takken of overdreven bodemwijd gesmede ijzers, dit is thans geheel verdwenen, alsook overtollig zware ijzers; wel meenden wij dat bij enkele hengsten de achterijzers aan den zwaren kant waren en ook bij een zwaren groven hengst met beste hoeven de voorijzers te licht. Wij meenen hier op te mogen merken dat vooral opgelet moet worden dat het beslag in overeenstemming moet zijn met de hoeven en beenen, ja zelfs met het geheele paard; daarom is het als hoefsmid zoo noodig de keuringen steeds te bezoeken, daar toch kan men gemaakte fouten zien en ook het werk met anderen in oogenschouw nemen en er zoo noodig leering uit trekken.

Wat het bezoek der hoefsmeden op deze keuring betreft kunnen we zeer tevreden zijn, een groot aantal hoefsmeden uit alle deelen der Provincie was aanwezig, zoowel jonge als oude, welke allen met aandacht de keuringen

volgden, het hoefbeslag bekeken en wat meer zegt ook nog bespraken. In goede harmonie werd door verschillenden over hun werk gesproken en op het goede of minder goede werk gewezen, voorwaar vooral voor de jongere een zeer goed benutte dag, voor degenen die best werk leverden een voldoening, voor de anderen die wel goed werk leverden maar toch voor verbetering in aanmerking kwamen, een aansporing om nog meer hun best te doen.

Ook zij vermeld dat zelfs uit Gelderland een hoefsmid aanwezig was, deze toont toch zeker een groot liefhebber te zijn en was vol lof over het beslag. Dat volgens onze meening nog al hengsten aanwezig waren op wat te lichte en in het toongedeelte te ver versleten ijzers, is in de meeste gevallen niet te wijten aan den hoefsmid; meerdere hengsten hadden de ijzers nog onder die er voor de verplichte najaarskeuring aangelegd waren en welke nu op verzoek der eigenaars voor de Centrale keuring verlegd waren; zeker zouden ze mooier gestaan hebben als ze met nieuwe ijzers beslagen waren, men mag hiervoor niet op moeite en kosten zien.

Evenals de hengsten zelf tot in de puntjes verzorgd vorgebracht worden, moet ook het hoefbeslag met alle mogelijke zorg uitgevoerd worden, dan alleen zal men voldoening over zijn werk hebben.

De groote dag is weer voorbij en wij meenen gerust vast te kunnen stellen dat de Zeeuwsche hoefsmiden tevreden zullen zijn over hun bezoek en met het voornemen naar huis gegaan zijn om volgend jaar weer hun beste beentje voor te zetten.

Bijgaande foto, opgenomen op de keuring, geeft de hoefsmiden weer die de keuring bezochten; voorwaar een zichtbaar bewijs van de groote belangstelling die zij in het paard en in het hoefbeslag hebben.

Axel

A. J. Schieman

DE CENTRALE KEURINGEN EN DE HOEFSMID

Wanneer het blad „De Hoefsmid“ van 15 Maart in onze handen komt, hebben wij juist daags daarna 16 Maart, de Centrale keuring voor hengsten, zoowel koud- als warmbloed, voor de provincie Gelderland te Elst. Doch wat nu reeds gepasseerd is, is voor mij een reden, thans een en ander over de afgelopen keuringen te melden in het belang van ons, hoefsmiden. Als hoefsmid en als paardenliefhebber zijn dit voor mij werkelijk feestdagen. De Centrale hengstenkeuring van de Prov. Zeeland te Goes was dit jaar bijzonder interessant. De catalogus vermeldde 151 nummers, let wel, 151 trekpaardhengsten werden vorgebracht, dit wil toch wel wat zeggen, waarbij buitengewoon mooie zware exemplaren. Het beslag was er uniform goed, zelfs best te noemen, natuurlijk ook hier en daar wel eens iets minder. Een heel enkele niet goed op beslag staande vindt men er altijd wel tusschen, doch in doorsnee was het beslag uitstekend verzorgd en was er veel moeite aan het werk besteed. Voor mij een bewijs, dat hier smid en eigenaar samen werken.

Prettig is het daar te vertoeven, want al gauw ben je er ingeburgerd en gaat men samen met de smeden van Zeeland, waarvan een flink aantal steeds

aanwezig is, langs de paarden en beziet met hen het beslag der hengsten. Hierdoor leert men van elkander hoe het moet, wat niet en wat wel goed is; dat dit leerzaam is, zal zeker ieder met mij eens zijn. Hoe anders was zulks op de Nationale keuring van warmbloedhengsten te Utrecht. Daar moest een netjes op beslag staande hengst gezocht worden. Er waren er daar ook zeer zeker bij, welke goed op beslag stonden, doch in doorsnee was het beneden het middelmatige. Nu geloof ik niet, dat hier in 't algemeen den smeden de schuld in de schoenen moet worden geschoven. Als voorbeeld wil ik noemen den hengst Villeam. De smid, die dezen hengst voor de keuring moest beslaan, sprak ik op onze vergadering van Onderwijzers in Practisch hoefbeslag in Januari j.l. te Utrecht en vertelde hij mij, dat de hengst weer dezelfde ijzers moest hebben, welke hij ook vorig jaar op deze keuring onder had, n.l. voor en achter toongewichtsijzers en wel zoo, dat de geheele zool er bijna mede was bedekt.

Ik zei tegen hem, ik sloeg ze er vast niet onder, doch hij antwoordde, ik moet dit wel doen, de eigenaar staat er op, hij wil dit beslist; doe ik het niet, dan gaat hij er mee naar een ander. Nu de verslagen uit de bladen.

Het Nieuws van den Dag, 24 Febr

Villeam best paard dat door slecht beslag slecht werd vorgebracht.

De Boerderij.

Villeam heeft zich ook in de goede richting ontwikkeld. Het is een hengst, dat wil zeggen, hij heeft hengstvoorkomen, is diep en breed, maar liet zich in gangen slecht zien. Dit is niet zijn schuld maar die van den smid, die er onmogelijke ijzers ondersloeg, waardoor de hengst volkomen uit balans was. Moeten er nu op de keuringen aan de hand ook al verzwaarde ijzers zijn? Ik vraag mij af, smid waar blij je nu? Hier wordt u ter wille van een klant aan de kaak gesteld; iedereen leest dit en wordt tenslotte uw naam genoemd. Hoefsmid zijnde, en nog wel Onderwijzer-Hoefsmid, heb je liefde voor je vak en ben je uit den aard der zaak ook paardenliefhebber, doch als men dan zoo op de koffie komt, zou men haast zeggen, ik besla geen paard meer voor een keuring, om terwille van een onmogelijken wensch van den eigenaar mijn naam door de modder te laten sleuren. Als men over paarden kan praten, kan men ook over beslag praten, wat wel en wat niet deugt. Tracht den eigenaar te overreden en toont hem, dat u er toch ook wat van weet. Er waren paarden bij, waarvan de hoeven, vooral de voorvoeten, zoo lang waren gelaten, dat je met gemak 4 à 5 cM. van den toon had kunnen afkappen, waardoor natuurlijk de voetassen sterk gebroken waren; dan vindt men daar altijd nog paarden met beste voeten met zijlippen aan de achterijzers. Waarvoor toch? Wie kan dat nu mooi vinden en waar is het goed voor? Buiten ruim gepast, binnen nauw. De buitenhelft veel grooter dan de binnehelft, voetassen naar binnen gebroken. Groote nieten der nagels op de wanden met flinke strepen van de rasp er onder, voorwaar een prachtgezicht. Ik wil eindigen met te zeggen: Smeden, bezoekt toch de keuringen; tracht ons toch zoo mooie vak zoo goed mogelijk uit te voeren en laat u niet in de verslagen der bladen kleineeren terwille van een klant.

Lochem

H. J. Breukink

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

Reserveert 24 en 25 Juni a.s. voor de

12e
NATIONALE
**TREKPAARDEN
TENTOONSTELLING**

TE 'S-HERTOGENBOSCH

Inlichtingen bij het Secretariaat
Koningskade 14, 's-Gravenhage

HOEFSMEDERIJ VAN J. P. LIPMAN TE VOORBURG.

In de Heerenstraat, de „oude" hoofdstraat van Voorburg, trekt de hoefsmederij van den heer Lipman de aandacht vanwege de travaille, die het trottoir onderbreekt. Men ziet een dergelijken noodstal hier en daar nog in bebouwde kommen van enkele gemeenten en ze geven aan een straat nog een beetje landelijk cachet. Zoo ook hier. Het landelijke verdwijnt anders veel in Voorburg, want het voorstadje van de Residentie breidt zich snel uit. Zulks heeft reeds opheffing van vele boerderijen medegebracht, hetgeen in bedrijven als smederijen sterk opvalt.

Het pand Heerenstraat 37 Voorburg, de smederij van Lipman (x de baas).

Lipman's smederij kan bogen op een ouderdom van wel 150 jaar en is hij er thans 23 jaar eigenaar van. Lipman genoot zijn practische vorming in de ouderlijke hoefsmederij te Wateringen en volgde met gunstig resultaat een cursus te 's-Hage onder leiding van den bekenden hoefbeslag-deskundige Laméris. Toegerust met de noodige kennis en ervaring is de taak in Voorburg opgevat en hij heeft er goede jaren gekend, doch de aftakeling van het paardenbestand heeft zich ook in Voorburg doen gevoelen. Niet alleen door verdwijning van de sleepers- en stalhouderspaarden, alsmede de vervanging van groente- en melkkarren door ronkende 4- en 3-wielige motorwagen(tjes), maar vooral ook door teruggang van den markt-paardenhandel. Het naburige Leidschendam telde vroeger een legertje handelslui

en het z.g.n. „handelsbeslag" speelde toen een groote rol in de smederij van Lipman. Gaandeweg is het bedrijf meer „gemengd" geworden en hoewel de baas daarover niet zoozeer zijn spijt betuigde, het hoefbeslag gaat hem toch zeer ter harte en houdt zijn volle belangstelling. Hoewel Lipman met twee volwassen knechten werkt, is er geen tijd alle ijzers zelf te smeden en wordt het gros der paarden met fabrieksijzers beslagen. Alleen in gevallen waarin deze ijzers niet voorzien, vindt zelfaanmaak plaats. Regel is: vlak beslag. Lipman verklaarde nogal spoedig neiging te hebben ijzers met verdikte takken aan te wenden. Vooral voor paarden, die van buiten komen en veelal door onvoldoende besnijden lange voeten hebben, hetgeen niét in-eens verholpen kan worden. Wat het paardenmateriaal aangaat, — koudbloeds komen in dit gebied niet voor. Sporadisch wordt nog eens een Belgische hengst uit de richting Moercapelle naar de smederij in Voorburg gebracht, want Lipman heeft als vakman een goeden naam en als er keuringen in aantocht zijn, dan moeten de hengsten vooral hun beste beentje voorzetten. In het naburige Stompwijk wonen vele liefhebbers van dravers en komen daar nogal paarden voor met min of meer draverbloed in de aderen. En in het beslaan van zoodanige paarden is Lipman specialist geworden. In Wateringen was hij de hoefsmid der bekende pikeursfamilie de Boer en in Voorburg van den voor eenige jaren gerenommeerden draverstal van de Kruithof's. En het was Lipman ook die van Cassel's „Chique" zoolang gangbaar heeft gehouden. Groote fokkers-, sleepers- of draverstallen kent men in of om Voorburg niet meer. Een gunstige uitzondering voor Lipman's hoefsmederij maakt hierop nog de stalhouderij van Jansen te Delft met een 20-tal paarden. Lipman heeft zijn aardige collectie ijzers uit den cursus-tijd in eere gehouden en die prijken als standaard-modellen in de beslagplaats. Voor gummi-beslag gevoelt hij niet veel en afgezien van de duurderre prijzen van deze ijzers, heeft hij er ook geen gunstige resultaten mede bereikt.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Op 23 Februari had het examen plaats van de reserve hoefsmiden, die op 8 Januari 1936 in opleiding waren gekomen aan de Mil. H.school.

Geslaagd zijn: J. Huiberts, J. H. Krom, W. Schaaphok, J. Rouwenhorst, G. Lijftogt, H. Meyer, A. Hendriks, C. Dekkers en H. A. Stevens. Zij verwierven een diploma, werden aangesteld tot korporaal-hoefsmid en vertrokken met onbepaald groot verlof.

Op 5 en 9 Maart l.l. werd het examen afgenomen aan de dienstplichtigen der artillerie Ie ploeg, lichter 1936 en slaagden hierbij:

A. C. van Hal, F. v. d. Veen, J. W. ter Beest, B. Ottens, R. Haak, F. Ph. R. Haan, R. Everts, G. v. d. Veen, J. v. d. Burg, A. Bakker, H. Blaeze, H. Pot, E. Oost en J. N. v. d. Wijngaard.

Zij ontvingen allen een diploma en werden aangesteld tot dienstplichtig hoefsmid waarbij de 5 eerstgenoemden den korporaalsrang verwierven.

OVERLIJDEN OPPERWACHTMR. HOEFSMID H. B. HARMSEN.

Wederom ontviel ons een goed vriend en een zeer geacht collega.

Op 1 Maart j.l. werd het stoffelijk overschot van den op 25 Februari j.l. in het Militair Hospitaal te Utrecht overleden opperwachtmeester-hoefsmid H. B. Harmsen van het 1e Regiment Huzaren te Amersfoort, ten grave gedragen.

Zeer tot mijn spijt, was ik door familieomstandigheden verhinderd bij de begrafenis aanwezig te zijn, om een laatste groet van de M. H. V. over te brengen. Het bestuur onzer organisatie deed zich daarbij vertegenwoordigen door ons bestuurslid van Dijk van I R. H., door wien enkele woorden van afscheid zijn gesproken, terwijl wij door een bloemenhulde van onze belangstelling deden blijken.

Naar wij vernemen, heeft de begrafenis met militaire eer plaats gehad en deden vele vrienden en kennissen, mede van hun medeleven blijken.

Dit is voor ons zeer begrijpelijk, omdat Harmsen vele vrienden had. Ook wij de militaire collega's, verliezen zeer veel in hem!

Voor wie hem kenden zooals wij, was Harmsen de man met het open en eerlijk karakter. Persoonlijk stel ik het op hoogen prijs, zoovele jaren een trouw vriend van hem te zijn geweest.

Doordat Harmsen vele jaren correspondent onzer vereeniging was, hadden we veel omgang met hem; eene samenwerking die ons tot de meest aangename herinneringen zal blijven.

Harmsen had 37 dienstjaren, versierd met de gouden medaille en kon nog moeilijk van zijn werkkring scheiden. Zelfs tijdens zijn ernstige ziekte, had hij nog steeds hoop, nogmaals aan het werk te kunnen gaan. Het heeft echter niet zoo mogen zijn!

Wij zijn werkelijke vrienden, hadden hem zoo graag eenige jaren van welverdiende rust gegund; een gelukkige oude dag met vrouw en kinderen. Helaas de dood rukte hem uit het leven weg.

Trouwe vriend Harmsen, wij danken U voor alles wat ge voor de organisatie en voor hare leden deed.

Beste kerel, wij zullen U nimmer vergeten. Namens het bestuur en de leden der M. H. V. wenschen wij U: Rust in vrede.

Uw vriend,

C. MOOK.

President der Mil. Hoefsm. Vereeniging.

Dr. A. LUNGWITZ

Op 23 December 1936 stierf 92 jaar oud te Arnsdorf, Anton Lungwitz, doctor honores causa van de Veterinaire faculteit der Universiteit te Leipzig. Lungwitz werd op 31 October 1845 te Rochlitz in Sachsen geboren en na het afloopen van de school ging hij in de leer bij een hoefsmid. Van zijn

ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

baas kon hij echter wat het „beslaan” betreft, niet veel leeren daar hij slechts één paard op beslag had en dit slechts 4 maal in het jaar opnieuw beslagen werd. Het besnijden werd toen nog ouderwets uitgevoerd n.l. wat de zool betreft, werd deze tot indrukbaar toe weggenomen. In 1865 diende hij bij het wapen der Cavallerie, nam in '66 aan een veldtocht deel en kwam daarna in '68 aan de Veeartsenijschool te Dresden. Zijn studie hier werd onderbroken door deelname aan den Fransch-Duitschen oorlog van '70/71, doch daarna voortgezet en in 1872 werd hij tot veearts bevorderd. Tot '75 bleef hij militair paardenarts, was daarna veearts te Bodenbach en werd in 1877 benoemd tot leeraar aan de Hoefsmidschool te Dresden. Van dezen datum tot 1900 heeft hij aan deze inrichting gewerkt en er zijn beste krachten aan gegeven zoowel als leeraar, als onderzoeker en als schrijver. Duizende hoefsmeden en vele veeartsen zijn hem dan ook veel dank verschuldigd door zijn voorgaan, door zijn lessen en door zijn belangstelling in hun verdere vakontwikkeling. In 1884 verscheen zijn boek „de leermeester in hoefbeslag” dat veel opgang maakte, meermalen herdrukt werd en in 1892 door Dr. Borgeaud te Lausanne in het Fransch vertaald werd.

Met Lungwitz is niet alleen een zeer kundig en werkzaam man heengegaan doch ook een pionier op het gebied van hoefbeslag, die nieuwere denkbeelden propageerde en invoerde. Vele ouderen zullen hem nog dankbaar gedenken en wij geven den Duitschen collega's de verzekering dat ook in ons land zijne herinnering zal bewaard blijven als van een stoeren werker, die zeer veel gedaan heeft voor het onderwijs in hoefkunde en hoefbeslag en die als het ware de paden geëffend heeft voor hen, die hem in deze opvolgden.

G. H.

VOORJAARS EXAMEN RIJKS DIPLOMA HOEFSMID.

Voor dit examen hebben zich 79 kandidaten aangemeld waarvan 64 het examen voor de eerste maal afleggen en 15 voor de 2e maal. De 64 kandidaten zijn opgeleid aan cursussen te Amersfoort, Axel, Breda, Helden, Lochem, Maastricht, Utrecht en Zierikzee, die dit voorjaar beëindigd zijn, de overige 15 zijn opgeleid te Amersfoort, Almelo, Bedum, Cuyk, 's-Hertogenbosch, Tubbergen en Veendam.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG. Vergunning voor nawerken van hoefbeslagcursisten.

Het is ons gebleken, dat er verschil van opvatting bestaat betreffende overwerkvergunning voor hoefbeslagcursisten voor het maken van normale ijzers, afwijkende ijzers en beslag doode hoeven. Om de patroons te vrijwaren voor een bekeuring hebben wij ter bevoegde plaatse inlichtingen gevraagd.

Daarbij is gebleken, dat aanvragen van leerlingen van cursussen in hoefbeslag tot het mogen nawerken in de werkplaats van hun patroon voor het uitvoeren van een hun opgelegde taak door het Hoofd van een dergelijken cursus moeten worden gericht tot het betrokken Districtshoofd van de Arbeidsinspectie.

Mocht bedoeld Districtshoofd hierop afwijzend beschikken, dan kan hier tegen binnen **veertien** dagen een beroep worden ingebracht bij den Centralen Dienst van de Arbeidsinspectie te 's-Gravenhage (Nieuwe Uitleg 12).

Namens het Bestuur:

H. Vossers, Secr.

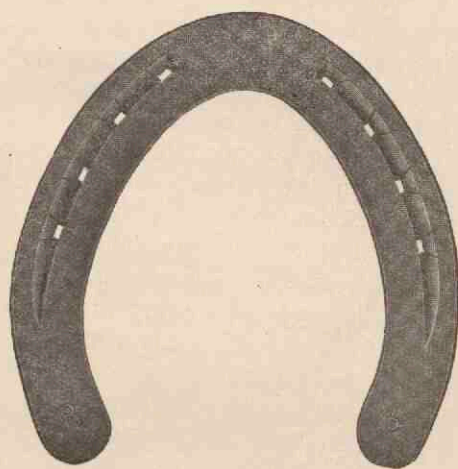

Onderwijzend personeel met 2 bestuursleden van den R.K. Smedenbond en leerlingen van den cursus in hoefbeslag 1935—'37 gegeven te Maas-tricht in de smederij van den Heer H. Vossen (pract. leeraar) onder leiding van Dr H. Flamand.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend
prima vakmensen „daarom
heeft een advertentie op deze
plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

WAARDEERING OVER HET HOEFBESLAG IN EEN JACHTVEREENIGING.

De wachtm.-hoefsmid C. Mook te Amsterdam schreef het volgende in „Het Paard” van 11 Maart j.l.:

Door een gelukkig toeval kwam mij dezer dagen een boekje in handen, uitgegeven door het Secretariaat van de Noord-Hollandsche Jachtvereeniging. In dat boekje wordt gesproken over veel zaken betreffende het paard en het concours-wezen. M.i. wordt daarmee een mooi stuk werk geleverd.

In een voorwoord schrijft de heer Ir. J. H. van Ommen van Guylik: „Het omschrijven van de verschillende punten leent zich slecht voor een aaneengesloten verhaal, terwijl puntsgewijze behandeling ieder in de gelegenheid stelt, dat uit te zoeken, wat zijn belangstelling trekt.” Het spreekt dan ook vanzelf, dat wij hoefsmeden het meest worden aange trokken door het in dat boekje voorkomende onderwerp:

„Het hoefbeslag”.

„Wat de schoenmaker is voor de menschen, is de hoefsmid voor het paard. Wij kunnen pijnlijk zittende schoenen echter uittrekken, doch de paarden moeten op hun slechte ijzers voort.

Goed beslag is daarom voor hun van het grootste belang.

Een gespecialiseerd hoefsmeden-bedrijf komt zelden meer voor en de gewenschte routine is voor een smid niet gemakkelijk te verkrijgen.

Zelf hebben wij meestal te weinig kennis van het beslag om te kunnen beoordeelen, wat het paard scheelt als hij niet zoo vlot gaat als gewoonlijk. De hoefsmid moet uitkomst brengen; het kan aan een kleinigheid liggen, doch die is dikwijls zoo lastig vast te stellen.

Met de keuze van zijn hoefsmid kan men niet precies genoeg zijn. Een klein foutje in het beslag haalt den soepelen gang uit het paard en brengt dikwijls veel zorg en kosten met zich mee.

Zeer terecht worden de hoefsmeden „de stille werkers voor de paardensport” genoemd. Zelden wordt er voldoende aandacht aan hun werk besteed en toch is het beslag voor den wedstrijdruiter van groot belang. Voor wedstrijden waarin een uithoudingsproef of een lange cross-country is opgenomen, biedt een speciaal licht beslag voordeelen. Dit beslag moet ongeveer een week voor den wedstrijddag worden onder gelegd, opdat de hoeven zich kunnen aanpassen; met andere woorden, dat het paard niet op nieuwe schoenen behoeft te loopen.

De voordeelen van het speciale beslag springen in het oog, wanneer men de gereden snelheden geregeld vergelijkt.

Meestal stemmen deze bij een op elkaar ingestelde combinatie voor gelijksoortig terrein overeen. Voor een afwijking moet dus een rede zijn. Bij dit vergelijken bleek mij, dat speciaal licht beslag onze combinatie 25 à 30 meter per minuut snelheidswinst bracht. Deze winst is uitsluitend te danken aan den hoefsmid, wien meestal de hulde onthouden wordt.

Men moet aan den anderen kant de voor- en nadeelen goed overwegen alvorens tot het onderleggen van speciaal beslag voor een wedstrijd te besluiten. Reeds lang van tevoren moet het beslagschema gewijzigd worden, zoodat op den dag van het onderleggen van het speciale beslag, de hoeven lang genoeg zijn om pas gesneden te worden.

Een willekeurige onderbreking van het beslagschema is ongewenscht.”

* * *

Vorenstaande beknopte uiteenzetting van den schrijver over het werk van de hoefsmeden gaat ons rechtstreeks naar het hart en bewijst ons dat hier

iemand aan het woord is, die niet alleen zooals helaas zoovele ruiters en paardenkenners, oog heeft voor het harnachement, het bit of wel de verzorging van het paard na gedane werkzaamheden, maar wel degelijk ook goed hoefbeslag naar waarde weet te schatten.

Waarom wordt er in het algemeen toch zoo bitter weinig aandacht geschonken aan het hoefbeslag? Waarom staat men daar toch zoo onverschillig tegenover? Wij weten het niet! Wel hebben wij bij ondervinding, dat een paard, wanneer het gewoon is om gemakkelijk te loopen, heel wat langer meegaat.

Wat een genoegdoening voor een ruiter, die afstandsmarschen enz. maakt, wanneer hij weet dat zijn paard prettig loopt en dat hij gerust kan zijn, in de wetenschap dat hij kan vertrouwen, dat de hoefsmid steeds doet wat hij maar kan, om het paard en den ruiter zooveel mogelijk naar den zin te maken.

Deze lof, deze openbaarmaking van de zijde der N.H.J.V., van ons mooi werk, stemt ons tot dankbaarheid, omdat het een hart onder den riem steekt van „de werkers achter de schermen”.

WEDSTRIJD HOEFBESLAG, VANWEGE HET „STAMBOEK VOOR HET NEDERLANDSCHE TREKPAARD.”

Gedurende de tentoonstelling te „s-Hertogenbosch zal een wedstrijd **niet** in maar **over** het hoefbeslag gehouden worden, d.w.z. een deskundige jury zal gedurende de tentoonstelling zich geregeld bewegen tusschen de paarden en uitmaken, welke paarden het best beslagen zijn. De hiervoor beschikbare prijzen worden dan toegekend aan de smeden, welke volgens het oordeel der jury het beste beslag hebben geleverd.

De bedoeling van dezen wedstrijd is de belangrijkheid van het hoefbeslag te doen uitkomen.

De verwachting wordt gekoesterd, dat de eigenaars der paarden en de smeden door dezen wedstrijd over de verzorging van de hoeven in hare geheelen omvang zullen worden opgewekt daaraan te besteden de aandacht, die deze zoozeer verdient, ja vereischt.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE.

Tilburg 2 Mei.
Breda 6 Mei.
’s-Hertogenbosch 9 Mei.
Bergen op Zoom 17 Mei.
Eext 17 Mei.
Dordrecht 17 Mei.
Wageningen 2 Juni.
Wageningen 9 Juni.
Oostermoer 10 Juni.
Bussum 10, 11 en 12 Juni.
Nijmegen 13 Juni.

Den Haag 19—20 Juni.
Amsterdam 24—27 Juni.
Sappemeer 27 Juni.
’t Zandt 3 Juli.
De Steeg 24 Juli.
Zwolle 29 Juli.
Vries 1 Augustus.
Groningen 28 Augustus.
Dokkum 1 of 2 September.
Nijkerk 11 September.

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard (B.T.)

MERRIE-KEURINGEN VOOR OPNAME IN KEURSTAMBOEK

Afd. Noord-Brabant: 26, 27, 28, 29 en
30 April en 1 Mei.

„ Limburg: 3, 4 en 5 Mei.

„ Zuid-Holland: 7 en 8 Mei.

„ Zeeland: 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14 en
15 Mei.

„ Drenthe: 19 en 20 Mei ($\frac{1}{2}$ dag).

„ Groningen: 20 ($\frac{1}{2}$ dag), 21 en 22 Mei.

„ Gelderland: 24 ($\frac{1}{2}$ dag), 25 en 26 Mei.

„ Overijssel: 29 en 30 Juni.

„ Noord-Holland: 1 en 2 Juli.

Inlichtingen:

Het Secretariaat, 14 Koningskade, Den Haag,
verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende
inschrijving paarden, lidmaatschap, enz.

**Deze keuringen zijn geschikte
gelegenheden voor aanschaffing
van fokmateriaal.**

Dep Zootech

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

AANMOEDIGING

Wanneer men de verschillende afleveringen van ons vakblad over de laatste jaren doorkijkt, zal men als de auteurs van mededeelingen, verslagen en opmerkingen steeds dezelfde namen zien en uitvinden dat het slechts een zeer kleine schare is die den inhoud van het maandblad tracht belangrijk en nuttig te maken. Deze getrouwen verdienen zeer zeker den dank van al de lezers voor de moeite die zij zichzelf, in den regel geheel belangeloos, hiervoor getroosten en het bewijst dat zij in de eerste plaats volbloed vakman zijn en door het orgaan willen trachten den band tusschen de gildebroeders nauwer aan te halen en tevens voorlichting te geven en waar noodig voorlichting te vragen. Het vakblad „de Hoefsmid” zal aan het doel beantwoorden wanneer het in handen komt van zooveel mogelijk hoefsmeden en wanneer de inhoud geleverd wordt door vaklieden die hun vakgenooten mededeeling doen van hun ervaring en zodoende hen voorthelpen, terwijl uitwisseling van gedachten die op deze mededeelingen kan volgen, slechts het vak en de beoefenaars ten goede kan komen. Blijft de inhoud nu echter beperkt tot mededeelingen van enkele vooraanstaande vaklieden, dan is hoe waardevol deze ook zijn zullen, het doel niet bereikt en geen algemeene uitwisseling van gedachten verkregen over onderwerpen die voor ieder vakman van direct belang zijn. Gaarne geloof ik dat vele zullen zeggen: daar heb ik geen tijd voor, andere meenen dat zij hun gedachten niet op papier kunnen zetten en weer anderen dat zij niets bijzonders hebben mede te deelen. Tot hen wil ik zeggen, als er een wil is, is er een weg. Tijd is altijd te vinden wanneer men iets doen wil en het is ook niet de bedoeling om alle vrije tijd in beslag te doen nemen, doch zoo nu en dan eens een mededeeling inzenden zal niemand aan zijn verdere genoegens te kort doen komen. Zij die bang zijn dat hun stijl of taal niet correct genoeg zal zijn, kunnen er op rekenen, dat zeer gaarne hierin te hulp zal worden gekomen en de noodige correcties zullen worden aangebracht zonder het essentieele van de inzending aan te tasten. Tenslotte aan hen die meenen dat zij niets interes-

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

49

21 APR 1937

UTRECHT

sants hebben mede te deelen, meen ik er op te moeten wijzen, dat in elke smederij zoo nu en dan wel eens gevallen voorkomen die het vermelden waard zijn. Een levend object geeft veel afwisseling en een paard heeft wat zijn karakter en gedragingen betreft, dan wel wat zijn standen, gangen, hoofvorm, slijtage en eventueele gebreken aangaat, toch zoo vaak iets om over te spreken en wanneer men dit dan aan velen tegelijk wil mededeelen, schrijft men het neer. Iets dat men zelf dikwijls weinig interessant vindt, is dit voor anderen vaak in hooge mate en door velerlei opmerkingen en mededeelingen komen ook weer bij de lezers soortgelijke gevallen voor den geest zoodat zij hun eigen ervaring hieromtrent kunnen mededeelen en alzoo door een uitwisseling van gedachten andere en misschien betere methoden en handelwijzen kunnen helpen bevorderen. Zoo moet men zich een vak-tijdschrift denken en wil dit werkelijk bloeien en in een behoefte voorzien, dan moet de medewerking ook ruimschoots plaats vinden en moet men niet uit een zekere gemakzucht het aan enkele overlaten den inhoud te verzorgen of zich verschuilen achter een soort minderwaardigheidsgevoel, dat men daar niet geschikt voor is. Een natuurlijk gevolg van meer inzendingen en van meer afwisseling brengen in den inhoud zal zich ook gaan uiten in een grootere lezerskring en in een grootere oplaag, waardoor ook weer de kans van het opnemen van advertenties vergroot wordt en aldus een krachtiger orgaan geschapen wordt. Krachtiger niet alleen in den zin van inhoud, doch waardoor dan tevens meer gelegenheid geboden wordt om de inzenders te kunnen honoreeren, foto's en teekeningen te verzorgen, kortom zullen zoowel de uitgeefster als de lezers hier beiden ter dege van kunnen profiteeren. Wil men verzekerd zijn van het blijven voortbestaan van het maandblad, waarbij wij aannemen dat men het als een behoefte aanvoelt het blad in stand te houden, dan moet men ook trachten het groot en sterker te maken door het leveren van bijdragen, het aanmoedigen van anderen om dit te doen, het lezersgetal te vergrooten door abonné's te winnen en het plaatsen van advertenties te bevorderen. Laten we dus de handen ineenslaan en allen een steentje bijdragen om het gebouw te vergrooten en te verstevigen. Met goeden wil is veel te bereiken en waar deze goede wil blijkt aanwezig te zijn bij eenige cripheën van het hoefsmidsvak, moeten we trachten deze ook op andere over te brengen en een nieuwe periode in te luiden van een wederopbloei van het tijdschrift. Hierdoor toch zullen in de eerste plaats het hoefsmidsvak en zijne beoefenaars gebaat zijn, daar zij zullen kunnen profiteeren van maandelijksche mededeelingen niet alleen over hun vereenigingsleven, doch meer in bijzonder over het door hen uitgeoefende vak en alles wat dit aanbelangt. Evenzoo goed als vakbladen hun bestaansrecht hebben bewezen voor timmerlieden, slaggers, loodgieters en anderen, zoo geldt dit en nog veel meer voor hoefsmeden, waar een levende materie het object van het vak uitmaakt. De uitoefening van het vak is niet alleen moeilijk, doch ook dankbaar en door de groote afwisseling die het levende dier hierbij aanbrengt, trekt het de beoefenaars en kweekt de ware liefhebbers. Laat de bedoeling van het tijdschrift zijn een spreekbuis te vormen voor de beoefenaars, laat het een blad worden dat moeilijk door hen gemist kan worden en in elk geval

door geen enkele hoefsmid die zijn vak respecteert, graag gemist zou worden. Om dit te bereiken moeten vele meewerken en daarvoor werd het opschrift boven deze regels „aanmoediging” genoemd.

G. H.

VERSLAG VAN DE PREMIEKEURINGEN IN DE PROVINCIE GELDERLAND TE ELST GEHOUDEN OP 16 MAART J.L.

Deze keuring werd begunstigd door prachtig weer en zeer veel belangstelling, een bewijs dat Gelderland nog steeds een flink aantalpaardenliefhebbers herbergt.

Het programma bevatte 21 koudbloed en 24 warmbloed hengsten, waarvan enkele afwezig bleven. Ook was er nog een keuring van 2-jarige hengsten van het Geldersch paardenstamboek, waarvoor aanwezig 13 stuks. Er waren nog eenige liefhebbers smeden aanwezig, zoodat er voor ons ook weer wat te zien en te bepraten was. Als men het beslag der paarden te Elst thans ziet is er zeer veel verbetering te constateeren. Stonden eenige jaren terug op deze keuring nog vele paarden slecht op beslag, thans is dit zeer veel verbeterd. Het initiatief voor 2 jaren terug genomen door den heer Bern, Secretaris van het Nederl. Trekpaardenstamboek om op de Nationale trekpaardentoonstelling te 's-Hertogenbosch het beslag der paarden te laten keuren, heeft navolging gevonden b.v. te Hemmen, Steenderen en op verschillende plaatsen in Brabant en Limburg en ik denk, dat we het grootendeels hieraan te danken hebben, dat de smeden vooral voor de keuringen meer werk van hun beslag maken. Evenwel waren er toch paarden onder welke eerst noodig naar den smid hadden moeten gaan, daar de voeten veel te lang waren en ze niet voor de keuring waren beslagen. Bij de warmbloedhengsten zien de meeste eigenaars lange voeten graag, dan gaan ze beter, of dit wel altijd waar is, betwijfel ik. De smeden kunnen hierin veel verbetering brengen. Wanneer zoo'n hengst na de keuring weer normaal beslagen wordt, kan men altijd wel eens op een avond zoo'n eigenaar bezoeken en hem voorstellen, laten we nu eens de hengst monsteren en zien of hij dan slechter marcheert dan met lange voeten. Meestal ziet men dan dat hij het evengoed zoo niet beter doet. Vorig jaar tas ik in Het Paard, dat de harddraver Allegheny op verschillende manieren beslagen nooit een prijs kon winnen, tenslotte won hij op Duindigt onbeslagen den eersten prijs. Nu zal men mij tegenwerpen: een tuigpaard is geen harddraver, omdat het daar alleen op snelheid aankomt. Toch kan men een tuigpaard op licht beslag en normale lengte der voeten ook beste gangen toonen. Alles bij elkaar genomen was Elst een mooie keuring, veel mooie paarden en veel te genieten ook voor den smid.

Lochem.

H. J. Breukink

CENTRALE HENGSTENKEURING TE ELST.

Het was een prachtige dag om deze keuring te bezoeken, te meer ook daar er een zeldzame collectie hengsten aanwezig was; alles was keurig

in orde, om zoo te zeggen, ze hadden 't beste pak aan. Wat het beslag betreft, het was over 't algemeen bevredigend, doch de warmbloeds stonden beter op beslag dan de koudbloeds. Ook waren er nog wel technische fouten in het beslag. Zoo zag ik nog enkele warmbloeds waarvan de ijzers veel te zwaar waren, het waren gewone normale hoeven waar $\frac{3}{4}$ ijzers onder lagen; dit is veel te zwaar voor zulke hoeven ter grootte van ongeveer 14 duim staaf lengte. Ook waren er nog bij met opgestuite takken, wat echter uit den booze is en vooral bij paarden die veel in de kogels geleden hebben is het nadeelig voor de hoeven, maar ook voor den stand. Ik zag ook nog enkele paarden wier ijzers te nauw waren, vooral in de verzenen, naar ik vernam hadden ze te lang op het beslag geloopt voor de keuring, wat dus de schuld van den eigenaar is. Ik kon natuurlijk alles niet voldoende bekijken, omdat ik buiten den ring moest blijven, maar ik heb er toch zooveel van meegenomen, dat mijn moeite als hoefsmid beloond werd.

't Was jammer, dat ik niet één van mijn collega's heb ontmoet, om een en ander over 't beslag nog eens te bespreken om daaruit nut te trekken. Ik geloof dat over 't algemeen de keuringen nog te weinig door hoefsmeden worden bezocht om daar leering uit te trekken. Het was opvallend, dat de paarden die 't beste voorkwamen, ook over 't algemeen 't beste op beslag stonden. Ligt het nu niet op den weg bij een keuring met zoo'n prachtig materiaal, dat ook de hoeven en beslag aan een keuring moesten worden onderworpen en daarmede ook rekening gehouden moest worden met de premie, die daarvoor gesteld was? Mij dunkt, we moeten toch niet de hoeven en het beslag als ondergeschikt beschouwen, maar als de grondslagen en daarom moet men ook met de keuring hiervan beginnen.

Hopende dat mijn schrijven er toe kan leiden dat paard, de hoeven en het beslag één moge zijn in de toekomst.

Duiven.

Hoogachtend,
J. A. Tangelder.

HOEFBESLAGCURSUS TE BREDA

Zooals reeds sedert verscheidene jaren het geval is, werd ook dit jaar de cursus in hoefbeslag te Breda gegeven aan de daartoe bij uitstek geschikte Ambachtsschool en wel, wat het practisch gedeelte betreft, in de nieuwe smederij, die door het groot aantal vuren, met electro-ventilatoren, een ruime en alleszins goed geoutilleerde gelegenheid biedt.

Ten behoeve van het practisch werk onder de paarden is een zeer ruime binnenplaats aanwezig, mooi vlak bestraat en dus als monsterbaan ook zeer geschikt, terwijl bij slecht weer gebruik kan worden gemaakt van een flinke electrisch verlichte plaatijzeren open loods, die door den Directeur voor dit doel werd gemaakt.

De prettige medewerking, die van de zijde van de Ambachtsschool, steeds werd ondervonden, wordt met dankbaarheid vermeld, en zoo is deze Inrichting feitelijk ook geworden tot een centrum voor opleiding van hoefsmeden uit West-Brabant.

CURSUS HOEFBESLAG BREDA 2e JAAR

Van links naar rechts:

de Vroomen; Nelemans; Krijnen; Kapitein-Paardenarts T. D. Sigling, Leider van den Cursus; Rijk; Kint; Jansen; Kerremans; Kin; Verhoeven; Baaijens en H. Sul, Onderwijzer in practisch hoefbeslag.

EIGENAAR EN HOEFSMID

„Zooveel hoofden, zooveel zinnen.”

En al blijft er dat nu ook maar hoogstens bij twee tegelijk, het is reeds meer dan eens gebleken, hoeveel herrie daaruit geboren kan worden, want 't moge dan steeds in der minne zijn geschikt, later in de pers komt de ellende.

Dan krijgt op de keuring de smid de schuld van verkeerd beslag, dat er intusschen alleen op verzoek van den eigenaar werd ondergelegd.

Maar wie is nu feitelijk de hoofdschuldige?

Het zij mij vergund dien aan te wijzen, waar toch niemand anders zulks ooit deed. Niet bij den eigenaar moet gezocht worden het einde van een conflict op te lossen, dat tusschen hem en z'n hoefsmid mag zijn gerezen toen deze beslist meende, dat het beslag door genen gekozen, ten einde z'n hengst nu eens te doen pareeren op de keuring, precies het tegendeel zou blijken te demonstreeren. En gelijk kreeg de smid volgens het oordeel op die keuring geveld, dat het gemonsterde dier slecht ging en het zeker veel beter kon als niet... als niet wat? heelemaal niet als de hoefsmid hem maar anders beslagen, maar heelemaal wél als de eigenaar niet zoo eigenwijs was geweest om het met dien smid niet eens te zijn over het feit dat de hoefsmid hier te beslissen had.

Welzekeer, hoor ik hier en daar opmerken, 't mankeert er nog maar aan

dat alle smeden **de** kenners en al de eigenaren **de** eigenwijze stommelingen zouden zijn.

Wacht nu even en laat me uitspreken, want ik had juist willen zeggen, dat het evengoed andersom is te veronderstellen en dat dus de eigenaar de deskundige en de smid dat andere kan zijn geweest bij zoo'n gelegenheid. Doch wat doet dat er feitelijk allemaal toe als we den hoofdschuldige niet aanwijzen, den expert, die zoowel eigenaar als hoefsmid de les moet kunnen lezen in gevallen waar zulks noodig zoude blijken te zijn.

Laten we eerst nog eens informeeren, of we 't er nu eindelijk eens over kunnen zijn, dat eene keuring niet alleen een waarborg moet zijn voor de juiste keuze, te doen uit het voorgebrachte materiaal, doch dat ook wel degelijk leering dient uit te gaan van zoo'n gebeurtenis. En wie is dan daar de aangewezen leermeester? Moet soms de eene eigenaar — 't kan ook een smid zijn — den anderen collega wijzen op het voorbeeld volgens welks model nu voortaan alles zooveel mogelijk moet worden gefokt, opgevoed en gepresenteerd? Maar waaraan ontleent dan de eene smid — 't kan vanzelfsprekend ook hier nu eens een eigenaar zijn — het recht er meer van te weten, c. q. te kunnen dan een zijner collega's? Het spreekt toch nog eens van zelf dat iedereen met den besten hengst — 't kan onder omstandigheden ook eene merrie en zelfs een ruïn zijn, als 't b.v. niet voor de fokkerij is — ter keuring komt en dat iedere smid onder **zijn** paard het meest oordeelkundige beslag heeft gelegd of toch zeker zou hebben geslagen als de eigenaar hem niet van eigenwijs of welk ander soort advies ook had gediend. De lezer voelt misschien, en zelfs wellicht al iets van de nattigheid waarin we zouden komen te staan als de beslissing aan de direct bij de feiten betrokken personen zoude zijn overgelaten. Gegeven dat het tot hertoe alles tamelijk negatief en bijna gezwam in de ruimte zou worden, zullen we dan nu maar dadelijk met de jury in den keuringsring vallen en kortweg constateeren dat alleen bij die jury het recht van eerste en laatste woord moet berusten, dat alleen de jury zal hebben te beslissen, of een voorgebracht paard is beslagen op eene wijze welke elke garantie biedt voor het feit, dat het ondergelegde ijzer alleen dient om beschadiging van den draagrand te verhoeden — het bij uitstek oorspronkelijk doel inmiddels van hoefbeslag als zoodanig, wel eens noodzakelijk kwaad genoemd, hetgeen waar en ook weer niet waar is, aangezien het hierbij geheel afhangt van de wijze waarop en niet van het feit zelf. Bij het oordeel over het ijzer behoort dan tevens dat over de verdere **behandeling** van den hoef. Ik liet dat voorvoegsel vet afdrukken aangezien het nog te veel voorkomt dat de voet **mishandeld** blijkt te zijn ten einde kunstmatig eene praestatie te verkrijgen waartoe het paard bij normale berijding spontaan niet zou zijn gekomen.

Zoodra de keurmeester competent genoeg is om met een enkelen oogopslag te constateeren in hoever aan normaal te stellen eischen is voldaan, moge nog eens de dag aanbreken waarop zonder aanzien van wie of wat anders dan het reëele belang ook, elk abnormaal beslag voldoende zal zijn ter disqualificatie van het aangeboden paard. Van de uitspraak eener competente jury besta tevens geen appèl!

Zoetermeer, Maart '37

Underschrift van □

Ik ben het volkomen met den geachten inzender eens en dus ook met de vorige stellers die hetzelfde onderwerp bespraken en naar hetzelfde doel oogden, n.l. dat een keuringscommissie een veto moet uitspreken over ter keuring voorgebrachte paarden wanneer zij overtuigd is dat door afwijkend beslag getracht is fouten in hoeven of gangen te camoufleren. Het is een bedrog of 't wordt althans uit het oogpunt van bedrog gedaan want zonderdien zou door de jury of door de slechte hoedanigheid van de hoeven of door de onvoelbaarheid van gangen de beoordeeling gedrukt worden. Toch blijft men maar voortgaan dit openlijk te negeren en kent men hierdoor aan de beoordeeling van het paard niet de juiste beteekenis toe daar toch de hoeven een zeer voorname rol spelen bij deze beoordeeling en men, door afwijkend beslag toe te staan, hier toch zeker één oogje dicht knijpt. Een jury kan zich ten allen tijde, zoo gewenscht, laten voorlichten en het zou dan ook volgens mij het prestige der jury niet schaden indien zij zich bij 't hoefbeslag verzekerde van het advies van een vooraanstaand hoefsmid b.v. gekozen na gevraagde voorlichting aan het bestuur der Vereeniging van onderwijzers in practisch hoefbeslag. Verder zou het mij zeer gewenscht voorkomen dat de hoefsmiden die beslag hebben geleverd voor een keuring, op die keuring aanwezig zouden zijn en daar zich beschikbaar zouden stellen voor het geven van inlichtingen inzake beslag en hoeven indien de jury dit zou wenschen.

Gaat men van den regel uit dat alle paarden met normaal beslag moeten worden voorgebracht, dan is het al bijzonder eenvoudig, want wordt hier dan van afgeweken, dan is vanzelf het oog van de jury hierop gevestigd en kan het afwijkende beslag niet anders dan de beoordeeling van het paard beïnvloeden.

Waar dit vraagstuk in dit vakblad unaniem gelijk gevoeld wordt, zou het van belang zijn te vernemen, welke argumenten hiertegenover gesteld zouden kunnen worden om tenslotte een regeling te verkrijgen die meer voldoening zal geven dan het huidige toegepaste systeem doet.

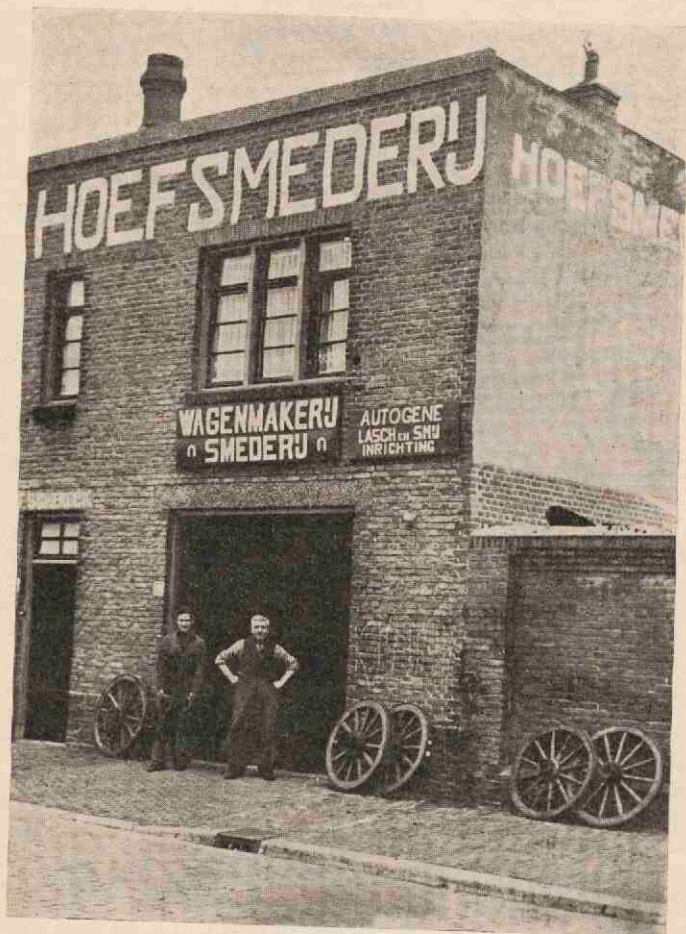
G. H.

HOEFMEDERIJ EN WAGENFABRIEK VAN F. SCHEROCK te 's-Gravenhage.

Men vestigde er onze aandacht op dat er in het Laakkwartier een hoefmederij bestond, die ook wel een korte bespreking verdiende. En zulks bleek inderdaad het geval te zijn. In deze spoor- en havenwijk, die ook wel zakenwijk kon heeten, kan een hoefmederij wel bestaansrecht hebben. Vijftien jaar geleden was de heer F. Scherock ook deze meening toegedaan, liet er in de Leeghwaterstraat 133—135 een inrichting bouwen en die heeft zich goed weten te handhaven. 't Is een mooi pand met een ruime beslagloods, die goed is ingericht.

Scherock is van Duitsche herkomst, verwierf in Elberfeld-Barmen het Rijksdiploma en kwam in 1902 in ons land. Hij werkte 12 jaar bij de bekende hoef-

smedenfamilie Falkenhagen te Amsterdam, vestigde zich daarna als baas in Nijmegen, meende het handwerk nog met meer succes in Antwerpen te kunnen uitoefenen, maar de oorlog maakte aan die illusie een ontijdig einde. Scherock trok eerst weer naar Amsterdam, bleef daar 2 jaar en koos toen den Haag uit, waar hij nu reeds 15 jaren achter den rug heeft.

Het havenbedrijf brengt hem zware sleeperspaarden in de smederij, terwijl de ongeveer 45 melkboeren, die dagelijks hun melk gaan afleveren aan de op korten afstand staande groote zuivelinrichting van „De Sierkan”, zijn hoefsmederij ook hebben weten te vinden en te waardeeren. Het slag paarden van deze boeren zijn de lichtere Oldenburgers en ook enkele hitten. Rij- of springpaarden, dravers of renpaarden ziet Scherock niet. Hij specialiseert zich op beide vorengenoemde hoofdgroepen en op welke wijze? Hij zet de Oldenburgers op vlak beslag, de sleeperspaarden op z.g.n. Rotterdamsch beslag: zware ijzers met stooten en kalkoenen. En van de laatste zooveel mogelijk rondom op rubberijzers. Daar dweept hij mede, doch

speciaal met het werk „Superior“, welke ijzers uit Antwerpen worden betrokken. Maar voor paarden die alleen stappend werk verrichten.

Scherock blijkt goed op de hoogte te zijn met het onderleggen van deze ijzers, waarvoor hij speciale tangen en hulpmiddelen heeft. Hij schrijft aan het minder bekend zijn met de beslag-methode voor deze rubberijzers toe dat ze hier en daar nog veracht worden. De hoogere prijs speelt weliswaar ook een rol, doch Scherock speelt dat met zijn klanten klaar en dat zou elders ook mogelijk zijn

Er werden ons ook ijzers met touw-inlegsels getoond, die in Berlijn en andere Duitse steden veel worden aangevoerd, als middel tegen uitglijden. Daar zijn evenwel veel straten aangelegd met houtblokken. Hier is dat niet het geval en op onze steenen plaveisels voldoen die ijzers minder. Breken zelfs wel omdat het „gegoten“ ijzers zijn. Scherock heeft voor het beslaan met ijzers met touwinlegsels ook speciaal gereedschap, is daarmee dus ook goed op de hoogte, maar acht ze hier van ondergeschikte beteekenis. Voor zware paarden met lage hielen en die gevoelig in borst of schouders zijn smeed hij zelf ijzers met verdikte takken uit z.g.n. U-ijzer waarin een strook gummi wordt aangebracht. Wij zagen ijzers die in de taleinden tot 3 cm hoogte opliepen. Scherock heeft met deze ijzers veel succes. Ze werken schokbrekend en steunend, en behoeden voor glijden.

Scherock laat zijn werk betalen; hij heet de duurste hoefsmid in de Residentie. Daardoor wordt wel eens een klant verloren, maar daar maalt hij niet om, want daarvoor komen wel weer nieuwe in de plaats. En anders heeft hij ook nog een wagenmakerij, hoewel het hoefbeslag zoo mogelijk den voorrang houdt.

De baas werkt met een volslagen knecht. Zij smeden de ijzers voor afwijkend beslag zelf, doch getracht wordt zooveel mogelijk te voorkomen dat daarvan gebruik moet worden gemaakt. Hij is bovendien geen voorstander van de aanwending van balkijzers, waarin anderen nogal gauw hun heil gaan zoeken. Open ijzers is zijn parool. Slechts in hoognoodige gevallen wordt hiervan afgeweken.

Het beslag geschiedt uit de hand. Alleen voor lastige en meestal voor jonge paarden wordt de noodstal in een minimum van tijd in elkaar gezet.

CURSUS VOOR ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG te Utrecht

Aan deze in de maand Maart aangevangen cursus nemen de navolgende rijksgediplomeerde hoefsmeden deel:

C. de Ronde, mil. hoefsmid te Amsterdam, P. P. Kanters te Oosterhout (N. Br.), D. Luteyn te Oostburg, G. ten Brinke te Neede, H. N. Lemmens te Ophoven Sittard, G. Kleyn te Hillegersberg, A. A. Jansen te Boxel.

VOORJAARSEXAMEN 1937 TER VERKRIJGING VAN HET RIJKSDIPLOMA HOEFSMID

Afgenomen op 8, 6, 7, 8, 12, 13, 14 en 15 April.

Geslaagd zijn:

B. A. Gebraad te Stavenisse, J. J. Janssen te Venray, J. v. d. Ven te Roden,

J. Heys te Grootegast, P. Vogel te Eenrum, A. Kampen te te Post, H. van Kasteren te Schijndel, H. A. Broenink te Tubbergen, J. Middeljans te Stadskanaal, J. Greven te Stadskanaal, H. Thalens te Drouwermond, J. Kornelius te Musselkanaal, J. H. Davids te Emmen, J. H. v. Oppen te Wijnandsrade, C. P. Pieper te Heerlerheide, M. J. v. d. Winkel te Heerlen, J. H. G. Wildenborg te Haaksbergen, J. H. Suikers te Berlicum, J. F. Eysink te Haaksbergen, H. Wichers te Warnsveld, J. A. Scheuter te Harfsen, J. R. Kerckhoffs te Beek, L. H. Smeets te Geulle, J. Frinks te Krawinkel-Geleen, J. H. Lemmerling te Cadier en Keer, J. W. Dekkers te Hellendoorn, G. J. A. ten Brinke te Neede, J. H. ten Brinke te Neede, G. B. Brillhuis te Weerselo, J. B. Hofstede te Beltrum, P. H. J. Verhoeven te Dussen, J. D. Kin te Rijen, J. H. A. Coonen te Pey-Echt, J. L. P. H. Giesen te Tegelen, J. Ch. Ph. Derckp, Beegden. Het examen wordt voortgezet op 20 en 21 April en op 4, 5, 11 en 12 Mei.

HOEFBESLAGCURSUS AFD. LOCHEM—LAREN

De tweejarige cursus wordt gegeven vanwege de afd. Lochem-Laren der Geld. Ov. Mij v. Landbouw in de smederij van den heer H. J. Breukink. Van de 8 leerlingen volgen 7 vanaf het begin de cursus, terwijl een van een naburigen cursus het vorige jaar is gezakt voor het diploma en nu het 2de leerjaar weer volgt. Allen zijn vol ambitie en verzuim heeft weinig plaats gehad. Hier is altijd paardenmateriaal ter keuze voorradig, zoodat ze van alles meemaken.

De namen der personen op de foto zijn van l. n. r.:
 J. F. Eysink; A. Hijink, leider; H. J. Breukink, praktisch onderwijzer hoefbeslag; J. H. ten Brinke; J. B. Hofstede; J. H. G. Wildenborg; G. B. Brillhuis; H. Wichers; G. ten Brinke; J. A. Scheuter.

2-JARIGE CURSUS IN HOEFBESLAG TE ZIERIKZEE

Leider: J. Hoogstra, dierenarts ter plaatse; praktijkleeraar: I. Adriaanse te Goes.

De in 1935/36 en 1936/37 gegeven cursus in hoefbeslag te Zierikzee stond onder leiding van J. Hoogstra, dierenarts, die 't theoretisch gedeelte verzorgde. 't Praktisch onderwijs berustte in handen van den Heer I. Adriaanse te Goes. 12 Leerlingen namen er aan deel, waarvan 2 van 't eiland Tholen.

De cursus werd gegeven in de ambachtsschool te Zierikzee, waardoor 't praktisch gedeelte goed tot zijn recht kon komen, daar de localiteit daar zoodanig is dat alle leerlingen ieder een vuur ter beschikking hadden, en dus den vollen tijd aan 't werk konden blijven. De opkomst der leerlingen kan goed genoemd worden.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG 1936—1937.

Op de hieronder volgende plaatsen zijn momenteel van Rijkswege gesubsidieerde cursussen in hoefbeslag loopende, terwijl daarbij de namen der leiders (dierenartsen) zijn aangegeven:

Bedum	H. Venema, Bedum.
Winschoten	F. O. Rentema, Winschoten.
Assen	Dr. J. Staal, Assen.
Emmen	H. J. Vrielink, Emmen.
Almelo	Th. v. d. Woud, Almelo.
Raalte	C. van Maanen, Raalte.
Zwolle	H. v. d. Berg, Zwolle.
Arnhem	B. A. C. Capel, Arnhem.

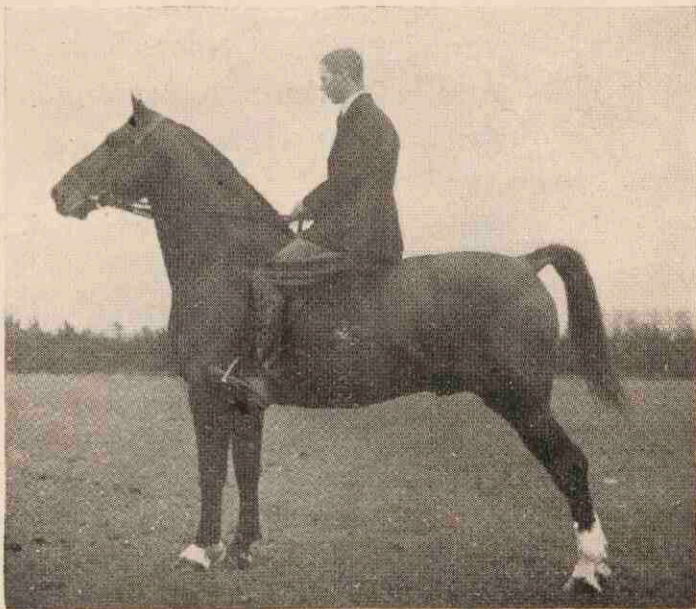
Lochem	A. Hijink, Lochem.
Varseveld	J. W. Prinsen, Varseveld.
Doetinchem	A. Harmsen, Angerlo
Utrecht	Prof. Dr. G. M. v. d. Plank, Utrecht.
Rotterdam	Dr. B. Crezee, Rotterdam.
Axel	D. de Putter, Axel.
Zierikzee	S. J. Hoogstra, Zierikzee.
Oostburg	D. Kaak, Groede.
Breda	T. D. Sigling, Breda.
Cuijk	Th. Wismans, Cuijk.
's-Hertogenbosch	M. P. Plankeel, Den Bosch.
Maastricht	Flamand, Maastricht.
Panningen	Van Heukelom, Panningen.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND.

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

18 April	Rotterdam l. en k.b.	8 Aug.	Heerenveen k.b.
25 April	Rotterdam l. en k.b.	15 Aug.	Duindigt l.b.
2 Mei	Rotterdam l. en k.b.	15 Aug.	Groningen l.b.
6 Mei	Duindigt l.b.	19 Aug.	Beverwijk k.b.
6 Mei	Drachten (k. en l.b.).	22 Aug.	Duindigt l.b.
9 Mei	Groningen l.b.	22 Aug.	Alkmaar l. en k.b.
17 Mei	Duindigt l.b.	25 Aug.	Purmerend k.b.
17 Mei	Heerenveen (k.b.).	26 Aug.	Abcoude k.b.
18 Mei	Krommenie k.b.	31 Aug.	Zaandam (k.b.).
23 Mei	Norg k.b.	31 Aug.	Harlingen k.b.
30 Mei	Sappemeer l. en k.b.	1 Sept.	Zaandam (k.b.).
6 Juni	Duindigt l.b.	5 Sept.	Duindigt l.b.
13 Juni	Groningen l.b.	6 Sept.	Sappemeer l. en k.b.
20 Juni	Duindigt l.b.	12 Sept.	Groningen l.b.
27 Juni	Sappemeer l. en k.b.	17 Sept.	Wolvega k.b.
4 Juli	Duindigt l.b.	19 Sept.	Duindigt l.b.
4 Juli	Drachten l. en k.b.	30 Sept.	Lisse k.b.
11 Juli	Groningen l.b.	3 Oct.	Duindigt l.b.
11 Juli	Binnenzijdend (k.b.).	10 Oct.	Alkmaar l. en k.b.
18 Juli	Duindigt l.b.	17 Oct.	Duindigt l.b.
25 Juli	Sappemeer l. en k.b.	24 Oct.	Duindigt l.b.
25 Juli	Alkmaar l. en k.b.	31 Oct.	Duindigt l.b.
29 Juli	Zwolle k.b.	7 Nov.	Duindigt l.b.
1 Aug.	Duindigt l.b.	14 Nov.	Duindigt l.b.
1 Aug.	Zuidhorn k.b.	21 Nov.	Duindigt
4 Aug.	Stompwijk k.b.		

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

OT VAN WITTENSTEIN, Geldersche stamboek- en premiehengst,
f.-e. E. van Binsbergen te Zoelen (Gld.) (in 't zadel Piet v. Binsbergen)

Een belangrijke uitgave:

Trygve Gulbrandsen's
bekroonde boek

En eeuwig zingen de bosschen

momenteel de meest gevraagde roman in ons land. In eenige maanden verschenen reeds 32 drukken. Door de geheele pers uniek beoordeeld.

Vertaling uit het Noorsch door **Dr. Annie Posthumus**, verzorging van **Anton Pieck**.

Prijs: ing. **f 3.75** geb. **f 4.50**

Verkrijgbaar bij alle bonafide boekhandelaren.

ZUID-HOLLANDSCHE UITGEVERS MAATSCHAPPIJ — DEN HAAG

ja, — maar

„De Overwinnaar”

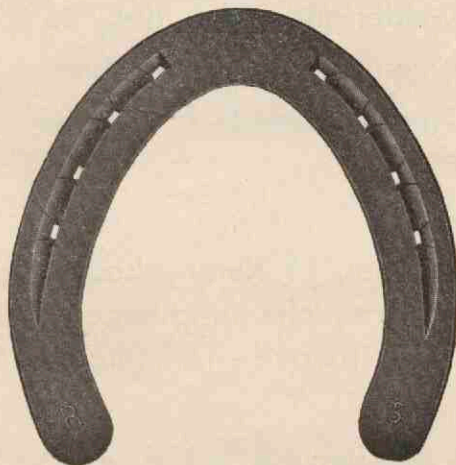
is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard (B.T.)

MERRIE-KEURINGEN VOOR OPNAME IN KEURSTAMBOEK

- Afd. Noord-Brabant: 26, 27, 28, 29 en 30 April en 1 Mei.
- „ Limburg: 3, 4 en 5 Mei.
- „ Zuid-Holland: 7 en 8 Mei.
- „ Zeeland: 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 Mei.
- „ Drenthe: 19 en 20 Mei ($\frac{1}{2}$ dag).
- „ Groningen: 20 ($\frac{1}{2}$ dag), 21 en 22 Mei.
- „ Gelderland: 24 ($\frac{1}{2}$ dag), 25 en 26 Mei.
- „ Overijssel: 29 en 30 Juni.
- „ Noord-Holland: 1 en 2 Juli.

Inlichtingen:

Het Secretariaat, 14 Koningskade, Den Haag, verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende inschrijving paarden, lidmaatschap, enz.

**Deze keuringen zijn geschikte
gelegenheden voor aanschaffing
van fokmateriaal.**

deft zoo technief

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Onderstaande circulaire werd aan de stamboeken en de Vereenigingen ter bevordering van de Paardenfokkerij in Ned. verzonden.

Utrecht, Mei 1037.

Het Bestuur van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch hoefbeslag heeft van de Algemeene Vergadering de opdracht ontvangen te overwegen op welke wijze de juiste uitvoering van het hoefbe lag voor keuringen en tentoonstellingen kan worden bevorderd.

Verder op welke wijze smeden en paardenhouders tot betere samenwerking kunnen komen om het hoefbeslag in het algemeen en het keuringsbeslag in het bijzonder tot aller tevredenheid te verzorgen.

Wij hebben het vertrouwen dat alle Stamboekvereenigingen en de Vereenigingen ter bevordering van de Paardenfokkerij dat doel zullen ondersteunen door het ter kennis brengen van onderstaande aan hun leden en de betreffende commissies, welke met de uitvoering belast zijn.

Op vergaderingen, in de vakpers, in verslagen van premiekeurings is herhaaldelijk naar voren gekomen, dat voor deze keuringen heel vaak een **ander beslag** wordt aangebracht dan een(normaal gebruiksbeslag).

De meeste fouten en gebreken in besnijden en beslag van de paarden ter keuring aangeboden, zijn veelal een gevolg van de aanwijzing die de eigenaren geven.

Door allerlei foefjes en kunstgrepen wordt een ander beeld verkregen dan zou zijn bereikt bij normaal besnijden en normaal beslag.

Er zijn zelfs eigenaren die zich als volgt uitlaten: „Wij beslaan de paarden en de **smid** doet het werk.”

Wij erkennen het goed recht van iederen eigenaar zijn paard te doen beslaan zooals hij dat wensch.

Wanneer echter het paard door een aangebrachte wijziging in het besnijden, of door abnormale ijzers (meestal zware ijzers, zoogenaamd keuringsbeslag) uit balans raakt, dan wordt de naam van den smid door het slijk gesleurd.

BIBLIOTHEEK DER
RIJ UNIVERSITEIT

24 MEI 1937

UTRECHT

Wij (verwijzen U hiervoor naar het Nieuws van den Dag van 24 Febr., De Boerderij van 26 Febr. en de Maart-aflevering van „De Hoefsmid“.

Afgezien echter van de minder prettige ervaringen voor den hoefsmid meenen wij te mogen opmerken:

1e. dat het **nooit** in het **belang** kan zijn van de **paardenfokkerij** wanneer op de keuringen, door **abnormaal besnijden of lang laten** der hoeven, of door **abnormaal zware ijzers** het paard in stand en gang **anders** wordt voorgebracht dan bij normaal beslag het geval zou zijn.

2e. dat het **gehalte** van den paardenstapel hierdoor niet wordt verbeterd, integendeel het **gehalte beter** zou worden wanneer deze camouflage zou ophouden.

3e. dat de keuringscommissies het in de hand hebben deze practijken te doen ophouden door zulke paarden te weigeren of door deze een klasse lager te kwalificeeren.

Redenen waarom wij aan de Stamboeken en Keuringscommissies verzoeken hun medewerking te willen verleen en om deze misstanden te doen verdwijnen.

Ten tweede vragen wij Uw aandacht voor de wedstrijden **over** hoefbeslag op tentoonstellingen en keuringen.

Op enkele plaatsen zijn deze keuringen **over** het hoefbeslag van de ter keuring aangeboden paarden gehouden.

Hoewel wij meenen dat deze keuringen niet kunnen vervangen de vroegere **wedstrijden in hoefbeslag** zooals deze door verschillende Landbouworganisaties op de Landbouwtentoonstellingen werden georganiseerd, juichen wij het tot stand komen van deze keuringen ten zeerste toe.

Hierdoor worden zoowel eigenaren als smeden er toe gebracht hun volle aandacht aan de verzorging van de hoeven en het beslag te schenken.

Bij reeds gehouden keuringen werden in het eene geval de prijzen toegekend aan de eigenaren, in het andere geval aan de smeden die de paarden hadden beslagen.

Naar de meening van het bestuur is het zeer zeker gewenscht te overwegen of in de toekomst beide belanghebbenden dus smid en eigenaar voor een bekroning in aanmerking behooren te (k)omen.

Hierdoor zou de noodige samenwerking, die er moet zijn om tot goede resultaten te komen, worden bevorderd.

De Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag is bereid, door het beschikbaar stellen van medailles, de animo voor goed uit te voeren beslag te verhoogen.

Namens het Bestuur:

M. R i t s e m a, voorzitter

H. V o s s e r s, secretaris.

VERSLAG VAN HET VOORJAARSEXAMEN TER VERKRIJGING VAN HET RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID.

Nadat de oproeping voor dit examen in de vakbladen had gestaan, vergaderden de voorzitter en de secretaris op 17 April en de geheele commissie op den 22sten April.

In deze laatste vergadering werden de sub-commissies samengesteld en de gang der werkzaamheden bespöoken.

Aangemeld hadden zich 86 kandidaten, afkomstig van cursussen te Bedum, 's-Hertogenbosch, Cuyk, Almelo, Amersfoort, Veendam, Axel, Maastricht, Lochem, Breda, Heino, Helden, Zierikzee en Utrecht. Hiervoor werden noodig geacht 14 maal 2 examendagen, terwijl de 13 Mei bestemd werd voor de eindvergadering van voorzitter en secretaris.

Van deze 87 kandidaten, hebben er 86 aan het examen deelgenomen, hiervan waren er voor de 1ste keer 58, voor de 2de keer 16 en voor de 3de maal 2. Geslaagd zijn 63 kandidaten, waarvan resp. 49, 12 en 2 het examen voor de 1ste, 2de en 3de maal hebben afgelegd.

Behalve de vaste commissieleden, hebben de volgende plaatsvervangende leden aan het examen deelgenomen: B. Crezée te Rotterdam, M. ten Broek te Tiel, A. Kuipers te Amersfoort, H. Scholten te Wachtum en H. Huisman te Amersfoort.

De namen der geslaagden volgen op bijgaande lijst.

Dr. G. M. v. d. Plank, voorzitter.

Dr. A. H. J. Gallandät Huet, secr.

(Namen der geslaagden. Voorjaarsexamen 1937, voor het Rijksdiploma als hoefsmid).

B. A. Gebraad te Stavenisse, J. J. Janssen te Venray, J. v. d. Veen te Roden, J. Heys te Grootegast, F. Vogel te Eenrum, A. Kampen te te Post, H. van Kasteren te Schijndel, S. A. Broenink te Tubbergen, J. Middeljans te Stadskanaal, J. Greven te Stadskanaal, H. Thalens te Driuwernermond, J. Kornelius te Musselkanaal, J. H. Davids te Emmen, J. H. van Oppen te Wijnandsrade, C. P. Pieper te Heerlerheide, M. J. v. d. Winkel te Heerlen, J. H. G. Wildenburg te Haaksbergen, J. H. Suikers te Berlicum, J. F. Nysink te Haaksbergen, H. Wichers te Warnsveld, J. A. Scheuter te Harfsen, J. H. Kerckhoffs te Beek, L. H. Smeets te Geulle, J. Frings te Krawinkel Geleen, J. H. Lemmering te Cadier en Keer, J. W. Dekkers te Hellendoorn, G. J. A. ten Brinke te Neede, J. B. ten Brinke te Neede, G. B. Trilhuis te Weerselo, J. B. Hofstede te Beltrum, P. H. J. Verhoeven te Dussen, J. D. Kin te Rijen, J. H. A. Coonen te Pey-Echt, J. L. P. H. Giesen te Tegelen, J. Ch. Ph. Derckx te Boegden, D. Hanse re Sirjansland, C. T. J. Snelders te Standaardbuiten, P. Heven te Hunsel, A. W. De Vrind te Maasniel, P. H. H. Hansen te Nelick, J. C. Th. A. Derckx te Beegden, L. J. M. Hofman te Wanssum, F. P. G. Lucassen te Venray, H. J. Crasnen te Deurne, M. Capelle te Oosterland, P. A. Capelle te St. Annaland, J. v. d. Kastelee te Noordgouwe, L. Verhoeff te Waddinxveen, H. Verwey te Linschoten, R. Janssen te Hemmen, J. Ploegmakers te Herpen, P. v. Grunsven te Berchem, J. A. Kestelo te Nieuwerkerk, G. Pleiter te Oostendorp, J. ten Brink te Baambrugge, J. W. van Mourik te Meteren, J. v. Zee te Geldermalsen, F. E. Steinmeier te Ede, C. M. de Jongh te Zoelen, H. Okkerman te Kamerik, P. V. Dijk te Beets N.-H., K. Gerritsen te Hilversum, J. C. A. Wevers te Zevenbergen.

HOEFSMEDERIJ VAN C. VAN WIJK TE DELFT.

Er is een tijd geweest dat het oude stadje Delft 12 hoefsmederijen telde, een getal dat thans tot 4 is gereduceerd. En die hebben ook niet meer de capaciteit van vroeger. De reden van den teruggang is onbekend. Wat Delft betreft kan ter illustratie dienen dat er voor de auto-invasie op marktdagen (Donderdag) ongeveer duizend melk-, kaas- en bouwboeren, alsmede tuinders uit de omliggende gemeenten per rijtuig ter markt kwamen. In de laatste jaren is dit aantal tot beneden de 100 geslonken. Maar er is nog een tweede belangrijke groep paardenhouders zoo goed als verdwenen, namelijk de schuit-jagers. Delft ligt aan een grooten water-verkeersweg, doch het is met de voortbeweging te water gegaan als te land: allerlei soort motoren hebben de trekkracht der paarden en der mannen aan het lijntje vervangen. Niet overal nog en zoo moeten er in Noord-Frankrijk, in België en ook in onze zuidelijke provinciën nog ettelijke schippers zpn die hun eigen paard hebben, dat 'savonds in den stal aan boord komt, terwijl daar ook nog schuit-jagers in loondienst fungeeren. In Delft schijnt alles gemoderniseerd en ziet men slechts sporadisch meer een schuit, schip of boot „getrokken”. Van hoeveel beteekenis zulks inzonderheid voor de hoefsmederijen is vernamen wij bij de heeren van Wijk, die ons mededeelden dat aan het Zuideinde, gelegen aan de Vliet, eertijds wel 80 paarden huisden, voor een groot deel ten behoeve van den sleepdienst te water, en verder voor andere trekdiensten te land, terwijl er heden niet meer dan een 20 worden geteld.

* * *

De smederij van van Wijk is mooi gelegen en bevat een diepe zeer ruime beslagloods. Er werd vroeger gewerkt met 12 man, waarvan 3 speciaal aan het hoefbeslag. Tegenwoordig kan de baas het af met zijn twee zoons, die beide gediplomeerd zijn en waaruit als vanzelf spreekt dat het hoefbeslag er nog een belangrijk onderdeel van het bedrijf vormt, alsmede van de ambitie die de van Wijk's voor het beslag hebben. De zaak is al oud. De heer C. van Wijk vestigde zich 45 jaar geleden in het pand (no. 33—34) dat toen reeds hoefsmederij was. De oudste zoon H. C. van Wijk verwierf zijn diploma aan de Hoefsmidsschool te Tiel en de tweede zoon D. P. van Wijk volgde met vrucht een cursus te 's-Hage. Beide gaan geheel in het vak op en als er wat nieuws onder de zon is dan zijn zij een der eersten om het te onderzoeken en toe te passen. Zoo ging het o.a. ook met de rubberijzers. Vooral toen de Noorsche gummi-ijzers een verbetering hadden ondergaan, de zoogenaamde tweede editie, heeft de familie van Wijk daarmede veel paarden beslagen, maar zij is er gaandeweg meer en meer op teruggekomen, of liever gezegd de aanwending verminderd. De uitoefening van het hoefsmidsvak is in Delft niet eenvoudig. Eerstens is het slag paarden weinig constant; er komen in de smidse van de kleinste soort poney tot den zwaarsten Belg. En tweedens is het plaveisel er zeer ongelijk. Van keibestrating tot de gladste wegen en zandwegen. Bovendien tallooze bruggetjes met vrij steile op- en afritten. Men moet dus van alle markten thuis zijn en terdege rekening houden met den dienst van het individu. Gold het rubberbeslag in de eerste plaats als tegemoetkomend aan de gladde wegen, het wil de heeren v. Wijk voorkomen dat de paarden zich ook meer en meer aan de moderne wegen gaan aanpassen

en zich op vlakke ijzers steeds meer safe beginnen te gevoelen. Hierbij komt nog dat de nadeelen van hooger prijs en het niets meegeven van de rubberijzers, waardoor de pezen, kortom het geheele beenstelsel op een zware proef wordt gesteld, niet zijn te onderschatten.

De werking van de open luchtdrukzool op gladde wegen wordt geroemd, maar de prijs van deze zolen van Fransche origine is dermate oplopend, dat het gebruik ervan daardoor wordt geremd.

Geprobeerd worden thans de rubberblokken met aan weerszijden van gaten voorziene dunne ijzerstaafjes, die gelijk met het hoefijzer worden ondergeslagen en in alle maten verkrijgbaar zijn. Ze worden betrokken van de firma Voss en Lemmen te Maastricht als vertegenwoordigster der Brusselsche school.

De van Wijk's smeden de ijzers zelf, maar putten ook nog uit een vroeger opgeslagen groote partij Hippos-ijzers. Er wordt zooveel mogelijk gestreefd naar het onderleggen van vlak beslag, doch de vooral bij zware sleeperspaarden onontbeerlijke stooten moet men ook in „eere" houden. Afwijkend beslag wordt toegepast al naar den aard zulks voor het betreffende dier, na zorgvuldige beoordeeling, noodig wordt geacht. — Het ligt niet in de bedoeling hier over het afwijkend beslag een detail-beschrijving te geven. Ieder heeft daarover zijn eigen meening, gestaafd door opgedane ervaring, doch het ligt voor de hand dat de heeren van Wijk daarbij geleid worden door de richtlijnen, die op den cursus zijn uitgestippeld. Als een opvallend verschijnsel werd opgemerkt dat klemhoeven zeer weinig meer voorkomen; daarentegen wel veel verbeend hoefkraakbeen.

Men deelde ons nog een treffend staaltje mede, waaruit de overerfelijkheid van losse wand zou zijn vast te stellen. Alle afstammelingen, en dat waren er vele, van een merrie, die met dit euvel behept was, gingen in ergè mate aan losse wand mank.

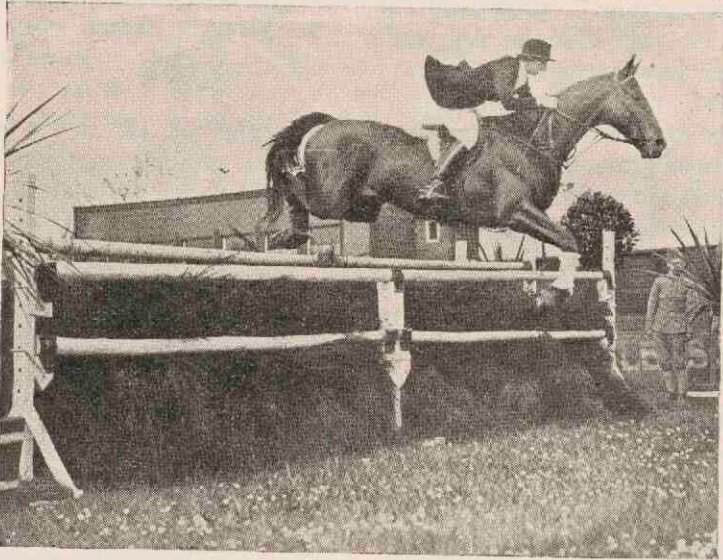
Er wordt aan het Zuideinde zoowel uit de hand als in den noodstal beslagen en men bleek het beslaan in de travaille eigenlijk te prefereren voor alle paarden.

De heeren van Wijk handhaven loonende prijzen, hetgeen onderling tusschen de hoefsmeden in Delft wordt overeen gekomen en waaraan allen de hand houden. Maar . . . er is concurrentie van prijsbedervers van buiten af en dat wordt natuurlijk hinderlijk gevonden. Wanneer men weet dat men voor goed werk niet te veel berekend dan spreekt het wel vanzelf dat het gelegenhedswerk van knoelers veroordeeld wordt. Het mindere werk wreekt zich uiteindelijk vanzelf, maar sommige paardeneigenaren schijnen zich altijd nog door lagere aanbiedingen te laten verlokken; de bona-fide hoefsmeden hebben er den last van en moeten heel wat overredingskracht ontwikkelen om die eigenaren van hun verkeerde zienswijze te overtuigen. Dat is een groote schaduwzijde van 't vak.

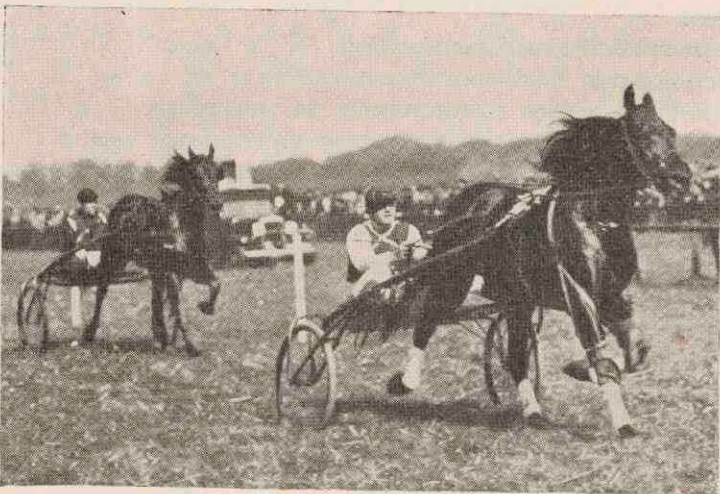
Wij zijn niet in de gelegenheid hierbij een foto van het pand Zuideinde no. 33—34 Delft te reproduceeren. Weersomstandigheden hebben dit belet, doch wij hopen hieraan in een volgende aflevering alsnog te kunnen voldoen. De zaak „van Wijk" verdient zulks.

HET WEDSTRIJD-SEIZOEN.

Het wedstrijd-seizoen is thans in vollen gang. De draverijen en rennen, de concoursen hippique, ze volgen elkaar snel op. Voor de springconcoursen blijkt inzonderheid groote belangstelling te bestaan, want in één nummer komen meermalen 60 à 70 ruiters uit. Wij brengen hier in beeld een mooie sprong van Leany Sock (1e prijs te 's Bosch), gereden door Mevr. Fabius—Quarles van Ufford.

Op onderstaande afbeelding demonstreert de draver Dreamer's Star een vloten vierkanten draf (1e prijs Hemelvaartsdag op Duindigt).

HET GEkomplICEERDE DRAVERSbeslag

Wanneer wij bij een trainer van naam een bezoek brachten, viel het ons steeds op, met hoeveel zorg en accuratesse de ijzers verzameld bleven, zoowel van de paarden die reeds lang hun stal hadden verlaten, alsook van de tegenwoordige pensionnaires. Wij zagen daar dan ijzers naar verschillende zwaarte en van zeer uiteenlopende vormen.

Op mijn vraag aan den trainer: hoe bent u toch tot al die vormen gekomen was het antwoord: oorspronkelijke vormen zijn door de Nederlandsche trainers feitelijk niet uitgevonden. Al die buitenmodel-ijzers zijn afkomstig uit Amerika. Door den import van vele Amerikanen is het begrip van beslag ook veel vooruit gegaan in ons land. Maar, liet de trainer er op volgen: er wordt ook door niet vakmensen geschermd met gecompliceerd beslag, om hun leekenverstand van den draver te verbergen.

Als een pikeur vandaag een course wint op drie dubbele balkijzers met randen en kalkoenen, tien tegen één, dat over 14 dagen paarden in de baan verschijnen met zulke ijzers. Voor onze banen is het feitelijk onmogelijk om een vast beslag voor de paarden te houden. Vandaag courses op Duindigt, morgen op Woudestein, overmorgen te Groningen, dan courses over 300 M., 800 M., 1100 M., 2000 M., 2500 M., allemaal voor het zelfde paard op het zelfde beslag?

Ik ben dan ook van meening, ging de vakman verder, dat er bij het draverbeslag in ons land veel „would be” geleerdheid te pas komt. Hetzelfde overdreven standpunt wordt dikwijls ingenomen met het bekappen van den hoof. Een aardig voorbeeld. Ik kreeg eens in training een Amerikaansche merrie, hier gefokt. Van de tien maal dat zij courste werd zij 8 maal gediskwalificeerd wegens bijspringen. Het beest had voorhoeven zoo lang en stijl dat het stond te tuitelen op haar beenen. Dit moest zoo blijven had de vorige trainer besteld aan den smid, er mocht niets van den voet worden weggenomen en de te nauwe ijzertjes vervormden de voeten tot klemvoeten, zoodat het lieve dier verging van pijn.

Zoodra toen ik de merrie in mijn bezit had, ging ik er mede naar den smid en bestelde de voeten absoluut normaal te maken, maar niet te veel van de verzenen af te nemen, om de pezen plotseling niet te veel te belasten. De smid keek mij aan alsof hij zeggen wilde, ben je wel wijs. De vorige trainer zei altijd, dat de merrie geen stap kon loopen zoodra er iets van de voeten werd afgenomen. Ik antwoordde, nu is het paard onder mijn leiding en ik wil hebben dat het dier geen pijn meer heeft. Ik bestelde 2 lichte pantoffelijzers en zoodra de voeten waren bekapt, kon men al zien, dat de pijn in de voeten was verminderd. Zij had nu oogeblikken van vierkant op de beenen staan.

Thuis gekomen deed ik de merrie overdag in de box, waarin zij tot de knieën moest baggeren in de koemest en 's avonds werd zij netjes afgewasschen en de voeten in de vaseline gezet. Na drie dagen stond mijn lieveling te dansen in de box en zij at en groeide als kool. Ik heb met haar veel prijzen gewonnen en ben (nooit gediskwalificeerd. Zij kon nu 1.31 draven en voor dien tijd in onregelmatigen gang 1.41 en meestal daar boven.

Ik heb mij ook dikwijls geërgerd aan de wijze waarop de smid een prima vakman, met veel meer verstand van beslag dan wij trainers, zijn werk moet verrichten.

Hij mag het paard niet beslaan of de trainer moet er bij tegenwoordig zijn. Deze tegenwoordigheid is dan feitelijk alleen noodig, om wat geleerde besprekingen te houden en verder den mid in den weg te staan.

Om harddravers te beslaan en deze ijzers te kunnen maken, moet men een speciale smid hebben, die met dit vak op de hoogte is. Een gewone smid brengt er niets van terecht. Er zijn verschillende knappe harddravershoefsmeden in ons land aan wien men gerust het werk kan overlaten als de trainer model en gewicht der ijzers heeft besteld.

De smid moet toch beoordeelen, welke bekappingen aan den hoef noodzakelijk zijn. Hij moet het doode hoorn wegnemen, om de ijzers behoorlijk te kunnen vastspijkeren. Ik heb dikwijls gezien dat juist bij te lange voeten, het aftrappen van een ijzer de voet voor maanden lang ruineerde, hetgeen nooit het geval was bij een hoef van gezond hoorn. Onze aangename causeur eindigde met te zeggen:

„Mijnheer iedereen in zijn vak en je niet bemoeien met het metier van anderen, men maakt zich anders zoo gemakkelijk beiachelijk.”

W. F. S.

INGEZONDEN

's-Gravenhage, 3 Mei 1937

Geachte Redactie,

Het zij mij vergund, nu er van andere zijde niet op is teruggekomen, iets te zeggen omtrent Uw artikel betreffende den cursus voor opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag, opgenomen in de Maart-aflevering van dit jaar.

Wijlen prof. Dr. Kroon vond in Utrecht reeds den bestaanden cursus. Het doet er echter minder toe wie den stoot gaf tot het in 't leven roepen van den cursus. De hoofdzak is dat deze aan zijn doel heeft beantwoord en nog steeds waardeering vindt.

Het voorstel om den cursus uit te breiden en een grooter aantal kandidaten toe te laten, lijkt mij niet gewenscht omdat iemand, die als onderwijzer is geslaagd, ook wel in de gelegenheid wil komen als zoodanig op te treden. En om de kans hierop te laten bestaan, hiervoor zijn zes nieuwe onderwijzers per jaar naar mijne meening voldoende. Bovendien kan het onderwijs des te beter resultaten afwerpen als de klasse klein is, zoodat de docent zich voldoende met elken leerling persoonlijk kan bemoeien, inzonderheid bij het onderricht in de practijk.

De kandidaten worden terecht zoo veel mogelijk gezocht uit verschillende provinciën. In verband hiermede kan elke provincie ongeveer om het andere jaar een nieuwen onderwijzer krijgen. Natuurlijk hebben Gelderland en Noord-Brabant enkele meer noodig dan de kleine provincies Utrecht en Limburg, maar dit plooit zich m. i. in de practijk vanzelf.

Met dank voor de plaatsing

hoogachtend,

A. W. Heideema

Wij zijn den geachten inzender dank verschuldigd voor de rectificatie inzake degene die den stoot heeft gegeven tot het in 't leven roepen van den cursus voor onderwijzers in practisch hoefbeslag.

Ook zijn wij hem dankbaar voor het geven van zijne meening omtrent het aantal cursisten van dezen leergang; hier gaan wij beiden echter van twee verschillende grondgedachten uit.

De heer Heidema blijft zich op het standpunt stellen zooals dit als punt van uitgang heeft gediend bij het oprichten van dezen cursus. Toen was het eenige doel het kweken van onderwijzers die zouden moeten voorzien in de practische leiding der op te richten cursussen in hoefbeslag in het geheele land. Het zal ook wel in den aanvang het geval zijn geweest dat degenen die zich voor den onderwijzerscursus aanmeldden, dit deden met het vooruitzicht van later als practisch leeraar te zullen kunnen optreden. Gaandeweg is er echter een categorie van candidaten voor den onderwijzerscursus bijgekomen die niet zoozeer uit ambitie voor het later onderwijs geven, doch meer uitsluitend op verkrijging van meer vakkennis gebaseerd is. In den loop der jaren dat de cursus bestaat, is dit voldoende gebleken, en wel uit het feit dat hoewel de kansen der onderwijzers om aan een cursus betrokken te worden gaandeweg minder werden, het aantal gegadigden voor de opleiding voortdurend grooter werd. Bij velen van hen is dan ook in plaats van het perspectief van later te geven cursussen, de grondige vakopleiding, de hoogere studie, het motief is geworden.

Dit kwam ook duidelijk naar voren toen door tijdsomstandigheden en bezuiniging de cursus werd stopgezet. Er was toen geen gebrek aan onderwijzers en op grond hiervan kon geen juist beroep op het weder instellen worden gedaan. De zeer vele aanvragen van belanghebbenden tot het weder doen instellen van den cursus waren geheel gebaseerd op grond van verdere vakontwikkeling. Het is nu maar de vraag of het instituut van onderwijzers in zijn oorspronkelijken opzet, niet aangepast moet worden aan dezen aandrang; het principe wordt niet aangetast, doch integendeel wordt de keuze van practische leiders voor cursussen hierdoor verruimd en dus de besten van de besten kunnen worden gekozen.

Ik ben het volkomen eens met den heer Heidema dat de klassen niet grooter, althans niet belangrijk grooter moeten worden gemaakt teneinde het systeem van opleiding door persoonlijk contact, niet te verliezen. Dit zou echter mogelijk gevonden kunnen worden door meer dan één dag in de week aan de opleiding te wijden en dus b.v. twee cursussen van zes leerlingen in het leven te roepen. Ik meende in mijn artikel in de Maart-aflevering op de wenschelijkheid van een grooter aantal open te stellen plaatsen te moeten wijzen en ben verheugd ook een andere opinie hieromtrent te vernemen. Zoo is het toch beter mogelijk om het voor en tegen van een richting te wikken en te wegen en gaarne zal ook plaatsruimte worden afgestaan aan een ieder die hieromtrent zijn gevoelen wil mededeelen. Het oordeel van het instituut van onderwijzers zelf zal in deze kwestie wel van overwegend belang zijn en mocht deze het uitbreiden van de cursussen voorstaan, zoo zal toch eerst de leider van deze cursussen zich uit moeten spreken over de eventueele mogelijkheid hiervan, alvorens stappen in deze richting bij de regeering zouden kunnen worden gedaan.

G. H.

VRAGENBUS

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van Uw ingezonden stuk in „De Hoefsmid" met als titel „Aanmoediging" werd ik bij het lezen hiervan ook „aangemoedigd" om eens enkele vragen in „De Hoefsmid" te zien beantwoord.

Ondergeteekende had het genoegen, op 18 Februari j.l. de hengstenkeuringen te Utrecht te kunnen bijwonen, doch aangezien een dergelijke grootsche hengstenkeuring voor mij nog „iets" nieuws was, heb ik niettemin een ietwat eigenaardigen indruk gekregen over het monstere der paarden; o.a. wanneer een hengst werd voorgebracht ter beoordeeling, dan stond ik verbaasd dat ze het dier lieten draven onder „begeleiding" van drie personen (algemeen).

Deze drie als door mij bedoeld zijn als volgt:

No. 1 hield den hengst aan den teugel.

No. 2 liep met een zweep voorop, waarvan hoogstwaarschijnlijk de bedoeling was om het paard niet in galop te laten overgaan,

No. 3 liep achter het paard aan, schreeuwend en tierend met een schrift of krant of dergelijke in de hand om de aandacht van het paard op zich te trekken. (Het geluid dat de persoon no. 3 maakte kan ik het beste vergelijken, met het geluid dat voorkomt in de bioscoopfilm „Tarzan de koning der wildernis".

Weliswaar, deze hengsten waren zeer temperamentvol, doch als b.g.n. „heeren" (vooral no. 3) door diverse handelingen en geluiden een paard tot rust en kalmte willen brengen, dan is en blijft het voor mij een raadsel hoe vooraanstaande Instructeurs hun leerlingen al maar weer van voren af aan, trachten bij te brengen door rustig met de paarden om te gaan, kalmte en bedachtzaamheid, het grootste en meeste succes van de dieren kunnen verwachten.

Hierbij zou ik dan ook kunnen mededeelen, dat ondergeteekende niet één hengst de geheele monsterbaan heeft zien draven, doch steeds weer onderbroken door stap, springen of galop.

Derhalve zou ik U vriendelijk willen verzoeken Uw gewaardeerde meening hierover in „De Hoefsmid" te plaatsen alsmede over enkele vragen betreffende het hoefbeslag. Zeer opvallend was het abnormale zware beslag o.a. 9/16 en 5/8 met verdikte takken, verder zag ik een hengst uit Culemborg, (eig. onbekend) welke voorzien was achter van klapstrijkijzers met verhoogden binnentak en in het toongedeelte minstens 1 1/2 breed. Waarvoor moet nu dergelijk beslag dienen, om de paarden de gewenschte gangen te geven of om de hoeven „kapot" te maken?

Het zou mij hoogst aangenaam zijn deze vragen te zien beantwoord.

Inmiddels verblijf ik, met dank voor plaatsing,

Hoogachtend,

H. F. T i j h u i s.

Geachte Heer Tijhuis,

Ingevolge Uw ingezonden stuk in „De Hoefsmid" zou ik U willen opmerken dat Instructeurs bij Rijvereeningen en dergelijke, de ruiters leeren om

kalm met hun paarden om te gaan om ze voor alles rustig te houden. Ze te leeren niet te schrikken voor vlaggen, muziek enz., hierdoor worden de paarden mak en gewillig en stellen vertrouwen in hun meester.

Op een keuring is dit een geheel ander geval, hier tracht de eigenaar zijn paard op zijn vurigst voor te brengen en ze de beste gangen te laten demonstreeren. Ik ben het geheel met U eens dat zulks dikwijls overdreven wordt doch dit ziet men op een keuring van warmbloedpaarden op een enkele uitzondering na steeds gebeuren en zoolang de jury daar geen stokje voor steekt zal dit wel zoo blijven ook. Wat betreft het beslag waar wij smeden mede te maken hebben vindt U een stukje in „De Hoefsmid” d.d. 15 Maart Ook dit ben ik roerend met U eens, hoe ook dat dikwijls schromelijk overdreven wordt. Van de zijde der hoefsneden is hieromtrent ook reeds meermalen het onmogelijke naar voren gebracht doch zoolang de jury dit toelaat is ook daar niets tegen te doen. Doch dit is niet het eenige wat voor dergelijke gelegenheden plaats vindt. Er wordt op alle mogelijke manieren dikwijls getracht fouten weg te werken en als U een hengst moest voorbrengen en U was ervan op de hoogte, deedt U het misschien ook. Ik zal eerlijk bekennen dat ik het wel deed. Als U een paard koopt wordt er altijd gezegd hij is eerlijk er moet niets aan mankeeren. Dit is ook zoo er moet ook niets aan mankeeren, doch volmaakte paarden zijn sporadisch te vinden evenals volmaakte menschen. Zoo las ik heden in „De Boerderij” de voorwaarden tot deelname aan de Nationale tentoonstelling van trekpaarden, welke in Juni gehouden wordt te Brussel, eene bepaling die wel zeer opvalt en aantoot hoe de Belgische fokkers hun paarden trachten voor te brengen n.l. alle toepassing van leem om de beenen grover te doen uitkomen enz. alsook het gebruik van kunstmatige middelen hetzij om een gedeelte te verbeteren hetzij om gebreken van loodlijn of gang van een paard te verduiken ten strengste is verboden. En mochten er paarden bij zijn waaraan te veel is opgeknapt, worden deze van prijzen uitgesloten. Dit Vlaamsch is wel duidelijk voor ons (aldus de inzender) dat wij deze bepaling opvallend achten, komt omdat men die bij de Ned. tentoonstellingen niet kent en niet noodig acht. U zal zich zeker herinneren hoe President werd voorgebracht aan de lange teugel. Ook hierover werd vorig jaar in „De Hoefsmid” een stukje geschreven, naar ik meen van een keuring te Assen, dat deze manier van monstereen niet gewenscht was. Doch dit paard doet dat zoo prachtig, dat het een lust is hem over de baan te zien marcheeren zonder een misstap en is met wonden zeer gehoorzaam. In Utrecht deed hij het buitengewoon en vind ik dit mooier dan zoals U schrijft met een man aan het hoofd, een ervoor met een zweep en een erachter met een zweep en een blikken sigarendoosje met steentjes of spijkers. Doch wanneer wij dit stukje in „Het Paard” zouden plaatsen, zouden ze vragen waar bemoeit U zich mee? Ja, collega Tijhuis, we hebben het niet aan een touwtje. Alleen zou ik wenschen dat er een bepaling werd gemaakt, dat de paarden op normaal beslag zouden moeten worden voorgebracht. Dat is te zeggen op beslag wat nuttig en dienstig was voor het dier.

De Redactie van „De Hoefsmid” zal het zeer op prijs stellen dat U aan de Aanmoediging gehoor hebt gegeven en zou ik wenschen dat meerdere

smeden de pen eens opzoeken om een en ander te plaatsen in „De Hoefsmid” Hierdoor wordt het blad aantrekkelijker en meer gewaardeerd.

Lochem.

H. J. Breukink.

BOEKBEOORDEELING

DE VERJONGINGSKUUR VAN EEN SMID.

Bij de Firma Ruigrok en Co te Haarlem is verschenen het geheel opnieuw omgewerkte boek: **Een smid tot een smid**, door Fr. Deys, Leeraar Nh. Nij. aan de 3e A. B. S., Rijksgediplomeerd hoefsmid te Rotterdam Z.

Dit boek is bestemd als handleiding voor den jongen plaatwerker.

Daar de hoefsmeden op het platte land allen het gemengde bedrijf uitoefenen, dus eigenlijk van alle markten thuis moeten zijn, is het zeer zeker aan te bevelen, dat zij zich dit boek aanschaffen.

Het bevat een schat van gegevens die hem van hut kunnen zijn.

De schrijver heeft de stof zeer populair behandeld. Ook zij, die geen ambachtsschool bezochten, kunnen er veel uit leeren.

Achtereenvolgens worden veäklaard en beschreven meetkundige constructies, berekening van omtrek, oppervlak en inhoud, projectie leer, materialen en tal van uitslagen. Tusschen de tekst staan 100 teekeningen en voorbeelden. Bij een volgende druk zou o.i.z. weggelaten kunnen worden de derdemachts-worteltrekking en daarvoor in de plaats gesteld een kleine uitbreiding of aanvulling van het hoofdstuk projectie leer.

De ware lengten van lijnen zijn allen gevonden door wentelen. In sommige gevallen zijn de ware lengten der beschrijvende lijnen gemakkelijker door neerslaan te vinden. Bij het uitslaan van werkstukken **groter** dan de teekening of schets, is het gebruik maken van standvlakken minder bewerkelijk. Wij zijn bereid bij een eventueele nieuwe druk een en ander toe te lichten. Overigens zijn wij verrijkt met een **goed** boek, dat zeker zijn weg zal vinden. Het is keurig verzorgd en de prijs, gebonden f 1,90 en gebrocheerd f 1,50, ten volle waard.

Wij kunnen het ten zeerste aanbevelen.

H. Vossers.

LITERATUUROVERZICHT

In de Zwitsersche hoefsmid nummer 2 van April l.l. staat een artikel van Colland over verwisselbare kalkoenen die moeten dienen om het uitglijden op gladde plaveisels te beletten; wij ontleenen hieraan het navolgende: Men onderscheidt drie soorten n.l.

- a. bestaande uit één metaal
 - b. bestaande uit één metaal en uit een elastische of een niet elastische stof.
 - c. bestaande uit meerdere metalen.
- a. Tot de onder a genoemde behooren de z.g. H-kalkoenen als de oudste en beste, zij zijn van patent Neuss, werden oorspronkelijk vervaardigd door Leonhardt en (Co. en later door Arnstein en Mastin, beiden in Berlijn,

in den handel gebracht. Nadien zijn hierop zeer veel variaties in den handel gebracht, doch de H-kalkoenen zijn altijd nog de beste van deze soort gebleven, hoewel ze niet meer voldoende beschutting bieden tegen het uitglijden op de moderne kunstwegen.

b. Onder deze categorie nemen de gummikalkoenen de eerste plaats in. Het principe van deze kalkoenen is (een metalen mantel die de gummikern omvat. Reeds in 1900 bracht Götze en Co. in Berlijn deze kalkoenen in den handel, het was een vier- of achthoekige stalen mantel met een ronde gummikern. In 1920 kwam de firma Kreham en Wydra in Weenen met een kogelvormige kalkoen met gummi gevuld in den handel, terwijl als nieuwste product de „Gusto” gummikalkoenen van Branscheid en Philippi in Renscheid mogen gelden; het zijn alle schroefkalkoenen.

De „Gusto” komt in vier maten voor, de grootste heeft een doorsnede van 33 X 45 m.m. en een hoogte (zondea schroefdraad) van 51 m.m., de gummi reikt 7 m.m. onder de stalen mantel uit. Voor sleeperspaarden wordt deze zeer veel en met succes gebruikt.

c. Reeds in 1880 werd door von Burghardt en Zn. te Weenen een uit meerdere metalen gefabriceerde kalkoen in den handel gebracht die echter geen stand heeft kunnen houden.

In Zwitserland werd een kalkoen vervaardigd waarvan de (kop was ingeboord en opgevuld met opstaande staaldraden. Eveneens werd in Zwitserland geprobeerd eed uitgeholde kalkoen welke opgevuld werd met lood of lood en tin.

In 1934 werd door H. R. Rç?-Ammann in Thun de „Mardax” kalkoenen uitgevonden en in 1937 is deze in het groot gefabriceerd. Deze kalkoen bestaat uit chroomnikkelstaal en heeft een doornvormige kern van zeer gehard metaal. In twee grootten wordt deze kalkoen vervaardigd, de grootste heeft een rechthoekige kop van 1 m.m. hoogte en is 1 c.m. in het vierkant, de 4 m.m. in doorsnede metende doorn staat 1 m.m. boven den kop uit. Daar de kalkoen laag is, wordt de hoof maar weinig van den bodem opgelicht en bederft dus weinig aan den natuurlijken stand, terwijl ook het gevaar voor strijken minimaal is. Door de superioriteit van de metaalsoort is de levensduur van de kalkoen groot, n.l. 1 tot 10 weken. De chroomnikkelen mantel slijt eerder af dan de buitengewoon harde doorn en zoo blijft deze laatste tot aan de totale afslijting van de kalkoen toe, altijd onder uitsteken en zal het uitglijden tegengaan. In Zwitserland worden deze kalkoenen als de beste beschouwd en proeven hebben aangetoond dat paarden met deze kalkoenen beslagen, in volle galop op asphalt- en betonstraten korte wendingen konden maken en hindernissen namen zonder dat uitglijden voorkwam.

ALLERLEI

Opmerkingen op keuringen. In een verslag in „Het Paard” over de premie-keuringen van merriën in Oost-Friesland viel ons het volgende op:

. . . In Oost-Friesland geeft men o.i. wel wat te veel toe op beenstanden, de incorrectheid van vele voorbenen viel op. Echter men heeft in Oost-Friesland evenals hier ook de kwaal, dat men de voeten slecht verzorgt en dat vele smeden het werk niet kennen. . . .

AANSTAANDE CONCOURSEN-HIPPIQUE

Wageningen 2 Juni.
 Bussum 10, 11 en 12 Juni.
 Den Haag 19—20 Juni.
 Amsterdam 24—27 Juni.
 Veendam 27 Juni.
 Wassenaar 3 en 4 Juli.

Nijmegen 11 Juli.
 Hoofddorp 21 Juli.
 De Steeg 24 Juli.
 Oss 1 Augustus.
 Nijkerk 1 September.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND

l.b. = lange baan; k.b. = korte baan.

23 Mei	Norg k.b.	15 Aug.	Irnsom k.b.
23 Mei	Rotterdam o.l.b.	15 Aug.	Anna Paulowna k.b.
6 Juni	Duindigt l.b.	16 Aug.	Obdam k.b.
6 Juni	Sappemeer k.b. 800 M.	18 Aug.	Bodegraven k.b.
7 Juni	Opmeer k.b.	19 Aug.	Beverwijk k.b.
13 Juni	Groningen l.b.	22 Aug.	Duindigt l.b.
20 Juni	Drachten k.b. en l.b.	22 Aug.	Alkmaar l. en k.b.
	Kampioenschap 800 M.	22 Aug.	Eenrum k.b.
	voor Friesland.	25 Aug.	Purmerend k.b.
27 Juni	Duindigt.	21 Aug.	Abcoude k.b.
27 Juni	Sappemeer (k.b.).	31 Aug.	Zaandam (k.b.)
27 Juni	Veendam k.b.		Jubileumdraverij.
1 Juli	Hoorn k.b.	31 Aug.	Harlingen k.b.
4 Juli	Duindigt l.b.	1 Sept.	St. Nicolaasga (k.b.).
4 Juli	Noordwolde (k.b.).	2 Sept.	Zaandam k.b.
8 Juli	Vorden k.b.		Kampioenschap v. Nederland.
11 Juli	Groningen l.b.	5 Sept.	Den Hoorn k.b.
11 Juli	Binnenwijzend (k.b.).	5 Sept.	Duindigt l.b.
18 Juli	Duindigt l.b.	9 Sept.	Ijmuiden k.b.
18 Juli	Scheemda (l.b.), 800 M.	9 Sept.	Warmond k.b.
25 Juli	Sappemeer (l.b.).		Kampioenschap Z.-H.,
25 Juli	Alkmaar l. en k.b.		Utrecht en Overijsel.
29 Juli	Zwolle k.b.	12 Sept.	Groningen l.b.
1 Aug.	Duindigt l.b.	13 Sept.	Spanbroek k.b.
1 Aug.	Zuidhorn k.b.	14 Sept.	Schagerbrug k.b.
	(Prov. kampioenschap Gron.	14 Sept.	Hardegarijp k.b.
4 Aug.	Stompwijk k.b.	16 Sept.	Heemskerk k.b.
5 Aug.	Santpoort k.b.	17 Sept.	Wollega k.b.
	Kampioenschap N.-H.	19 Sept.	Duindigt l.b.
8 Aug.	Heerenveen k.b.	19 Sept.	Uithuizen k.b.
	Landskampioenschap 800 M.	20 Sept.	Medemblik k.b.
8 Aug.	Stompvoren k.b.	23 Sept.	Enkhuizen k.b.
15 Aug.	Duindigt l.b.	21 Sept.	Sappemeer k.b.
15 Aug.	Groningen l.b.		

Een belangrijke uitgave:

Trygve Gulbrandsen's
bekroonde boek

En eeuwig zingen de bosschen

momenteel de meest gevraagde roman in ons land. In eenige maanden verschenen reeds 32 drukken. Door de geheele pers uniek beoordeeld.

Vertaling uit het Noorsch door **Dr. Annie Posthumus**, verzorging van **Anton Pieck**.

Prijs: ing. **f 3.75** geb. **f 4.50**

**Verkrijgbaar bij alle bonafide
boekhandelaren.**

ZUID-HOLLANDSCHE UITGEVERS MAATSCHAPPIJ — DEN HAAG

ja, — maar

„De Overwinnaar”

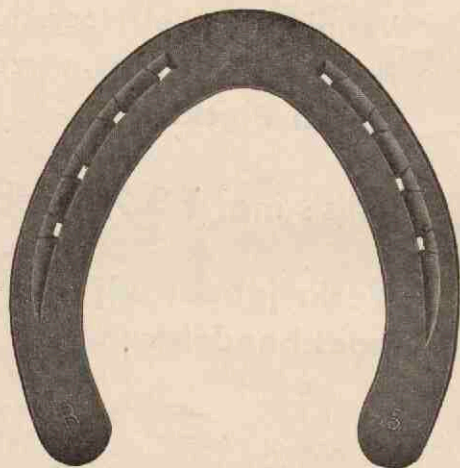
is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

Prijzen
thans verlaagd

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 5,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

EEN EN ANDER OVER HET HOEFBESLAG IN SCHOTLAND

Alvorens enkele opmerkingen hierover te maken, is het misschien niet oninteressant om een en ander mede te deelen over de geschiedenis van Schotland en van een der oudste steden van Schotland, St. Andrews, gelegen in de provincie Fife aan de oostkust. De historie verhaalt dat een Grieksche monnik, Regulus genaamd, gezamenlijk met eenige kluizenaars en heilige maagden enkele overblijfselen van den apostel Andrew brachten naar dat deel van het land der Picten dat toen Muckross heette en nadien den naam van St. Andrews verkreeg. Deze heilige overblijfselen trokken vele menschen aan en Hergust, de koning der Picten, bekeerde met zijn geheele volk tot den christelijken godsdienst, hij bouwde de kerk St. Rale en begiftigde Regulus met een kasteel waarin hij nog twee en dertig jaar mocht leven. Dit geschiedde in het jaar 370 na Chr. op den 29en October, toen het schip van Regulus en de zijnen schipbreuk leed op de kust en zij behalve het leven alleen de reliquien konden redden. Toen ter tijde leefden in Schotland twee koningen naast elkaar, n.l. die der Picten, die het gebied der lage landen op de noordoostkust beheerschte en de koning der Schotten, die regeerde over de Hooglanden.

Het zij alsnog vermeld dat de Kelten als oudste bewoners van Europa hun taal en zeden alom verspreidden en nog heden ten dage vindt men in de hooglanden van Schotland, in Wales en in het noorden van Ierland de minst verbasterde overblijfselen hiervan. De nakomelingen van deze Celten in de genoemde streken spreken nog alle dezelfde taal, het Gaelic. In 850 eindigde het koninkrijk der Picten door een oorlog, het werd veroverd door de Schotten onder hun koning Kenneth Mac Alpin en hij gaf aan de hoofdplaats Muckross toen den naam van St. Andrews. Van toen af aan was het koninkrijk Schotland een zelfstandig en ondeelbaar rijk en het bleef dit tot 1707 toen de naam Groot Brittanje werd gegeven aan het vereenigde Engeland en Schotland, hoewel reeds in 1603 koning Jacobus de Zesde tegelijk koning van Schotland en van Engeland was.

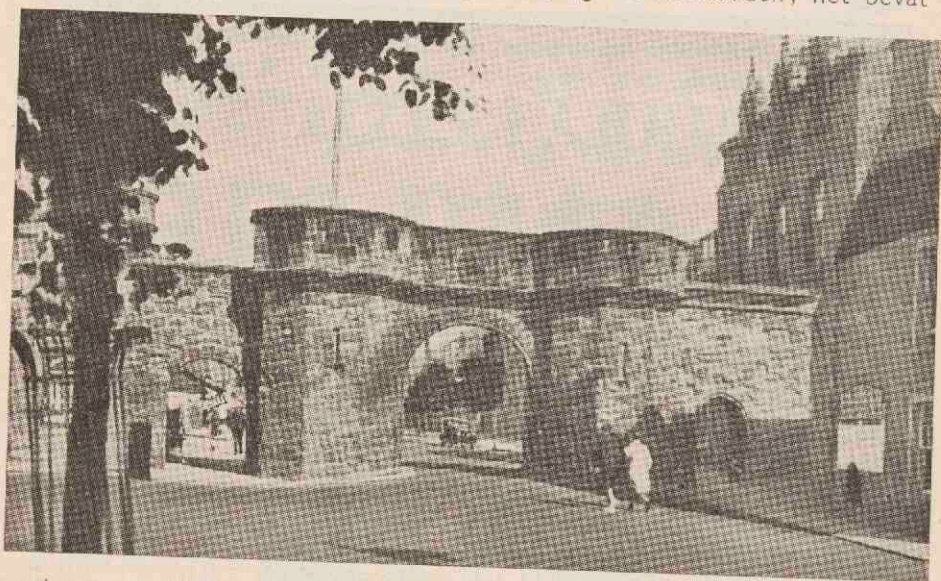
BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

81

19 JUN. 1937

ULB TRECHT

De stad St. Andrews ligt aan de oostkust van de Noordzee tusschen Edinburgh en Dundee, het heeft geen haven en de baai is van de gevaarlijkste voor schepen en in dit opzicht berucht. Zeer vele oude gebouwen en ruïnes doen nog aan een vroeg bestaan denken, zoo o. a. de West Poort, de eenige overgebleven poort, dateerend van 1560, is geheel gaaf en vertoont aan de binnenzijde het wapen van de stad. Ruïnes vindt men nog van het Blackfriars klooster; het werd gesticht in 1272 door den toenmaligen bisschop van St. Andrews William Wishart. Toen John Knox in Juni 1559 te St. Andrews preekte, was de uitwerking hiervan zoo gewelddadig dat het grauw het geheele gebouw plunderde en nagenoeg tot den grond toe sloopte. De hoofdkerk, de Holy Trinity church, is gebouwd in 1412 en hoewel meermalen gerestaureerd, toch nog in zijn geheel behouden; het bevat

tal van geschiedkundige herinneringen. Het St. Mary's College werd gesticht in 1537 en is nu uitsluitend in gebruik als theologische school, terwijl de Universiteitsbibliotheek, in 1612 gesticht door Jacobus de Zesde van Schotland momenteel ruim 300000 boeken bevat waaronder hoogst interessante exemplaren. Noemen wij nog Queen Mary's House, de vroegere residentie van deze vorstin en de Pends, een poortingang van het oude klooster dateerend uit de 14e eeuw, terwijl van de ruïnes de kathedraal een der merkwaardigste is; deze kerk werd indertijd gesticht door bisschop Arnold en dateert van 1160.

Het kasteel, in 1200 gebouwd door bisschop Roger, werd in 1298 veroverd door Edward de Eerste van Engeland, doch na den slag van Bannockburn kwam het weer in Schotsche handen en zoo veranderde het in den loop der tijden nog menigmaal van eigenaar. In April 1547 zocht John Knox er bescherming, het werd belegerd door de Franschen, die het na een beleg van eenige maanden veroverden en John Knox als gallyslaaf op hun vloot meenamen. Nu zijn er nog slechts ruïnes van overgebleven, die tal van histo-

rische merkwaardigheden bevatten, gevangnissen en onderaardsche gewelven en gangen waar vele beroemde geschiedkundige personen zijn opgesloten geweest. De Universiteit van St. Andrews is de oudste van Schotland en dateert van 1410, werd gesticht door bisschop Wardlaw de Eerste. Meer dan 1000 studenten bevolken de colleges en het is een levendige aanblik om deze jongelui waaronder vele meisjesstudenten in de straten te zien loopen, gekleed in vuurroode afhangende mantels, terwijl de professoren in toga's van verschillende kleuren dezen aanblik verhoogden.

* *
*

Na deze inleiding over land en stad zullen we het hoefbeslag eens onder de loupe nemen en hoewel de omstandigheden, waaronder het vak wordt uitgeoefend, niet belangrijk verschillen met ons land, zoo zijn er toch verschillen genoeg om op te wijzen. Vooreerst zij gezegd dat het aantal paarden niet meer afneemt doch een neiging heeft om toe te gaan nemen. De oorzaak hiervan is dat de tractor welke men heeft ingevoerd voor landbouwwerkzaamheden en die het landbouwpaard dreigde te gaan verdrijven, niet in die mate beantwoordt aan de verwachtingen dat dit gevaar werkelijkheid is geworden en de boeren zijn het er dan ook unaniem over eens, dat het paard in den landbouw onmisbaar is. Vervolgens is ook een heele categorie van lichte trekpaarden weer in het gebruik teruggekomen en het is niet onmogelijk dat naast andere oorzaken als dure benzine en dure autoreparaties, het invoeren van autobanden onder de wagens hiervan grootendeels de oorzaak is. De verbetering van de wagens verlicht de trekkracht enorm en heeft een zeer ruime toepassing gevonden en is tenslotte aan de paardenhouders ten goede gekomen. Het is mij opgevallen dat behalve deze vermeerderde paardentractie voor lichte vrachten, ook zwaardere transporten in de groote steden meer door paarden worden verricht dan voor eenige jaren terug. Economisch schijnt dit vervoer over kortere afstanden ten gunste van het paard uit te vallen en tenslotte beslist de portemonnaie en wint het uiteindelijk van een rage waarin elke wagen- of karbezitter zich niet gelukkig achtte of de drijfkracht moest motorisch zijn. Het invoeren van vele Belgische trekpaarden zal hiermede ook wel verband houden want fokken doet men hier niet mede, daarvoor blijft men getrouw aan het zware inlandsche paard, de Clydesdaler. Tenslotte is er nog een groep van paarden welke in de laatste jaren in aantal zeer sterk gestegen is en dat zijn de rijpaarden. Werd vroeger de rijnsport meer beschouwd als een luxe, slechts weggelegd voor de meergegoeden en voor de hoogere kringen, thans kan men gerust spreken als van een populaire sport, die onder alle standen beoefenaars heeft gevonden. Het aantal maneges is zeer sterk uitgebreid en volop wordt geprofiteerd van de aangeboden gelegenheid om voor weinig geld paard te rijden en deze zoo gezonde sport te beoefenen. Dit alles is meer hoopvol voor de hoefsmeden ook en hoewel niemand er aan zal denken dat de toestanden van vroeger ooit zullen terugkeeren, zoo is toch het einde van de inzinking bereikt en een bescheiden opbloei begonnen. Hoe staat het nu met de uitoefening van het vak in dit land. Laat mij beginnen met te zeggen dat van een opleiding zooals wij

die kennen eigenlijk niet gesproken kan worden. Men kent hier alleen nog de opleiding in de smederij, dat van den knecht bij den baas. Theoretisch is deze nihil en in de praktijk is men dus aangewezen op de bekwaamheden van den patroon en afhankelijk van den aanleg en den slag die deze heeft, om zijn practische kennis aan zijn knechts bij te brengen. Men voelt dit gemis wel degelijk en bewondert de organisatie die in ons land ten deze bestaat; ook heeft men wel zwakke pogingen gedaan om cursussen te houden, doch succesvol zijn deze niet geweest, althans een algemeene regeling is nooit tot stand gekomen. Wel is er een goede verstandhouding onder de patroons zelve en hebben zij plaatselijke en provinciale organisaties waarin zij gezamenlijk hunne belangen behartigen. De hieronder volgende prijslijst is b.v. die van St. Andrews en omgeving, waarbij ik de aandacht vestig op de vergaande specificatie van de verschillende typen van paarden. De prijzen zijn in de groote steden hooger doch de hiergegeven lijst is vrijwel de norm.

Prijslijst voor hoefbeslag geldig in Oost-Schotland:

luxue paarden, per vierkant beslag	15 sh.
rijtuigpaarden en jachtpaarden, per vierkant beslag	10 sh.
verleggen van de ijzers	5 sh.
zware trekpaarden, per vierkant beslag	12 sh.
eenvoudig verleggen van de ijzers	5 sh. 6 p.
met nieuwe stoot en kalkoenen	8 sh.
lichte wagenpaarden en boerenpaarden, per vierkant beslag	11 sh.
eenvoudig verleggen	5 sh. 6 p.
met nieuwe stoot en kalkoenen	7 sh. 6 p.
zwaar slag wagenpaarden	11 sh.
eenvoudig verleggen van de ijzers	5 sh. 6 p.
met nieuwe stoot en kalkoenen	7 sh. 6 p.
licht slag wagenpaarden	9 sh. 6 p.
verleggen van de ijzers	4 sh. 9 p.
groot slag ponies	8 sh. 6 p.
verleggen van de ijzers	4 sh. 3 p.
klein slag ponies	7 sh.
verleggen van de ijzers	3 sh. 6 p.
tentoonstellingbeslag extra	2 sh. 6 p.
het vastleggen van een ijzer	6 p.
stoot en kalkoenen elk	6 p.
het boren van gaten elk	1 p.
leeren zool	vrijblijvend
oude leeren zool opnieuw ondergelegd, per zool	8 p.
balkijzers, per ijzer extra	1 sh.

Een shilling is 60 ct. een pence is 5 ct.

Met de huidige devaluatie is de waarde van een shilling in Hollandsch geld iets meer dan 45 ct. en van een pence ongeveer 4 ct.

Wat de uitoefening van het vak betreft, zoo is een cardinaal verschil dat men van machinale hoefijzers over het algemeen al heel weinig hebben

moet en vrijwel uitsluitend handgesmeede ijzers worden gebruikt. Deze zijn als regel smaller dan de in Nederland gangbare ijzers, vooral aan de verzenen loopen ze naar onzen smaak te smal uit; verder hebben ze geen van alle een afhelling hetgeen bij goede hoeven als een voordeel mag worden beschouwd. De nagelgaten zijn vrij ver naar achteren geplaatst en mager gestampt, terwijl de rits ondiep is. Ritsijzers zijn regel, stampijzers komen veel minder voor. De lippen zijn scherp en alleen bij beslag voor concoursen worden deze rond gemaakt. Winterbeslag wordt uitsluitend met stiften uitgevoerd, schroefkalkoenen worden niet gebruikt. Helaas is het beslag met kalkoenen en hieronder zeer hooge, nog algemeen voor trekpaarden en zooals enkele hoefsmiden mij verklaarden geheel onnoodig doch uitsluitend omdat de eigenaars het wenschen. Vooral bij de hellende straten en wegen zooals die in dit bergland algemeen voorkomen, is volgens mijn zegslieden (bekwame hoefsmiden) het vlakke beslag verre te verkiezen boven dat met kalkoenen, niet alleen omdat het paard op de gladde ijzers zich beter schijnt te kunnen laten glijden en zich zelf tegenhouden, doch de slijtage aan beenwerk, pezen en gewrichten zal er belangrijk minder door zijn. Het is wel opmerkelijk dat deze ervaring in verschillende landen dezelfde is en dat toch een beslagmethode als die met kalkoenen nog op vele plaatsen zoo algemeen heeft kunnen stand houden. Rubberbeslag zooals dat o. a. onder de trekpaarden in R'dam zoo'n veelvuldige toepassing heeft gevonden, is hier niet bekend, althans niet in gebruik en men voelt voor de kennismaking geen noodzakelijke aanleiding. Over het algemeen kan men zeggen dat afwijkend beslag zeer weinig wordt toegepast en het pleit natuurlijk voor de hoedanigheid der hoeven dat dit zoo uitzonderlijk is. Balkijzers die toch wel beschouwd kunnen worden als van de afwijkende ijzers voor ziekelijke hoeven de meeste toepassing te vinden, zijn zeer weinig in gebruik, evenals zoolbeslag en losse lederen zoolen. Dat het totaal gemis aan theoretische kennis wel tot bedenkelijke gevolgtrekkingen kan leiden, bewees mij eenige uitlatingen over het nut der verzenen, steunsels en den straal en het zou zeker den hoefsmiden van groot nut zijn indien zij bij hun vorming ook theoretisch werden onderlegd en zouden leeren op welken grondslag zij hun vak opbouwen en uitvoeren. Noodstallen zijn hier te lande onbekend en al het beslag tot de zwaarste paarden toe wordt uit de hand uitgevoerd. Hierover sprekende en vertellende dat de zware paarden in de zuidelijke provinciën van ons land als regel alle in den noodstal worden beslagen, gaf men volkomen toe dat ook daarvoor alle aanleiding zou bestaan en veel fysieke kracht van den hoefsmid zou uitsparen, doch men kent den noodstal niet en niemand wil blijkbaar de eerste zijn om dezen in te voeren.

Zie hier eenige indrukken van het hoefbeslag in Schotland; ik moge hier nog aan toevoegen dat wat betreft het niet op tijd laten beslaan der paarden, de klachten niet uitgingen naar het gewone gebruikspaar doch wel naar de landbouwers en vele voorbeelden van nalatigheid zag ik ook in deze persoonlijk, vooral bij paarden die in de weide liepen en waar men meende dat als de ijzers waren afgenomen, de hoefsmid ook verder geen bemoeienis meer had, zeer tot schade van het paard en tot schande van den eigenaar.

Ook in deze is dus geen nieuws onder de zon en te ergerlijker vond ik deze toestanden, omdat het boerenbedrijf hier een grootgrondbezit is, de boeren alle heerenboeren zijn die een degelijke opleiding hebben genoten in alle vakken hun bedrijf betreffende en bovendien geldelijk geen reden tot klagen hebben.

INTERNATIONAAL LANDBOUWCONGRES TE SCHEVENINGEN

Dit congres, dat van 16—24 Juni gehouden wordt, is ook voor de paardenfokkerij van beteekenis en wordt daarover in „Het Paard“ het volgende gezegd:

Onder de verschillende secties van dit congres is er één (de VIe sectie) waarin de beteekenis van het paard en de bevordering van de paardenfokkerij en -houderij in den ruimsten zin het onderwerp der discussies zal uitmaken. Een internationaal gezelschap zal onder oogen zien hoe de propaganda voor „het paard“ intensiever gemaakt kan worden en beraadslagen over de uitvoering van een plan, reeds het vorige jaar geopperd. Daartoe behoort ook het stichten van een internationale organisatie, welke ten doel heeft pogingen in het werk te stellen om de gebruikswaarde van het paard te doen stijgen en tegelijkertijd het paardengebruik aan te moedigen.

Het spreekt vanzelf, dat over het paard en motor op dit congres wel een en ander te berde gebracht zal worden.

Het mag als een goed voor teeken worden beschouwd, dat de diepste depressie in de paardenfokkerij overwonnen schijnt te zijn en ook het warmbloed zich van de zware slagen welke het toegebracht zijn, zich eenigermate begint te herstellen.

Het pessimisme wat omtrent het paardengebruik in het algemeen heeft geheerscht is gelukkig al voor een goed deel verdwenen! De moderne techniek, hoe vreemd het ook moge klinken, biedt verschillende hulpmiddelen, welke niet slechts het behoud doch ook de vooruitgang van het paardengebruik kunnen beteekenen. Wanneer wij alleen maar eens bedenken hoe in de laatste jaren de constructie van wagens voor paardentractie is gewijzigd en het aantal luchtbanden voor die wagens toeneemt, wordt het begrijpelijk, dat met **moderne** hulpmiddelen de **oude** paardentractie nog weer kan toenemen.

Het is voldoende bekend hoe somber de toekomst voor het paard werd ingezien toen de eerste spoortreinen over het land rolden en evenzeer is het bekend, dat dit vervoermiddel de paardentractie heeft doen toenemen.

De benzinemotor is nog dreigender dan de locomotief! Doch zonder te verbloemen dat die motor in verschillende opzichten superieur is boven het paard, kan met cijfers worden aangetoond dat in verschillende omstandigheden en bij een aantal werkzaamheden het paard nog steeds voordeliger in het gebruik is, gezwegen nog van het niet te vervangen ruitengenot!

De tijden zijn echter veranderd en de paardenfokker zal zich hebben aan te passen; ook hij zal zich moeten bedienen van allerlei moderne middelen

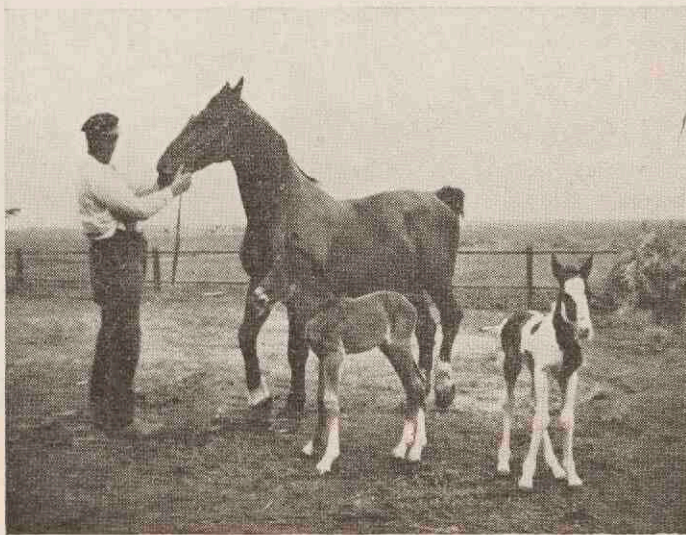
om zijn product in handelswaarde te verhoogen. Tot die middelen behooren o. a. het opvoeren van het rendement van het paard, niet alleen met foktechnische middelen doch eveneens door moderniseering van vervoermiddelen, tuigen; enz.

In vele gevallen beteekent een kleine verbetering, die de snelheid of vergrooting van den nuttigen last ten goede komt, juist voldoende om paardentractie boven motortractie te kunnen stellen. Ook foktechnisch kan nog veel gedaan worden en ik noem in dit verband slechts de verrichtingsproeven, om niet den indruk te geven dat alles slechts „theorie” zou zijn. Door dit congres werd in 1936 Ir. Rault (Parijs) aangewezen dit jaar het hoofdrapport in de VIe sectie uit te brengen; verder geloof ik niet uit de school te klappen wanneer ik mededeel, dat naast enkele andere, ook een paar Nederlandsche rapporten zijn ingediend.

Internationale samenwerking, welke nu wordt beoogd, kan uitermate nuttig zijn door het uitwisselen van gegevens en zal ongetwijfeld medewerken het paard te helpen handhaven daar waar het behoort en misschien de opleving in de fokkerij te doen bestendigen.

Wij moeten niet vergeten, dat verschillende andere landen met dezelfde problemen te maken hebben als wij zelf. De genoemde opleving is dan ook geen uitsluitend Nederlandsch, doch een internationaal verschijnsel.

EZELLY MET HAAR TWEELING

De heer R. A. M(aarsingh) geeft in „Het Paard” een beschrijving van de roemrijke Gron. fokmerrie Ezelly en zegt daarvan o. m.:

De oude Ezelly is hier thans vergezeld van 2 veulens, een donkerbruin en een zwartbont. Ezelly werd verleden jaar eenige malen gedekt door Grootvorst, daarna, ten einde raad, door Koekoek. De veulens zijn 10 Mei j.l. geboren, de mogelijkheid schijnt wetenschappelijk niet te zijn uitgesloten, dat beide veulens van beide vaders zijn. Het bruine veulen doet wel aan Grootvorst denken, het ander is natuurlijk van Koekoek (bont).

De hoefsmeden-familie van Wijk te Delft, waaraan wij in de vorige aflevering een stukje hebben gewijd. Van links naar rechts: C. v. Wijk, D. P. v. Wijk, H. C. v. Wijk.

HOEFSMEDERIJ VAN J. JANSEN EN ZN TE 's-GRAVENHAGE

Wij werder. er opmerkzaam op gemaakt dat in een aan ons minder bekend stadsgedeelte een hoefsmederij bestond, die wel verdiende alsnog opgenomen te worden in de rij der besprokene. Het is ons gebleken dat zulks inderdaad juist was.

Bedoelde hoefsmederij is gevestigd in de van Ravesteijnstraat 15—17, een verbindingsstraat tusschen de drukke Hoefkade en Hobbemastraat en bestaat reeds 16 jaar. 't Is geen groote, maar keurig nette inrichting en is

zuiver hoefsmederij, daar er anders zoo goed als niets wordt uitgevoerd. De eigenaar, de heer J. Jansen, is de oprichter, want het pand had vroeger een andere bestemming gehad. De baas, die thans 53 jaar is, vertelde ons dat hij zijn feitelijke opleiding heeft genoten in de eertijds beklante hoefsmidszaak van Krul aan den Noordwal, dat hij ook bij den bekenden vakman Steding in Utrecht heeft gewerkt en verder bij diverse andere hoefsmidpatroons in den Haag, terwijl hij 9½ jaar is verbonden geweest aan de Zuid-Hollandsche Bierbrouwerij, die er in zijn tijd 32 paarden op nahield, welk getal langzamerhand tot 5 is gereduceerd.

Evenals zoovele anderen, die direct of indirect bij het „paard" geïnteresseerd zijn, vindt Jansen het natuurlijk jammer dat het getal paarden in de steden zoo is teruggelopen en het koetspaard bijna geheel is verdwenen. En met de draversstallen is het er ook niet beter op geworden. De tijd dat hij een 40-tal dravers onder zijn beslagpaarden telde is ook voorbij en concours-tuigpaarden zijn er in de Residentie ook zoo goed als niet meer. Ze zijn tot enkelen beperkt en juist genoeg om het speciale beslag daarvoor nog in eere te houden en aandacht te blijven schenken.

Het gros der paarden, die in de van Ravesteijnstraat in de beslagplaats komen, zijn werkpaarden (Belgen en Oldenburgers), en hitten van groenten melkboeren, terwijl de dravers en rijpaarden er een ondergeschikte rol spelen.

Alle ijzers worden aan de smederij vervaardigd en die bleken nauwkeurig afgewerkt. Er zijn, ook in den drukken tijd toen 's morgens dikwijls reeds om 5 uur begonnen werd, nooit fabrieksijzers gebezigd. Dit vermeerdert de werkzaamheden natuurlijk belangrijk. Jansen moet dan ook hulpkrachten hebben en wordt bijgestaan door zijn 21-jarigen zoon A. Jansen, die evenals z'n vader veel ambitie voor het hoefsmidsvak heeft, en een ouderen gediensstige, die als militair-hoefsmid gediplomeerd is. Met z'n drieën hebben ze het behoorlijk druk. (Hierbij dient opgemerkt dat de genoemde zoon zich niet meer geheel aan het hoefbeslag kan wijden. Die heeft ook het oog gericht op den nieuwen tijd en een paar perceelen verder een netten winkel geopend, waarin een motor-rijwielen handel wordt gedreven).

Het beslag geschiedt uit de hand. De smidse bevat geen noodstal. Bijna zonder uitzondering wordt vlak beslag ondergelegd. Alleen de zware Belgen krijgen achter kalkoentjes. En ook een eigenaar van een enkele hit verlangt zulks, geheel noodeloos.

Gummi-ijzers hebben aan de smederij van Jansen geen ingang kunnen vinden. Trouwens er wordt weinig abnormaal beslag aangewend. 't Schijnt gelukkig niet noodig te zijn. En als 't noodig is dan weet men wel den goeden weg te bewandelen. Dat bleek ons voldoende uit de wijze, waarop sommige voorgekomen moeilijke gevallen met succes waren behandeld.

Een nogal voorkomend gebrek noemde men de klemvoeten, hetgeen toegeschreven werd aan onvoldoende verpleging: het aanwenden van minderwaardige oliën of vetten voor het insmeren der hoeven, die uit den aard der zaak met het dag-in dag-uit op de straatsteenen loopen, te sterk uitdrogen. Met iets „ruim" beslaan is dit euvel zonder medewerking van de eigenaren nog niet zoo vlug verholpen.

Verschillende ijzers zijn ons getoond. Onder meer korte voorijzers, naar de takken geheel wegvloeiend, die uitstekend voldeden bij concourspaarden met te hooge actie, om het zich-zelf „vangen" te voorkomen. Ook ijzers voor dravers met oneconomischen gang voor en wiens te hoogen gang in een meer vooruitstekenden z.g.n. langen gang moet worden gewijzigd. Deze ijzers hebben veel gewicht alleen in het teengedeelte. Enz. enz.

De hoefbeslag-inrichting van den heer Jansen heeft in totaal op ons een goeden indruk gemaakt en zal zich ondanks den druk der tijden ongetwijfeld weten te handhaven. De beslagprijzen worden er niet verknoeid en er wordt weerstand geboden aan den drang van vele eigenaren om op het beslag te bezuinigen. Deden allen zulks!

HET CONCOURS-BESLAG

Wanneer een tuigpaard op een concours-hippique moet verschijnen meenen vele eigenaren van zulke tuigpaarden dat het een verplichting is, dat de dieren voor die vertooning ook beslist op concours-beslag gezet moeten worden. Dit beslag bestaat dan bijna altijd uit voorijzers van een paar kilo en achterijzers eveneens zwaar, maar meestal niet zóó zwaar als de voorijzers. Het is een bekend feit, dat paarden op zware ijzers hooger tillen dan op lichte, maar het is daarom nog niet bewezen, dat de gangen door zijn hoogere beweging mooier en meer evenredig worden. Een feit is het, dat de paarden door dit zware beslag andere gangen demonstreeren dan hun natuurlijke actie. In Engeland heeft men daarom een maximum gewicht der ijzers vastgesteld. Wordt dit maximum overschreden, dan moeten die paarden den ring verlaten. De jury laat zich in Engeland niet misleiden en dit lijkt mij ook zeer goed gezien.

Nu weten wij wel, dat het in balans brengen van concourspaarden zeker ook zeer moeilijk is, maar dar. moet de rijder ook van het standpunt uitgaan, dat hij naar het meest passende beslag zoekt voor zijn concourspaard, maar niet, dat hij alleen volstaat met het feit om den smid een paar concours-ijzers te bestellen.

Wij hebben 2 jaar geleden reeds geschreven over de wijze waarop de knappe rijder F. Marsman zijn concourspaarden uitbalanceerde. Ja, zelfs zoo, dat het eene voorijzer eenige grammen zwaarder was dan het andere, maar kilo-ijzers kregen zijn paarden niet onder. Een paard, dat niet stept zonder zwaar beslag is geen concourspaard, maar wel kan men een goedgaand concourspaard veel verbeteren door het op passend beslag te zetten.

Zoeken naar passend beslag doet zeker in de eerste plaats de trainer van dravers en renpaarden. Hij zoekt niet door het beslag de grootste actie van zijn paard te bereiken, maar wel het beste evenwicht in gangen, ten-einde in den zuiveren draf de grootste snelheid te kunnen ontwikkelen.

Nu komen er onder de dravers ook wel enkele pacers voor die enorm zware voorijzers **noodig** hebben om vierkant te kunnen draven, maar die paarden worden niet bekroond in verband met actie, maar wel naar snelheid in zuivere gangen. De draver die dit beslag **noodig** heeft **kan** niet draven op licht beslag.

Ook is het een bewezen feit, dat de ééne rijder een paard vierkant kan laten draven op licht beslag en de ander dit alleen kan bereiken op zwaar. De mond en de gangen zijn niet van elkaar te scheiden.

Er wordt nog wel eens gevraagd: hoe kan een paard op zwaar beslag het draven zoo lang volhouden?

Ons antwoord hierop is, dat wanneer een paard zware ijzers noodig heeft om in zuiver evenwicht te marcheeren, dan zal het zeker langer kunnen draven op zware ijzers dan op lichte, waarop het niet in evenwicht kan gaan. Een pacer zal mogelijk langer kunnen pacen op lichte ijzers dan draven op zware voorijzers die het noodig heeft om niet in pacegang te gaan. Pacegang is echter in ons land in de courses een verboden gang. In Amerika heeft men speciale nummers voor pacers (telgang).

Wij zijn van meening, dat verschillende concourstuigpaarden beter zouden gaan, wanneer zij precies uitgebalanceerd werden door den rijder die met die paarden in den concoursring verschijnt. Wij gelooven zelfs, dat b.v. Quick Boy even goed steppen kan op voorijzers van 3 ons dan van 1 kilo. Quick Boy loopt ook op vrij licht beslag.

Er is nog heel wat te vertellen over beslag, rijden en aanspannen van de concours-tuigpaarden. Het is lang niet zoo eenvoudig als het wel lijkt.

(u. „Het Paard”)

W. F. S.

„DE BROEDERSCHAP DER KOETSERS VAN ST. GUIDON TE BRUSSEL HOUDT VOOR DE 306e MAAL DEN RONDRIJTE TE ANDERLECHT”

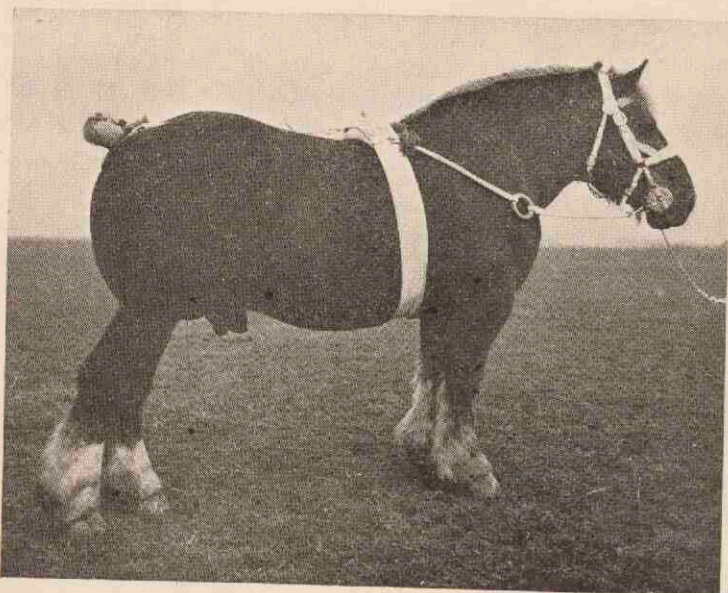
De belangstelling in het paard is nog verre van verdwenen en het wordt nog gebruikt ook. Het Concours te Brussel bewees het enthousiasme voor den volbloed, de jaarlijksche pèlerinage van St. Guidon toonde aan, dat het gebruikspaar geëerd wordt. In 1631 opgericht, heeft sedert dien de Confrérie van St. Guidon elk jaar den tocht naar de kerk St. Pierre en Guidon van Anderlecht volbracht, vertrekkende van de Sablonkerk te Brussel. Vijf honderd koetsiers en voerlui met hun verschillende rij- en voertuigen, de pikeurs in roode jassen, volbrachten ook dit jaar hun tocht in weerwil van den regen, bewonderd of nagestaard door duizenden. De pikeurs, de trompetten blazende, voorop; landauer met het comité en het vaandel, verder break, landauer, mailcoach, jachtbrik, cabriolet, vigilante enz. in groot aantal. De Rallye-Brabançon, gezeten boven op een mail-coach speelde daverend. Het parcours is die 306 jaren steeds hetzelfde gebleven: vertrek van den Sablon, een ommerit op de bekende Grand Place, oponthoud bij verschillende kerken, waar de geestelijkheid den zegen geeft en komt men tenslotte bij de kerk van Anderlecht, waar volgens traditie drie malen omheen wordt gereden, volgt dan den plechtigen dienst, waarna de dag op feestelijke wijze wordt besloten.

H i p p o s

Opmerkingen op keuringen. De heer A. W. H. merkt in zijn verslag in „Het Paard” omtrent de stamboekkeuringen van merriën in Overijssel het volgende op: „Ook nu is weer opgevallen dat verscheiden eigenaren hun aan te bieden merrie laten beslaan daags vóór de keuring. Dit is te laat. Het dient in plaats van een dag een week vóór de keuring te geschieden.”

GROOTE TREKPAARDEN-TENTOONSTELLING TE 's BOSCH

Wij herinneren nog eens aan de trekpaarden-show, die vanwege het Stamboek voor het Nederl. Trekpaard op Donderdag 24 en Vrijdag 25 Juni te 's Hertogenbosch wordt gehouden op het Veemarkt-terrein. Wat ditmaal zal worden vertoond, zoo aan hengsten als merriën, aan oudere vaderdieren met afstammelingen, aan prachtige 4-tallen, maar vooral ook aan jong en veelbelovend fokmateriaal belooft buitengewoon te worden. Evenals in 1935 zal ook thans weer een deskundige commissie het hoefbeslag nagaan en een lijst opmaken van welke paarden de hoefverzorging zoodanige goed is dat de betreffende eigenaren voor een prijs in aanmerking komen. Een nuttige maatregel, omdat men hierdoor niet alleen de eigenaren prikkelt de noodige aandacht aan het hoefbeslag te schenken maar ook de hoefsmeden om hun best te doen de tentoonstellingsdieren op de meest juiste wijze te beslaan. Bedoelde commissie werkt op het terrein, dus in het openbaar en het spreekt wel vanzelf dat deze tentoonstelling voor de hoefsmeden een gunstige gelegenheid biedt zijn kennis omtrent de beslagmethode(n) van het trekpaard te verrijken. Wij hopen onder de vele bezoekers dan ook menigen hoefsmid te mogen aantreffen op gernelde data in den Bosch.

HANS VAN KRUININGEN 1596, vos, geb. 1932; eerste der 4-j. en kampioen van de centrale keuring te Breda 1936; fok. A. van Hootegem te Kruijningen (Z.); eig. Aug. de Schutter te Dinteloord (Nb.). Thans ook candidaat voor 't kampioenschap te 's-Hertogenbosch?

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde“! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel !
bezorgd hebben ●

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

Amsterdam 24—27 Juni.	Den Haag 17 en 18 Juli.
Veendam 27 Juni.	Hoofddorp 21 Juli.
Wassenaar 3 en 4 Juli.	De Steeg 24 Juli.
Klaaswaal 3 Juli.	Oss 1 Augustus.
Nijmegen 11 Juli.	Nijkerk 11 September.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

<p>20 Juni Drachten k.b. en l.b. Kampioenschap 800 M. voor Friesland.</p> <p>27 Juni Duindigt.</p> <p>27 Juni Sappemeer (k.b.)</p> <p>27 Juni Veendam k.b.</p> <p>1 Juli Hoorn k.b.</p> <p>4 Juli Noordwolde (k.b.)</p> <p>4 Juli Usquert k.b.</p> <p>8 Juli Vorden k.b.</p> <p>8 Juli Naaldwijk k.b.</p> <p>11 Juli Groningen l.b.</p> <p>11 Juli Binnenwijzend (k.b.)</p> <p>14 Juli Uithuizen k.b.</p> <p>18 Juli Duindigt l.b.</p> <p>18 Juli Scheemda (l.b.), 800 M.</p> <p>25 Juli Sappemeer (l.b.).</p> <p>25 Juli Alkmaar l. en k.b.</p> <p>29 Juli Zwolle k.b.</p> <p>1 Aug. Duindigt l.b.</p> <p>1 Aug. Zuidhorn k.b. Prov. kampioensch. Gron.</p> <p>4 Aug. Stompwijk k.b.</p> <p>5 Aug. Santpoort k.b. Kampioensch. N.-H.</p> <p>8 Aug. Heerenveen k.b. Landskampioenschap 800 M.</p> <p>8 Aug. Stompvoren k.b.</p> <p>15 Aug. Duindigt l.b.</p> <p>15 Aug. Groningen l.b.</p> <p>15 Aug. Irnsum k.b.</p> <p>15 Aug. Anna Paulowna k.b.</p> <p>16 Aug. Obdam k.b.</p> <p>18 Aug. Bodegraven k.b.</p> <p>19 Aug. Beverwijk k.b.</p>	<p>22 Aug. Duindigt l.b.</p> <p>22 Aug. Alkmaar l. en k.b.</p> <p>22 Aug. Eenrum k.b.</p> <p>25 Aug. Purmerend k.b.</p> <p>25 Aug. Steenwijk k.b.</p> <p>26 Aug. Abcoude k.b.</p> <p>31 Aug. Zaandam (k.b.) Jubileumdraverij.</p> <p>31 Aug. Harlingen k.b.</p> <p>1 Sept. St. Nicolaasga (k.b.)</p> <p>2 Sept. Zaandam k.b. Kampioensch. v. Nederl.</p> <p>5 Sept. Hoorn k.b.</p> <p>5 Sept. Duindigt l.b.</p> <p>8 Sept. Warmond k.b. Kampioenschap Z.H., Utrecht en Overijsel.</p> <p>9 Sept. Ijmuiden k.b.</p> <p>12 Sept. Groningen l.b.</p> <p>13 Sept. Spanbroek k.b.</p> <p>14 Sept. Schagerbrug k.b.</p> <p>14 Sept. Hardegarijp k.b.</p> <p>16 Sept. Heemskerk k.b.</p> <p>17 Sept. Wolvega k.b.</p> <p>19 Sept. Duindigt l.b.</p> <p>19 Sept. Uithuizen k.b.</p> <p>20 Sept. Medemblik k.b.</p> <p>23 Sept. Enkhuizen k.b.</p> <p>26 Sept. Sappemeer k.b.</p> <p>27 Sept. Joure k.b.</p> <p>28 Sept. Schagen k.b.</p> <p>30 Sept. Lisse k.b.</p> <p>3 Oct. Duindigt l.b.</p> <p>5 Oct. St. Maartensbrug k.b.</p> <p>10 Oct. Alkmaar l. en k.b.</p>
--	---

ja, — maar

„De Overwinnaar”

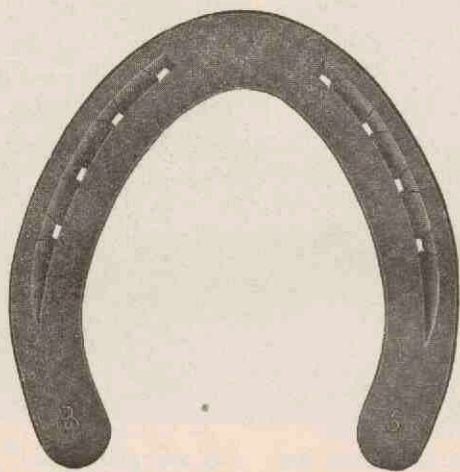
is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

**DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE**

Bezoekt de

12e Nationale
Trekpaarden-
tentoonstelling
te 's-Hertogenbosch

op 24 en 25 Juni 1937

B
Een belangrijke uitgave:

Trygve Gulbrandsen's
bekroonde boek

En eeuwig zingen de bosschen

momenteel de meest gevraagde roman in ons land. In eenige maanden verschenen reeds 32 drukken. Door de geheele pers uniek beoordeeld.

Vertaling uit het Noorsch door **Dr. Annie Posthumus**, verzorging van **Anton Pieck**.

Prijs: ing. **f 3.75** geb. **f 4.50**

Verkrijgbaar bij alle bonafide boekhandelaren.

ZUID-HOLLANDSCHE UITGEVERS MAATSCHAPPIJ — DEN HAAG

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

DE TREKPAARDENTENTONSTELLING TE 'S-HERTOGENBOSCH EN HOEFBESLAG

De twaalfde nationale tentoonstelling van het stamboek voor het Nederlandsche trekpaard te 's-Hertogenbosch, mocht zich dit jaar wederom in groote belangstelling verheugen, een bewijs, dat fokker en eigenaar zoo'n tentoonstelling zeer op prijs stellen.

Twee jaren geleden, werd aan deze tentoonstelling verbonden een wedstrijd zal ik het noemen in hoefbeslag, welke nog niet door allen ten volle begrepen en gewaardeerd wordt, niet door fokker en eigenaar en niet door den hoefsmid.

Werd de waarde van deze hoefbeslagkeuring ten volle op prijs gesteld, dan zou zeker geen enkele paardenhouder, op de tentoonstelling aanwezig, verzuimen zijn paarden aan de jury voor hoefbeslag, te laten zien. Thans moet nog steeds voor de microfoon worden afgeroepen dat de paarden voor kunnen komen ter hoefbeslag-keuring en dan verschijnen nog lang niet alle. Werd 't van den kant van de hoefsmiden op volle waarde geschat, dan zouden deze zeker hun klanten aansporen, ze er desnoods met de haren bij slepen, om voor de jury te verschijnen en hun werk te laten beoordeelen. M.i. was 't beter, dat door 't bestuur der tentoonstelling, de keuring op hoefbeslag verplichtend werd gesteld en dat na de keuring op exterieur, het paard ter hoefbeslagkeuring moest worden aangeboden.

De bedoeling van deze hoefbeslagkeuringen is in de eerste plaats, fokker en eigenaar te prikkelen, om te zorgen dat de hoeven van hun paardenmateriaal in goede condities zijn en blijven, m.a.w. de hoefverzorging aan goede vakmensen toe te vertrouwen; en ten tweede voor den hoefsmid als een aansporing om zich zoo goed mogelijk in zijn vak te bekwamen en zijn werk naar best vermogen uit te voeren.

De smid kan dan een behoorlijke prijs rekenen en de client zal er dan, gezien het werk dat geleverd wordt, geen bezwaren tegen hebben; ze zullen er er beiden, alsmede het paard, wèl bij varen. Ook hier geldt wederom de

leuze: „zal uw paard goed blijven lopen, zoek dan een **goede** hoefsmid en geen **goedkoope**.”

Vrijdag 25 Juni zijn wij, die wij, dat zijn de leerlingen van den cursus tot opleiding voor onderwijzers in practisch hoefbeslag en ondergeteekende, inplaats van te werken, naar Den Bosch getogen, om de tentoonstelling te bezichtigen en wat voor ons hoofdzaak is, het hoefbeslag te zien.

Wij gingen niet alleen om te kijken, maar tevens ook om te leeren en ik durf gerust beweren, dat we niet onbevredigd het tentoonstellingsterrein hebben verlaten. Ik zou dan ook bij dezen tevens alle hoefsmiden in den lande willen raden dergelijke gelegenheden niet te laten voorbijgaan, maar hun smidse maar eens een dag te sluiten en het werk van collega's eens te gaan bekijken, want dat zou voor velen meer opleveren dan het werk in de smederij. Want ook daar hebben we gezien, dat er nog smeden zijn, die een oprissing van hun geheugen zeker geen kwaad zal doen.

Wat we alzoo te zien kregen:

Goed beslag, zelfs zeer mooi beslag, de hoeven op de juiste maat besneden, de **voetassen** recht, ijzers niet te zwaar, maar toch ook weer iets zwaarder dan gewoon, wat voor 't zware trekpaard zeker goed tot zijn recht komt, goed van dikte en breedte, mooi gesmeed, gericht en gepast, kortom zeer goed werk.

We kregen echter ook voeten te zien die veel te lang waren gelaten en waar met de voetas geen rekening was gehouden. Dat wordt nog maar steeds te veel over het hoofd gezien. Ook zagen we paarden met veel te smalle ijzers beslagen, sommige te kort en veel te nauw gepast, weer andere veel te ruim of te lang, vooral te ruim in de takken, werk, waarvan men den indruk kreeg, dat de smid die het uitgevoerd had, te vroeg zijn baas was ontlopen, ofwel 't idee in zich meedraagt, wat kan mij het hoefbeslag eigenlijk schelen.

Ook zagen we een serie paarden beslagen met lippen aan de ijzers zuiver driehoekig uitgesmeed, waarvan de punt naaldscherp was bijgevijld, overigens geen slecht beslag. Wie hiervoor aansprakelijk was, eigenaar of smid, weten we niet, we vonden 't geen van allen fraai, afgezien nog van het gevaar eraan verbonden.

Bij de hengsten zagen we zwaarder beslag, zelfs te zwaar volgens onze meening. We geven direct toe, dat bij zware hengsten ook zware ijzers behooren, maar toch kan dat ook overdreven worden, wat ook hier bij enkele wel 't geval was. Ook waren de verzenen bij sommige vaderpaarden veel te hoog gelaten, waardoor de gang van 't dier zeer bemoeilijkt werd. Wij hadden de overtuiging, wanneer ook hier meer naar de **rechte voetas** was gestreefd, die paarden veel gemakkelijker zouden lopen, men zou dan 't **vlak optreden** bevorderen en niet zooals het nu was, het eerst aan den grond brengen der verzenen in de hand werken, wat deze paarden toch van nature al gaarne doen.

Tot slot wil ik nog even aanhalen, dat de keuring van het hoefbeslag, die ik door de welwillendheid der jury van nabij heb kunnen zien, op de meest nauwkeurige wijze geschiedt.

Bolder

CURSUS IN HOEFBESLAG TE UTRECHT

Wij vernemen dat er dit jaar te Utrecht wederom een cursus in hoefbeslag gegeven zal worden. Willen leerlingen verzekerd zijn geplaatst te worden dan is het wenschelijk zich spoedig op te geven. De cursus gaat uit van de commissie van landbouwonderwijsbelangen te Utrecht (adres: Landbouweurs achter Clarenburg, Utrecht).

CURSUS HELDEN

Na een voorbereidenden cursus gegeven te hebben waarvan de resultaten bevredigend waren en waarvan enkele jongens wegens te jong geweigerd moesten worden op den 2-jarigen cursus, werd begonnen met 12 leerlingen.

Zittend van links naar rechts: Jos. Derks, J. Giessen, A. de Vrind, J. Coonen, H. Gommens, J. Deçks. Staande Plaatsvervangend Doeijter, H. Gerads, F. Lucassen, L. Hofman, H. Cranen, H. Hansen, P. Sleewen en Onderwijzer Th. Verbugt, Helden-Panningen.

Het eerste jaar werd dan ook begonnen en bij het tweede beginjaar moesten enkele leerlingen worden afgewezen. Maar de commissie met deze taak belast, liet ze er allen op. Werd eerst nog gehoopt om 2 lesuren meer te krijgen wegens 12 leerlingen, ook dit vond geen doorgang. Omreden 12 jongens te veel was om in eens op te leiden, werd er in 2 ploegen gewerkt; 's morgens 6, van 12 tot 2 uur theorie en 's middags de 6 andere leerlingen. Om beurten kwamen de ploegen 's morgens en 's middags op; de theoretische lessen werden gegeven door den dierenarts van Heukelom. Ook hiermede liep het niet mee. In het begin wegens drukte en later

wegens ongesteldheid kon de dierenarts de theoretische lessen en het aanmoedigend woord als leider van den cursus dat de candidaten zoo hoog noodig hadden, niet meer geven. Hierin is dan ook zoo goed mogelijk voorzien door den plaatsvervangende dierenarts en den Onderwijzer.

Met dit alles kunnen wij dan ook tevreden zijn met het resultaat n.m. van de 12 leerlingen slaagden er 10. De twee gesneuvelden zullen zich nog wel verder bekwamen om dan in het najaar het nog eens te probeeren. Voor deze jongens laat het een goede les zijn, zij nemen het examen niet zoo licht op en gaan weer met nieuwen moed aan het werk. Voor de geslaagden dezen raad: Jongens, meent nu niet, dat ge voor de practijk klaar zijt. Neen, dit is dan mis; tracht het door u geleerde in de practijk te brengen en steeds door ondervinding wijzer te worden en ieter werk te leveren, dan wordt ge degelijke vakmensen waarvoor ook altijd werk is. Laten wij hier nog aan toe voegen, dat we ook over de leerlingen tevreden waren en dat door hen ook hun best is gedaan. Met dit al is ook deze cursus weer tot het verleden en zoowel voor de jongens als voor de leeraren mag deze tweede gegeven Hoefbeslagcursus dan ook goed geslaagd heeten.

Onderwijzer-Hoefsmid
Th. Verbugt

Helden

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

Op 25 Juni l.l. had het examen plaats van den dienstplichtige der Art. H. Veenhuis en van den reservehoefsmid J. de Ree, die respectievelijk van 17 Juli 1936 en van 8 Augustus 1936 in opleiding waren geweest. Beiden legden het examen met zeer goeden uitslag af, werden bevorderd tot korporaal en vertrokken met onbepaald groot verlof.

HET LANDBOUWCONGRES 1937 EN HET PAARD

In Scheveningen is in de Maand Juni een internationaal landbouwcongres gehouden waarover de dagbladen al verschillende berichten hebben gegeven en waaruit wij al hebben kunnen leeren dat de sectie veeteelt op dit congres een zeer bescheiden rol heeft vervuld.

In de sectie veeteelt waren twee onderwerpen over de voeding aan de orde n.l. de vitaminen en de mineralen, deze laatste gerapporteerd door prof. Sjollema uit Utrecht. Hoewel het niet de bedoeling is om voor de lezers van dit tijdschrift diep op deze problemen in te gaan, lijkt het mij toch wel interessant hier een en ander mede te deelen daar toch de lezers allen beschouwd kunnen worden als paardenliefhebbers en hun belangstelling naar alles wat het paard betreft, veelzijdig is. In „het Paard” wordt dit congres ook besproken onder de rubriek „Fokkerij” en wij ontleenen hieraan dan ook eenige gegevens.

Behalve de beide hoofdrapporten zijn verschillende rapporten ingezonden en hoewel het hier niet de plaats is om deze rapporten uitvoerig te bespreken, wil ik een enkel punt naar voren brengen betreffende de voeding van het paard.

De meeste rapporten handelen weliswaar over de voeding van andere dier-

soorten, doch ook voor het paard wordt het groote belang van voldoende calcium en magnesium in het rantsoen eenige malen naar voren gebracht. Met de stofwisseling van genoemde mineralen hangt ten nauwste samen de hoeveelheid vitamine-D in het voedsel. Laatsgenoemde stof reguleert de calcium en phosphorstofwisseling en is als zoodanig van groote beteekenis. Speciaal voor het opfokken van veulens met gaaf en hard beenwerk dient met de mineralen en vitamines van het rantsoen danig rekening te worden gehouden. Hoe belangrijk de rapporten over deze vragen ook zijn, het zou te ver voeren daarover hier uitvoerig te berichten.

Het derde punt van deze sectie had ten doel een internationale commissie te vormen om de paardenfokkerij, in den ruimsten zin, te bevorderen.

Al sedert het Intern. Landbouwcongres van 1934 bestaat dit plan en de bedoeling was nu tot een uitvoering te komen, om dan het volgende jaar, na een voorbereiding in klein comité, tot het organiseren van een congres te komen uitsluitend aan het genoemde onderwerp gewijd.

Dit plan is helaas verijdeld, doordat de Duitsche afgevaardigde wel principieel kon meegaan, doch nu nog niet den tijd gekomen achtte tot het vormen van een dergelijke commissie over te gaan.

Hoewel dus het doel niet bereikt is, werden toch eenige rapporten uitgebracht welke wetenswaardige gegevens brengen. In de eerste plaats zijn er verschillende gedocumenteerde uitspraken, welke er op wijzen dat het gebruik van het paard weer vooruitgaande is.

Hoewel op dit gebied herhaalde malen pessimistische beschouwingen zijn gepubliceerd, blijkt nu wel duidelijk dat die profetieën, stammende uit tijden van belangrijke inzinkingen, geen werkelijkheid zijn geworden.

Enkele voorbeelden uit de rapporten (Hoofdrapport Frankrijk; rapporten uit Nederland, Tsjecho-Slowakije en Roemenië) kunnen dit demonstreeren. In het Fransche hoofdrapport, wat overigens geen cijfers geeft, wordt zelfs aangevoerd dat de crisis der verkoopers overgegaan is in een crisis voor koopers van het paard!

De aandacht wordt verder gevestigd op de aankopen voor de remonte in verschillende landen. Zelfs daar waar vele eenheden gemotoriseerd worden, blijft voor andere onderdeelen de vraag naar paarden hetzelfde of wordt grooter. In verschillende landen, waar de landbouw meer geïntensificeerd wordt, stijgt de behoefte aan paarden.

In Amerika wordt gewaarschuwd tegen het motoriseeren in den landbouw op groote schaal, waartoe kort na den oorlog groote neiging bestond. Het feit dat verschillende groote fabrieken zich bezig gaan houden met de fabricage van speciale rubberbanden voor voertuigen met paardentractie, wijst erop dat zelfs de industrie rekening blijft houden met het voortbestaan van een groot aantal van dergelijke voertuigen.

Voorts zijn door den samensteller van dit rapport ook de landelijke ruiters niet vergeten!

Wat ons eigen land betreft heeft de rapporteur ter elfder ure nog een beeld gegeven van de beteekenis van het paard vergeleken met motortractie.

Nederland is van oudsher een land geweest waar de paardenteelt een dus-

danige plaats innam, dat belangrijke revenuën uit den export werden verkregen.

Reeds de Romeinen hebben de ruitery der Batavieren geprezen. Ook blijkt uit de literatuur dat in de middeleeuwen en daarna een bloeiende internationale handel bestond.

Belangstelling voor de paardenfokkerij is er door de eeuwen heen geweest. En deze interesse voor het paard en zijn teelt is tot op den huidigen dag gebleven.

Geen wonder dat door de fokkers met zekere bezorgdheid de vermindering van het aantal gebruikspaarden werd waargenomen. Deze bezorgdheid sproot niet alleen voort uit de vrees voor financieel nadeel, doch misschien nog meer uit de angst dat een dier waaraan de mensch zich hecht, zijn plaats zou moeten ruimen.

Gevoelsargumenten kunnen ons echter in dit vraagstuk niet verder brengen; indien het gebruik van het paard oneconomisch wordt, is het gedoemd te verdwijnen!

Het Bestuur van den Bond voor de Warmbloedfokkerij stelt zich echter op het standpunt dat paardentractie in een groot aantal bedrijven onmisbaar is en baseert deze meening op verschillende hier na te noemen en toe te lichten gegevens. Wel heeft het een oogenblik geschenen als of de toekomst voor de paardenfokkerij vernietigd was, doch wij meenen dat deze moeilijke periode weer achter ons ligt. Het samenstellen van een aantal, voor het warmbloedpaard, ongunstige factoren veroorzaakte de bedoelde depressie. Deze oorzaken zijn deels van tijdelijken, deels van blijvenden aard. In de eerste plaats hebben wij te maken met een bekend feit, n.l. dat na iederen grooten oorlog de paardenfokkerij en -handel een inzinking vertoont. Op grond van de historie moet aan deze oorzaak de achteruitgang van het paard zonder twijfel voor een deel worden toegeschreven. Daarmede in verband is tegelijkertijd te noemen, de ongekende groote belemmeringen welke de handel heeft ondervonden door de opgerichte tolmuren. Laatstgenoemde factor is, althans voor ons land, bijzonder nadeelig geweest.

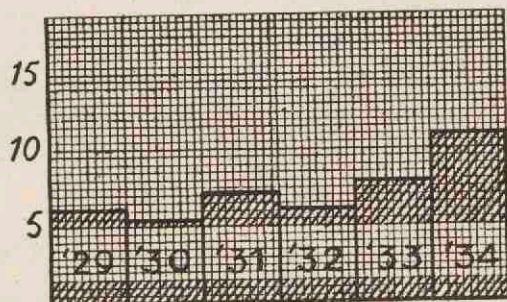
In dezelfde periode valt een sterke uitbreiding der motortractie en vooruitgang der koudbloedfokkerij. Als nationale moeilijkheid heeft de warmbloedfokkerij in ons land bovendien nog ondervonden de import van poney's, en wat daarvoor doorging, uit landen met lagere valuta. Door al deze oorzaken is het aantal paarden in ons land zeer verminderd, hetgeen de volgende tabellen doen zien.

Tegelijkertijd blijkt daaruit echter ook dat de daling tot stilstand is gekomen en zelfs een neiging bestaat in een stijging over te slaan.

Totaal aantal paarden in duizendtallen	aantal veulens	jonge paarden	paarden van 5 jaar en ouder
1910	327		
1921	364		
1930	297		
1934	269	15834	32861
1935	288	21002	35599
			220648
			231369

Minder volledig, doch ook wel duidelijk in dezelfde richting wijzend is de grafische voorstelling van het aantal gedekte merriën in de laatste jaren. Het is bekend dat de aantallen in de beide laatste jaren nog hoger liggen, doch de juiste gegevens ontbreken nog.

Aantal gedekte warmbloedmerriën (in duizendtallen)

De meest zichtbare oorzaak der daling is wel de motorisatie. Deze biedt ook gelegenheid om vergelijkingen te maken en in cijfers uit te drukken de capaciteiten van het paard en die van het motor. Verschillende gegevens gedeeltelijk in ons land gepubliceerd, hebben wij hierover kunnen verzamelen. Gegevens, die deels duidelijke aanwijzingen geven, doch voor de kosten vergelijking per ton/kilometer nog onvoldoende zijn. Zij geven echter een voldoende goed beeld van enkele bedrijfsomstandigheden waarin het paard boven de motortractie te verkiezen is. Teneinde weer een zuiver beeld te verkrijgen is het goed de bedrijven te splitsen in:

- a. landbouwbedrijven;
- b. industriele en andere ondernemingen, welke wij samenvatten in de rubriek niet-landbouwbedrijven.

Wanneer wij rubriek b. eerst bezien, dan hebben wij daarin alle ondernemingen waarin de motorisatie het meest is doorgedrongen. Ja soms wel eens te veel; hier en daar zijn dan ook kleine ondernemers weer teruggekeerd van motor- naar paardentractie.

De meest volledige berekeningen voor vergelijking van paarden- en motortractie hebben wij verkregen van enkele gemeentebedrijven.

In de gemeente X, waar geleidelijk overgegaan werd van paarden naar motoren, werd door een commissie de volgende berekening voor de vuilnisinzameling der Gemeentereiniging gemaakt.

Soort wagen	Kosten per M ³ vuilnis inzamelen	Kosten per K.M. rijden	Verhoging kosten van inzameling 1 M ³ per K.M. rijden
Paarden vuilniswagen	f 0.83	f 0.471	3.41 ct.
Benzine vuilniswagen	„ 1.16	„ 0.404	1.68 „
Electr. vuilniswagen	„ 1.44	„ 0.35i/2	3.18 „
Electr. vuilniswagen met een aanhangwagen	„ 1.28	„ 0.437	2.85 „

Het inzamelen per benzinewagen wordt voordeliger wanneer (116—83) : (3.41—1.68) is 19 K.M. per dag moet worden gereden. Met elektrische wagens wordt de inzameling onder alle omstandigheden duurder. (Hierbij dient te worden aangegeven dat de paardenwagens niet van luchtbanden waren voorzien).

Uit de berekeningen van de cijfers in kolom 4 blijkt dat voornamelijk de **personeelskosten** den doorslag geven ten voordeele van de sneller rijdende benzinewagens.

Dit blijkt ook uit de cijfers van het soortgelijke gemeentebedrijf van de gemeente Y.

Paardentractie.	Motortractie.
Ophaaldienst.	Ophaaldienst.
Personeel 8½ man (inbegrepen kosten van pensionneering enz.) f 14.875.—	Personeel 5 man (inbegrepen kosten van pensionneering enz.) f 8.875.—
Onderhoudskosten	Benzine en olie „ 1.225.—
4 paarden (voeding, legering, hoefbeslag, enz.) „ 1.300.—	Banden „ 360.—
Onderhoud 8 paardenwagens (inbegrepen renten en afschrijving) „ 2.700.—	Onderhoud chassis en motor „ 200.—
f 18.875.—	Onderhoud bovenbouw „ 200.—
	Afschrijving „ 11.330.—
	Rente „ 198.—
	Voordeelig verschil „ 6.467.—
	f 18.875.—

In deze speciale bedrijven zijn het dus voornamelijk 2 factoren welke ten nadeele van de paardentractie gelden, n.l. 1ste de uitgaven voor personeel, 2de het afleggen van relatief groote afstanden, teneinde de vrachten weg te brengen en weer terug te keeren naar de plaats van het werk (de inzameling). Deze beide oorzaken zijn een gevolg van de grootere snelheid der motoren. De motortractie is dan superieur wanneer méér dan 19 km per dag wordt gereden. Het verschil is niet bijzonder groot, aangezien in het eerste voorbeeld de benzinewagens 23 km per dag afleggen.

Waren ten tijde van deze vergelijkende proeven de luchtbanden op wagens voor paardentractie beter bekend geweest, dan stellen wij ons voor dat misschien de inzameling met paardentractie en het vervoer naar de verzamelplaats met motoren had kunnen geschieden. B.v. door het gebruik van wagens op luchtbanden, geschikt voor paardentractie en tevens om achter een motorlorrie gekoppeld te worden. (Wordt vervolgd.)

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vaktmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde“! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ● bezorgd hebben

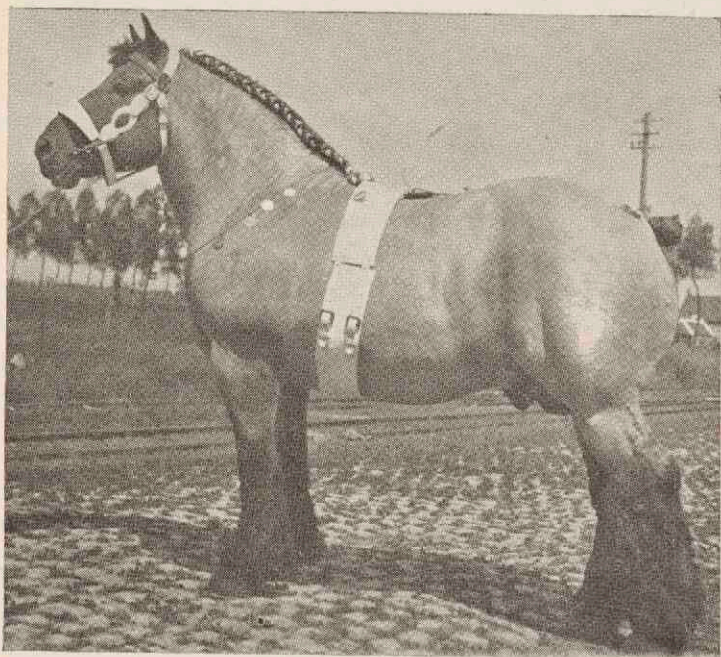
Een knap span landbouwparden, dat op concoursen-hippique vele lauweren oogst, eig. Lutje Holzik te Enschede.

Een fraai gelijnd, dit voorjaar uit Engeland geïmporteerd, rijpaard, eig. de heer L. v. d. Berg te Wassenaar. (1e prijs concours te Wageningen).

DE KAMPIOENHENGST OP DE TREKPAARDTENTONSTELLING TE 'S-BOSCH

Vainqueur van Herseur, geb. 1932, bruinschimmel, eig. H. Kerckhaert en H. de Maat te Stoppeldijk en Gebr. Daelman te Westdorpe (Z.).

In het verslag in „Het Paard" wordt o.m. van dezen kampioen gezegd: „Een beste kampioen. Een hengst van het moderne slag met zware beenen. Hij kon nog wel even vlotter zijn, maar het is een kampioen, die alle vorige kampioenen op zijn gemak klopt."

HOEFMEDERIJ VAN JONGERIUS TE GOUDA

Gouda, de laaggelegen stad in de prov. Zuidholland, is vooral bekend om de steenen-pijpen-fabricage. Toch is deze industrie niet meer van zooveel betekenis als vroeger, doch andere zijn weer sterker ontwikkeld, en zoo is het ongeveer 40000 zielen tellende Gouda met recht een industrie-stad te noemen. Men vindt er een groote kaarsenfabriek, garen-, siroop- en machinefabrieken, terwijl de Goudsche kaas ook een artikel is dat vermaardheid geniet.

Gouda is gunstig aan natuur (water)-wegen gelegen, vormt het knooppunt in de spoorlijn 's-Gravenhage, Rotterdam—Utrecht, terwijl de aanleg van de groote nieuwe verkeerswegen ook vooral Gouda ten goede komt. Wie Gouda passeert, hetzij in den zomer of in den winter, staat er wel over verbaasd dat het water altijd op eenzelfde peil in de slooten en vaarten staat en wel tot bijna aan den rand. Dat komt omdat de inpoldering er uit-

stekend verzorgd is. Om de stad „werken" vier polders, de laagstgelegen Zuidplaspolder (die bij Nieuwerkerk 7 M. onder den waterspiegel noteert), de Eenmanspolder, de Tweemanspolder en de Blijkwijksche polder, resp. groot 4500, 1000, 500 en 3500 H.A. Drie dezer polders loozen het water in de Rotte en een in den Ouden IJssel. In den Tweemanspolder zijn het nog de molens, die het water aftappen, in alle andere geschiedt zulks electrisch. De molens zijn natuurlijk minder bedrijfszeker en bij grooten waterval en geen wind kan men in dezen Tweemanspolder nog wel eens in de knel komen.

Met het bouwen van een nieuwe groote sluis tusschen Moordrecht en Gouda is de stad ook toegankelijk geworden voor zeeschepen met vrij groot tonnen-inhoud.

* * *

Na deze inleiding komen we op het paardenbestand in Gouda en op de uitoefening van het hoefbeslag. Als overal elders in de steden, is het hoefsmidsvak er sterk teruggelopen. Momenteel zijn er nog drie hoefsmederijen van beteekenis en daarvan is die van den heer J. Jongerius, Vlamingstraat/Raam wel de grootste of belangrijkste.

Jongerius stamt uit een oud hoefsmidsfamilie te Zoetermeer, waarin het vak, voor zoover valt na te vorschen, steeds van vader op zoon is overgegaan. Heden drijft daar een broer van de Goudsche Jongerius de zaak.

J. Jongerius werd 32 jaar geleden eigenaar van bovenvermeld bedrijf te Gouda, waarin toen geen hoefbeslag werd uitgeoefend. Hij heeft het vak er dus gegrondvest en tot hoogen bloei weten op te voeren totdat . . . de algemeene inzinking kwam. Maar heden ten dage gaat er nog veel om. Jongerius telt onder zijn klanten nog 2 stalhouderijen met respectievelijk 20 en 8 paarden en verder talrijke groente- en melkboeren met meerdere paarden of hitten.

Des Donderdags is het er nog ouderwetsch druk. Dan is het markttag en komen de vee- en kaasboeren naar de stad, vele reeds in auto's maar toch ook nog per rijtuig. Zoo waren er den Donderdag voorafgaande aan ons bezoek tusschen 9 en 1 uur nog 16 paarden, vrijwel alle rondom, beslagen voor eigenaars komende van Moordrecht, Stolwijk, Bergambacht, Wadingsveen, enz.

Wij zeiden reeds dat Jongerius' voorouders alle het hoefsmidsvak beoefenden. Welnu, zijn zoons blijven het vak ook trouw en twee daarvan staan hun vader trouw ter zijde. Met hun drieën hebben ze nog zooveel werk dat er voor het zelf smeden der ijzers geen tijd is, behalve voor uitzonderingsgevallen natuurlijk. Hierdoor wordt het mogelijk dat op de drukke markt-dagen zoovele paarden beslagen kunnen worden. Een andere zoon van Jongerius heeft zich kort geleden te Antwerpen gevestigd, terwijl de oudste 6 jaar geleden in Delft was begonnen, maar helaas bij een trein-ongeval het leven heeft gelaten.

J. Jongerius is gediplomeerd. Hij heeft zijn opleiding genoten bij den heer Quadekker, en zijn beide zoons die bij hem thuis zijn, denken a.s. winter in Utrecht een cursus te gaan volgen.

Het pand te Gouda is ruim. Er wordt aan twee electrisch gedreven vuren gewerkt. Naast de beslagloods een even groote ruimte voor opslagplaats en waar verscheiden wachtende paarden aan de muren kunnen worden vastgezet.

Het slag paarden in Gouda en omgeving is zeer varieerend. Het is een weidestreek en vindt men er het meest het lichte wagenslag. Het is geen specifiek fokdistrict en worden de meeste paarden aangekocht op markten, vooral in Nijkerk en omgeving. Wanneer die paarden op de stadskeien hun werk moeten doen, dan treedt veelal een zich strijken en vangen op. Bij doelmatig beslag en goede voeding verdwijnt dit euvel van lieverlede wel, doch Jongerius tracht aan dien tijdsduur nog tegemoet te komen en legt ijzers onder welke aan den buitenkant wel driemaal zoo breed zijn dan aan den binnenkant, waar het ijzer zeer smal is, met slechts 2 nagelgaten in het toongedeelte. De buitenkant wordt voorzien van 4 gaten. Met dit ijzer wordt een „ruimer” gaan bevorderd en het beleedigen tegen gegaan. Uit den aard der zaak grazen de paarden in deze streek veel in de weide en is het daardoor met brokkelhoeven nogal sukkelen. Jongerius bevindt er zich het beste bij hier breede ijzers aan te wenden, z.g.n. 5 kwartiers, en laat de zool zooveel mogelijk mede dragen. Spreekt vanzelf dat deze ijzers op een minimum dikte worden gehouden, daar ze anders te zwaar zouden wegen.

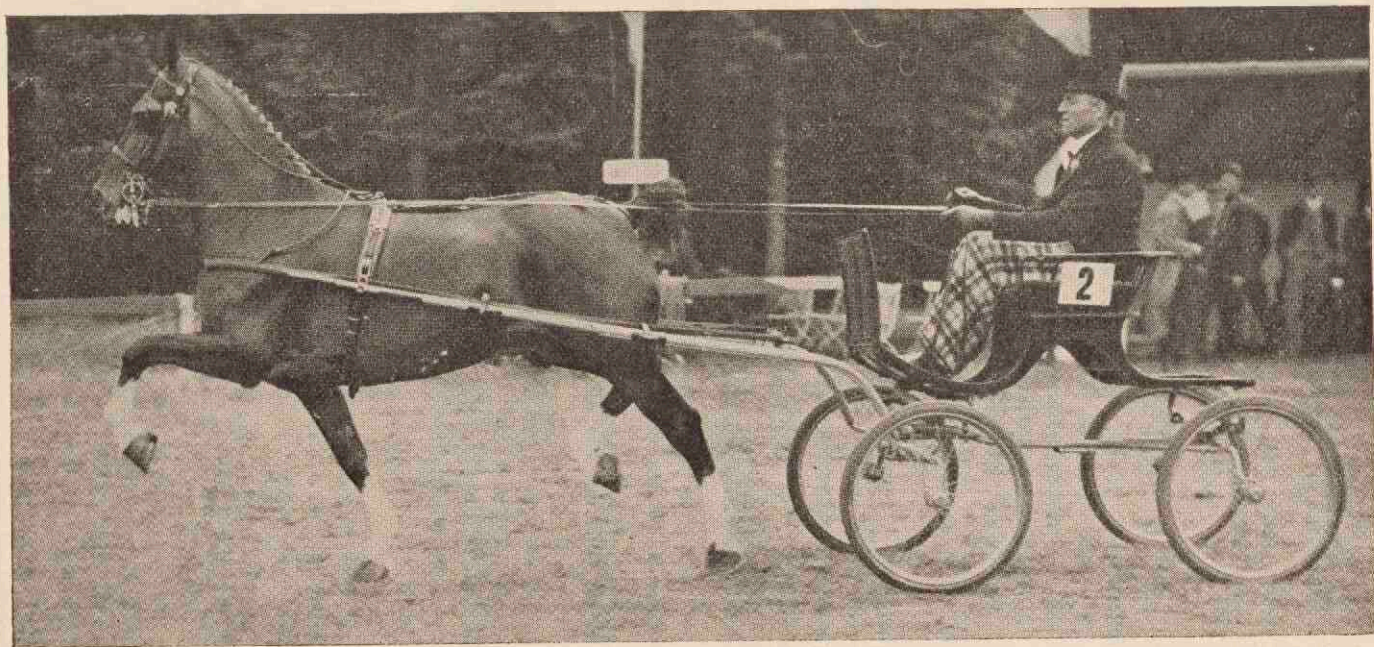
Vlak beslag is zooveel doenlijk regel en bij de keuze van de ijzers is de baas zeer secuur. Zoo betreft hij de voorijzers van de eene en de achterijzers van een andere fabriek. En wat de beslagprijzen betreft houdt Jongerius zich aan de voorgeschrevene. Hij alleen is er nog lid van den Bond.

Ook van andere zijde mochten wij vernemen dat Jongerius in Gouda en omgeving een klinkenden naam heeft als hoefsmid. Zulks heeft tot gevolg dat hij nog-al eens gezocht wordt het hoefbeslag te verzorgen in hopelooze gevallen en typisch zijn de staaltjes die gehoord worden over bereikte resultaten.

's Winters worden de hoeven bij de boerenpaarden nogal verwaarloosd en zoo komen er 's voorjaars veel paarden met abnormaal groote voeten, waaraan heel wat te bekappen valt. Erge gevallen zijn wel op photo's vastgelegd en het speet ons dat die collectie photo's toevallig „op zicht” was, maar wellicht voor afbeelding in een volgende aflevering kunnen dienen. Jongerius is geen voorstander van het gummi-beslag, van welk systeem dan ook. Hij heeft er nog ijzers van voorhanden, maar wenschte ze wel kwijt te zijn. Volgens hem hebben de pezen der paarden er teveel van te lijden, uitgezonderd misschien voor zware paarden, die alleen langzaam stappend werk hebben te verrichten.

Bij het verlaten van de hoefbeslag-inrichting van den heer Jongerius hebben wij den indruk mede genomen, dat bij deze ras-echte hoefsmidsfamilie de ambitie voor en de kunde van het vak op hoog peil staat.

■ „De Hoefsmid” hèt vakblad voor Hoefsmeden ■

Harbrough Knight, eig. Gottfr. H. Crone te Lage Vuursche. Een goedsoortige hackney, die onder zijn kleine groep stamgenooten op onze concoursen een best figuur maakt.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

BJNNENLAND

Den Haag 17 en 18 Juli.	Oss, 1 Augustus.
De Steeg 24 Juli.	Rijs (Fr.), 5 Augustus.
Tilburg, 25 Juli.	Nijkerk, 1 September.
Hoofddorp, 27 Juli.	Veendam, 5 September.
Alblasserdam, 28 Juli.	Holten, 8 September.
Rijssen, 30 en 31 Juli.	Utrecht, 9 September

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND

l.b. = lange baan; k.b. = korte baan.

18 Juli	Duindigt l.b.	31 Aug.	Zaandam (k.b.) Jubileumdraverij.
18 Juli	Scheemda (l.b.), 800 M.		
23 Juli	Leeuwarden l.b.		
25 Juli	Sappemeer (l.b.).	1 Sept.	St. Nicolaasga (k.b.).
25 Juli	Alkmaar l. en k.b.	2 Sept.	Zaandam k.b. Kampioensch. v. Nederland).
29 Juli	Zwolle k.b.	5 Sept.	Den Hoorn k.b.
1 Aug.	Duindigt l.b.	5 Sept.	Duindigt l.b.
1 Aug.	Zuidhorn k.b. Prov. kampioensch. Gron.	7 Sept.	Laren k.b.
4 Aug.	Stompwijk k.b.	8 Sept.	Warmond k.b. Kampioenschap Z.-H., Utrecht en Overijsel.
5 Aug.	Santpoort k.b. Kampioensch. N.-H.	9 Sept.	Ijmuiden k.b.
8 Aug.	Heerenveen k.b. Landskampioenschap 800 M.	12 Sept.	Groningen l.b.
8 Aug.	Stompvoren k.b.	13 Sept.	Spanbroek k.b.
15 Aug.	Duindigt l.b.	14 Sept.	Schagerbrug k.b.
15 Aug.	Groningen l.b.	14 Sept.	Hardegarijp k.b.
15 Aug.	Irnsum k.b.	16 Sept.	Heemskerk k.b.
15 Aug.	Anna Paulowna k.b.	17 Sept.	Wolvega k.b.
16 Aug.	Obdam k.b.	19 Sept.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Bodegraven k.b.	19 Sept.	Uithuizen k.b.
19 Aug.	Beverwijk k.b.	20 Sept.	Medemblik k.b.
22 Aug.	Alkmaar l. en k.b.	23 Sept.	Enkhuizen k.b.
22 Aug.	Eenrum k.b.	26 Sept.	Sappemeer k.b.
25 Aug.	Purmerend k.b.	27 Sept.	Joure k.b.
25 Aug.	Steenwijk k.b.	28 Sept.	Schagen k.b.
26 Aug.	Abcoude k.b.	30 Sept.	Lisse k.b.
29 Aug.	Wapserveen k.b.		
31 Aug.	Harlingen k.b.	3 Oct.	Duindigt l.b.
		5 Oct.	St. Maartensbrug k.b.

Onlangs verschenen:

„De Wereldoorlog” (1914-'18)

DOOR KOLONEL GUDMUND SCHNITLER. IN HET NEDERLANDSCH VERTAALD DOOR GEN. MAJ. b.d. W. H. C. BOELLAARD, MET EEN INLEIDING VAN GENERAAL b.d. C. J. SNIJDERS. AESTH. VERZ. VAN ANTON PIECK

p r i j s
f 4.50

Een historisch document, dat nooit verouderd gekozen uit de allerbeste door de besten, dat aan ouderen een dieper inzicht geeft in de maatschappelijke toestanden van het heden; dat aan jongeren op de meest treffende wijze laat zien wat „wereldoorlog” beteekent. 's Levens schaakspel in zijn meest dramatische en grootsche vorm.

UW BOEKHANDELAAR HEEFT HET

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - DEN HAAG

De Geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau

door Dr. N. JAPIKSE, directeur van het Koninklijk Huisarchief

In dit standaardwerk wordt, voor de allereerste maal **de volledige geschiedenis** beschreven van het **HUIS VAN ORANJE NASSAU**. Naast een boeiende beschrijving, bevat het werk tal van fraaie platen, waaronder zeer veel afbeeldingen van nog nooit gereproduceerde origineelen uit het Koninklijk Huisarchief.

Dit werk verschijnt in twee deelen, gebonden in zeer fraaie stempelbanden verzorgd door Anton Pieck. **Prijs per deel f 4.50**. Deel I is reeds verschenen. Vraagt Uw boekhandelaar naar dit zeer bijzondere werk.

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - DEN HAAG

ja, — maar

„De Overwinnaar”

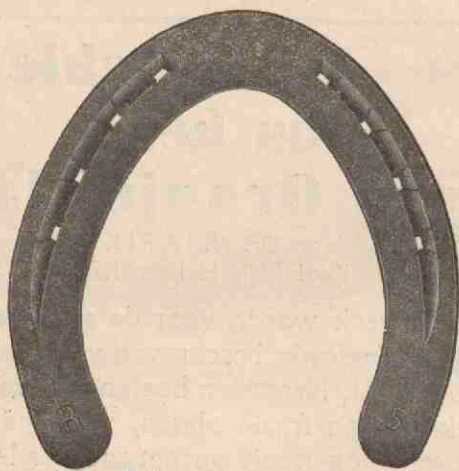
is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

**DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE**

J. de Zoete

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

MEDEDELING.

De administratie deelt mede de honoraria voor ingezonden stukken over 1936 tot Augustus 1937 te hebben overgemaakt en drukt haar spijt uit dat hierbij zooveel vertraging heeft plaats gehad.

Om dit in den vervolge voorgoed te voorkomen, wordt bekend gemaakt dat voor alle ingezonden copie die geplaatst wordt, elke maand, dus hoogstens één maand na de plaatsing, afrekening zal volgen. Deze copie zal berekend worden à f0.04 per regel.

De administratie van „De Hoefsmid”

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Keuringen hoefbeslag.

In samenwerking met de Nat. Vereeniging ter bevordering van de Paardenfokkerij in Ned., de „Lanijto” te Varseveld en Ned. Federatie van Landelijke Rijvereeningen zullen resp. op 2 en 3 Sept. te 's-Hertogenbosch, 24, 25 en 26 Aug. te Varseveld en 27 en 28 Aug. te Groningen, keuringen over het hoefbeslag plaats hebben. Hiervoor worden medailles of geldprijzen ter beschikking gesteld.

Hoefsmeden in Nederland, vestigt de aandacht van H.H. paardenhouders op deze keuringen. Laten zij niet hun paarden met verwaarloosde hoeven voorbrengen.

En, toont zelf Uw naam als hoefsmid ten volle te verdienen.

Namens het Bestuur,

H. Vossers, Secr.

**BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT**

20 AUG. 1937

RAPPORT VAN DEN WEDSTRIJD OVER HOEFBESLAG.

Evenals op de vorige tentoonstelling in 1935, werd ook thans het beslag der aanwezige paarden gekeurd. Hoe nuttig zulks werkt, was op deze tentoonstelling duidelijk waar te nemen. Op de vorige tentoonstelling in 1935 waren nog al paarden aanwezig, welke slecht op beslag stonden. Hoe anders was dit thans. Over het geheel genomen, stonden de paarden best op beslag; enkele zelfs zoo prachtig, dat wij als Jury bij drie paarden een 10 voor beslag noteerden. Dat wil zeggen, dat wij er niets op aan te merken hadden. Voeten prachtig op lengte; ijzers passend naar den vorm van den voet, goed van lengte, goed van wijdte; ijzertakken netjes bijgewerkt; lippen passend bij de grootte van den voet; netjes genageld; enfin, in één woord, werk dat af was.

Paarden met te hooge, stompe voeten, kwamen wij slechts enkele tegen. Trekpaarden moeten niet op blokken loopen! Flinke voeten met hooge verzenen zijn altijd mooi, maar de verzenen te hoog bemoeilijkt den gang en krijgen de beenen en gewrichten te lijden.

Er waren nog paarden aanwezig, welke voor hunne zwaarte van het lichaam en grootte der voeten, te smalle ijzers onder hadden. Voorts zagen wij te korte of te lange ijzertakken, te ruim of te nauw gepast, te laag en onregelmatig genageld, te weinig opzet in de voor-ijzers, achtervoeten te spits gemaakt, de ijzers te nauw in den toon gepast, lippen te klein, of, zoo wij enkele zagen, veel te groot.

Over het geheel waren de voeten der hengsten beter verzorgd dan die der merriën. Onder de laatsten waren er, welke met kunsthoorn waren bijgewerkt, om ze nog eenigszins behoorlijk te doen voorkomen.

Onder de bezoekers waren veel smeden, welke met groote belangstelling de paarden en het beslag bekeken. Dit is een zeer goed verschijnsel. Wil een smid werkelijk aan de eischen van zijn klanten voldoen, dan behoort hij, evengoed als de fokkers en eigenaren van paarden, dergelijke keuringen en tentoonstellingen te bezoeken. Hier ziet men hoe het moet zijn, of wel, hier ziet men de fouten van anderen, doch ook van zichzelf. Er is ten slotte niets volmaakt, en wie werkt maakt fouten, doch wanneer men liefhebber is van het paard, en van zijn vak, doet men toch zijn best, om het volmaakte zooveel mogelijk nabij te komen. Vooral voor zoo'n gelegenheid mag men niets onbeproefd laten.

Daarmede willen wij niet zeggen, dat het er dagelijks niet op aan komt. Men moet zich in de week even goed wasschen als op Zondag.

Onderstaande smeden, welke een prijs hebben ontvangen, kunnen wij gelukwenschen, doch ook de eigenaren der paarden, welke deze vakmenschen in hun omgeving hebben.

Over de keuring zelve nog het volgende. Het was voor ons onmogelijk, het beslag van alle paarden te keuren. Men krijgt ze niet allen te zien. Volgens onze meening zou dit te ondervangen zijn, als tijd en plaats in den catalogus vermeld werden, waar de paarden moeten zijn, om voor het hoefbeslag gekeurd te worden; dan konden ze direct na de extérieurkeuring

voor het beslag gekeurd worden en zou het goed mogelijk zijn, alle paarden te zien.

Het was een pracht tentoonstelling en er was voor liefhebbers veel te genieten.

De Jury:

(w.g.) H. J. Breukink, Lochem.

(w.g.) A. J. Schieman, Axel.

Naschrift.

Met belangstelling hebben wij van bovenstaand rapport kennis genomen. Het is een gelukkig teeken, te kunnen constateeren, dat er toch veel smeden zijn, die hun vak verstaan. En het oogenblik mag geprezen worden, dat bij hen de prikkel is opgewekt om voor dergelijke tentoonstellingen het beslag der paarden aan het ideale te doen beantwoorden.

Doch dit is niet alléén de bedoeling van dezen wedstrijd over het hoefbeslag. Wij zijn ervan overtuigd, dat vele voeten in de jeugd bedorven worden door geen of onoordeelkundige verzorging, en ook hiet ligt reeds het terrein van den smid, die als deskundige over den bouw en de beteekenis van den voet, met fokker en verzorger van paarden overleg heeft te plegen over verderen opbouw.

Want — wij schreven dit reeds eerder — is men (zoowel smid als fokker) zich wel voldoende bewust van de beteekenis van dit kleine onderdeel, waarop permanent 900 en meer kilo's komen te rusten?

Daarom, smeden en fokkers, bedenkt, dat de hoef reeds de volle aandacht noodig heeft vanaf den eersten dag na de geboorte.

Bekroningen.

(Opgenomen in alphabetische volgorde)

P. van Aalst, Dinteloord.	Ed. Kindt, Stoppeldijk.
A. P. v. d. Berg, Kattendijke.	Ant. Krijnen, Zevenbergschenhoek.
J. C. van Boven, Kruiningen.	Ch. Kerckhaert, Hengstdijk.
Pieter Butler, Biezeling.	Nic. Iemmens, Ophoven-Sittard.
J. Bayens, Oosterhout.	Leo Lucassen, Venray.
M. van Beek, St. Annaland.	Hub. Lucassen, Venray.
J. C. Bouwens, Kamperland.	D. Luteijn, Oostburg.
A. Boot, Zuid-Beijerland.	Louw Lust, Roodevaart-Klundert.
D. Burgers, Strijen.	Alb. Mangnus, Zevenbergen.
G. van Damme, 's-Gravenpolder.	J. J. Mathijssen, Herveld.
Clement Dhont, Oostburg.	P. L. Mangnus, Steenbergen.
W. Gohris, Mijnsheerenland.	P. Niessen, Blerick.
H. J. Giebels, Overloon.	Jos. Nijsten, Ingber-Gulpen.
D. Hanse, Sirjansland.	J. Oostendorp, Handel-Gemert.
Joh. Hendriks, Aabrug-Erp.	P. du Puy, Biervliet.
F. Hertog, Rozenber-Kuitaart.	Cyriel Pieters, Philippine.
P. C. Jansen, Bavel.	C. Rombouts, Oud-Vosmeer.
C. Jansen, Waterlandkerkje.	J. Reniers-du Puy, Aardenburg.

Hub. Ronckers, Baexem.
M. Ritsema, Appingedam.
L. E. Roozmond, St. Philipsland.
J. A. Schieman Czn., Axel.
G. Steyaert, Schoondijke.
J. Snelders, Twist-Sambeek.
Adr. Saris, Stratum-Eindhoven.
J. A. Schellekens, Zevenbergen.
M. Schoonwater, Oploo.
Wilh. Thijssen, Zevenb. Hoek.

F. A. Tauber, Wieringerwaard.
Jac. de Vos-Schuring, Numansdorp.
Th. Verbugt, Everloo-Panningen-
Helden.
H. v. d. Weele en Co., Wilhelmina-
dorp.
K. Westerhuis, Leermens-'t Zandt.
J. A. M. Weemaes, Zandberg-
Graauw.

Met toestemming van de Schrijvers overgenomen uit: „Ons Trekpaard”.

EXAMEN RIJKSDIPLOMA HOEFSMID.

De Minister van Economische Zaken,
heeft goedgevonden:

voor het tijdvak van 1 September 1937 tot 1 September 1938 in de Com-
missie, belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een
Rijksdiploma als hoefsmid, te benoemen:

a. tot lid en voorzitter:

Dr. G. M. v. d. Plank, buitengewoon hoogleeraar, directeur van het Zootech-
nisch Instituut van de Veeartsenijkundige faculteit der Rijksuniversiteit
te Utrecht;

b. tot lid en plaatsvervangend voorzitter:

Dr. J. H. Hartog, hoogleeraar bij de Veeartsenijkundige faculteit der Rijks-
universiteit te Utrecht;

c. tot leden:

N. Bolder, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

Dr. R. H. J. Gallandat Huet, Luitenant-Kolonel Chef van den Militairen
Veterinairdienst te 's-Gravenhage;

H. Vossers, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

d. tot plaatsvervangende leden:

M. Ritsema, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Appingedam;

H. Venema, dierenarts te Bedum;

J. Adriaanse, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Goes

Dr. J. Staal, dierenarts te Assen;

H. Sul, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Breda;

A. Kuipers, Majoor, Dirigeerend-Paardenarts, Directeur der Militaire
Hoefsmidschool te Amersfoort;

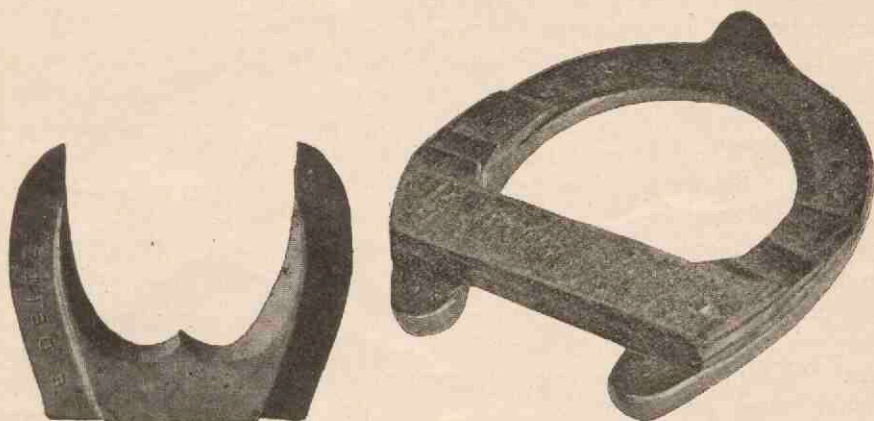
P. Homan, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Bedum;

ac. Vermeer, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Haaren (N.-B.).

CORRESPONDENTIE.

Om een ingekomen vraag omtrent de samenstelling en de bereiding be-
nevens de toepassing van kunsthoorn te beantwoorden, meenen wij niet
beter te kunnen doen dan het betreffende hoofdstuk over kunsthoorn in

het boek Hoefkunde en Hoefbeslag in zijn geheel over te nemen. Vraagsteller zal zich dan het beste georiënteerd gevoelen, waarbij wij echter tevens moeten vaststellen dat het maken van verhoogde verzenen met kunsthoorn, hetgeen hij zich voorstelt, wel op een teleurstelling zal uitloopen, daar door de voortdurende wrijving van de verzenen op het ijzer door de werking van het hoefmechanisme, de verbinding van het kunsthoorn

Balkzool.

Belgisch balkkijzer met leeren rand.

met den hoornwand hiertegen niet bestand zal zijn. In dit geval is het meer rationeel om een ijzer te gebruiken met een leeroplegsel en wel bij voorkeur een balkkijzer, waarbij dan het leer geleidelijk dikker kan worden naar de verzenen toe, zooals bijgaande foto dit aangeeft. Ook een balkzool zou kunnen worden geprobeerd.

BESLAG MET KUNSTHOORN.

Onder kunsthoorn verstaat men een mengsel van ammoniakgom en gutta-percha. Al naar den aard van het hoorn, dat men wil vervangen, maakt men dit mengsel hard of minder hard. Het hardste verkrijgt men het kunsthoorn door ongeveer gelijke gewichtsdeelen van genoemde bestanddeelen te nemen, of nog een weinig meer ammoniakgom.

Voor de bereiding weegt men beide stoffen af en doet ze daarna in een pan; door verhitting boven het vuur smelt men het geheel te samen en roert men het totdat het goed gemengd is. Men smelt ook wel de gutta-percha in kokend water, om het daarna met de op het vuur gesmolten ammoniakgom te mengen. Het kunsthoorn is nu voor het directe gebruik gereed; wil men het eerst later aanwenden, dan giet men het uit de pan in ronde pijpen, die men laat afkoelen en hard worden; men kan deze pijpen lang bewaren en ten allen tijde voor het gebruik bezigen.

Bij verschillende hoefgebreken en hoefziekten zal worden gewezen op het gebruik van kunsthoorn; het wordt namelijk daar aangewend, waar hoorn ontbreekt of waar men den hoornrand wil vergrooten. Zoo bij-

voorbeeld bij brokkelhoeven om den wand aan te vullen en bij een volhoef om een kunstmatigen draagrand aan te brengen.

Alvorens nu kunsthoorn op den hoef te kunnen toepassen, moet deze daarvoor geprepareerd worden, d.w.z. moet de wand goed schoongemaakt en ontvet worden.

Op een vettig oppervlak zal het kunsthoorn niet houden en wij hebben geleerd, dat het merg van de hoornpijpjes, dat uit een zachtere soort hoorn bestaat, de eigenschap heeft om in vet over te gaan; dit vet treedt dan ook uit de hoornpijpjes, wanneer men deze dwars doorsnijdt. Bekapt men den voet, dan worden de hoornpijpjes dwars doorgesneden en treedt het vet uit; wij zien dit ook bij het passen, wanneer het warme ijzer sist op den hoef en er een gele plek op achterlaat.

De eenvoudigste manier om den hoef op een bepaalde plaats te ontvetten, is om daar even met een gloeienden haardstok over te strijken. Heeft men echter met een zeer slechte hoornsubstantie te doen, met een ergen graad van brokkelhoef b.v., dan brandt men niet graag om het het hoorn niet nog meer te verzwakken, en kan men ontvetten door de plaats af te wrijven met een lap gedrenkt in aether of benzine. Het spreekt vanzelf, dat men deze vloeistoffen uit een oogpunt van brandgevaar met uiterste voorzichtigheid moet gebruiken.

Heeft men nu den hoef gereinigd en ontvet en is het kunsthoorn klaar, dan zal men dit met behulp van een spatel op den hoef brengen en er dan met onze goed nat gemaakte handen den gewenschten vorm aan geven. Voorzigtiger is het als men eerst met den haardstok een dun laagje aanbrengt, waarna dan alle noodige kunsthoorn in den gewenschten vorm wordt geplaatst. Men koelt vervolgens af met water totdat het kunsthoorn hard is geworden en brengt daarna het ijzer aan.

In gevallen waar men veel kunsthoorn moet toepassen, zooals dit o.a. bij brokkelhoeven kan noodig zijn, zal men goed doen een ijzer te maken met groote lippen waardoor men steun geeft aan het kunsthoorn en dit vaster zal blijven zitten.

Versch gemaakt kunsthoorn kan zeer hard worden en is een uitnemend hulpmiddel. Ten tweeden male gebruikt, verliest het veel van zijn waarde. In den handel komen preparaten voor, die wel geschikt zijn om een hoef op te vullen bij kleine hoorndefecten, doch welke niet de vastheid van kunsthoorn verkrijgen.

Hoeflederkit komt inden handel voor in vierkante platen, het bezit niet de hardheid van versch bereid kunsthoorn, evenmin is dit het geval met kurkkit.

De gutta-percha waaruit men kunsthoorn bereidt, komt in pannekoekvormige platen in den handel voor; het ammoniakgom is een opgedroogd melksap, dat uit Perzië wordt aangevoerd, het ziet er uit als kiezelsteentjes, die aaneen gebakken zijn.

LITERATUUR OVERZICHT.

Het Juli-Augustusnummer 1937 van De Belgische Hoefsmid geeft mededeelingen van het Nationaal Verbond de Gediplomeerde Hoefsmeden van België. In de op 11 Juli j.l. gehouden vergadering van het „Komiteit" herdacht de voorzitter, de heer Jul. Dombrecht het verscheiden van den Deken en deed namens den Regeeringscommissaris een oproep aan hen die zich bekwaam en genegen achten hem te vervangen, terwijl hij de voorwaarden waaraan zij moeten voldoen, opsomde.

Verder geeft het nummer een zeer duidelijke foto van een groep Italiaansche paardenfokkers, veeartsen en hoefsmeden tijdens een bezoek aan de Staats Practische Middenschool voor Hoefsmederij te Brussel, ter gelegenheid van den nationalen prijskamp van fokpaarden.

Tenslotte een overzicht van de gehouden besprekingen tusschen de heeren H. Bosmans en De Luyck met de Syndicale Kamer der IJzerhandelaars van België waarbij getracht is voordeelige voorwaarden te verkrijgen voor de georganiseerde hoefsmeden en een overdruk van The American Iron Smith waarin M. P. Poppe, eigenaar en bestuurder eener groote melkerij te Michigan (Vereenigde Staten) zijn ondervinding mededeelt over een periode van vijf en twintig jaar inzake paarden- en autotractie. Dit luidt als volgt:

„De paarden wierden gebruikt tot in 1930 en wierden vervangen in 't vervolg door auto's. In 1934, wierd het paard hernomen en verving, op zijn beurt, de auto's. Ik heb mij rekening gegeven dat het vervoer per auto zeer duur is, en dat men, om dezelve winst te verwezenlijken, men een derde meer moet verkoopen als met vervoer door paarden. Ik heb ook opgemerkt dat het voeren van een auto de menschen zenuwachtig en prikkelbaar maakt. Ik benuttig nog de auto's voor vervoer op grooten afstand. Een mijner voerlieden leverde slechten arbeid; hij bad mij om niet weg te zenden. Ik benuttigde hem als voerman voor de paarden. Voor het oogenblik is deze man mijn eerste verkoper. Nu zegt de voerman ons dat het paard een goede gezelschap is en van hem een goede **verkoper** maakte omdat hij minder haastig was en hem de gelegenheid gaf onder weg de menschen te zien en te spreken. Ik heb kunnen vaststellen dat de autoleiders altijd haastig zijn en alzoo belet zijn zaken te doen. Het paard is de helper van den verkoper en vermits het beter koop is, is het ook het ideaal middel voor het uitdeelen der melk.

NAJAARSHENGSTENKEURINGEN 1937.

De Minister van Economische Zaken heeft bepaald, dat de gewone keuringen van tot dekking bestemde hengsten in het najaar 1937, welke alleen door de stamboekcommissies zullen geschieden, zullen worden gehouden op de dagen en plaatsen hieronder vermeld, zulks voor de typen van hengsten als voor elke plaats is aangegeven.

Drenthe: Assen, Maandag 18 October, 14.15 uur, trekpaard; Gelderland: Zutphen, Vrijdag 10 September, 15.— uur, tuigpaard; Elst, Dinsdag 19 October, 9.30 uur, trekpaard; Zuid-Holland: Kedichem, Vrijdag 10 September,

8.30 uur, tuigpaard; Zeeland: Zierikzee, Dinsdag 26 October, 14. — uur, trekpaard; Kattendijke, Woensdag 27 October, 9 uur, trekpaard; Hulst, Donderdag 28 October, 9 uur, trekpaard; Oostburg, Vrijdag 29 October, 9 uur, trekpaard; Oostburg, Zaterdag 30 October, 9 uur, trekpaard; Noord-Brabant: Den Bosch, Donderdag 21 October, 9.30 uur, trekpaard; Zevenbergen, Vrijdag 22 October, 9.30 uur, trekpaard; Limburg: Roermond, Woensdag 20 October 9.30 uur, trekpaard.

A. S. CONCOURSEN-HIPPIQUE.

Epe, 21 Augustus.	Holtén, 8 September.
Nijkerk, 1 September.	Utrecht, 4 September.
Dokkum, 1 September, 1	Stompwijk, 14 Sept.
Rotterdam, 4 en 5 September.	Zevenhuizen, 15 Sept.
Veendam, 5 September.	

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND.

(l.b. = lange baan, k.b. = korte baan.

18 Aug. Bodegraven k.b.	13 Sept. Spénbroek k.b.
19 Aug. Beverwijk k.b.	14 Sept. Schagerbrug k.b.
19 Aug. Mildam k.b.	14 Sept. Hardegarijp k.b.
22 Aug. Alkmaar l. en k.b.	15 Sept. Laren k.b.
22 Aug. Eenrum k.b.	16 Sept. Heemskerk k.b.
22 Aug. IJnsum k.b.	17 Sept. Wolvega k.b.
23 Aug. De Weere k.b.	19 Sept. Duindigt l.b.
25 Aug. Purmerend k.b.	19 Sept. Uithuizen k.b.
25 Aug. Steenwijk k.b.	20 Sept. Medemblik k.b.
26 Aug. Abcoude k.b.	23 Sept. Enkhuizen k.b.
29 Aug. Rotterdam l. en k.b.	26 Sept. Sappemeer k.b.
29 Aug. Schoorl k.b.	27 Sept. Joure k.b.
29 Aug. Wapserveen k.b.	28 Sept. Schagen k.b.
29 Aug. De Goorne k.b.	30 Sept. Lisse k.b.
31 Aug. Harlingen k.b.	3 Oct. Duindigt l.b.
31 Aug. Zaandam k.b.	5 Oct. St. Maartensbrug k.b.
1 Sept. St. Nicolaasga k.b.	10 Oct. 't Zand k.b.
2 Sept. Zaandam k.b.	11 Oct. 't Zand k.b.
5 Sept. Veendam k.b.	17 Oct. Duindigt l.b.
5 Sept. Den Hoorn k.b.	24 Oct. Duindigt l.b.
5 Sept. Duindigt l.b.	31 Oct. Duindigt l.b.
5 Sept. Wieringerwaard k.b.	7 Nov. Duindigt l.b.
8 Sept. Warmond k.b.	14 Nov. Duindigt l.b.
9 Sept. IJmuiden k.b.	21 Nov. Duindigt.
12 Sept. Groningen l.b.	

HET HOEFBESLAG TE LEIDEN.

Smederij van Gebr. Pley.

Leiden is minder handelsstad dan studie- en fabrieksstad. Dit brengt mede dat het getal zware sleeperspaarden er klein is, terwijl het rijktuigpaard, zij het dan in sterk verkleind aantal (zich nog heeft weten te handhaven ten behoeve van de rijtoeren der vele aanwezige studenten, alsmede voor trouwplechtigheden en begrafenisdiensten. Het frappeert echter dat er, niettegenstaande de talrijke studiosa, slechts één manege-bedrijf is. Een verklaring hiervoor is mogelijk te vinden in het feit dat de omstreken van Leiden zich minder goed voor beoefening der rijnsport leenen en vele studenten in den Haag, Scheveningen of Wassenaar zijn gehuisvest en daar rijden, alsmede des zomers in Noordwijk aan Zee.

Leiden kent 's jaarlijks één zeer drukke dag, dat is die waarop het ontzet in 1574 wordt herdacht en op welk ontzet in 1575 is gevolgd de stichting der Leidsche Hoogeschool als loon voor het heldhaftig gedrag der burgerij. Die Hoogeschool is van groote beteekenis voor de stad geworden. Wij zullen daarover echter niet verder uitweiden en ons meer tot het zakelijke van ons onderwerp bepalen.

Momenteel zijn er in Leiden nog 8 bedrijven, waarin het hoefbeslag wordt uitgeoefend. Slechts één is er na den „goeden tijd” nog maar verdwenen. Natuurlijk zijn de thans aanwezige hoefsmederijen — als overal elders in de steden — teruggedaan in omvang en zijn er enkelen onder, waarin de „omzet” aan den geringen kant is geraakt. Tot de clientèle der hoefsmederijen in Leiden behooren ook vele paarden en hitten van omliggende dorpen wonende kaas-, melk- en veeboeren, die Vrijdag's ter markt komen en enkele ook nog op Zaterdag. Vrijdag's is het in Leiden een drukke rundvee-, varkens-, schapen-, pluimvee- en kaasmarkt, terwijl de Zaterdagmarkt zich tot de boter beperkt.

* * *

Wij kenden geen der hoefsmederijen in Leiden en wenden ons om inlichtingen dienaangaande tot een bekend paardenbedrijf, waar men ons de aandacht vestigde op een zaak aan de Haven no. 54. Daar bleek te zijn gevestigd de smederij van de heeren Gebr. Pley, een gemengd bedrijf waarvan het hoefbeslag nog een beteekenisvol onderdeel vormt. 't Is een oude zaak, die er reeds over 200 jaar moet hebben bestaan en waar het vroeger heel wat rustiger wonen was dan heden ten dage. Althans op een voorhanden oude photo ziet men de kippetjes rustig op den weg voor het huis „wandelen”, terwijl er thans een druk-auto-verkeer heerscht.

Wijlen den heer B. Pley, de vader der tegenwoordige eigenaars, betrok de smederij ongeveer 50 jaar geleden. Hij kwam toen uit Rotterdam en stamt uit de bekende hoefsmidsfamilie Pley a.d. Goudsche Singel aldaar. Twaalf jaar geleden deed B. Pley het bedrijf over aan twee zijner zoons J.J. en Th. H. N. Pley en waarvan de eerste, die het Rijks-diploma bezit, zich weer speciaal met de hoefsmidsafdeeling bemoeit, bijgestaan door een volwassen knecht met veel ervaring en routine. Vroeger werkte de baas met 3 knechts

speciaal voor de afdeeling hoefbeslag. Men maakte toen de ijzers alle zelf en tegenwoordig ook nog wat de groote maten aangaat, maar voor kleine maten wordt nog uit een voor enkele jaren aangekochte groote collectie machinale ijzers geput. Veel ambitie schijnt er bij de Leidsche jongelingschap niet te bestaan om in het hoefsmidsvak te worden opgeleid. Het zou althans moeilijk vallen om daarvoor jongmaatjes aan te werven.

Het onderleggen van vlak beslag is bij de heeren Pley regel. Alleen op uitdrukkelijk verzoek worden achter kalkoentjes aangewend. Veel afwijkend beslag behoeft niet te worden toegepast. Als oorzaak daarvoor wordt niet alleen aangegeven dat het beslaan van paarden thans over het algemeen beter geschiedt dan vroeger, maar men wees er op dat paarden metslechte hoeven uit den aard der zaak niet meer zoolang blijven aangehouden als voorheen. De eigenaren hebben het getal paarden tot een minimum teruggebracht, er zijn derhalve in onderscheidene paarden-bedrijven niet zooveel reservepaarden meer voorhanden; bovendien zijn de prijzen der paarden de laatste jaren laag geweest. Het gevolg van een en ander is dat men paarden met gebreken behept niet meer zoolang kan en wil hebben dan eertijds. Eene redeneering waarvoor valt te gevoelen.

Onder de paarden die bij de gebroeders Pley in de beslagplaats komen zijn er van allerlei slag, waaronder ook hitten. Daaronder zijn van eigenaren uit de stad, zoowel als uit de omliggende dorpen: Hoogmade, Rijk-Wetering, Leiderdorp enz. — Bij de stadspaarden wordt nogal geconstateerd dat de hoefhoorn te hard, te droog is. Men schrijft zulks mede toe aan de moderne stallen met betonvloeren, waardoor deze paarden, die dagelijks op de straatsteenen loopen, nimmer een vochtig staan-ned hebben. In dit verband werd opgemerkt dat de American Petroleum Company vroeger jaren over het geheele land wel duizend paarden in eigendom had en daarvoor ook een door-de-weeksche-dag als rustdag voorschreef, waarbij dan als voorschrift gold dat de paarden op nat-zand dienden te staan. Zulks geschiedde natuurlijk niet alleen voor behoud van goede hoefsubstantie, maar ook om andere voor het paard gewenschte redenen en het voordeel van een eptrarustdag zou op den duur gunstig hebben opgewogen tegen het nadeel dat aan het missen van een dag trekkracht verbonden was.

Bij de „buiten“-paarden met weidegang begon men nu al weer te merken dat de dauw in de vroege ochtenduren ongunstig inwerkt op het hoefhoorn, dit brokkelig maakt en hoefscheuren in de hand werkt.

Twee schrille bekende tegenstellingen dus.

Met rubberbeslag hebben de heeren Pley zich niet ingelaten. Toen een door anderen genomen proef bij een stalhouder ter plaatse ongunstig was uitgevallen, is van zelf-probeeren afgezien. Erkend werd evenwel, dat wat bij een rijtuigpaard niet voldoet, intusschen wel van dienst kan zijn bij zware sleeperspaarden met uitsluitend stappend werk.

De zaak Pley is geen prijsbederfster, maar kan er zich op beroemen steeds mede bovenaan op de lijst te hebben gestaan wat de beslagprijzen betreft. Voor een normaal vlak beslag luidt de noteering f 2.50; voor hitten iets lager. Het schijnt dat in Leiden ook wel beslag van paarden voor particulieren

wordt uitgeoefend door militaire hoefsmeden. Wij hebben daarvan in een andere stad ook wel gehoord. Men voelt zulks eigenlijk aan als een ongewenschte concurrentie. Naar wij meenen is hiertegen vroeger al eens opgekomen, maar zulks heeft tot heden dan nog niet tot een afdoend resultaat geleid.

(Wordt vervolgd).

MENGELWERK. VERKEER, VERVOER EN HET PAARD.

De heer P. V. heeft aan dit onderwerp een artikel gewijd, waarvan het volgende wordt overgenomen:

In alle deelen van de beschaafde wereld is men bezig het vervoer te ordenen, ook in Nederland. Men wordt overstroomd door brochures, tijdschrift-artikelen, lezingen en wetsvoorstellen, alle berekend de chaos op te heffen, terwijl de wetsvoorstellen, wonderlijk genoeg, verkeer en vervoer over één kam scheren. Maar ziet, in deze stroom van geleerdheid over verkeer en vervoer mist men absoluut het paard. Is in verkeers- en de meeste vervoersproblemen het paard verdwenen, aan de andere zijde is de geschiedenis der volken zoo samengeweven met die van het paard en is dit zoo'n overwegende factor geweest voor cultuur en handel, dat wij nog niet tot bezinning zijn gekomen dat die geweldige rol uitgespeeld is en de geschiedenis van het paard als verspreider van cultuur en als eerste voorwaarde voor verkeer en eenig vervoermiddel voor den handel, nog geschreven moet worden. Verre zij het van mij deze taak te willen vervullen. Intusschen, waar verkeer en vervoer mijn levensstudie zijn, kan ik misschien de lezers van dit blad nog eenige aardige feiten uit de geschiedenis meedeelen, waaruit blijkt hoe intensief het paard gebruikt werd toen er geen andere vervoerkracht was en ook welke zakelijke prestaties men bereikte met georganiseerde paardentractie. Van wedstrijdprestaties weet ik niets, daar dit buiten mijn belangstelling valt.

Door alle tijden heen wenschte men te verkeereren met anderen. Om te verkeereren moest men zich verplaatsen en als verkeer tot gevolg had dat men producten wilde ruilen of verhandelen, dan moesten ook goederen verplaatst worden. Men kan veilig zeggen dat, wat Azië en Europa aangaat en later Amerika, dat alle verkeer en vervoer per paard tot stand gekomen is en in stand bleef totdat de spoorweg geleidelijk een deel overnam. Daar het paard minstens een soort weg eischt en in bosch en moeras niet bruikbaar is, heeft men het in Afrika niet kunnen gebruiken, tengevolge waarvan Afrika in 1900 eigenlijk nog ontdekt moest worden. Hetzelfde geldt voor een groot deel van Zuid-Amerika. Beide werelddeelen liggen in cultuur en beschaving dan ook eeuwen achter bij de rest van de wereld. De steppen en woestijnen in Azië en de hoog- en laagvlakten in Europa noodden door hun verten tot verplaatsing en men zal zich daar wei verplaatst hebben zoolang de wereld in de tegenwoordige formatie bestaat. Wanneer wij iets beginnen te weten van de geschiedenis, zoo een 4000 jaar geleden, dan vinden wij, te midden van een behoorlijke cultuur, een intens verkeer en vervoer. Humurabi, koning van Babylon, regelt in zijn codes de ver-

schillende bepalingen die voor het toenmalige verkeer golden en het is bekend dat de postdienst in zijn rijk, zoo 2200 jaar voor Christus, zeer goed functioneerde en intensief werkte. Daar de brieven op tegels geschreven werden begrijpt men, dat de post gewichtig was en het paard hier een groote rol speelde. Het vervoeren te paard als beroep heeft zich het eerst met het verkeer (passagiersvervoer) bezig gehouden en men vervoerde reizigers met paarden dan wel stelde huurpaarden beschikbaar. De wagen begon een rol te spelen en toen men een vierduizend jaar geleden reeds lang in de steden met taxiwagens reed, moest het nog duizenden jaren duren voordat het vervoeren van goederen een beroep werd. Als regel vervoerde de koopman eigen goederen met eigen materieel. Vele verkeersdeskundigen verdeelen het antieke vervoer in land- en watervervoer, zonder evenwel te beseffen dat bij het binnenlandsch watervervoer ook het paard pas door de stoommachine verdrongen werd en de motor in 1900 eigenlijk pas voor goed een einde begon te maken aan het jagen van schepen. In niet zeer gecultiveerde landen bleef de scheepvaart beperkt tot de dalvaart en werden de vlotten of schepen aan het einde van de reis gesloopt en als brandhout verkocht. Nu nog gebeurt dit op diverse rivieren in Rusland. Het ligt voor de hand dat het paard het bergvervoer moest bezorgen. In meer gecultiveerde landen, waar langs de rivieren de postwegen lagen, b.v. langs den Rijn, ging de dalvaart voor stroom en de bergvaart met jaagpaarden. Nog in 1860 werd bij Bingen een bond van scheepsjagers opgericht om de sleepboot van de rivier te houden, pogingen die in ons land tot 1900 toe herhaald werden. Wij kennen het resultaat.

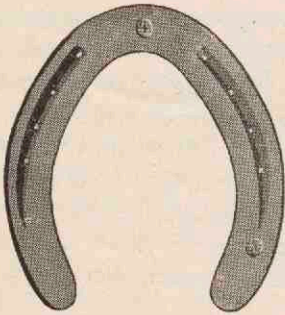
In ons vlakke Holland was binnen de groene walletjes het paard de kracht van het scheepsvervoer en men moet eerbied hebben voor de bedrijfszekerheid van deze eenpaardsmotor. Maar juist in Holland heeft men weinig begrip ervan, dat weliswaar de trekschuit tot voorbeeld van langzaamheid kon dienen, maar dat anderzijds het vervoer en verkeer te paard niet zoo bijster achterstaat bij de snelheden van tegenwoordig, dat men van een omwenteling in verkeers- en vervoersnelheid zou kunnen spreken. Alleen gesproken van het vervoer langs den grond natuurlijk.

Toen het zwaartepunt van de beschaving van uit Azië langzaam naar het Westen zakte, gingen de postwegen van Babylon mede en als een bewijs dat ook toen tijd geld was, diene dat Koning Hiskia van Jeruzalem in 650 v. C. de Siloahunnel deed graven. Dit bekorte den afstand naar Alexandrië, dat de posthaven naar Italië was, met ongeveer 10 uur rijden. De Grieken bouwden, als eersten, steenen wegen en niet alleen dat, maar zij bouwden er steenen rails in met wisselplaatsen. Deze wegen met een spoorbreedte van 1.44 M., kan men hier en daar nog in Frankrijk vinden. Maar de paardenpost kwam pas tot volmaking onder de Romeinen. Vanuit Rome liepen de postwegen tot in Schotland en tot bij Dantzig. Overal waren de poststations voorzien van wisselpaarden en de post ging ononderbroken door. De bereikte snelheid was 190 K.M. per 24 uur. Reizigers kon men niet zoo snel vervoeren en toen Caesar van Rome naar de Rhone reisde klaagde hij dat de postmeesters hem slechts een snelheid van 150 K.M per dag konden afleggen. De speciale koeriers presteerden echter meer. De vermoording

van Maximus te Aquilja was vier dagen later te Rome bekend en de koerier had dag en nacht doorgereden met een gemiddelde van 200 K. M. per 24 uur. Groote eer verwierf de koerier, die de tijding van den opstand der Batavieren van Nijmegen naar Rome bracht. Hij deed dit in negen dagen, hetgeen neerkomt op een daggemiddelde van 240 K.M. Men vergete niet dat er geen tunnels waren en hij de Alpen overreed. Maar er is baas boven baas. Terwijl Drusus aan zijn dierbare Drususgracht bezig was, verliet hij onze streken om te Rome in het huwelijk te treden. Waarom hij daarna zoo'n haast had om terug te gaan is niet bekend, maar de Romeinsche postdienst boekte het feit, dat hij met wisselpaarden naar Overijssel terugreed met een daggemiddelde van 290 K. M. Alle respect voor de organisatie zoowel als voor 's mans zitvlak. Intusschen hadden de goede wegen ook beroepsvervoerders aangelokt. Het expeditiebedrijf bloeide overal en een Romeinsche firma o.a. verzorgde het vervoer van aardewerk van een fabriek uit Lugdunum (Lyon) door geheel Europa. Boven in Engeland vindt men nog de scherven met het fabrieksmerk er op. Een zijtak van deze firma verzorgde het oestervervoer van zee naar de Zwitsersche nederzettingen, snelvervoer in ijs. In de ruines van de oude Romeinsche villa's vindt men genoeg oesterschelpen om aan te toonen, dat dit een loonend vervoer moet geweest zijn.

Nu echter iets van recenter datum. De ontdekking van het goud in Californië bracht een levendig verkeer en vervoer mede tusschen San Francisco en New York. De eenige weg was de zeeweg, hoewel desperado's ook wel met tentwagens dwars door Amerika trokken. Nu was de zeereis van Frisco naar New York betrekkelijk berekenbaar tengevolge van de permanente Westerstormen, die beneden 40 graden heerschen. Dezelfde stormen maakten evenwel een reis in omgekeerde richting zeer onereikbaar en het gebeurde wel dat een schip na 100 dagen worstelen bij Kaap Horn eenvoudig omkeerde en rond de wereld ging, over Indië en Australië. Hier was geld te verdienen voor een ondernemend man en in 1870 vroeg en verkreeg Ben Holliday concessie voor de overlandpost dwars door Amerika. Ben Holliday richtte tusschen Sr. Poe en Sacramento, een afstand van 2000 mijl i) een tweehonderd posthuizen op, allen voorzien van paarden en ridders. Voedsel voor de paarden was geen bezwaar, de prairie leverde genoeg op! De post werd overgebracht met een snelheid van 250 mijl per vier en twintig uur en was dus in acht dagen over. De reizigers maakten in de postwagens slechts 230 mijl per vier en twintig uur, maar moesten ook eten en even de beenen strekken. De passage kostte 150 dollar, eten inbegrepen, maar dat laatste was niet veel bijzonders en de overvallen door de Indianen kreeg men toe. Een brief met de ponypost kostte vijf dollar. Die brieven werden overgestoken van den eenen rijder op den andere als estafettepost en de postzak kwam niet op den grond, tenzij dan met ruiter en al. Die brieven vond men dan nog wel eens terug, van de ruiters niet veel. De Indianen werkten afdoende. Als men nu rekent, dat de ruiters het Nevadagebergte overtrokken, geen gebaande wegen bereden, maar zelf den weg zochten, en dan, dat tien jaar geleden de dag- en nachttrein het nauwelijks tweemaal

zoo snel deed, dan mag deze laatste prestatie van het paard op het gebied van regelmatige sneldienst er zijn. De volmaking van de spoorwegen en de ontwikkeling van de auto is nu echter zoover dat in beschaafde landen het paard als snelvervoermiddel afgedaan heeft. De noodzakelijke belasting van de dure wegen eischende auto's, uitkomende in het nieuwe wetsontwerp tot beperking van de openbare uitgaven, kon het paard echter wel eens een groot deel teruggeven van het langzame vervoer, communaal en intercommunaal.

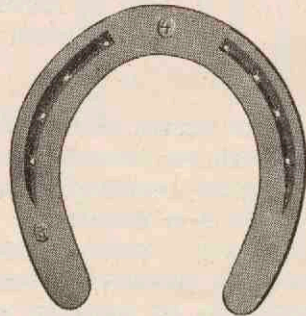

Voor goed hoefbeslag gebruik
men uitsluitend

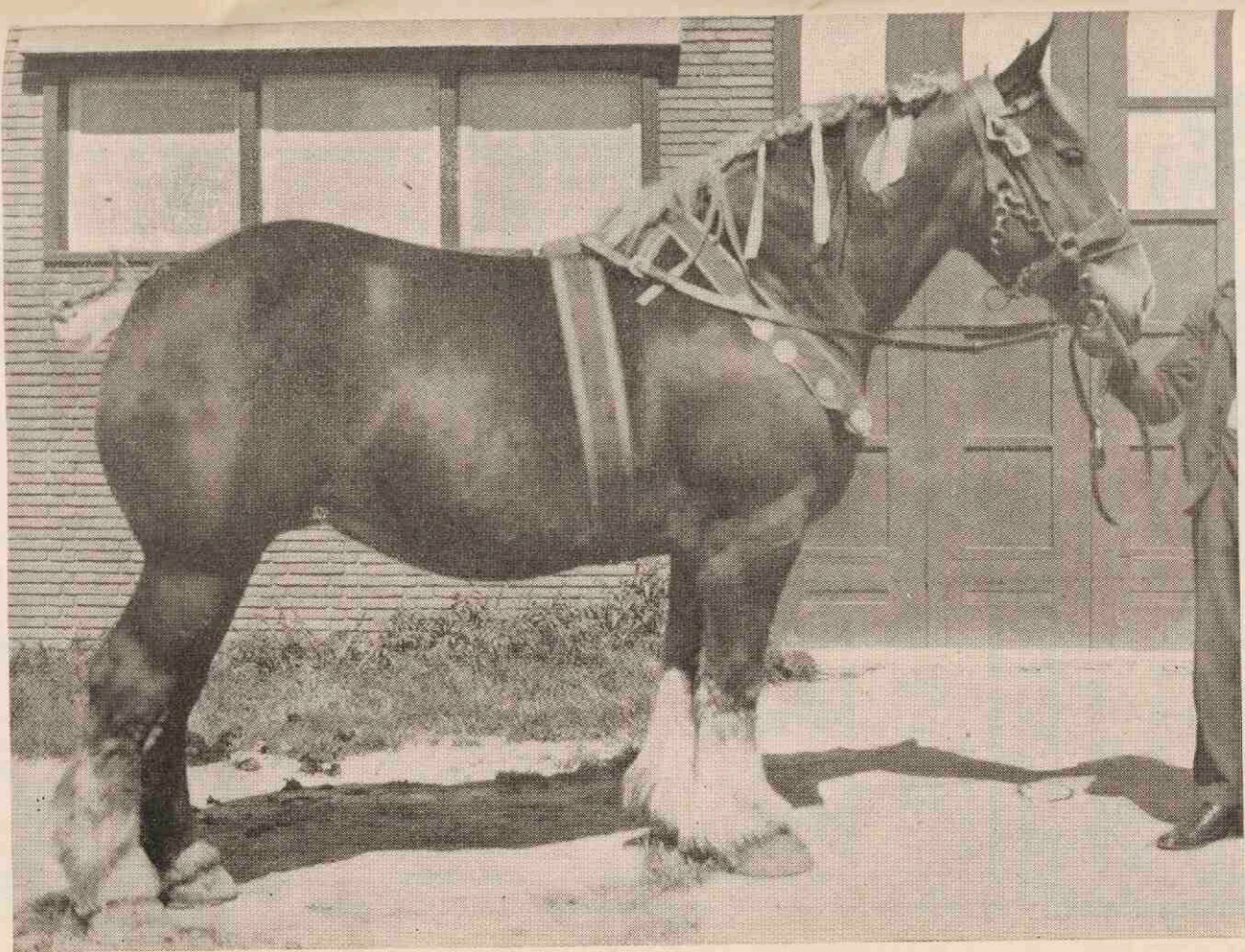
Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzertabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
! ●
bezorgd hebben

JOUBERTINE DE LABOUREUR K. 16171, geb. 1928. d. Joubert, K. 767, u. Pauline de Laboureur, K. 8077. Fokker en eigenaar Anth. H. Dekker Jzn. te Zaamslag (Zeel.) Reserve kampioen Merrie 1937, Tentoonstelling Den Bosch (foto Schrier).

ja, — maar

„De Overwinnaar”

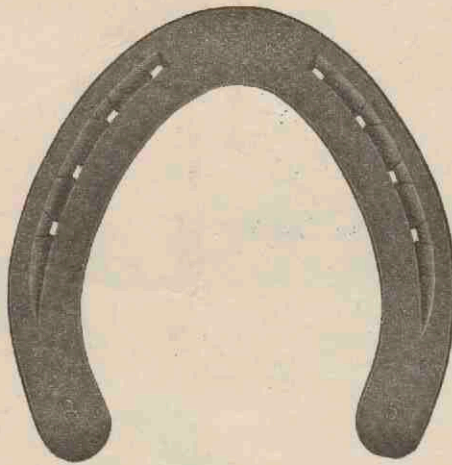
is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

**VERSLAG VAN DE HOEFBESLAGKEURING OP DE LANDBOUW-
TENTOONSTELLING LANYTO TE VARSSEVELD, GEHOUDEN OP
24, 25 EN 26 AUGUSTUS J.L.**

Voor deze keuring over het beslag der paarden werden ons 41 paarden getoond. De regeling hiervan was prachtig in orde, waarvoor onzen collega den heer Prinsen te Varsseveld, zeker een woord van dank toekomt. Er was een planée gemaakt waar de paarden op geplaatst konden worden en hij had ons een knecht toegewezen, die de paarden de voeten zoowel achter als voor optilde, zoodat wij als Jury het beslag goed konden waarnemen. Er waren paarden aanwezig, welke goed op beslag stonden; het goede werk werd door ons bekroond met gelijkwaardige medailles, dus niet met eersten of tweeden prijs enz. Dit is bij deze beoordeeling ook niet mogelijk, daar men niet weet in welken toestand de voeten verkeerden toen de paarden bij hun smid werden aangeboden om beslagen te worden. Een paard met goed onderhouden voeten valt direct op en hier kan de smid goed werk van maken, doch een paard met slechte of verwaarloosde voeten eischt van den smid, vooral voor eene keuring, veel kennis en routine en kan men met veel zorg en moeite er meestal weinig moois van maken. De fouten, welke men bij dergelijke keuringen ontmoet, zijn meestal dezelfde: te weinig ronde vorm in den toon, de ijzertakken te recht, in het zijgedeelte te nauw en het einde der takken te ruim en te lang. Ijzers in zijn geheel te ruim of te nauw en vaak niet in overeenstemming wat den vorm betreft naar den vorm van den hoef, meestal in de takken te weinig bijgedraaid, zoodat de steunsels niet meedragen.

Bij de warmbloedpaarden waren enkele met zwakke voetjes beslagen met ijzers met verdikte takken; voor dergelijke zwakke voetjes zijn deze ijzers veel te zwaar. Wil men de verzenen verhoogen dan is het beter, er een stuk leer op te klinken, wat naar het toongedeelte schuin is bijgesneden; men beoogt dan hetzelfde doel en heeft nog in voordeel, dat het ijzer er

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

129

23 SEP. 1937

UTRECHT

niet zwaarder van wordt en de verzenen op leer, dat zachter is dan ijzer, natuurlijk minder afslijten. Er waren paarden bij, welke kort beslagen waren, doch dit is te billijken, daar de eigenaren hiervan meest landelijke ruiters waren. Deze moeten hun paarden bij springen, rijden van Cross enz. wel kort op beslag hebben om niet het gevaar te loopen steeds ijzers te verliezen. Dat er nog smeden zijn, die er niet voor zorgen, dat de nagels in een lijn worden ingeslagen, begrijp ik niet; dit is een misselijk gezicht. Kan men een nagel om een scheur of uitgetrokke nagelgat niet in de goede richting zetten dan is het beter, om zoo'n nagel er uit te laten dan er een hoog boven door te jagen. Een paardehoef is tenslotte geen piano met hoge en lage tonen.

Bij het beslag der koudbloedpaarden was het ook al evenzoo en vooral niet beter; er stonden een paar goed op beslag, de rest was veel minder. De onderwijzers aan cursussen in die streek mogen er wel om denken, hun leerlingen ook het beslag der koudbloeds goed bij te brengen.

Wij keurden 14 koudbloedpaarden en 2 koudbloedhengsten; het beslag hiervan was van 11 onvoldoende. Vóórtoonen niet rond genoeg, geen opzet; achtervoeten bijna alle te spits, toonen te lang, ijzers te smal enz. Bij 24 warmbloedpaarden en 1 warmbloedhengst van deze categorie waren slechts 4 onvoldoende. Het bewijs is dus duidelijk genoeg. Er werd ons een koudbloed getoond met wat ingetrokken verzenen aan de achtervoeten; deze was beslagen met uitgezwaaide buitentakken of zoo men wel eens zegt, een zwaanhals aan de ijzers. De einden der verzenen hadden in 't geheel geen steun; de steunsels natuurlijk heelemaal niet, een verbreedde buitentak was hier op zijn plaats geweest. De prijzen vielen ten deel aan:

G. J. Haakk te Slangenburg,
A. Harmsen te Angerlo,
J. W. Prinsen te Varsseveld,
J. Schoppers te Sinderen,
Gebr. Verhoeven te Harreveld,
A. P. Vermey te Silvolde.

Voor de tentoonstelling waren nog gevraagd om in te zenden:

1 stel hoefijzers voor koudbloedpaarden,
1 stel hoefijzers voor warmbloedpaarden, voor elk voor en achter.

Zeventien inzenders hadden aan dezen oproep gehoor gegeven. Bij de beoordeeling is gebleken, dat bijna van alle inzenders de ijzers van het koudbloedpaard het slechtste waren; fouten als volgt: slechte vorm, vooral de achterijzers veel te spits in den toon, te smalle ijzers, nagelgaten te recht, rits te nauw, afhelling veel te diep, lippen te klein en te zwak, niettegenstaande de afwerking goed was te noemen, er was wel moeite aan besteed. Eéne inzending was goed. Bij de ijzers voor warmbloed ook goede en mindere natuurlijk, doch ook waren de meeste gaten te recht, rits te nauw, afhelling te diep, gaten te ver naar voren.

De prijzen vielen ten deel aan:

- 1ste prijs: J. Stoelhorst te Toldijk,
- 2de prijs: B. Otte te Halle,
- 3de prijs: G. J. Haank te Slangenburg,
- 4de prijs: G. Verhoeven te Harreveld,
- 5de prijs: J. Verhoeven te Harreveld,
- 6de prijs: G. J. Weggelaar te Varsseveld,
- 7de prijs: G. A. Tijke te Gaanderen.

J. Huitink, Ruurlo

H. J. Breukink, Lochem

VERSLAG HOEFBESLAGKEURING TE 's-HERTOGENBOSCH

2 en 3 September werd te 's-Hertogenbosch een tentoonstelling gehouden, naar aanleiding van het 25 jarig jubileum der Nationale Vereeniging tot bevordering der paardenfokkerij in Nederland.

Aan deze tentoonstelling was tevens een hoefbeslagwedstrijd of hoefbeslagkeuring verbonden.

De algemeenen indruk over deze hoefbeslagkeuring is, dat er minder fraai werk is geleverd, dan op 24 en 25 Juni op de tentoonstelling van het Nederlandsche Trekpaard, vooral bij het jonge paard viel dat erg op. Voor een groot deel zal dit zijn oorzaak vinden, in de onhandelbaarheid der jonge paarden, die veelal zoo uit de weide aan de smederij worden gebracht en ter beslag aangeboden; de smid moet dan maar zien dat hij het met deze half wilde beesten klaar speelt en ik kan me best indenken dat men dan ook al zeer tevreden is als er maar een paar ijzers onder zitten en men niet zoo nauwkeurig op de afwerking zal letten. We kunnen hiervan dan ook voor een groot gedeelte de schuld van den hoefsmid afwentelen en op den rug van den eigenaar schuiven, want deze moest toch ook weten, dat als een paard beslagen moet worden en het zal naar behooren geschieden, op de eerste plaats een vereischte is, dat het paard mak en handelbaar is.

Bij de oudere dieren was de afwerking over het algemeen beter verzorgd, hoewel hier en daar ook nog al wat te wenschen overbleef, wat toch vooral bij de makke paarden in orde had moeten zijn.

Wat het passen betreft, dit liet bij zeer veel paarden veel te wenschen over, of veel te ruim, kennelijk met 't doel de hoeven grooter te doen schijnen, wat hier beter tot zijn recht zou zijn gekomen met bodemwijd gesmede ijzers, of te nauw, vooral in toon en zijgedeelte en te recht in de takken, kortom niet het ijzer gevormd naar den hoef. Men schijnt er maar geen begrip van te hebben, om een ijzer zoo te richten en te passen, dat de schuine kant welke aan het ijzer gevijld behoort te worden juist buiten de hoef komt te liggen aan toon en zijgedeelten en in de takken een weinig ruimen, we krijgen dan altijd een mooi beslag.

Ook waren er zeer veel ijzers te lang gepast, met z.g.n. opstapjes, zooals onze zuidelijke bureu dat noemen.

Wat dat lange passen voor doel heeft is me onbegrijpelijk. Wel geloof ik, dat hierin de paardenhouder een rol speelt, maar begrijp ik niet, dat de smid

hier gehoor aan geeft. Als bijzonderheid wil ik hier tevens even aanhalen, dat we twee paarden zagen van één eigenaar, aan de achterbeenen beslagen met ijzers met een kalkoen aan de buitentak. De stand van de achterbeenen was vanzelfsprekend allerongelukkigst. Op onze vraag aan den eigenaar van wien of dat uitging, van hem of van den hoefsmid, kregen we ten antwoord, „dat wil ik zoo hebben,” met het motief, dat als het paard gemonsterd moet worden op een grasveld, het vast moet staan. Hier had dunkt ons, de smid moeten praten over schroefkalkoentjes, die dan evt. gebruikt konden worden en zeer waarschijnlijk was dan dit onzinnige beslag van de baan geweest. Verder kunnen we nog aanmerken, dat er nog zeer vele abnormaal zware ijzers ondergelegd worden, waarin ook het laschapparaat een rol speelt. We zagen voorijzers, tot over de helft vorgelascht, dat is toch geen hoefbeslag meer, we kunnen dan net zoo goed een massieve plaat aanbrenge. Me dunkt, laschapparaat en hoefbeslag moeten gescheiden blijven. Wil men afwijkende ijzers, goed, maar dan ook smeden en niet de „blaaspijp”, zooals ik eens niet ten onrechte dat ding hoorde noemen, erbij. Laten wij hoefsmeden, tenminste ook „smeden” blijven en ons mooie vak niet met auto-gene en electriche laschapparaten gaan verknoeien.

Dan dient ook meer de aandacht te worden geschonken aan het nagelen. We kregen hiervan den indruk dat dit over het algemeen was gebeurd door menschen die den bouw van den hoef niet kennen. Als algemeen kunnen we hiervoor aangeven, dat bij veel hoeven te laag was genageld, vooral bij de hoeven met zware ijzers gaf dat een echt prutserigen indruk. Dan zagen we ook veel onregelmatig genagelde, in den toon laag en naar de verzenen hooger oplopend en om gekeerd, ook zagen we de nagels zoo geplaatst, dat ze deden denken aan een notenbalk. De nieten waren dikwijls veel te lang gelaten en lagen boven op den hoef. We weten toch allen, dat een vierkante niet, gelijk in den hoef ingelaten en op één lijn en goede hoogte geplaatst den goeden vakman verraadt.

Aan de lippen der ijzers dient ook zeer zeker veel meer de aandacht te worden geschonken. Vele smeden schijnen te denken, dat de lip een onderdeel is van ondergeschikt belang. Dit is ons dan ook bijzonder bij deze tentoonstelling opgevallen. Smeden, bedenk toch wel, dat een mooie, goed uitgevoerde lip, goed van model en goed tegen de hoef geplaatst, het aanzien van uw werk zeer veel verhoogt. Het moet niet zijn, een willekeurig uitgetrokken lapje ijzer of een halfrondje, een knobbel voor 't ijzer en voor de hoef uitstekend, neen, het moet zijn een driehoekig gevormd plaatsje, waarvan de punt is afgerond, op de juiste plaats ui het hoefijzer getrokken, aan de basis flink stevig en naar boven dunner uitlopend; de grootte zich regelend naar de grootte van den hoef. Een lip op deze manier gemaakt en geplaatst tegen den hoef of hij er een geheel mede vormt, geeft uw werk veel meer waarde.

Het besnijden liet hier en daar ook nog wat te wenschen over, sommige voeten waren te lang gelaten, met de bedoeling ze grooter te doen schijnen, andere waren aan binnen- of buitentoon te laag gemaakt, met 't doel de voet een kwartslag naar buiten of naar binnen te doen draaien. Voetassen vertoonden ook hier en daar nog al eens een breuk.

Van de kant der paardenhouders was er nog al belangstelling voor de hoefbeslagkeuring, zeker een verblijdend teeken. We kregen dan ook van de 118 paarden welke stonden ingeschreven er 110 te zien. Er waren 8 prijzen beschikbaar gesteld, voor den eigenaar een geldprijsje en voor den hoefsmid een medaille.

Door de medewerking van het uitvoerend comité was het zoo geregeld, dat de paarden na exterieur keuring voor de hoefbeslagkeuring werden aangeboden, een regeling, die aanbeveling verdient.

De Jury:
N. Bolder.
H. Sul.

De prijswinnaars zijn:

M. L. Leenheer (eig.) te Barendrecht; H. J. Sloekers (hoefsm.) te Prinsenhage. A. J. W. v. d. Breggen (eig.) te Waddinxveen; C. van Harberden (hoefsm.) in dienst bij W. Roskam.

M. W. v. d. Schans (eig.) te Bovenkerk, hoefsmid nog niet bekend.

A. Kooy Jr. (eig.) te Kedichem; T. J. van Gessel (hoefsm.) Kedichem.

A. Z. Snoek (eig.) te Almkerk; H. J. Sloekers, (hoefsm.) te Prinsenhage. P. J. Hoenselaar (eig.) te St. Anthonis; Nic. Verplak (hoefsm.) te St. Anthonis Th. C. J. Versteegh (eig.) te Buurmalsen; T. W. C. Nout (hoefsm.) te Buurmalsen.

G. v. d. Grift (eig.) te Houten; A. Hoogendoorn (hoefsm.) te Houten.

JUBILEUM-TENTOONSTELLING TE 's-BOSCH, 2 EN 3 SEPTEMBER.

Keuring van het Hoefbeslag.

Door samenwerking van de „Nationale Vereeniging tot bevordering der Paardenfokkerij in Nederland" en de „Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag" heeft bij gelegenheid van de Jubileumtentoonstelling een keuring van het hoefbeslag der ingezonden paarden plaats gehad. Deze keuring omvatte beoordeeling van de hoefverzorging en van de uitvoering van het beslag en werd verricht bij paarden aan de hand en bij paarden, welke ingespannen worden voorgebracht.

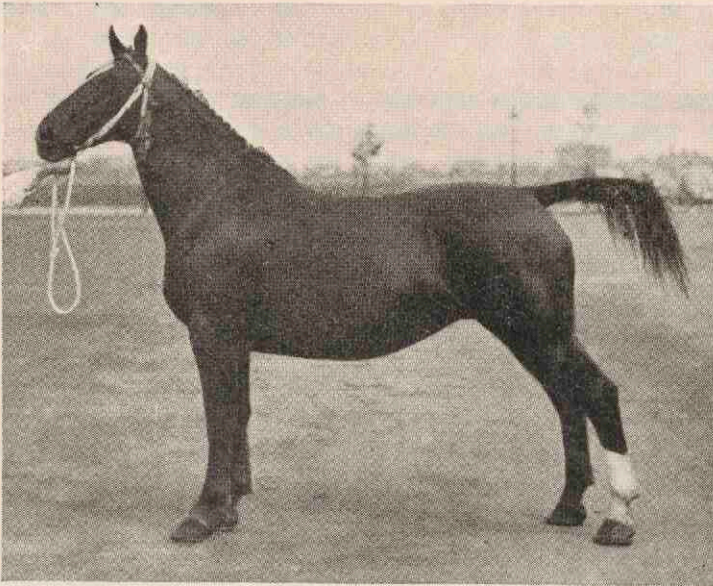
Paardeneigenaars, die paarden op de tentoonstelling inzenden, worden dringend uitgenoodigd hunne medewerking te verleen bij de keuring van het hoefbeslag, o.a. door aan hun personeel opdracht te geven de paarden ten behoeve van die keuring voor te brengen.

Er werden hiervoor 8 prijzen van f2.50 en 8 medailles uitgelooft. De geldprijzen zijn bestemd voor de eigenaren van paarden, waarvan het beslag naar het oordeel der jury daarvoor in aanmerking komt, terwijl de medailles werden toegekend aan de smeden, die het beslag hebben verzorgd. De jury voor het hoefbeslag bestond uit de heeren N. Bolder te Utrecht en H. A. Sul te Breda.

Er vielen een paar honderd paarden te keuren en het spreekt wel vanzelf dat met een zoodanige keuring van het hoefbeslag de aandacht van de eigenaren der paarden en van de bezoekers zeer speciaal op de hoefverzor-

ging wordt gevestigd. Ook voor de hoefsmeden zelf vormt het een prikkel om er voor zorg te dragen dat hun werk de toets der critiek kan doorstaan. Aan de volgende eigenaars van paarden is een premie van f 2.50 toegekend: M. L. Leenheer te Barendrecht, A. W. J. v. d. Breggen te Waddinxveen, M. W. v. d. Schans te Bovenkerk, A. Kooy Jr. te Kedichem, A. Z. Snoek te Almkerk, P. J. Hoenselaar te St. Anthonis, Th. K. J. Versteegh te Buurmalsen en G. v. d. Grift te Houten.

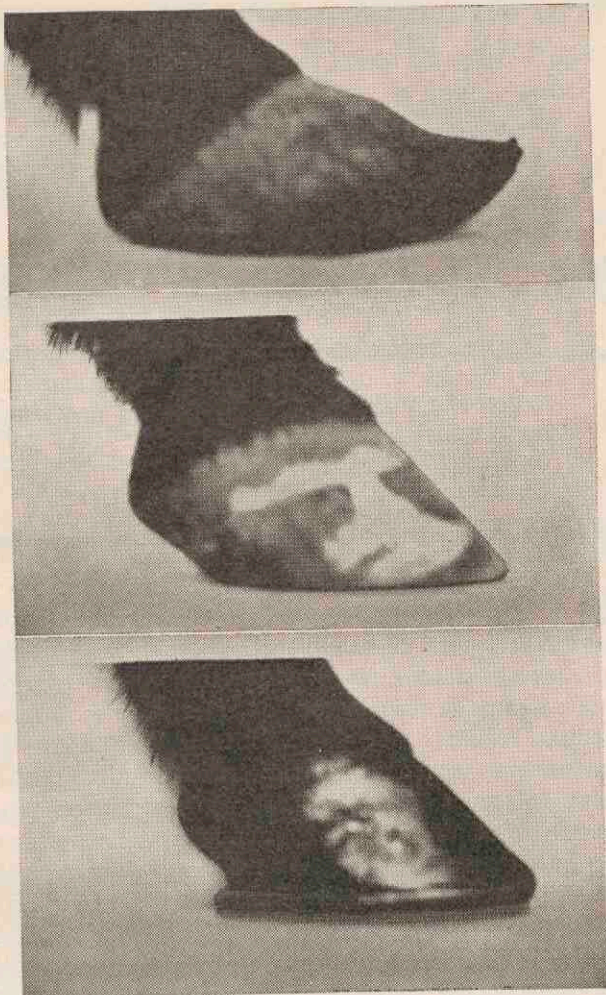
Welke 8 hoefsmeden voor de toekenning der medailles in aanmerking komen, kon men ons bij het ter perse gaan van deze afl. nog niet zeggen.

De Kampioene der merries te 's-Bosch: Teusi, eig. C. de Bruyn te Cothen.

VERWAARLOOZING DER VOETEN.

In de Juli-aflevering van dit tijdschrift hebben wij een artikeltje gewijd aan de hoefsmederij van den heer J. Jongerius te Gouda en daarin gezegd: „'s Winters worden de hoeven bij de boerenpaarden nogal verwaarloosd en zoo komen er 's voorjaars veel paarden met abnormaal groote voeten, waaraan heel wat te bekappen valt. Erge gevallen zijn wel op photo's vastgelegd en het speet ons dat die collectie photo's toevallig „op zicht" was, maar wellicht voor afbeelding in een volgende aflevering kunnen dienen." De heer Jongerius zond ons intusschen een heele serie photo's, die duidelijk de misstanden, welke er op dit gebied heerschen, demonstreeren. Er waren er bij waar heel wat aan te fatsoeneeren viel, maar ook, waarvan de hoefhoorn in een dergelijken staat was geraakt, dat het moeilijk viel er een ijzer goed vast onder te krijgen. Opmerkelijk hoe bij sommige paarden de beenstanden na de „bewerking" waren verbeterd. Uit de collectie kozen wij

voor reproductie eenzelfde hoof, gekiekt in de 3 phrasen: bij aankomst in de beslagloods, na het besnijden, en na het beslaan.

HET TOONGEWICHT.

De heer *** (A. Commijs), die bij het trainingswerk van dravers ook veel aandacht aan het hoefbeslag besteed, schreef hierover in het vakblad voor de paardensport:

De toongewichten zijn voor menig draver een noodzakelijk hulpmiddel om den gewenschten vierkanten draf te verkrijgen. In vroeger jaren (wij spreken nu van een 50 jaar geleden) waren deze hulpmiddelen niet bekend, en ook niet noodig, omdat er in die jaren uitsluitend geharddraafd werd met de zogenaamde natuurdravers. Om in die jaren met een paard aan een draverij deel te nemen, werd in de eerste plaats geeischt dat het paard

Cursus in Hoefbeslag te Utrecht

Bij genoegzame deelname zullen door de Commissie ter behartiging van de Onderwijsbelangen voor landbouw en tuinbouw in de provincie Utrecht dit najaar aan de Veeartsenijkundige Hogeschool cursussen in Hoefbeslag worden gehouden te weten:

**EEN CURSUS EERSTE LEERJAAR,
EEN CURSUS TWEEDE LEERJAAR.**

Deze cursussen zullen staan onder leiding van Prof. Dr. G. M. v. d. Plank terwijl als onderwijzer in de praktische vakken zal optreden de heer Bolder. Het lesgeld voor iederen cursus bedraagt f 20.—. Minimum leeftijd 19 jaar. Zich aan te melden bij den Secret. der Commissie, Landbouwbeurs te Utrecht.

van zessen klaar moest zijn. Hieronder werd verstaan, dat het geen afwijkingen in exterieur, 2 goede oogen en 4 goede beenen had. Aan dit voorschrift werd vrij sterk de hand gehouden. De draverijen hadden toen plaats over een afstand van 300 M. De paarden werden gereden onder den man of ook wel aangespannen voor de Friesche sjees. Voor de Friesche sjees kwam later de sulkey met hooge houten wielen in de plaats.

Om ons inlandsch ras (hetgeen wel snel over korten afstand was, doch niet voldoende uithoudingsvermogen bezat voor lange afstanden) te verbeteren, werden uit het buitenland (in hoofdzaak Amerika) dekhengsten en ook wel fokmerriën geïmporteerd. Onder de Amerikaansche dravers zijn er echter vele, die, hetzij van vader- of moederszijde, afstammen van pacers. In Amerika is deze gang (pace) geoorloofd en worden er evenals voor de dravers, ook voor de pacers courses uitgeschreven. In Holland, evenals bijna in alle Europeesche staten, waar courses gegeven worden, wordt verlangd dat een paard in een vierkanten draf den voorgeschreven afstand uitloopt. De paarden in wier pedigree een of meermalen een pacer voorkomt, zijn in vele gevallen moeilijk aan het draven te brengen. Het toongewicht kan bij dergelijke paarden dikwijls wonderen doen. Om hier evenwel het juiste gewicht voor in toepassing te brengen is lang niet zoo eenvoudig als het oogenschijnlijk wel blijkt. En waarom niet?

Stel U voor, men heeft door het aanbrengen van een toongewicht (laten wij aannemen van 4 onzen) het paard dat voorheen in pacegang liep, zoover gekregen, dat het van start af in vloten vierkanten draf wegloopt. Als men denkt dat men het nu gevonden heeft, komt men vaak bedrogen uit. Wat toch is dikwijls het geval? Wij nemen aan, het paard moet een afstand uitloopen van plm. 2000 M. Tot 1500 M. blijft het paard vierkant draven, doch dan begint het of bij te springen of te pacen. Hoe komt dit? Begint 't paard bij te springen dan is dat een bewijs dat door den krachtigen loop, veroorzaakt door de toongewichten aan de voorbeenen, de achterstand op den

ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere** hoefnagel . . . en

breekt niet!

**Prijzen
thans verlaagd**

**Verkrijgbaar
in geheel Nederland**

duur niet krachtig genoeg is om regelmatig te blijven volgen. Begint het paard daarentegen te pacen, dan doet zich het eigenaardige verschijnsel voor dat in dit geval de toengewichten daarvan de oorzaak zijn, en waarom? Het moge onverklaarbaar klinken, want juist door het aanbrengen van de toengewichten heeft men het paard er toe gedwongen te draven. Wat is daarvan dan wel de oorzaak? Door de groote krachtsinspanning om gedurende 1500 meter in snellen vierkanten draf (waardoor het door de toengewichten gedwongen werd) te moeten loopen, begint het paard spierlam te worden. Hieruit blijkt dat het paard geen voldoende kracht heeft om het gewicht (hetgeen aan den toon op de voorhoeven bevestigd is) over te kunnen brengen. Welke oplossing is daarvoor te vinden? Voor dergelijke paarden kan een dubbel balkijzer dikwijls een uitkomst zijn. Ook bereikt men veel door het paard dat b.v. een snelheid van 1.30 in de course moet loopen, in het trainingwerk 2 of 3 maal (natuurlijk met voldoende tusschenruimte) over een afstand van 1600 tot 2000 M. te rijden, en wel de eerste maal in 1.45 K.M. tijd, de tweede maal in 1.40 K.M.-tijd en dan de derde of laatste maal evenals voorheen vanaf den start het paard kalm op de beenen te laten komen om vervolgens te probeeren het paard op het laatste gedeelte van den afstand op zijn grootste snelheid te brengen. Een paard dat op die manier met kalm overleg eenigen tijd getraind is geworden begint meer en meer vertrouwen in zijn stuurman te krijgen, en dit vertrouwen gecombineerd met de kalme oefeningen zullen er veel toe bijdragen, dat het met minder of ook wel zonder enig toengewicht in de vereischte snelheid het parcours uit kan loopen. Aanbevelenswaardig blijft het altijd om een dergelijk paard, voor dat het de course ingaat, even kalm werk te geven. Om aan te toonen hoe groot de invloed van den één of anderen rijder op een paard kan zijn in verband met het feit of het wel of geen toengewichten noodig heeft, willen wij hier een voorbeeld uit de practijk aanhalen.

Ongeveer 30 jaren geleden woonde te Heemstede de trainer J. Koster. In die jaren was genoemde J. Koster zeker wel de knapste man om jonge dravers te vormen en zooals men het in die jaren noemde, op gewicht te zetten. Bovendien was J. Koster door zijn rijpe ervaring, zijn kalme natuur, zijn onuitputtelijk geduld en zijn groote kunde een goed leermeester voor jonge ridders.

Onder zijn leerlingen behoorde ook zijn zoon Jan, bijgenaamd de jonge Jan. Onder de paarden, welke 't eigendom waren, of ook wel aan de zorgen van den trainer J. Koster waren toevertrouwd, waren er enkele waarbij zich het eigenaardige verschijnsel voordeed, dat, indien de paarden gereden werden door den ouden Jan zij vierkant draafden zonder eenige belasting aan de voorbeenen, werden zij daarentegen door den jongen Jan gereden, dan moesten de paarden òf toengewichten òf loodringen aan de voorbeenen hebben. Hoe verklaart men dit? Zie hier het antwoord. Oude Jan ging uiterst kalm en vertrouwd met de paarden om en woog bovendien ruim 200 pond. Dit gecombineerd met zijn krachtige, rustige hand, waren oorzaak dat de paarden in zijn hand vlot vierkant van den start wegliepen. De jonge Jan daarentegen was in die jaren nog zeer jong en onbezonnen (thans is hij reeds jaren achtereen de kampioen in Denemarken), miste daarbij de zoo noodige krachtige hand, hetgeen tot gevolg had dat de paarden zich gauw overliepen.

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het najaarsexamen zal gehouden worden in de maanden October en November. Schiftelijke aanmelding voor 15 October a. s. aan den secretaris der examencommissie,

Dr R. H. J. GALLANDAT HUET
Danckertstraat 11 te 's-Gravenhage

onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslagcursus is gevolgd of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats. Aan de leiders van cursussen wordt beleeft verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijd en adressen hunner leerlingen die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleen, dat voor den aanvang van het examen de benodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd.

Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid.

Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als Hoefsmid.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde“! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ● bezorgd hebben

Hierbij moet ook nog in aanmerking worden genomen, dat de oude Jan zeker dubbel zoo zwaar woog als de jonge Jan.

Ook de wagen waarvoor het paard gespannen wordt, houdt verband met het feit of het wel of geen toongewicht noodig heeft. Zoo weten wij uit ervaring dat een zekere draver, indien hij voor de speedcart gereden werd zonder toongewicht weg kon komen, doch aangespannen voor een korte hooge sulky moest men hem beslist toongewichten aanleggen. Dit is weer verklaarbaar, omdat een paard voor de speedcart even meer moet trekken dan voor een sulkey, waar meer stuwkracht in zit.

Ten slotte willen wij hierbij nog even opmerken, dat het toongewicht, hoe doelmatig het in sommige gevallen ook kan zijn, altijd een gevaarlijk hulpmiddel blijft voor jonge paarden, die nog niet voldoende op volle kracht zijn. Door het gebruik van toongewichten zijn reeds veel, zeer veel jonge paarden voor hun leven lang geknakt geworden.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

In de eerste helft van deze maand is het examen afgenomen aan de sinds 15 October 1936 in opleiding zijnde dienstplichtigen der artillerie van de 2e ploeg 1936.

Geslaagd zijn A. Waanders, W. Huiting, E. Robben, J. Scheere, E. Kisterman, M. de Kruif, L. J. v. d. Berg, F. Mofers, J. W. Hendrip, A. Struik, W. P. Verbeek, A. E. Riekert, A. Bakker en J. Roggers.

Aan hen is een diploma uitgereikt, terwijl de 8 eerstgenoemde zijn voorgedragen voor den rang van korporaal.

„De Hoefsmid“ het vakblad voor Hoefsmeden

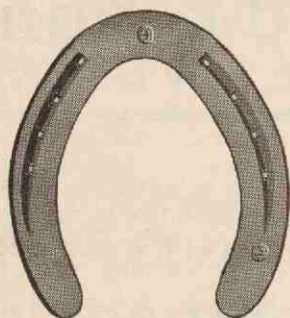
ATTENTIE!

Wij vestigen de aandacht op de in dit nummer voorkomende advertenties, waarbij het najaars-examen in hoefbeslag te Utrecht is aangekondigd en een te houden cursus in hoefbeslag eveneens te Utrecht.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND

l.b. = lange baan; k.b. = korte baan.

19 vept. Duindigt l.b.	30 vept. Lisse k.b.
19 Sept. Uithuizen k.b.	3 Oct. Duindigt l.b.
20 Sept. Medemblik k.b.	5 Oct. St. Maartensbrug k.b.
23 Sept. Enkhuizen k.b.	10 Oct. Alkmaar l.b. en k.b.
26 Sept. Sappemeer k.b.	11 Oct. 't Zand k.b.
27 Sept. Joure k.b.	17 Oct. Duindigt l.b.
28 Sept. Schagen k.b.	24 Oct. Duindigt l.b.

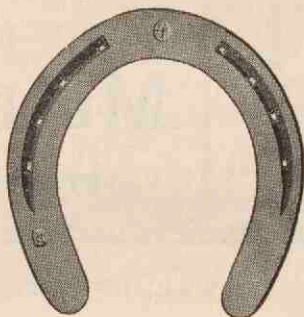

Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

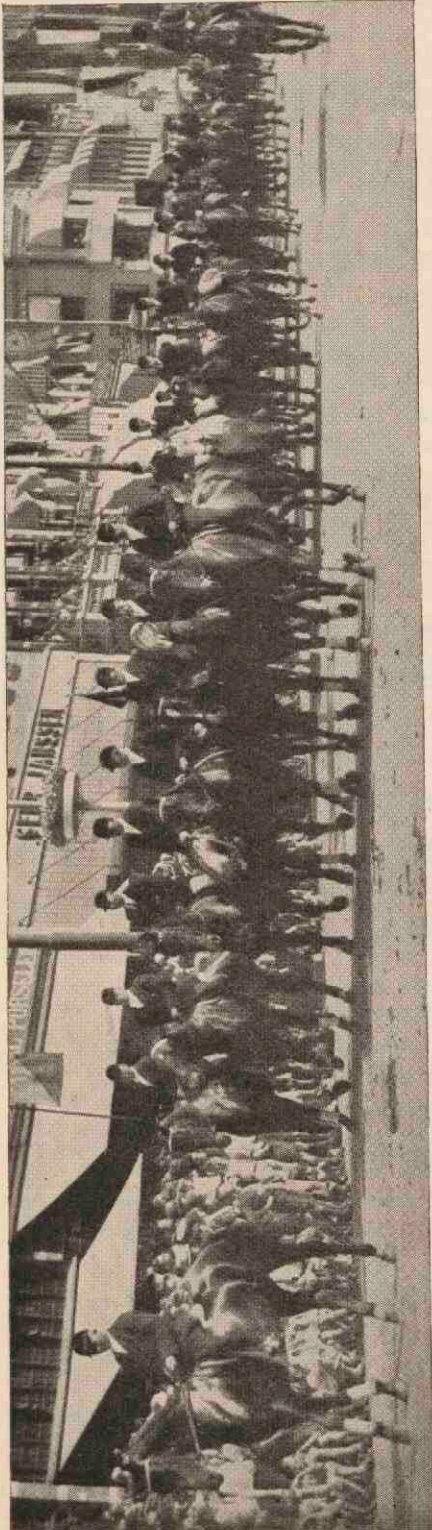
Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

HET HOEFBESLAG BIJ PAARDEN- WEDSTRIJDEN TE GRONINGEN.

Te Groningen hebben op 28 Augustus j.l. kampioenschaps-wedstrijden plaats gevonden, waaraan de beste landelijke ruiters uit ons land zijn uitgekomen tegen landelijke ruiters uit Duitschland.

De Koninkl. Nederl. federatie van landelijke rijvereeningen streeft er naar zooveel mogelijk veelzijdige ontwikkeling en kennis bij de landelijke ruiters te kweeken. Zoo is naast het rijden van uit het zadel ook het mennen — het rijden van den bok — ter hand genomen en de verkregen gunstige resultaten zijn daarvan reeds op onderscheidene concoursen hippique gebleken.

Thans is te Groningen ook een wedstrijd voor het hoefbeslag gehouden met het volgende resultaat: 1e pr. de landelijke rijvereening Vallei-ruiters te Woudenberg; 2e pr. l. r. St. Steffenrijders te Laren (G.); 3e pr. l. r. Beyaert te Alblaserdam.

In navolging van wat onderscheide stamboekvereeningen reeds in dezen verdient het streven der federatie voornoemd alle waardeering.

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard (B.T.)

Secretariaat: Koningskade 14, 's-Gravenhage

Najaars-Hengstenkeuringen 1937

Assen, Maandag 18 October, 14.15 uur
Elst, Dinsdag 19 October, 9.30 uur
Roermond, Woensdag 20 October, 9.30 uur
's-Hertogenbosch, Donderdag 21 Oct., 9.30 uur
Zevenbergen, Vrijdag 22 October, 9.30 uur
Zierikzee, Dinsdag 26 October, 14.00 uur
Kattendijke, Woensdag 27 October, 9.00 uur
Hulst, Donderdag 28 October, 9.00 uur
Oostburg, Vrijdag 29 October, 9.00 uur
Oostburg, Zaterdag 30 October, 9.00 uur

**Aangiften moeten geschieden uiterlijk drie weken
vóór dat de respectielijke keuringen plaats heb-
ben, bij den Secretaris der Provincialen Regelings-
commissie in de betreffende provincie.**

*Gezonde critiek op elkaars
arbeid, scherpt het verstand!*

Onlangs verschenen:

„De Wereldoorlog” (1914-’18)

DOOR KOLONEL GUDMUND SCHNITLER. IN HET NEDERLANDSCH VER-
TAALD DOOR GEN. MAJ. b.d. W. H. C. BOELLAARD, MET EEN INLEIDING
VAN GENERAAL b.d. C. J. SNIJDERS. AESTH. VERZ. VAN ANTON PIECK

p r i j s
f 4.50

Een historisch document, dat nooit verouderd
gekozen uit de allerbeste door de besten,
dat aan ouderen een dieper inzicht geeft in
de maatschappelijke toestanden van het heden;
dat aan jongeren op de meest treffende
wijze laat zien wat „wereldoorlog” be-
teekent. 's Levens schaakspel in zijn meest
dramatische en grootsche vorm.

UW BOEKHANDELAAR HEEFT HET

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - DEN HAAG

De Geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau

door Dr. N. JAPIKSE, directeur van het
Koninklijk Huisarchief

In dit standaardwerk wordt, voor de allereerste maal **de volledige geschiedenis** beschreven van het **HUIS VAN ORANJE NASSAU**. Naast een boeiende beschrijving, bevat het werk tal van fraaie platen, waaronder zeer veel afbeeldingen van nog nooit gereproduceerde origineelen uit het Koninklijk Huisarchief.

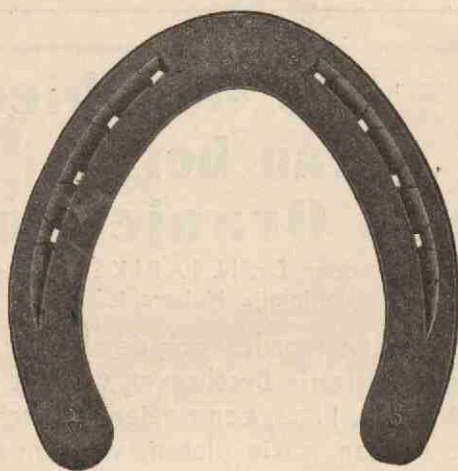
Dit werk verschijnt in twee deelen, gebonden in zeer fraaie stempelbanden verzorgd door Anton Pieck. **Prijs per deel f 4.50**. Deel I is reeds verschenen. Vraagt Uw boekhandelaar naar dit zeer bijzondere werk.

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - DEN HAAG

B

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland : per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

IN MEMORIAM MAJOR F. LAMÉRIS

Friedes Laméris werd geboren op 3 Januari 1869 te Sebaldeburen en begon na in zijn provincie de lagere school en de H.B.S. te hebben afgehoopen, zijn veeartsenijkundige studiën te Utrecht in September 1887. Hij behaalde het diploma van veearts op 29 Juli 1891, werd gedurende een jaar lang assistent in de physiologie en vestigde zich daarna te Groningen. Bij Kon. besluit van 23 Mei 1893 werd hij benoemd tot militair paardenarts 3e klasse, 31 Mei 1897 volgde zijn promotie tot paardenarts 2e kl. en op 23 Mei 1903 tot idem 1e klasse. Het is tijdens zijn werkkring als paardenarts dat hij zich bijzonder voelde aangetrokken om het hoefbeslag te verbeteren en op een breeder basis te brengen. Mede te dien einde verkreeg hij een detachering te Berlijn en studeerde in 1905 gedurende 5 maanden aan de militair veterinar Akademie. Tijdens zijn werkkring bij het 4e R. H. te Zutphen was hij leeraar in Veeteelt en Paardenkennis aan de Landbouwwinterschool aldaar, doch het was in zijn volgende garnizoen te Amersfoort, alwaar hij in 1909 geplaatst werd, dat hij als leeraar aan de Rij- en Hoefsmidschool en meer speciaal belast met het onderwijs van deze laatste inrichting, zijn groote onderwijstalenten kon ontplooiën. In de nu volgende jaren heeft hij zeer veel ten goede van de hoefsmiden gedaan en de vele militaire en burgerleerlingen uit dien tijd zullen hem zeker nog dankbaar herdenken. Hij had een breeden blik en trachtte het onderwijs zoo hoog mogelijk op te voeren, zoo gaf hij er o.a. den stoot aan dat het teekenonderwijs aan de hoefsmidsleerlingen tot stand kwam.

Vele jaren werkte hij ten goede van het onderwijs en hiernaast vond hij nog tijd zich op landbouwgebied verdienstelijk te maken, eerst door 't geven van cursussen op zoötechnisch gebied en later als secretaris der afd. Amersfoort van de Mij van Landbouw. Door zijn groote vakkennis, zijn heldere voordracht en zijn medeleven met de leerlingen was hij een goed docent en een goed leider van de a.s. hoefsmiden. Bij zijn heengaan de vorige week,

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

21 OCT. 1937

UTRECHT

na een smartelijk lijden, werd hem door een kleine schare van familie en vrienden een laatsten groet gebracht. Hier werden ook eenige episoden uit zijn militaire loopbaan naar voren gebracht, ondermeer zijn werktijd aan de Hoefsmidschool te Amersfoort. Wij zijn er van overtuigd uit naam van velen te spreken als wij hem dankbaar gedenken als een energiek en kundig man.

Hij ruste in vrede.

G. H.

VERSLAG

van de gehouden keuring van hoefbeslag der deelnemende ruiters aan het groote Ruitersfeest op 28 Aug. jl. te Groningen.

Allereerst een woord van hartelijke dank aan het bestuur van de Federatie der Landelijke Rijverenigingen en in 't bijzonder aan den heer Slob, voor hunne spontane medewerking, aan het verzoek van de Vereeniging van Onderwijzers in hoefbeslag in Nederland, om het beslag der ruiterspaarden aan een onderzoek te onderwerpen, op gelegenheden, waar zulks mogelijk is en was.

Wij werden daarvoor in de gelegenheid gesteld op de groote ruitersfeesten op 28 Aug. in het Stadspark te Groningen.

Het bestuur der Federatie is zelfs zoo ver gegaan en heeft het voor de deelnemers verplichtend gesteld. **Onze Hulde.**

Wanneer alle besturen van Stamboeken, Regelingscommissie's, tentoonstellingen enz. bovengenoemde maatregel zouden willen toepassen, dan zou het hoefbeslag op keuringen enz. er binnen niet te lange tijd beter uitzien. Doch zover zijn we direct nog niet, maar we gaan in de goede richting. Over de keuring zelf het volgende:

Over het geheel is ons het beslag tegen gevallen, wij hadden het stellig beter verwacht; niettemin hebben wij bij enkele afdelingen ook nog goed werk gezien.

De grote fout, die bijna door alle betrokken smeden is gemaakt, is wel het slechte richten der ijzers; het is bij hun nog niet voldoende doorgedrongen dat de buitenrand van het ijzer de buitenrand van de draagrand moet volgen, dat de ijzertakken iets langer moeten zijn dan het einde der draagrand, en vanaf het laatste nagelgat iets ruimer moet liggen, opdat de draagrand in een beslagperiode niet over het ijzer groeit.

Verder werd bij velen niet voldoende zorg besteed aan het afwerken der ijzertakken, schuin naar voren afgewerkte takken der voorijzers zagen wij slechts bij 4 paarden, waarvan 2 waren beslagen met keurige voor klapijzers. Enkele paarden, die aanleiding gaven tot strijken, waren absoluut ondoelmatig besneden en beslagen, de buitenwand te hoog en te ruim, ook het ijzer buiten te ruim en binnen teveel bijgedraaid, en het ijzer daar niet voldoende bodemnauw gesmeed.

Ook waren ijzers met verdikte takken gebezigd, omdat deze paarden plathoeven hadden en een naar achteren gebroken voetas.

Goed beslag, doch de ijzers waren veel te zwaar voor een rijpaard, de takken waren te hoog en te zwaar, waardoor ook de straal tever van den bodem kwam.

Waarom deze ijzers in het toongedeelte niet dunner gesmeed, dan behoeven de takken niet zo hoog te worden, en het ijzer wordt veel lichter.

Bij enkele afdelingen waren bijna alle paarden achter beslagen met ijzers, waaraan zij-lippen waren gesmeed; enkele nog aan de voorijzers. Op onze vraag aan de eigenaren waarom? werd geantwoord dat ze het niet wisten. Volgens onze mening totaal overbodig. Zij-lippen dienen dan aangelegd te

worden wanneer het paard door zijne bewegingen zijn ijzers naar binnen werkt.

De afwerking van het beslag was ook bij alle paarden niet zoals het behoort te zijn, b.v. slechte nieten, niet voldoende in de wand gewerkt, wat vooral achter gevaar oplevert voor strijken, onregelmatig hoognagelen.

Grove fouten waren gemaakt bij het besnijden en beslaan van brokkelhoeven, losse hoorn laten zitten, slecht gerichte ijzers en te laag nagelen.

Een paard was zodanig beslagen, dat wij de eigenaresse de raad hebben gegeven een betere hoefsmid te zoeken.

't Is natuurlijk een moeilijke opdracht om een paard met dergelijke hoeven te beslaan.

Een paar maal moesten we constateeren dat de ijzers erg lucht lagen; oorzaken waren:

1e. onvoldoende passen van de ijzers op de draagrand;

2e. waren er enkele hoeven, waarvan het voorste gedeelte der draagrand opgevuld was met een laag rubber en de versengedeelten niet.

Waarom niet tot het einde der takken, en daar vastleggen met een nagel, dan loop men geen gevaar dat de rand onder het ijzer wegwerkt, zoals dat nu gedeeltelijk was geschied.

Dit zijn in korte trekken de fouten die in 't algemeen zijn gemaakt.

Wij hebben ons verheugd dat er ook nog goed beslag is geleverd.

Er was geen afdeling of er was wel een paard bij dat goed op beslag stond. Het bestuur der Federatie had 3 medailles beschikbaar gesteld voor de 3 afdelingen, waarvan de paarden het best op beslag stonden. Een moeilijke taak was het niet voor ons om deze medailles toe te kennen.

De afdeling, die uitmuntte was het geweest Utrecht, bestaande uit de Rijvereniging „De Vallei Ruiters''. Deze 8 paarden waren allen zeer goed beslagen; 6 waren door één smid op het beslag gezet en 2 door een andere.

Aan beide smeden een woord van lof.

Hierop volgde de Rijvereniging „de Steffens Ruiters'' te Laren. Ook deze paarden waren goed beslagen, dank zij de goede hoefsmeden uit die omgeving.

Als derde kwam in aanmerking de Rijvereniging „Beijart'' van Alblasterdam. De algemene indruk van deze afdeling was wel goed, alhoewel hier 2 paarden bij waren, die voor te zwaar beslag hadden, nl. ijzers met verdikte takken en verder een paar aanmerkingen op het beslag der achterhoeven, waarvan de ijzers buiten te ruim en binnen te nauw waren gepast.

Aan deze drie afdelingen werden in de volgorde de medailles toegekend. Alle smeden, die betrokken zijn geweest bij het beslag van deze drie afdelingen onze beste dank voor hun goed werk.

Over de overige afdelingen willen we niet verder uitwijden. Ook daar waren nog paarden bij, die goed waren beslagen en dan matig tot onvoldoende. Aan het slot van dit verslag mogen we niet naleten een woord van dank te brengen aan de Ruiters en hunne Instructeurs voor hunne spontane medewerking bij deze keuring. Met grote belangstelling hebben zij geluisterd naar de op- of aanmerkingen op het beslag van hunne paarden: veel hebben

ze ons gevraagd en groot is het aantal wenken hun gegeven, die zij aan hunne smeden willen overbrengen.

We hebben bij deze keuring wel bemerkt dat vele ruiters de goede hoefsmeden wel bij naam kenden.

Naar onze bescheiden mening hebben we dien dag gezamenlijk, en de Federatie der Landelijke Rijverenigingen en de Vereniging van Onderwijzers in hoefbeslag nuttig werk gedaan voor de verheffing van het hoefsmidsvak, tot heil van het paard, die toch zijn dienst moet doen op zijn 4 hoeven.

w.g. P. E. Homan.

w. g. M. Ritsema.

Verslag van de keuring over het hoefbeslag te Hulst, Zeeuwsch-Vlaanderen ter gelegenheid van de Landbouwtentoonstelling op 3, 4, 5, 6 en 7 Sept.

Voor deze keuring werden ons 47 paarden getoond. Onze verwachtingen waren hoog gespannen, aangezien wij als bezoekers der Centrale hengstenkeuring te Goes steeds de paarden prima op beslag zien, is ons dit wel eenigszins tegengevallen. Er waren paarden welke extra op beslag stonden, ijzers goed passend en keurig afgewerkt. Het viel ons op dat er verder wel paarden aanwezig waren waarvan weinig werk was gemaakt b.v. er waren er veel waarvan de ijzertakken in 't geheel niet waren rondgeraspt. Verder ijzers met slechten vorm, vooral die der achtervoeten, de tonen te laag en de ijzers te spits van model voor de groote voeten, dikwijls de voetas naar binnen gebroken ijzertakken te lang en te weinig bijgedraaid naar den vorm van den voet. Opvallend troffen wij er paarden aan welke vóór goed beslagen waren doch achter veel minder. Er waren nog al merries bij welke in 't geheel niet voor de tentoonstelling beslagen waren of welke dunne ijzers onder hadden, die misschien een week of drie tevoren waren verlegd, dit geeft geen oog aan een groote zware merrie. Nagels in scheuren en slordig afgewerkt, terwijl er toch voor de hoefbeslagkeuring wel belangstelling bestond. Alles was prima geregeld en was er een placé gelegd waar wij de paarden op konden plaatsen. Rondom het placé stonden geregeld bezoekers der tentoonstelling, zoowel fokkers als smeden. We zijn ervan overtuigd dat zoo'n keuring de smeden en fokkers zal aanmoedigen om voor zoo'n gelegenheid te zorgen dat het beslag en het onderhoud der voeten beter zal worden. Er waren 5 gelijkwaardige medailles beschikbaar gesteld voor de smeden welke ten deel vielen aan:

Gebr. Schieman te Axel, Ed. Kindt te Stoppeldijk, Chr. Kerckhaerd te Hengstdijk, Jos. Weemaes te Zandberg (Grauw), Gebr. Weemaes te Absdale (St. Jansteen).

De Jury:

H. J. Breukink, te Lochem.

C. J. Rombouts, te Oud-Vossemeer.

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Verzoeken onderstaande letteren een plaatsje te geven in „De Hoefsmid”:
Zeer Geachte Heer Commijs!

Bijzonder interesseerde mij en zeer zeker velen met mij het stukje door U ingezonden in „De Hoefsmid” dd. 15 Sept. Als liefhebber van paarden zie ik ook gaarne een harddraverij. Om hiervan te kunnen genieten moet men van hier uit Gelderland naar Duindigt of Groningen en is dit nogal kostbaar, niettemin ik eenmaal per jaar hier of daar naar toe ga. Toevallig was er in Juni een korte baandraverij te Vorden hier in de buurt. Ik zag daar paarden op zeer verschillend beslag, b.v. enkel vóór beslagen, achter op bloote voeten. Ijzers met toongewicht, ijzers met dwarsbalkjes en zag er zelfs met halve balkijzers, d.w.z. een balkje met 2 takjes naar voren of liever gezegd balkijzers, waaraan het toongedeelte ontbrak. Ik kan mij indenken dat het moeilijk is hiervan een juiste beschrijving te geven in „De Hoefsmid”. Toch hoop ik dat U er in „De Hoefsmid” nog eens een stukje over zult willen inzenden met voorbeelden waar dit en waar dat voor dient. U zult er de smeden liefhebbers zeker een groot genoeg mede doen.

Lochem.

Hoogachtend,

H. J. Breuking,

Onderw.-Hoefsmid

Geachte Redactie,

Zij het mij vergund een kleine ruimte te mogen gebruiken in Uw veel gelezen maandblad „De Hoefsmid”. U bij voorbaat mijn hartelijken dank. In ons off. orgaan van 15 Maart 1937, komt een artikel voor, gewijd aan de cursussen voor onderwijzers in practisch hoefbeslag. De opzet van geachte schrijver's artikel is, volgens mij zeer juist, het tot stand brengen van cursussen, momenteel op 6 dan op 12 leerlingen per jaar. Het is toe te juichen volgens mij en andere vaklieden. Als men begrijpt dat het de voorsteller niet te doen is om meerdere onderwijzers, maar om zooveel mogelijk vakmensen van het praktische nut van het hoefbeslag te laten leeren en be-

grijpen. Waar toch kan men het den vakman beter bijbrengen dan aan de veeartsenijkundige hoogeschool met haar handige en goede leeraren? En wat een prachtmateriaal bezit men daar al niet, om van te smullen. En als men dat nu weet, dan is het ook licht in te denken, dat de schrijver zich ontfermt over de leerlingen die jaarlijks afgewezen moeten worden. We krijgen door die methode meer onderwijzers, maar tevens meer geschoolde vaklui. En dat moeten we hebben. Want het hoefbeslag is er ten zeerste mee gediend.

Heel anders daartegenover staat de militaire hoefsmid. U zult daar direct tegenover zetten, heeft die dan geen goede vakbekwaamheid noodig? Dan luidt mijn antwoord: ja zeer zeker, maar neen is toch juist. Dat zal U duidelijk worden.

Als vakman en meerdere met mij hebben we veel interesse voor ons vak gehad. En zodoende dat we besloten de cursus te volgen in practisch hoefbeslag. Om onze vakkennis te verrijken, en tevens onze positie daarmede te verbeteren, gelijk een burgerhoefsmid door het verrijken van zijn kennis zijn voordeel daaraan heeft. Ik heb nu de eer het onderwijzersdiploma 4 jaar te bezitten*. En om U nu eerlijk mede te deelen, lezer, moet ik tot mijn spijt zeggen, dat ik er niet op vooruit gegaan ben. Wel wat vakbekwaamheid betreft, zeer zeker. Maar verder legt men er geen eer bij in, deze moeite gedaan te hebben. Daarbij komt dit nog, dat men bij zijn collega's nog voor een groote domkop wordt gehouden. Het klinkt raar, geacht lezer, maar het is zoo! Hoe onaangenaam en droevig is het, nadat men kosten noch moeite gespaard heeft, te moeten hooren: Wat zijn jullie toch dom geweest, nou ben je onderwijzer, wat nou, hoop drukte op je hals gehaald en je bent nog niets meer als ik; jelui bent gek geweest om daaraan te beginnen. Nee, zoover krijgen ze mij niet. En als men je zooiets weer eens fijn onder je neus gewreven heeft, dan is het beste maar, niets te zeggen en denken, je hebt gelijk. Het kan bij ons dan ook geen opgang meer vinden om de jongere hoefsmiden aan te sporen om zich verder te bekwamen in het hoefbeslag ten eerste heeft het geen doel, en ten tweede een vergeefsche moeite en kosten. Daarom geachte burger-vakgenooten, profiteert van de gelegenheid en hopende op een uitbreiding van het leerlingenaantal. Maar voor de militaire hoefsmid is het een groote paskwil. Jammer!

H. K.

*Het spijt mij zeer dat de geachte inzender hier zijn stukje niet heeft beëindigd, want het nu volgende kan onmogelijk een ernstig vakman in waarheid meenen. Ik begrijp volkomen dat inzender teleurgesteld is wat betreft de verwachtingen die hij gehad heeft van zijn diploma als Rijksonderwijzer in practisch hoefbeslag, te weten het geven van cursussen en het eventueel promotie maken in rang. Wat het eerste betreft is dit echter een feit waarop men als het ware vooruit had kunnen rekenen, daar het aantal cursussen zeer klein is ten opzichte van het aantal onderwijzers en lang niet elke plaats in aanmerking komt voor het doen geven van een cursus. Wat betreft het toekennen van een hogere militaire rang aan de bezitters van het diploma voor onderwijzers is iets wat men wellicht heimelijk

gehoopt heeft doch waarvoor men alle zekerheid of zelfs waarschijnlijkheid miste en gezien het standpunt dat men in deze van hoogerhand inneemt, niettegenstaande zoo vele vooraanstaande personen in deze richting getracht hebben iets ten goede te doen, zal het wel een vrome wensch blijven. Dit alles neemt echter niet weg dat men toch zijn eigenwaarde heeft en deze hoog moet houden. Wanneer men zichzelf opwerkt, hiervoor tijd noch moeite of kosten spaart, en men bereikt zijn doel, dan moet men een gevoel van voldaanheid hebben en zich zelfbewust op een hooger plan plaatsen wat vakbekwaamheid betreft. Wanneer andere meenen dat men niets bereikt heeft en dat men al die moeiten en kosten heeft opgeofferd voor een fictie, dan is dat een dom idee en men heeft dan het volste recht om hen uit te lachen, want zij begrijpen blijkbaar niet de waarde die erin ligt dat men zichzelf tot een bekwaam vakman opwerkt en het hoogste in zijn vak tracht te bereiken dat mogelijk is. Het is een zeer kleinzielig standpunt om dit anders te willen zien en het geeft voor den betrokkenen zelf toch zeker een heel voldaan gevoel wanneer men de hoogste sport van den ladder der vakbekwaamheid heeft beklommen en hoewel dan andere verwachtingen niet mogen worden verwezenlijkt en terecht een schaduw mogen werpen, zoo kan toch nimmer iemand die dit bereikt heeft, hier spijt van hebben en zij die dit anders voorstellen, doen dit uit domheid of uit afgunst. Wetenschap en in deze vakbekwaamheid, is het hoogste goed dat men in het leven mede kan nemen en waarvan men zijn geheele leven lang zal profiteren; laat men hier dus niet op smalen doch integendeel laat men iedereen achten die tracht zich zelve op te werken en beter te maken voor het uitoefenen van zijn vak. En laat ons daarbij de hoop uitspreken dat de tijden nog veranderen mogen en de inzichten zich zullen wijzigen opdat ook nog eens aan de verwachtingen te gemoet zal worden gekomen en hoogere rangen in uitzicht zullen worden gesteld als belooning voor hen die zich hiervoor een plaats waardig hebben gemaakt door het uitblinken in vakbekwaamheid.

G. H.

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Bij het in de maand September afgenomen examen aan de reservehoefsmeden, die sinds 1 September 1936 in opleiding waren, slaagden: J. van Eijdsden, H. Klooster, G. Hamster, E. Tingen en A. C. Steinmeier. Hun werd een diploma toegekend, zij werden tot korporaal bevorderd en in het genot van onbepaald groot verlof gesteld.

NAJAARSEXAMEN RIJKSDIPLOMA HOEFSMID.

Voor het najaarsexamen Rijksdiploma Hoefsmid, dat te Utrecht in de maanden November en December zal worden afgenomen, hebben zich aangemeld 48 candidaten. Hiervan zijn er respectievelijk 34 van nieuwe cursussen te Arnhem, Amersfoort, Assen, Leeuwarden, Winschoten en Oostburg. De overigen hebben het examen al eens afgelegd en hebben cursussen gevolgd te Maastricht, Breda, Axel, Doetinchem, Goes en Helden.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

HET HOEFBESLAG BIJ PLATHOEF.

Wij zijn in ons vaderland — vooral in laaggelegen streken — nu eenmaal gezegend met vele paarden die vlakke hoeven bezitten. Wanneer men van tijd tot tijd het beslag van deze hoeven beziet, valt het menigmaal op, dat deze dieren tegen alle begrip der natuur zijn beslagen; bijgevolg foutief. Vooral bij 'n vlakhoef vertoont zich als begeleitend verschijnsel 'n losse wand en deze laatste kan men niet cureeren als men in verhouding tot 't overige gedeelte van de hoefbodenvlakte den hoornwand te sterk belast. Men ziet — als men het proces kan volgen — in verband met foutief besnijden, verkeerde draagvlakte van het ijzer en andere factoren meer, zulke hoeven steeds slechter worden totdat men ten laatste genoodzaakt is — wil men het paard gebruikvaardig houden — balkijzers onder te leggen. Men zoekt dus uiteindelijk — bewust of onbewust — langs indirecten weg den hoef meer steunpunten te geven op den bodem om daardoor de hoorwanden te ontlasten. Natuurlijk is dat goed, doch men vergeet of ziet niet in, dat, wanneer de hoef niet behoorlijk is besneden en de draagvlakte van het ijzer niet bij het besnijden past, men het kwaad steeds meer in de hand werkt, totdat ten langen leste een dergelijke hoef door toedoen van dengeen, die hem besloeg, geheel is verknoeid. Wil men een vlakhoef met succes beslaan, dan moet reeds direct bij het besnijden er rekening mede worden gehouden de hoornzool zooveel mogelijk op de draagvlakte van het ijzer te doen steunen. Vandaar late men de hoornzool in bereik van het ijzer zoo sterk als slechts kan en verwijdere men kort om den straal, zonder daarbij de steunsels te schaden, het losse hoorn, doch overigens late men de zool — zoo mogelijk — onbesneden. Den hoornwand raspele men op **dat** gedeelte waar de nagels straks ingeslagen worden en over den toon eenigszins lager dan de zool, doch vanaf het gedeelte, waar de binnen- en buitenste **laatste** nagel komt tot en met de verzenen horizontaal.

Men kieze zich voor een vlakhoef een breeder ijzer dan gewoonlijk en wanneer verschillende factoren zooals gewicht van het dier, den aard van het te verrichten werk en andere méer het permitteeren, smeedt men het ijzer in de breedte en iets dunner, opdat het beslag niet onnoodig zwaar wordt. Voor een niet te groot en te zwaar landbouwpaard kan men volstaan met ijzers, die uit de maat $1\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ of $1\frac{1}{4} \times \frac{7}{16}$ vervaardigd zijn. Reeds bij het maken der ijzers smeedt men de hoefvlakte van het ijzer vanaf het binnen- tot buitenversnagelgat **over** den toon min of meer naar den binnensten hoefijzerrand aflopend toe. Dus géén afhelling maken! De toonnagelgaten stampe men niet te schuin, want bij het richten zal men als regel het ijzer meer opzet in den toon moeten geven en komen de nagelgaten daardoor automatisch in de juiste richting. Bij het passen wordt het betreffende ijzer in zijn volle breedte gelijkmatig dragend op hoornwand en hoornzool gemaakt, toch mag het nergens knijpen. Volgens deze methode wordt een vlakhoef precies zooals de Natuur het verlangt regelmatig belast en kunnen, doordat de hoef meer steunpunten krijgt, de wanden zich verbeteren. Smeedt men inplaats van een naar binnen neigende draagvlakte — die **overall** moet steunen — een afhelling aan het ijzer, dan draagt alleen de wand, de witte lijn en hoogstens een stroohalm breedte de hoornzool. Daardoor hebben de wanden dan te veel te lijden.

Wanneer men den hoef niet precies besnijdt zooals ik voorafgaand heb aangegeven en evenmin het ijzer smeedt en richt noch past zooals ik heb gezegd, kan men **nooit** een gunstig resultaat bereiken. Ik heb dit herhaaldelijk gezien aan het werk van smeden, die mijn methode wilden imiteeren, doch dezelve niet begrepen. Bij een vlakhoef passe men om verschillende redenen het ijzer niet te lang en evenmin te ruim. Echter worden van hoornwand en van ijzer behoorlijk de kanten gebroken.

Utrecht, Sept. 1937

Fr. Steding

LITERATUUR OVERZICHT

In het Zeitschrift für Veterinärkunde is van de hand van den Oberstabsveterinair Dr. Zerrath in het Augustus- en Septemhernummer van dit blad een verhandeling verschenen over de vraag, hoeveel paarden een goed onderlegde hoefsmid onder uiteenlopende omstandigheden in vrede-tijd en in oorlogstijd kan beslaan. Wij ontleenen hieraan het volgende:

Vooreerst wordt betoogd, dat bij het begin van den oorlog in 1914 in geen enkele der in oorlog gewikkelde staten voldoende geschoold personeel voor het hoefbeslag van de respectievelijke legers aanwezig was.

Alle personen, die in het burgerleven in het hoefsmidsvak werkzaam waren, werden gedwongen een cursus van zes weken te volgen bij een der paardenhospitelen en wanneer zij daarna tot tevredenheid bij een troepenonderdeel als hoefsmid werkzaam waren gedurende eenigen tijd, ontvingen zij het brevet van hoefsmid. In Engeland was een zeer groot tekort bij het begin van den oorlog en in 1915 werden in Engeland 3 en in Frankrijk 1 hoefsmidschool opgericht, waaraan voortdurend aan elk dezer inrichtingen 400 hoefsmiden in opleiding waren. In Amerika was het al niet beter dan

in Europa en zoo werden daar in 1915 drie hoefsmidscholen opgericht, die elk iedere drie maanden 1000 hoefsmeden moesten afleveren. Na den oorlog heeft men op deze zaak terdege de aandacht gevestigd en zoo werden de hoefsmeden voor het leger in de verschillende landen op de volgende wijzen onderlegd en voor hun oorlogstaak bekwaamd:

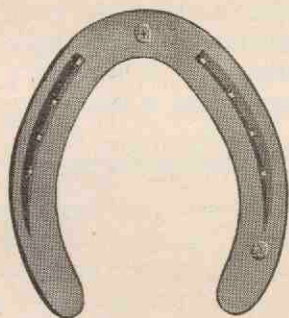
1. het systeem van opleiding aan militaire hoefsmidscholen,
2. de opleiding der hoefsmeden berust bij de regimenten, dus in de hoefsmederijen van de regimenten,
3. de opleiding heeft plaats in burgerinrichtingen van onderwijs.

Van deze 3 systemen heeft het eerstgenoemde het beste voldaan. Vooral in Engeland gaf men er de voorkeur aan en van December 1915 tot September 1918 werden in Woolwich 4000 hoefsmeden opgeleid.

In de meeste landen varieert de opleidingstijd van 4 tot 10 maanden, terwijl daarna nog herhalingscursussen worden gehouden.

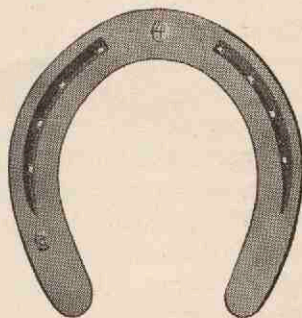
De practische ervaring heeft geleerd, dat in 4 maanden slechts het allernoodzakelijkste in theorie en praktijk kon worden bijgebracht en dat de leerlingen van deze cursussen wel paarden kunnen beslaan met correcten stand, dito gangen en gezonde hoeven, doch dat dit niet geldt voor afwijkingen. De leerlingen van deze cursussen moesten dan ook altijd verder bekwaamd worden door een paardenarts en een onderwijzer-hoefsmid. De vakgeschiktheid van den hoefsmid is van de volgende factoren afhankelijk:

1. van de vakkundige vorming,
2. van de intellectuele ontwikkeling,
3. van den ijver en het gedrag,
4. van de lichamelijke geschiktheid.

Voor goed hoefbeslag gebruikte men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzertabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Het is niet alleen gewenscht, doch noodzakelijk om alleen die hoefsmeden aan te stellen, die aan de 4 hierboven genoemde punten voldoen.

Wat persoonlijke verrichtingen betreft, zoo geeft het Duitsche leerboek aan, dat door twee gezellen in één uur 4 hoeven moeten kunnen worden beslagen.

Het Zwitsersche legervoorschrift geeft aan, dat één hoefsmid voor een behoorlijke uitvoering van een vlakbeslag met fabrieksijzers $1\frac{1}{4}$ uur noodig heeft en voor een dito winterbeslag $1\frac{1}{2}$ uur.

Bij een 10-urigen arbeidsdag kunnen dus dagelijks 8 paarden vlak of 6 à 7 met winterbeslag worden beslagen.

In 1934 heeft het Duitsche handwerksinstituut te Berlijn berekeningen uitgegeven, waarbij de beslagtijd van een paard lag tusschen 100 en 200 minuten.

De beslagtijd kan nadeelig beïnvloed worden door:

1. onrust der paarden,
2. de grootte der hoeven,
3. door het te lang laten loopen der paarden alvorens het beslag vernieuwd wordt, zoodat de voorbereiding van den hoef (bekapping) te veel tijd kost.

Zoo was bij een 8-urigen werkdag de kortste beslagtijd van een paard 1 uur en 2 minuten en de langste 2 uur en 8 minuten, terwijl het gemiddelde liep van 1 uur 24 minuten tot 1 uur 43 minuten. Gaan wij de afzonderlijke bewerkingen na, dan bedroeg de tijd voor het afnemen van de oude ijzers van 2 tot 6 minuten. Het besnijden van den hoef bedroeg gemiddeld 16 minuten en 5 seconden. Dan komt de 3e phase, het passen en hier bedroeg de gemiddelde tijd van den ervaren smid 35 minuten en 2 seconden, terwijl tenslotte het ondernagelen en afwerken als 4e acte gemiddeld 29 minuten en 1 seconde kostte.

Dit is alles wat vredesomstandigheden betreft en nu werden de hoefsmeden gewend aan het beslaan onder oorlogsconditiën en wel 1° met een veldsmidse in een behoorlijke loods, waar de paarden konden worden vastgezet en 2° met de veldsmidse in het veld, waarbij de smidswagen.

De kortste beslagtijd onder de onder 1 genoemde voorwaarden was 1 uur en 38 minuten. Bij het beslag te velde waren deze tijden veel ongunstiger en konden door 4 hoefsmeden bij 10-urigen werkdag niet meer dan 15 paarden worden beslagen. Hierbij wordt opgemerkt, dat personeel voorhanden was om een been op te houden en dat zonder deze 10 minuten langer per beslag moet worden berekend.

Ook worden ondervindingen medegedeeld met verschillende brandstoffen in de veldsmidse, b. v. met steenkolen, met cokes, met hout en met bruinkoolbriquetten. Steenkolen moet men klein slaan, de sterke rookontwikkeling en het slechte bakken maken deze brandstof middelmatig. Cokes brandt moeilijk en heeft een grooten luchtaanvoer noodig om een groote hitte te ontwikkelen. Kleine stukjes cokes gebruiken, het heeft geen eigenschap om samen te bakken, legt men het ijzer in het vuur, dan valt

het vuur uiteen. Er is wel een goede warmte-ontwikkeling, cokes blijft echter een hulp-brandstof.

Hout kan gebruikt worden, doch er is zeer veel hout voor het beslag van één paard noodig en de bediening van het vuur vereischt veel zorg. De hitte is goed, doch het is zeer onoeconomisch.

Bruinkoolbriquetten zijn ongeschikt. Onvoldoende hitte, spoedig vervalt het vuur tot poeder, verstopt het rooster en wordt met aanblazen de lucht anderdeels weggeblazen. Men kan er hoogstens een ijzer rood-warm in maken.

Goede smeedkolen zijn de eenige goede brandstof voor het hoefbeslag. Wat betreft het gebruik van blaasbalg of electrisch aangedreven vuur, hierin kon geen verschil worden opgemerkt.

Onder vredesomstandigheden kon één smid met een hulp voor het ophouden der beenen in 8 uur 6 paarden beslaan; onder ooriogsomstandigheden, dus met een veldsmidse, werden in 4 uur tijd 2 paarden beslagen.

vervolgens een opgave van het gemiddelde aantal paarden, dat in de verschillende legers door één hoefsmid moet worden beslagen.

Dit bedraagt voor Engeland gemiddeld 25.9 paard, voor Rusland 50 paarden, Zwitserland 48 paarden behalve bij de Cavalerie, waar 86 paarden aan elken hoefsmid zijn toebedeeld, België 37 paarden enz.

Wat den looptijd betreft, zoo is deze bij de Artillerie in Duitschland 45,6 dagen gemiddeld, in Engeland is dit 20,3 dagen en voor een muidier 22,4 dagen, in Egypte voor een paard 27,8 dagen en voor een muidier 23,5 dagen, in Frankrijk 33 dagen, in Hongarije 8 weken, waarbij opgemerkt wordt dat hier zeer weinig kunstwegen zijn. In Amerika wordt het beslag elke 4 tot 5 weken vernieuwd, zoo ook in Tsjecho-Slowakije.

Komen wij nu tot de beantwoording van de aan het hoofd gestelde vraag, dan is deze:

1. onder vredesomstandigheden in 8 uren 8 paarden,
2. onder oorlogsomstandigheden in 8 uren 4 paarden,
3. bij de berekening van het aantal hoefsmiden moet men voor elke 20 paarden op één hoefsmid rekenen.

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

De leden worden verzocht de onderwerpen welke zij op de Algemeene Vergadering behandeld wenschen te zien vóór 15 Dec. aan den Secretaris: M. A. de Ruyterstraat 21bis op te geven.

Namens het Bestuur:

H. Vossers, secr.

Thans kunnen wij den naam van den hoefsmid die voor een bekroning van het beslag op de keuring te 's-Hertogenbosch in aanmerking kwam en in de vorige aflevering als „nog niet bekend” moest worden ingevuld, publiceeren. Deze prijswinnaar is: Joh. de Vos, Aalsmeerderweg Rijk (Haarlemmermeer). Onze gelukwenschen aan dezen en aan de in de vorige aflevering reeds genoemde hoefsmiden.

Namens het Bestuur:

H. Vossers, secr.

NABESCHOUWING HOEFBESLAGKEURING TE 'S-HERTOGENBOSCH.

Nu het werk verbonden aan deze keuringen weer achter den rug is, lijkt het mij juist, even achterom te zien. Misschien komen paardeneigenaren en smeden er toe om in 't vervolg méér vooruit te zien.

Bij de afwikkeling van deze aangelegenheid werden mij door de eigenaren van de paarden die voor een prijsje in aanmerking kwamen brieven gezonden die geheel voor zich zelf spreken. Wij onderstrepen juist het woord „prijsje” want wij kunnen toch moeilijk aannemen, dat zoon prijsje van f 2.50, zegge en schrijve twee gulden en vijftig cents in staat is zulk een inhoud aan deze simpele zinnen te geven. De geachte briefschrijvers zullen mij niet kwalijk nemen wanneer ik zonder vermelding der namen enkele zinnen citeer. Smeden en eigenaren kunnen dan zelf hun conclusies trekken.

Uw brief ontvangen waarvoor mijn hartelijken dank. Het doet mij genoegen, dat mijn smid die eer te beurt viel en hem zelf natuurlijk niet minder. Hij had er zijn best opgedaan en is daarvoor beloond geworden.

Het adres van den smid luidt: . . .

Een volgend epistel:

In antwoord op Uw schrijven van 4 dezer doet het mij genoegen de uitslag te vernemen, en stel het op hoogen prijs een goed vakman ter plaatse te hebben.

Het adres van den smid welke „. . . .” heeft beslagen is: te

Weer een ander schrijft:

Naar aanleiding van Uw bericht van heden inzake toekenning prijsje en medaille mijn dank, ook van den hoefsmid, wiens naam is:

Ten slotte een brief die boekdeelen spreekt:

Na een verontschuldiging voor eenige dagen oponthoud in de beantwoording zegt deze sympathieke briefschrijver:

Ik vind het zéér jammer omdat U daaruit misschien hebt opgemaakt, dat onze smid, en ik zelf het houden van dien wedstrijd niet op zeer hoogen prijs zouden stellen. Het tegendeel is waar. Vaak breng ik geheele dagen met mijn paarden bij den smid door met hem samen het beste zoekende. Daarom was het voor mij een bijzonder genoeg dat de smid een medaille won en zóó zijn ijver, opofferingen en kennis, die ik persoonlijk steeds zoo zeer waardeerde, nu ook officieel erkend werd. De smid te is bijzonder met zijn onderscheiding ingenomen. Zijn werk werd door de boeren m.i. veel te weinig gewaardeerd. Zeker zal de behaalde onderscheiding bevorderen, dat dit eenigszins anders worden zal en voor de smid zal het een „opwekking” zijn om zijn werk zoo goed mogelijk te blijven doen.

* * *

Commentaar op bovenstaande achten wij overbodig. Wij kunnen ons verheugen, dat op deze wijze uiting wordt gegeven over de keuringen van het hoefbeslag.

Smeden die denken, dat goed werk toch niet wordt gewaardeerd, hebben het mis. En eigenaren die al **tevreden** zijn, wanneer er maar vier ijzers onder de hoeven hangen, hebben het nog **veel meer** mis.

Zij moeten een tijd in de leer gaan bij bovenstaande briefschrijver.

Utrecht.

H. Vossers.

De Geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau

door Dr. N. JAPIKSE, directeur van het
Koninklijk Huisarchief

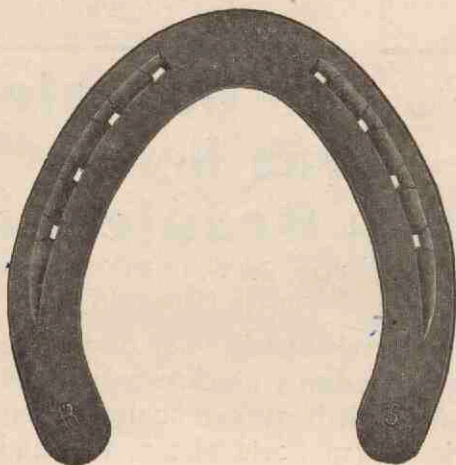
In dit standaardwerk wordt, voor de allereerste maal **de volledige geschiedenis** beschreven van het **HUIS VAN ORANJE NASSAU**. Naast een boeiende beschrijving, bevat het werk tal van fraaie platen, waaronder zeer veel afbeeldingen van nog nooit gereproduceerde origineelen uit het Koninklijk Huisarchief.

Dit werk verschijnt in twee deelen, gebonden in zeer fraaie stempelbanden verzorgd door Anton Pieck. **Prijs per deel f 4.50**. Deel I is reeds verschenen. Vraagt Uw boekhandelaar naar dit zeer bijzondere werk.

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - DEN HAAG

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

afdepzootechen.

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS
voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN
1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

ADRESWIJZIGING

Met ingang van heden is het adres van den redacteur

Dr R. H. J. GALLANDAT HUET

VAN DER AASTRAAT 55, 's-Gravenhage

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Het aantal candidaten voor den cursus van Onderwijzer in Practisch Hoefbeslag was de laatste jaren steeds veel grooter dan het aantal beschikbare plaatsen.

Door het tijdelijk stopzetten van deze zoo begeerde opleiding was een groote achterstand ontstaan. Steeds moesten weer een groot aantal liefhebbers voor het volgen van dit onderwijs worden afgewezen.

Het doet ons genoegens thans te kunnen mededeelen, dat door den Minister van Economische Zaken is toegestaan, dat gedurende 1938 een 12-tal hoefsmeden in de gelegenheid zullen worden gesteld dien cursus te volgen. Een oproeping hiervoor zal ter gelegener tijd in de „Nederl. Staatscourant” en in „De Hoefsmid” worden geplaatst.

Wij twijfelen er niet aan of een groot aantal candidaten zal aan dien oproep gehoor geven.

Namens het Bestuur,
H Vossers.
Secretaris.

Wij wenschen de Vereeniging van Onderwijzers in practisch Hoefbeslag geluk met deze gevallen beslissing en zijn ervan overtuigd dat het in het allergrootste belang zal zijn voor den Hoefsmidsstand dat er een ruimere gelegenheid wordt geboden om de vakkennis te vergrooten, zoodat na afloop ieder in zijn kring daar anderen weder van zal kunnen doen profiteeren.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

Red.

19 NOV. 1937

UTRECHT

HOEFMEDERIJ VAN G. JUNGERIUS TE ZOETERMEER

Toen wij drie maanden geleden een artikeltje hebben gewijd aan de hoefmederij van den heer Jungerius te Gouda, is daarin aangestipt dat deze stamde uit een te Zoetermeer gevestigde hoefsmidsfamilie. Wij gevoelden toen direct neiging om de oude hoefmederij in Zoetermeer eens te gaan zien en daaraan is inmiddels gevolg gegeven.

De plaatsen Zegwaard en Zoetermeer zijn twee jaar geleden tot één gemeente vereenigd en voeren thans als gemeenschappelijke naam „Zoetermeer”. Ter oriëntering zij verder vermeld dat de plaats ligt aan de spoorlijn tusschen Den Haag en Gouda, nagenoeg op de helft. 't Is een betrekkelijk welvarend plattelandsdorp, met een hoofdstraat, die voor het moderne verkeer smal genoeg geworden is, maar nu met het tot stand komen van den grooten verkeersweg Den Haag—Utrecht reeds beduidend wordt ontlast en waarvan men geen spijt heeft.

De industrieën in Zoetermeer zijn annex aan het boerenbedrijf. In de eerste plaats noemen we hiervan de twee groote melkfabrieken en waarvan de eene, „Nutricia” geheeten, een nationalen klank heeft. Verder is de graanhandel er van groote beteekenis en waarin ook heel wat plaatselijke arbeiders werk vinden.

*

De smederij van den heer G. Jungerius bleek inderdaad een zeer oude zaak te zijn. De 55-jarige tegenwoordige baas vertelde ons dat zijn grootvader als 16-jarige jongen er als knecht van uit het Overmaassche was aangeland

Een oude photo van de oude smederij van Jungerius, Vlamingsstraat 21 te Zoetermeer. De tegenwoordige eigenaar is aangeduid door een kruisje en diens vader, wijlen den heer A. Jungerius, door twee kruisjes.

en na zijn dienstverband de smederij had overgenomen. Vermoedelijk was het hoefsmidsvak er toen al over 100 jaar uitgeoefend. Er is nog een balkje aanwezig waarin het jaartal 1652 staat gegrift.

't Is er vroeger met het hoefbeslag druk geweest. Gemiddeld kon gerekend worden dat er wekelijks 100 paarden in de smidse kwamen. En nu? 's Zomers vrijwel nog het derde deel en 's winters nog minder. Er had dus een heele ommekeer plaats, ook in het slag paarden. De bakens zijn echter tijdig verzet en is het een goed beklant, maar nu gemengd, bedrijf gebleven.

De groote zaken in Zoetermeer, waarvan hiervoren werd gesproken, hebben de paarden door auto-tractie vervangen. Dat beteekende een gevoelig verlies als men nagaat dat de beide melkfabrieken respectievelijk met een 40- en een 35-tal paarden werkten. De z.g. boterboeren, die veel met hitten reden, zijn deels verdwenen omdat hun taak door de fabrieken is overgenomen en die er nog zijn, hebben ook meestal een auto aangeschaft. Overgebleven zijn feitelijk alleen de landbouwpaarden. Meer en meer worden daarvoor gebezigd paarden van Belgisch type, ofschoon daarvan nog weinig raszuivere aanwezig zijn, doch meerendeels kruisingsproducten. Een enkele landbouwer blijft trouw aan het Oldenburgsche slag. En met die landbouwpaarden heeft de hoefsmid nu juist een rusttijd gehad. Het is namelijk regel dat in deze streek tijdens den ploegtijd de ijzers worden afgenomen, daar ze op den natten kleiachtigen bodem moeilijk of niet onder te houden zijn. Met het bietenrijden, dat is aangevangen, moeten de paarden weer op nieuw beslag worden gezet. Op onze vraag hoe of die bloote voeten het tijdens den ploegtijd hebben gemaakt, luidde het antwoord vrij bevredigend. Die periode duurt niet zoo heel lang. Erger is het 's voorjaars met de hoeven gesteld, omdat er 's winters nogal verwaarloosd wordt. Dan valt er heel wat aan te fatsoeneeren.

Vergeleken bij vroeger is er thans weinig variatie in de beslagwijze. Jungerius betreft de ijzers van de fabriek, die hem goed voldoen. Alleen de ijzers voor afwijkend beslag, maar dat valt uit den aard der zaak hier weinig voor, maakt hij zelf en als er 's winters tijd is ook wel normale ijzers. Alle beslag is vlak. Slechts één paard krijgt ijzers met kalkoentjes. Bovendien komen er onder de massa slechts 4 paarden voor, waarvoor balkijzers geprefereerd worden en die komen nog meest van verre. Want behalve uit den naasten omtrek komen er ook nog eigenaren uit Stompwijk met hunne paarden van de rijke en rijpe ervaring van Jungerius profiteeren en dat zijn dan meestal paarden met hoeven die afwijkend beslag vragen.

Een verder afdalen van den paardenstapel in en om Zoetermeer voorziet Jungerius niet, mede omdat de tractor in dit laag gelegen gedeelte van het vaderland, geen ingang kan vinden. Maar voor alle zekerheid blijft er toch maar een zijner vier zoons de voetsporen van zijn vader drukken en die heeft ook nog meer behoefte gevoeld een laschcursus te volgen alvorens aan een cursus in hoefbeslag wordt gedacht. Behalve zijn zoon is er nog een vaste knecht behulpzaam en alle drie hebben het hoefbeslag onder-de-knie. Jungerius zelf is gediplomeerd. Hij heeft een cursus in Haarlem gevolgd onder leiding van den heer Quadekker en is toen 5 jaar lang in Haarlem

werkzaam gebleven in een flinke hoefsmederij, waarna hij weer naar de geboorteplaats is teruggekeerd.

Vermeld zij nog dat de noodstal bij Jungerius in eere blijft, terwijl als gemiddelde prijs voor gewoon beslag F 3.— wordt berekend.

WEDSTRIJD VOOR HOEFSMEDEN OP DE LAND- EN TUINBOUW- TENTOONSTELLING TE WIJCHEN.

Het was een gelukkige gedachte van het bestuur van de Land- en Tuinbouw Tentoonstelling te Wijchen, om ook een wedstrijd in hoefbeslag aan die Tentoonstelling te verbinden, temeer daar het al weer eenige jaren geleden is, dat een hoefbeslagwedstrijd werd gehouden. Wel zijn de laatste jaren de hoefbeslagkeuringen op paardententoonstellingen en -keuringen in het leven geroepen, waarvan ik ook hier nog even het groote nut onderstreep, maar m.i. moeten ook de hoefbeslagwedstrijden blijven bestaan en hoop ik ook, dat Wijchen wederom het sein heeft gegeven aan de besturen der landbouwtentoonstellingen om in de toekomst ook aan hoefbeslagwedstrijden te denken.

Een gelukkige gedachte kon het ook genoemd worden, omdat dit programma niet alleen voor de ontwikkeling en waardeering van de hoefsmeedkunst nuttig is, maar ook tevens het bezoek aan de tentoonstelling bevordert. Laat dit laatste vooral door de organisatoren van landbouwtentoonstellingen beseft worden.

Wij moeten vooral het groote nut van hoefbeslagwedstrijden niet wegcijferen. Wordt door de hoefbeslagkeuringen op tentoonstellingen, de eigenaar en de hoefsmid geprikkeld, voor een wedstrijd is de prikkel voor de hoefsmid dunkt mij dubbel, omdat hij hier in het openbaar zijn werk moet laten zien, zijn eigen werk, wat bij hoefbeslagkeuringen niet altijd het geval is, en wordt het zelf smeden der hoefijzers er zeker door in de hand gewerkt. Ligt het niet op den weg van de Ver. van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag om besturen van landbouwtentoonstellingen in deze te adviseeren? De wedstrijd in hoefbeslag werd gehouden op 28 Sept. en zou te negen uur aanvangen. De jury was op tijd op het terrein aanwezig en kwam daar, ondanks de schriftelijke verzekering dat de zaak in orde was, tot de ontdekking, dat er niets klaar was. De oorzaak hiervan was vermoedelijk te wijten aan 't bestuur, dat verzuimd had, in het uitvoerende comité **een of twee smeden** te benoemen en die met de voorbereiding der wedstrijd te belasten. Hiervoor moet men toch ook terzake deskundigen hebben.

Voor den wedstrijd hadden zich 22 deelnemers opgegeven die allen zijn opgekomen. Wel een bewijs, dat deze wedstrijd door de hoefsmeden gewaardeerd werd.

Doordat op het terrein de smederij niet in orde was en dit niet zoo gauw was klaar te maken, werd de voorwedstrijd gehouden in particuliere smederijen, welke voor dat doel welwillend werden afgestaan. De

De voorwedstrijd bestond in het maken van een strijkijzer en de beoordeeling was als volgt ingedeeld: a. het ijzer als smeedwerk, b. de vorm en c. de rits en nagelgaten. Voor elk onderdeel konden 10 punten worden behaald,

dus totaal 30. Het behaalde puntental liep van 13 tot 24. De jury heeft 8 deelnemers met het hoogst aantal punten, voor deelneming aan de wedstrijd aangewezen.

Toen de voorwedstrijd was afgelopen, waren door de goede zorgen van den secretaris van het comité en een smid uit Wijchen alle gereedschappen voor hoefsmederij op het terrein aanwezig en bruikbaar gemaakt, zoodat de wedstrijd kon beginnen. Van de zijde van het publiek was de belangstelling zoo groot, dat eerst door de politie ruimte gemaakt moest worden.

De beoordeeling van de wedstrijd bestond uit de volgende onderdeelen: a. het afnemen van het oude ijzer en het besnijden van den hoef, b. het vervaardigen van een voor dien hoef bestemd ijzer, c. het passen en onderleggen van het ijzer, d. de afwerking van den hoef.

Over 't geheel werd vlot gewerkt. Onvoldoende cijfers werden behaald: voor het besnijden een. Het besnijden ging over 't algemeen vlug en goed. Voor het vervaardigen der hoefijzers werden twee en voor de pasvorm vier onvoldoende cijfers toegekend. Hierbij kon men zien, dat de hoefsmeden de routine missen, om een ijzer pasklaar te smeden voor een bepaalde hoef; het nadeel van het in voorraad smeden van ijzers. Het was voor de jury niet moeilijk de 4 prijzen toe te kennen. De prijswinnaars zijn: 1e prijs A. P. van de Beld te Didam; 2e prijs J. Maas te Wijchen; 3e prijs C. H. Hanekamp te Apeldoorn, 4e prijs M. Keijzers IJselstijn Venray.

B o l d e r

EINDLES CURSUS HOEFBESLAG TE EMMEN

Op Zaterdag 23 October j.l. werd de eindles gehouden van het 2e gedeelte van den cursus Hoefbeslag te Emmen in de ambachtschool aldaar. Nadat het practisch gedeelte van de les was beëindigd werden door den heer H. J. Vrieling aan de leerlingen verschillende vragen gesteld welke zeer tot tevredenheid van de Commissie van Toezicht en den docent werden beantwoord.

Het nut van deze cursussen voor het vormen van goede hoefsmeden, waarmede de landbouwers ten zeerste gediend zijn, bleek overduidelijk. Met een opwekkend woord van den voorzitter den heer H. Beukema en den wensch dat ze het diploma zullen behalen, werd aan alle negen leerlingen toestemming verleend om aan het examen deel te nemen.

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

INGEZONDEN

Hooggeachte Heer Redacteur!

De inhoud van het ingezonden stuk van H. K., vermeld op blz. 150 e. v. van „De Hoefsmid" van 15 October jl., doet mij naar de pen grijpen, om daaromtrent ook mijn meening te zeggen.

Alhoewel Uwerzijds in het daaronder gestelde redactioneële onderschrift, reeds terdege van replek is gediend, waaraan we het zwijgen zouden kunnen toedoen, meen ik dat zulk geschrijf onder de militaire hoefsmiden een minder goeden indruk zal teweeg brengen, waarom ik me veroorloof, U te vragen ook mijn zienswijze in Uw volgend blad te willen doen opnemen. Waarom is dat artikel niet volledig onderteekend? Waarom die schuilnaam der voorletters? Is dat omdat alleen kortzichtigheid en bekrompenheid wordt gedebiteerd?

Ondergeteekende is mede in het bezit van het onderwerpelijke diploma, hetgeen ook door mij ten koste van veel studie, drukken arbeid en geldelijke offers is verworven. Ook ik zie geen kans nu en in de naaste toekomst die meerdere kennis en routine productief te maken. Dat alles kan mij echter niet deren! Ik behaalde dat diploma in hoofdzaak, om mijn vakkennis en ervaring te verrijken en dat alles te kunnen aanwenden in mijn militaire functie. Het is toch zeker een groote voldoening, over meerdere wetenschap en practische ervaring te beschikken!

Uf is een militair hoefsmid — omdat hij een vast en goed traktement geniet — bij zijn aanstelling als zoodanig, reeds volleerd? Geeft zijn karakter en eigenwaarde hem geen prikkel tot meerdere vakbekwaamheid? Het was mij een groote eer, door dat diploma, zooals mij te beurt is gevallen, aangesteld te worden in de functie van wijlen vriend Harmsen, en aangewezen te worden om uitsluitend officierspaarden van het garnizoen te beslaan. Dat levert me geen financieele voordeelen, maar ongetwijfeld een groote voldoening, welke ik zonder dat diploma niet zou hebben bereikt!

Dat H. K. zijn oor te luister legt bij hen die hem een „domkop" zouden noemen, omdat hij meerdere kennis en wetenschap vergaarde, dat lijkt mij absurd! Het is me echter bekend, dat onder de militaire hoefsmiden, d. w. z. onder hen die hun besten tijd onbenut hebben gelaten, neiging bestaat om smalend te spreken over bedoelden cursus, maar dat is alléén omdat men afgunstig is op hen die wel eenig financieel voordeel daarvan erlangen. Hoe H. K. kan schrijven, dat het bezit van het diploma voor den militairen hoefsmid, een paskwil is geworden, dat grenst voor mij aan het ongeloofelijke!

Al zal ik er nimmer één cent méér door verdienen, de liefde en toewijding voor mijn mooi vak, is mij veel meer waard dan slechts luttel gewin!

Dat het behalen van een hooger rang voor de diploma-houders tot nu toe nog steeds een vrome wensch is gebleven, is echter in hoofdzaak de schuld van de militaire hoefsmiden zelf! Zoodra men eenigerlei poging tracht te ondernemen, iets te bereiken voor hen die in het bezit van dit diploma zijn, dan loeit er een storm van verontwaardiging en afgunst onder hen, omdat men zijn mooisten tijd in ledigheid heeft doorgebracht. Dat zijn de feiten!

Ware het niet, dat in het onderschrift door de redactie al zoozeer en zoo terecht de wondeplek is aangewezen, zou ik hieraan nog veel kunnen toevoegen om H. K. te genezen van de dwalingen zijns weegs, maar nu eindig ik met de noprechten wensch, dat H. K. zich niet meer zal laten ontmoedigen door zijn „domme" collega's, maar zich zal blijven verheugen in het bezit van zijn zoo verdienstelijk diploma en zijn meerdere kennis en wetenschap — ook zonder geldelijk voordeel — zal benutten in het belang van ons mooi vak.

R. F. v. D I J K

Wachtmr. hoefsmid I R. H.
Amersfoort

LITERATUURVERZICHT

In het October-nummer van de Zwitsersche Hoefsmid wordt een artikel gewijd aan den kolonel-paardenarts Swijter, die met 1 October l.l. den militairen dienst verlaten heeft.

Swijter heeft gedurende zijn geheele militaire loopbaan die vanaf 1 Augustus 1901 dateert, zijn aandacht geschonken aan het hoefbeslag en heeft speciaal als leeraar aan de militaire hoefsmidschool te Thun, heel veel gedaan voor de ontwikkeling van de Zwitsersche hoefsmiden. Van zijn hand is o. a. het leerboek: de Zwitsersche militaire hoefsmid, dat oorspronkelijk in 1915 uitkwam en herdrukt werd in 1916, 1918, 1923 en 1928; het laatste boek bevat 813 bladzijden druks. In het leger beijverde hij zich sterk voor de verbetering van de machinale hoefijzers, hoefnagels en kalkoenen en aan zijn initiatief is het te danken dat de fabriek voor Moossche hoefnagels in Zwitserland werd opgericht. Ook op militair veterinair gebied heeft hij veel gewerkt en veel tot stand gebracht.

NAJAARSEXAMEN RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID

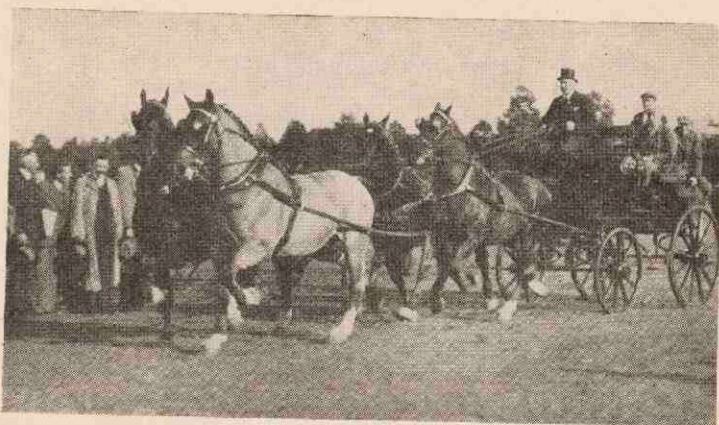
Het examen, waaraan door 61 candidaten wordt deelgenomen, vindt in deze maand plaats op 10, 11, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24 en 25. In December vindt dus geen examen meer plaats.

ALLERLEI

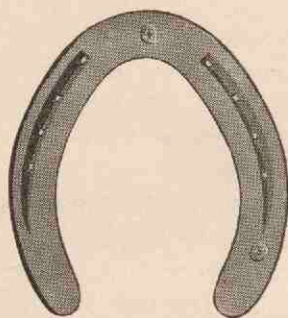
— **Cursus te Arnhem.** Er heeft weer een oproeping van leerlingen voor een nieuwen cursus in hoefbeslag plaats gevonden. Met welk resultaat is ons nog niet bekend. Leider van den cursus te Arnhem is de heer B. A. C. Capel, dierenarts, en onderwijzer in de praktijk de heer Joh. Tangelder te Duiven.

— **Paardenfokdag te Assen.** De verslaggever van „Het Paard" voor de rubriek trekpaardmerries, merkt omtrent het hoefbeslag het volgende op: „Het is ons opgevallen, dat het overgrootste deel van de aangeboden merries slecht verzorgde voeten had, de teen te lang en te spits en ook een te smalle voet met te weinig verzen. Dikwijls waren slechte kronen daarvan het gevolg, in elk geval viel het op, dat beide tekortkomingen hand in hand gingen. In dit geval is er in Drenthe nog heel wat te verbeteren."

— Ingespannen keuringen te Groningen. In Groningen zijn de vorige maand weer de jaarlijksche ingespannen keuringen van fokmateriaal (hengsten en merriën) gehouden. Deze keuringen zijn in den loop der jaren tot deugdelijke verrichtingsproeven uitgegroeid. Men kreeg daar o.m. het voorrijden van een 4-span Oldenburger hengsten te zien, door hun eigenaar de heer D. E. Mellema te Reiderwolderpolder. Een schouwspel, waarvan men wel eens hoorde in buitenlandsche groote hengstendepots, maar voor ons land nog een unicum was. De afbeelding doet zien dat er gewillig getrokken wordt en de demonstratie oogstte veel succes.

Het machtig 4-span. Leider (r.v.) Waldherr en hoe leidt hij! Op de foto o.m. de heer G. R. Dallinga, thans nagenoeg van een ernstige ziekte hersteld. De hoeden af is géén pose!

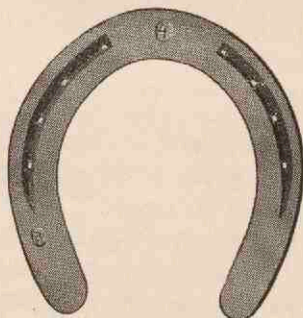

Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzertabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Wij zijn in de gelegenheid om onze lezers een zeer interessant artikel aan te bieden dat de heer Gerhard heeft bewerkt voor „Het Paard” en dat we hier in eenigszins verkorten vorm laten volgen. Red.

DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND SINDS 1900

Wel niemand, die eenigermate in de materie is ingewijd, zal kunnen ontkennen, dat gedurende de laatste verlopen decennia de positie, welke het paard in de huishouding van den mensch inneemt, aan uitermate belangrijke wijzigingen onderhevig is geweest.

Afgezien van het feit, dat de Wereld-oorlog — evenals trouwens alle voorgaande oorlogen — als zoodanig reeds groote wijzigingen in den omvang en ook in de samenstellingen van de paardenstapels der onderscheidene landen heeft teweeg gebracht, dient in het gegeven verband toch zeer zeker in de eerste plaats „de machine”, welke juist gedurende de laatstverloopen kwart-eeuw niet alleen in het bedrijfs-leven doch ook voor oorlogs-doeleinden in welhaast fantastisch snel tempo terrein heeft veroverd, oorzakelijk met deze recent zoo zeer veranderde positie van het paard in verband gebracht te worden.

De hierna volgende verhandeling heeft de bedoeling aan de hand van cijfers en feiten na te gaan in welchen zin de toestand zich in Nederland gedurende de voor het paard zoo belangrijke laatste jaren heeft ontwikkeld. Teneinde hiervan een goed beeld te kunnen verkrijgen werd daartoe het tijdvak 1900—1935 gekozen.

Aangegeven zal daarbij worden welke wijzigingen de omvang en de samenstelling van den Nederlandschen paardenstapel gedurende dat tijdsbestek hebben ondergaan, terwijl voorts overwogen zal worden met welke oorzaken deze wijzigingen in verband te brengen zijn. Tenslotte zal mede een overzicht worden gegeven van de maatregelen, welke eenerzijds van overheidswege en anderzijds van particuliere zijde ter bevordering van de paardenfokkerij werden getroffen.

I. De grootte van den paardenstapel.

In het begin van deze eeuw bedroeg het aantal paarden in Nederland circa 295.000 stuks. Volgens de desbetreffende gegevens waren er namelijk in 1900 295.009 paarden, terwijl in 1904 295.277 paarden werden geteld.

Tot omstreeks 1920 heeft een sterke uitbreiding van den paardenstapel plaats gehad, welke in de daarop volgende 10 jaren door een ongeveer even zoo groote inkrimping is gevolgd. Na 1930 daalde het aantal paarden in de eerste 4 jaren weliswaar nog zeer aanzienlijk, doch daarna valt weer een niet onaanzienlijke vermeerdering waar te nemen.

Bepalen wij ons tot de tellingen 1904, 1921 en 1935, dan valt te vermelden, dat gedurende de periode 1904—1921 voor geheel Nederland een toename van 23,2% heeft plaats gehad, terwijl in het tijdsbestek 1921—1935 de paardenstapel met 20,8% is verminderd. Zooals uit deze tabel mede blijkt, zijn ten aanzien van de veranderingen, welke in de onderscheidene provincies

gedurende de bedoelde periode plaats vonden, betrekkelijk groote verschillen te constateeren.

Een uitbreiding, grooter dan de gemiddelde, had in de periode 1904—1921 plaats in Limburg (+58,4%), Drenthe (+42,5%), Zeeland (+30,1%) en Noord-Brabant (+28,4%). Een uitbreiding, ongeveer gelijk aan de gemiddelde, valt waar te nemen voor de provincies Friesland (+26,6%), Gelderland (+24,7%) en Overijssel (+23,9%), terwijl de vermeerdering in de provinciën Zuid-Holland (+17,1%), Noord-Holland (+14,1%) en Groningen (+8,1%) betrekkelijk gering was en in Utrecht zelfs van een, zij het dan onaanzienlijke, vermindering (—1,6%) sprake is geweest.

In het tijdsbestek 1921—1935 is de paardenstapel het sterkst ingekrompen in de provinciën Noord-Holland (—42,9%), Zuid-Holland (—42,0%) en Utrecht (—36,2%), een het gemiddelde meer of minder dicht benaderende vermindering had plaats in Gelderland (—17,7%), Groningen (—19,8%), Friesland (—18,1%) en Zeeland (—17,5%), terwijl Limburg (—14,7%) en Noord-Brabant (—11,5%) een betrekkelijk geringe en Overijssel (—2,5%) en vooral Drenthe (—0,9%) een opvallend kleine vermindering te zien geven. Nadere beschouwing van deze tabel leidt tot de conclusie, dat de in de tijdsbestekken 1904—1921 en 1921—1935 onderscheidenlijk plaats gehad hebbende uitbreiding en inkrimping voor een belangrijk deel op zeer groote vermeerdering en de daarop volgende zeer aanzienlijke vermindering van het aantal paarden jonger dan 3 jaar is terug te voeren. De in dit verband voor geheel Nederland geldende percentages, n.l. +43,3% en —46,3% voor de jonge paarden en +16,5% en —10,4% voor de oudere paarden, spreken te dezer zake wel duidelijke taal.

Een opvallend groote toename van het aantal paarden van 3 jaar en ouder had gedurende de periode 1904—1921 plaats in Limburg (+53,9%) en Drenthe (+30,5%). In die provincies nam het aantal paarden jonger dan 3 jaar echter in nog veel sterkere mate toe, n.l. met respectievelijk 70,4 en 74,7%, terwijl ten aanzien van deze categorie mede een opvallend groote vermeerdering in de provincies Noord-Brabant (+78,9%) en Zeeland (+68,9%) plaats had. Groot, meer in het bijzonder ten opzichte van de toename van het aantal oudere paarden, was de toename van het aantal jonge paarden ook in de provincies Gelderland (+52,6%) en Zuid-Holland (+45,4%) te noemen. Vermelding verdient voorts de achteruitgang van het aantal jonge paarden in Groningen (—8,1%), waartegenover de oudere paarden in die provincie nog met 14,9% toenamen.

De periode 1921—1935 geeft ten opzichte van het tijdsbestek 1904—1921 een volkomen tegengesteld beeld te zien. Zoowel de paarden van 3 jaar en ouder als die jonger dan 3 jaar gaan in aantal achteruit, doch deze achteruitgang is bij laatstgenoemde categorie aanzienlijk grooter geweest dan bij—meerstgenoemde (n.l. —46,3% tegenover —10,4%).

Met uitzondering van de provincies Drenthe (+15,4%), Overijssel (+11,4%) en Limburg (+2,6%) daalde het aantal paarden van 3 jaar en ouder gedurende het tijdsbestek 1921—1935 in alle provincies, waarbij de zeer groote vermindering in Zuid-Holland (—38,4%), Noord-Holland (—37,4%) en Utrecht (—26,1%) in het bijzonder opvalt.

Ten aanzien van de jonge paarden valt wat deze periode betreft op te merken, dat hun aantal in alle provincies zeer aanzienlijk afnam.

Voorgaande feiten samenvattende, valt ten aanzien van het tijdsbestek 1904—1935 het volgende te besluiten:

Groningen. — De vermindering van het totale aantal paarden is grooter dan de voor geheel Nederland geldende afname, doch het aantal oudere paarden vertoont desniettemin nog een, zij het dan geringe, vermeerdering. Hieruit volgt dus, dat de vermindering als zoodanig geheel aan de groote achteruitgang van het aantal paarden beneden 3 jaar te wijten is.

Friesland. — De paardenstapel is nog een weinig in omvang toegenomen. De oudere paarden vertoonen een nog grootere uitbreiding, het aantal jonge paarden is aanzienlijk afgenomen.

Drenthe. — Ten aanzien van deze provincie valt ten opzichte van de andere provincies de grootste uitbreiding van het paardenaantal te constateeren. Daarbij zijn de paarden van 3 jaar en ouder met niet minder dan 50,6% en de jonge paarden nog met 15,6% toegenomen.

Overijssel. — Een betrekkelijk groote uitbreiding van den paardenstapel, waarbij echter het aantal jonge paarden is teruggelopen.

Gelderland. — Een betrekkelijk geringe vermeerdering van het totale aantal paarden; het aantal oudere paarden is daarbij echter vrij aanzienlijk vermeerderd, terwijl de jonge paarden in aantal vrij belangrijk zijn afgenomen.

Utrecht. — Het aantal paarden en vooral het aantal paarden jonger dan 3 jaar is zeer sterk afgenomen.

Noord-Holland. — Vertoont ongeveer hetzelfde beeld als Utrecht, met dat verschil echter, dat in Noord-Holland, in tegenstelling met Utrecht, gedurende 1904—1921 nog een uitbreiding van het aantal paarden heeft plaats gehad.

Zuid-Holland. — Stemt te dezer zake met Noord-Holland overeen. Ten aanzien van het aantal jonge paarden vertoont Zuid-Holland echter een geringere vermindering dan Noord-Holland.

Zeeland. — Het aantal paarden is nog met 7,4% toegenomen, waarbij de oudere paarden een vermeerdering van 4,6% en de jonge paarden een toename van 13,2% vertoonen.

Noord-Brabant. — Een vrij belangrijke uitbreiding van den paardenstapel, welke gelijkelijk zoowel de oudere als de jonge paarden betreft.

Limburg. — Een zeer aanzienlijke toename van het aantal paarden; de paarden van 3 jaar en ouder zijn in nog aanzienlijker mate toegenomen, waar-tegenover de jonge paarden in aantal zijn afgenomen.

II. De samenstelling van den paardenstapel

Van oudsher genoot het nu Nederlandsche gebied de reputatie goede paarden voort te brengen. Reeds in de Middeleeuwen waren niet alleen de Vlaamsche, doch ook de Friesche en de Groningsche paarden voor krijgs-

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

en andere diensten zeer gezocht. De zware, onmiskenbaar het koudbloed-type vertoonende, oorlogs- en tournoopaarden, zooals deze op prenten en schilderijen uit dien tijd voorkomen, werden toentertijd in hoofdzaak gefokt in de lage landen langs de Noordzee: Denemarken, Friesland, Holland, Vlaanderen en Normandië.

In dien tijd had evenwel reeds kruising met paarden van uitheemsch origine, te weten met Oostersche paarden, die met de Kruistochten waren medegebracht, plaats, hetgeen ertoe leidde, dat naast het zware, zuiver inheemsche, krijgspaard een lichter, edeler genre, het „parade“-paard ontstond. In verband met het feit, dat ten gevolge van de door de uitvinding van het buskruit sterk gewijzigde krijgsmomstandigheden het zware, tot het dragen van in zware harnassen gestoken ruiters bij uitstek geschikte, paard voor oorlogsdoeleinden meer en meer zijn beteekenis verloor en mede onder invloed van de toenmalige mode (rijsscholen) werd ook nadien de kruising met Oostersch bloed voerende paarden voortgezet. Veel invloed wordt in dit verband toegekend aan de door de Spanjaarden tijdens hun overheersing hier te lande ingevoerde paarden, welke als zeer na verwant aan de paarden van zuiver oriëntaalsch origine zijn te beschouwen.

Mede door de vele oorlogen, waardoor de beste paarden voor krijgsdiensten aan de fokkerij werden onttrokken, ging de kwaliteit van de Nederlandsche paarden er in den loop der tijden in het algemeen niet op vooruit. Vooral na de Napoleontische oorlogen, welke een goed deel van den Nederlandschen paardenstapel hadden opgevorderd, werd dringend de behoefte gevoeld maatregelen tot verbetering te treffen.

Toentertijd, in het begin der 19e eeuw dus, konden in Nederland 3 paardenlagen worden onderscheiden, te weten: het Friesche-, het Geldersche- en het Zeeuwsche paard.

Geisweit van der Netten ¹⁾ deelde daaromtrent het navolgende mede:

„Vriesland levert misschien de paarden der hoogste gestalte op, welke een zwaar en regt hoofd, een korten sterken gebogenen hals, zware manen en staart, een breeden rug en rond, gespleten kruis, sterke zwaar behangen beenen en grootte hoeven hebben. Bijzonder door deszelfs gestalte, verheven gang en sterke beenen tot koets- en tuigpaard geschikt, werd het voorheen naar alle streken van Europa vervoerd, om voor de statierijtuigen der grooten ingespannen te worden. Een bijzondere eigenschap dezer paarden is hun geschiktheid voor het harddraven, waarin zij door geen andere paarden werden geëvenaard.

„Ofschoon de Vriesche paarden hierin voornamentlijk beroemd zijn, leveren Groningen en Zuid- en Noord-Holland paarden van hetzelfde ras op, welke hierin weinig voor deze behoeven onder te doen.

„Het Geldersche paard van de beste rassen, in kracht en deugd als ruiterspaard voor geen ander behoevende te wijken, en zeer verhevene bewegingen bezittende, levert de rijsschool paarden, die door weinig andere worden overtroffen. Hetzelve heeft een plat, eenigszins zwaar hoofd en ingevallen neus, een schoonen zwaren hals, vlezige schouders, schoft en borst, ronde ribben, welgeslotene zijden, een breed, rond, vaak gespleten en afgevalen kruis, breede, platte en minder behaarde beenen dan de Vriesche paarden, zijnde ook gestrekter van lijf, met breede en vaak platte voeten, zware manen en staart.”

„Brabant, Vlaanderen en Zeeland leveren een overeenkomstig ras van zware werkpaarden op, welke zich bijzonder door dikke, platte hoofden, kwalijk geplaatste ooren, breede zware halzen, een rond gespleten kruis, sterk behangene grove beenen, en zware manen en staart doen onderkennen.”

Uit deze beschrijving valt ten aanzien van alle deze slagen de verwantschap met het koud-bloedige zware ridderpaard uit de Middeleeuwen af te leiden, waarbij het Friesche en het Geldersche blijkbaar het meest den invloed van de hiervoor omschreven kruisingen hebben ondervonden.

Geheel in de lijn van de na het ontstaan van het Engelsche volbloed-ras alom in West-Europa heerschende „Anglomanie” verwachtte men ten aanzien van de verbetering van het Nederlandsche paard van overheidswege alle heil van kruising met Engelsch volbloed en met hoog in het bloed staande Duitsche paarden van het rijpaard-type (Stoetrij van Borculo, 1822—1842).

Mede naar aanleiding van de in het algemeen ongunstige resultaten, welke met deze kruisingen werden verkregen, voelden de fokkers echter weinig voor deze van de zijde der Regeering ingestelde verbeteringspogingen, welke trouwens grootendeels op het verkrijgen van voor het leger geschikte

¹⁾ C. A. Geisweit v. d. Netten; Handboek der paardenkennis; 1811.

paarden waren ingesteld. Zocht men al zijn toevlucht tot kruising met uitheemsch materiaal, dan waren het toch meerendeels betrekkelijk zware warmbloedhengsten (Oostfriezen, Oldenburgers) en koudbloed-hengsten, welke zich in de gunst der fokkers mochten verheugen. Overigens werden echter gedurende de geheele 19e eeuw voor een belangrijk deel hengsten van inheemsch origine aangewend.

Voor al het Friesche paard betreft heeft de neiging, het oude slag onvermengd in stand te houden, zich, althans in de provincies Friesland en Drenthe, wel zeer sterk doen gelden. Dit heeft ertoe geleid, dat paarden van dit type in het begin van de 20ste eeuw nog veelvuldig in de Noordelijke provinciën (Friesland, Groningen, Drenthe en Overijsel) werden aangetroffen, terwijl in de provincie Friesland zelf de fokkerij van dit inheemsche slag zich als zoodanig tot den huidigen dag heeft kunnen handhaven.

Voor het overige is dit slag echter veelvuldig aan kruisingen van dikwijls zeer uiteenloopenden aard onderhevig geweest. Zoo wordt ten aanzien van Groningen vermeld, dat de inheemsche paarden aldaar in den loop van de 19e eeuw niet alleen met Oldenburgers, Oostfriezen, Hannoveranen, Holsteiners en Normandiërs, doch ook met Norfolks, Suffolks en Percherons gekruist zijn.

Het Geldersche paard was reeds in het begin van de 19e eeuw aan kruisingen met hengsten van Oostfriesch-Oldenburgsch origine (1816—1820: Noord-Brabant; 1828—1835: Gelderland) onderhevig, welke tot zoodanig goede resultaten leidden, dat het gebruik van gelijksoortige hengsten meer en meer ingang vond.

Het Zeeuwsche paard heeft aanvankelijk, vooral op de Zeeuwsche eilanden, waar kruisingen met Oldenburgers, Hannoveranen, Normandiërs, Shires, Norfolks, Ardenners, Clydesdales, Friezen en Gelderschen plaats vonden, aan vreemde invloeden van dikwijls zeer uiteenloopenden aard bloot gestaan, doch werd tegen het einde der 19e eeuw hoofdzakelijk met hengsten, behorende tot het verwante Belgische trekpaard-ras, gekruist.

Ook gedurende de 19e eeuw vonden de Nederlandsche paarden nog geregeld tegen goede prijzen aftrek naar het buitenland, voornamelijk naar Frankrijk. Door de veelal gunstige prijzen werden de fokkers er maar al te vaak toe gebracht hun beste materiaal af te geven. Uiteraard kwam één en ander de qualiteit van het Nederlandsche paard niet ten goede, terwijl ook het gebrek aan „lijn”, hetwelk de 19e eeuwse, zich door velerlei kruising kenmerkende, fokkerij aangewreven dient te worden, er ongetwijfeld niet toe bijgedragen heeft het peil van den Nederlandschen paardenstapel te verhoogen.

Op de **Internationale Landbouw-tentoonstelling, welke in 1884 te Amsterdam** werd gehouden, bleek dan ook ten duidelijkste, dat de uit het eigen land ingezonden paarden in het algemeen niet met de buitenlandsche paarden konden concurreeren.

Dit feit, hetwelk uiteraard een groote teleurstelling voor de Nederlandsche fokkers beteekende, heeft ten gevolge gehad, dat men zich met alle kracht op verbetering is gaan toeleggen.

Geleid door de ervaringen, welke men te dezer zake reeds had opgedaan, is men bij dit streven tot verbetering veel rationeeler te werk gegaan dan tevoren. Ten behoeve van de fokkerij van tuigpaarden werd meer en meer gebruik gemaakt van in hoofdzaak uit Oldenburg en Oost-Friesland ingevoerde warmbloed-hengsten van zwaarder genre, terwijl men ten aanzien van het trekpaard steeds meer zijn toevlucht zocht in het deels langs den weg van het Belgische trekpaard, dat omstreeks 1900, na de verrassende successen op de Wereldtentoonstellingen te Parijs in 1878 en 1889 en op de Internationale Tentoonstelling te Vincennes in 1900, zijn zegetocht door de wereld reeds was aangevangen.

Omtrent de toestand in de onderscheidene provinciën in het begin van de 20e eeuw kunnen de resultaten eener in 1908 gehouden enquête ¹⁾ betrouwbare inlichtingen verstrekken. Aan de hand van deze gegevens kan de toentertijd geldende toestand als volgt omschreven worden:

Friesland: Het aantal vertegenwoordigers van het Friesche ras wordt steeds geringer. Daarentegen valt ten aanzien van het Oldenburgsch-Oostfriesch-Groningsche type een sterke toename waar te nemen. Laatstbedoeld type heeft in de akkerbouwstroken (Bildtstreek, Noord-West Friesland) het eerste vaste voet gekregen en heeft zich van daaruit ook over het overige deel der provincie verbreed. Men is algemeen van meening, dat invoer van Belgische hengsten ongewenscht te achten is.

Groningen: Reeds sedert een 40-tal, in het bijzonder echter gedurende de laatste 25 jaren, is veel fokmateriaal uit Oldenburg en Oost-Friesland ingevoerd. Het zuivere Oldenburgsche type wordt dan ook betrekkelijk veelvuldig aangetroffen, hetgeen echter niet wegneemt, dat de kenmerkende eigenschappen van het oud-Groningsche model ondanks de kruising nog dikwijls te herkennen zijn. Waar het niet bewezen geacht wordt, dat het gekruiste Belgische paard een hoogere waarde vertegenwoordigt dan het warmbloed-paard, wordt kruising met Belgische hengsten niet voorgestaan. Ware het niet, dat men van meening is, dat de bodem het fokken van een waardevollen Belg niet toelaat, dan zou het zuiver fokken van Belgische trekpaarden naast de reeds bestaande warmbloed-fokkerij misschien overweging verdienen.

Drenthe: In de geheele provincie wordt het inheemsche paard gekruist met Oldenburgers en Oostfriezen. Koudbloed-hengsten worden niet aangetroffen.

¹⁾ Verslagen en mededeelingen van de Directie van den Landbouw, 1909, Nr. 6, Paardenfokkerij.

(Wordt vervolgd)

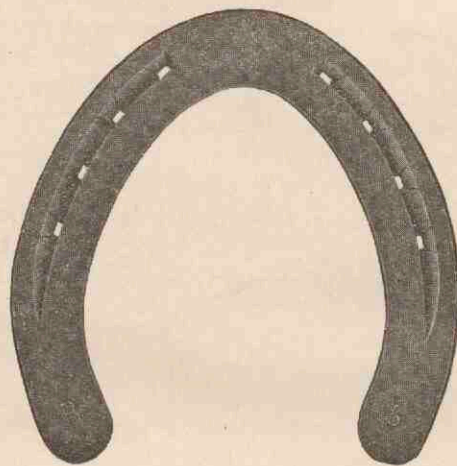
Gerhardt

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel bezorgd hebben ! ●

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET, 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Het bericht in de Hoefsmid en het Orgaan van den B. S. P. N. betreffende de verhooging van het aantal cursisten van 6 op 12 voor den cursus ter opleiding van Onderwijzer-hoefsmeden heeft tot gevolg gehad, dat van verschillende zijde ons werd gevraagd inlichtingen te verstrekken omtrent dezen cursus.

Wij meenen den hoefsmeden van dienst te zijn door het plaatsen van onderstaande mededeelingen, daar het reglement voorkomende in de voorlaatste uitgave van „Hoefkunde en Hoefbeslag” niet meer geheel juist is.

De lessen worden gegeven gedurende één jaar, één dag per week van 9 tot 5 uur.

Zij vangen aan begin Februari.

De vacaties aan de Veeartsenijkundige Faculteit gelden ook voor dezen cursus.

De kosten voor de deelnemers bedragen:

- a. f 10.— cursusgeld.
- b. f 10.— examengeld.
- c. reis en eventueel verblijfkosten.

Aan het toelatingsexamen zijn geen kosten verbonden.

Om toegelaten te worden moet men den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt. Het toelatingsexamen wordt gehouden einde Januari of begin Februari a.s. in het Instituut voor Hoefkunde te Utrecht.

Namens het Bestuur
H. Vossers, Secretaris.

VERSLAG VAN DE COMMISSIE BELAST MET HET AFNEMEN
VAN HET NAJAARSEXAMEN 1937 TER VERKRIJGING VAN EEN
RIJKS DIPLOMA ALS HOEFSMID

Nadat de oproep voor het examen in de vakbladen had gestaan, had op 2 November een vergadering plaats van den voorzitter en den waarnemend

secretaris en op 5 Nov. een vergadering van de geheele examencommissie. Op de vergadering werd de voorloopige secretaris definitief benoemd, werd de commissie in twee subcommissies verdeeld, de werkzaamheden geregeld en de examendagen vastgesteld.

Er hadden zich 62 candidaten aangemeld waarvoor 10 examendagen noodig waren, welke dagen werden vastgesteld n.l. 10—11—15—16—17—18—22—23—24 en 25 November, terwijl 29 Nov. werd bepaald voor de eindvergadering van den voorzitter en den secretaris.

De candidaten waren afkomstig van cursussen te Amersfoort, Arnhem, Emmen, Cuyk, Utrecht, Leeuwarden, Winschoten, Breda, Axel, Maastricht, Doetinchem, Zierikzee, Oostburg, Almelo, Helden en Assen.

Alle candidaten hebben het examen afgelegd; van hen deden resp. 44, 15 en 3 het examen voor de 1ste, 2de en 3de maal.

Geslaagd zijn 40 candidaten waarvan resp. 26, 11 en 3 het examen voor de 1ste, 2de en 3de keer hebben afgelegd.

De voorzitter

De secretaris

EXAMEN RIJKS DIPLOMA ALS HOEFSMID NAJAAR 1937

Namen der geslaagden:

B. D. Helmink te 's-Heerenberg, M. J. van Beek te St.-Annaland, P. C. Jansen te Bavel, P. Baayens te Roosendaal, A. Scheele te Barneveld, A. Vromans te Gilze, J. G. Eysink te Albergen, H. Venema te Hoogeveen, J. Hamming te Oost Dongeradeel, E. J. van der Vegt te Steggerda, P. Potter te St.-Maartensdijk Z., G. H. Huizing te Gieten, K. Plantenga te Nijewier, R. Zijlstra te St.-Nicolaasga, J. Huiberts te Kwadijk, H. Leeuwis te Randwijk, J. W. ten Broek te Tijnart, H. L. Hendriks te Leeuwen, H. G. A. Snippers te Oldenzaal, A. Straatmans te Beers, H. A. Gommans te Maasbree, H. Geraats te Kelpen, K. Boels te Onstwedde, R. Siemens te Bellingwolde, W. R. Naber te Emmen, H. Ziengs te Zuid Barge, S. J. D. van den Berg te Blauhus, J. Kielstra te Achlum gem. Franereadeel, J. A. Romijnders te Horsen, J. B. Bosman te Gendt, A. P. van der Beld te Didam, A. F. Lucassen te Gendt, A. Rijkers te Zelhem, F. A. Kerremans te Zundert, J. Klingenberg te Oud Schoonebeek, H. J. Breenink te Heemse, K. G. Gebben te Noord Sleen, A. Oving te Ruinen, G. Staal te Vleuten, H. J. Lammerts te Grave.

CURSUS TER OPLEIDING VAN ONDERWIJZER IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Wij vestigen de aandacht op de advertentie in dit nummer waarin de voorwaarden worden genoemd om deel te nemen aan het toelatings-examen voor dezen cursus. Tevens merken we op dat dit jaar voor het eerst een dubbel aantal plaatsen wordt opengesteld.

1857 - 1937

DE MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Majoor dirig. paardenarts
A. Kuipers, directeur H.S.

Wachtmeester
hoefsmid
Hazenkamp
hulpinstructeur

Opperwacht-
meester hoefsmid
Meeuwse
hulpinstructeur

Adjutant-onder-
officier h. s.
Baartman
instructeur

Opperwacht-
meester hoefsmid
Huisman
hulpinstructeur

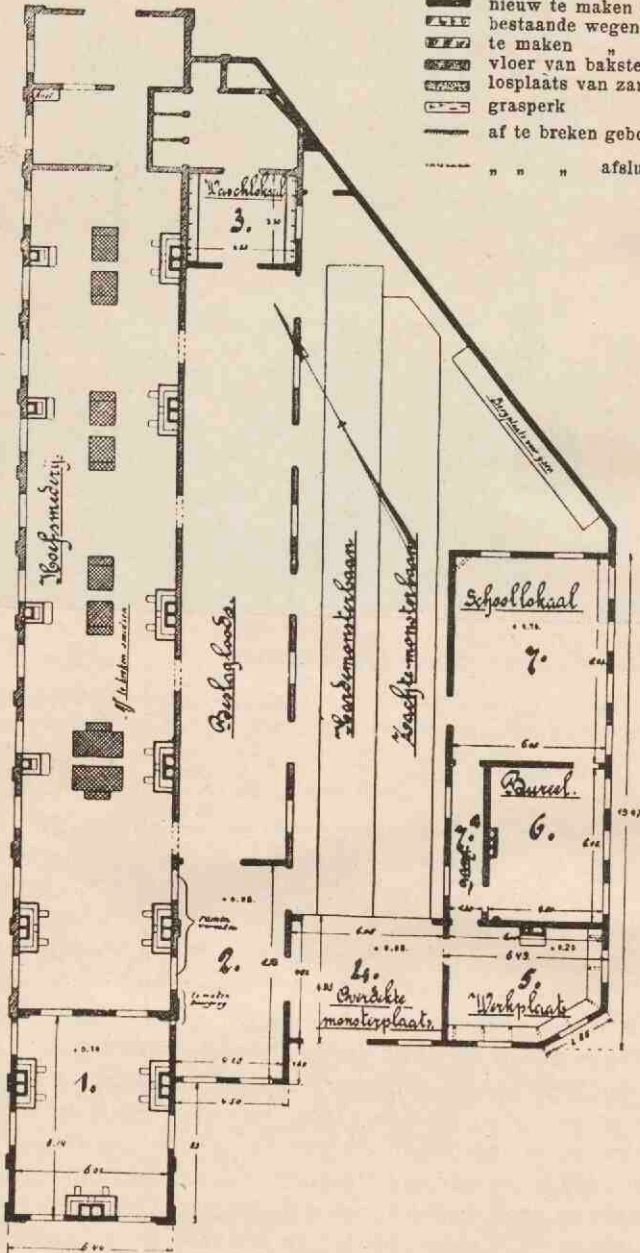
Den 1en December van dit jaar was het tachtig jaar geleden dat de Rij- en Hoefsmidsschool werd opgericht; deze instelling was achtereenvolgens gevestigd te 's-Gravenhage, Breda en Venlo en sinds 1 November 1886 te Amersfoort.

In April 1922 kwam een splitsing en werden de Rijsschool en de Hoefsmidsschool beide zelfstandige lichamen, het eerste onder bevel van een Cavalerie Officier, het tweede onder leiding van een Dirigeerend Paardenarts.

Was oorspronkelijk de opzet van de Hoefsmidsschool een leerschool te zijn voor militaire hoefsmeden ter aanvulling van vacaturen van hoefsmid bij de wapens, zoo veranderde het aspect geheel toen het leger bij mobilisatie zijn eischen ging stellen en het aantal opgeleiden per jaar dat oorspronkelijk slechts klein was en uitsluitend uit vrijwilligers bestond, nu zeer verruimd werd en uit dienstplichtigen en reservehoefsmeden ging bestaan. Geleidelijk aan onderging de Hoefsmidsschool vergrotingen zoowel wat de localiteiten betreft als het onderwijzend personeel. De grootste verbouwing vond plaats in 1916 en toen werd werkelijk een zeer goed ingerichte smederij gebouwd

Verklaring

- bestaande muur
- af te breken muur
- nieuw te maken muur
- bestaande wegen en rabatten te maken
- vloer van baksteen in mortel
- losplaat van zand
- grasperk
- af te breken gebouw
- " " " afsluiting

met dito beslagloods, gelegenheid voor het werken aan doode hoeven, ruime theoriezaal, directeurskamer, administratielokaal en bergruimte, benevens harde- en zachte monsterbaan. Een plattegrond van deze verbouwing gaat hierbij.

In hoofdzaak is dan ook sindsdien het gebouw zoo gebleven, alleen zijn technische verbeteringen aangebracht door electrificeering, in het aandrijven der vuren, slijpsteen, boren, rookverdrijving, verlichting e.a., terwijl het aantal vuren is uitgebreid tot 24 en deze alle tegen de muren zijn geplaatst, terwijl oorspronkelijk de vuren in het midden van de smederij waren geplaatst. Hoewel het aantal leerlingen is uitgebreid n.l. constant 50 bedraagt, is er één categorie van leerlingen verdwenen, n.l. de burgerleerlingen die vroeger 2 X 's jaars de gelegenheid hadden een cursus van 6 maanden te volgen. Door het ontstaan van meerdere cursussen in hoefbeslag over het geheele land is geleidelijk aan de behoefte tot het volgen van een cursus aan de militaire hoefsmidschool te A'foort verminderd en heeft dit tenslotte tot een natuurlijke dood geleid. Ook de opleiding van dienstplichtigen der Infanterie bestaat niet mæer daar de korte dienstduur der dienstplichtigen een beletsel was geworden voor de opleiding tot hoefsmid. In aflevering 8 van 15 Aug. 1816 van „de Hoefsmid" kwam van de hand van den toenmaligen leider der inrichting, den paardenarts le kl. Dr. Gallandat Huet een beschrijving voor van het gebouw, hetwelk we hier in het kort laten volgen:

Gaan wij aan de hand der hierbij gevoegde teekening nu na hoe de inrichting er uit zal zien, dan valt dadelijk de belangrijke wijziging van de smederij zelf in het oog. Deze wordt vooreerst vergroot door het aanbouwen van een ruim 8 Meter lang stuk, zie Plattegrond I waardoor een aanwinst van zes vuren ontstaat en ten tweede worden alle vuren, welke nu midden in het gebouw zijn aangebracht, afgebroken en geplaatst tegen de wanden van de lengtegevels. Door deze verbouwing en verplaatsing komen er dan twee en twintig vuren in de smederij, waarvan 8 aan den buitengevel, 12 aan den binnengevel en twee aan een buiten-zijmuur. Het groote voordeel hiervan is gelegen in het ruime overzicht dat hierdoor bereikt wordt; men kijkt nu als het ware de geheele smederij af en heeft van uit elk punt in de smederij een ruim overzicht over alle werkzaamheden.

Het behoeft geen betoog dat vooral voor een leersmederij zulks een groot voordeel is.

De vuren zijn alle z.g. „onderblazers" (onderblazende smidsvormen) met tien lederen blaasbalgen en de overige van ijzer. Opgemerkt dient te worden dat de eerste over het algemeen beter voldoen en vooral in geval van reparatie te verkiezen zijn.

De werkbanken, die thans aangebracht zijn tusschen de ramen aan den buitengevel, worden, daar nu de vuren op die plaatsen worden opgesteld, aangebracht op de binnenruimte, waarbij dan tevens ijzerrekken worden opgetrokken.

Aan het achter-uiteinde van de smederij bevinden zich twee vertrekken waarvan het eerste door den instructeur gebruikt wordt tot het verrichten van zijne administratieve bezigheden, terwijl het tevens dient tot kleed-

kamer voor de hulpinstructeurs en tot bewaring van het kleine materiaal als vijlen, hamerstelen en dergelijke. Het daaropvolgende tweede verblijf is bestemd tot opberging van het reservebeslag, zooals dit aangemaakt wordt ten behoeve van de mobilisatie, en is tevens het keurlokaal voor de door de leerlingen vervaardigde ijzers. Hiertoe zijn in het midden lange tafels aangebracht, waarop des avonds de vervaardigde ijzers worden neergelegd. Ieder leerling brengt zijn eigen merk op de door hem vervaardigde ijzers aan. De op- en aanmerkingen worden dan met den leerling afzonderlijk besproken. Aan de smederij sluit zich de beslagloods aan, welke gelegen is aan de zuidwestzijde en er door 5 deuren gemeenschap mede houdt. Deze beslagloods is ook aanmerkelijk vergroot (zie Plattegrond PP).

De scheiding van de smederij en de beslagloods is een steenen muur. De beslagloods is bijna even lang als de smederij en $4\frac{1}{2}$ M. breed. Zij is eveneens door een steenen muur aan de buitenzijde afgesloten, in welke muur zich vijf dubbele deuren bevinden tot het doorlaten van paarden en verder zes ramen. Het dak van de beslagloods is aanmerkelijk lager dan dat van de smederij; beide daken zijn voorzien van ventilatoren en glasverlichting, terwijl bovendien op het dak der smederij de schoorsteenen uitsteken. Aan het achtereinde der beslagloods bevindt zich het waschlokaal, tevens kleedkamer en daarachter de privaten.

Het waschlokaal bevat waterleiding en biedt waschgelegenheid aan voor 12 personen tegelijk.

De privaten en waterplaatsen zijn vermeerderd en vergroot, en hygiënisch ingericht.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DEN LANDBOUW,

brenkt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari aanstaande op nader te bepalen dag te Utrecht gelegenheid zal worden gegeven voor het afleggen van het toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag. Zij die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich vóór 20 Januari a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot **Prof. Dr. G. M. v. d. Plank, Biltstraat 172 te Utrecht**, onder overlegging van geboorteacte, het Rijksdiploma als hoefsmid (bedoeld in het Koninklijk besluit van 29 Februari 1919 No. 85) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen. Het lesgeld voor den geheelen cursus bedraagt f 10.—.

's-Gravenhage, 7 December 1937.

De Directeur-Generaal voornoemd,
(get.) A, Roebroek

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal.

Bij de bestagloods sluiten zich aan de overdekte monsterplaats (zie Pl. gr. IV) en de harde en zachte monsterbaan welke naast elkaar zijn gelegen en evenwijdig loopen aan de bestagloods.

Het onderwijzend personeel, instructeur en hulpinstructeurs van de Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort. Van l. n. r.: J. Tetenburg, Opperwachtmeester, Ch. Mark, Adjudant-Onderofficier, Ch. Baartman, Opperwachtmeester, en J. Meeuwsen, Opperwachtmeester.

De beide eerstgenoemden zijn gepensionneerd, de laatstgenoemden zijn momenteel de instructeur en de oudste hulpinstructeur.

De overdekte monsterplaats is 5 bij 6 Meter met glazen dak en aan ééne zijde open, welke uitziet op de monsterbanen, die ongeveer 30 Meter lang en ieder 3 M. breed zijn. De harde monsterbaan is van klinkers, gelegd in cement en waterpas, evenals de bodem van de overdekte monsterplaats,

terwijl de zachte monsterbaan van mul zand is gemaakt. Door groote, openslaande deuren komen de paarden van buiten eerst in de overdekte monsterplaats en kunnen dan van hieruit of door een deur direct in de beslagloods komen of over de monsterbanen, waarvan de harde het meest nabij de beslagloods is gelegen, en dan door een der vijf reeds genoemde deuren.

Aan de overdekte monsterplaats is verbonden, en met een deur toegankelijk, een localiteit, bestemd voor het plaatsen van twee boormachines en twee veldsmidsen, terwijl rondom langs de wanden werkbanken zijn aangebracht waaraan beugels tot het vastzetten van doode hoeven. Deze werkplaats (Pl. gr. V) is vooreerst bestemd voor de beginnende leerlingen om op doode voeten het besnijden van den hoof, het passen en het onderleggen van ijzers te leeren, terwijl hier tevens het werken aan veldsmidsen wordt beoefend en in den winter de boormachines ten dienste van het winterbeslag bediend worden. Zooals voor de hand ligt, bevinden zich hier ook aambeelden en bankschroeven.

Langs de zachte monsterbaan strekt zich in de lengterichting een gebouw uit dat aansluit en toegang geeft tot het zoeven beschreven werklokaal en welk gebouw verdeeld is in een bureel en een schoollokaal. Het bureel, (Pl. gr. VI) is 4.50 bij 6 M. en ten dienste van den paardenarts, met de opleiding belast; het is door een deur toegankelijk met het schoollokaal dat er achter is gelegen en hetwelk 8 bij 6 Meter groot is. Het schoollokaal (Pl. gr. VII) staat door een gang in verbinding met het werklokaal en dooreen deur met de monsterbaan. In den genoemden gang bevinden zich kapstokken en kleeerhangers.

Het schoollokaal bevat langs de wanden glazen kasten, waarin de verzameling preparaten en modellen van hoefijzers worden ondergebracht, een verzameling welke door geleidelijke uitbreiding een grooten omvang heeft aangenomen. Een steenen muur sluit het geheele terrein der hoefsmederij af en langs dezen muur zijn bergplaatsen aangebracht voor het stafijzer en de smekolen.

Ziedaar een korte schets van het gebouw zooals het er over eenige maanden zal uitzien en waardoor het Rijk in het bezit zal komen van den zeer goede en practisch ingerichte leersmederij, waar ook de burgermaatschappij van kan profiteeren. De burgermaatschappij toch kan jaarlijks 41 gediplomeerde hoefsmiden van de Hoefsmidschool betrekken; er zijn er dan ook reeds honderden over het geheele land verspreid van deze inrichting afkomstig. Eindelijk is bij dit bouwplan ook tegemoetgekomen aan den reeds in 1896 door den overste Moubis geuiten wensch dat een leslokaal aan de smederij zou worden verbonden, hetgeen vanzelf het theoretisch onderwijs ten goede moet komen.

Wat de exameneischen betreft, zoo is reeds gezegd dat een leerling slechts tot het examen wordt toegelaten wanneer zijn werk voldoende wordt geacht om zelfstandig optreden te kunnen rechtvaardigen.

Het examen zelf omvat;

1e. het maken van 4 ijzers op maat;

2e. het maken van 1 ijzer voor een gebrekkigen hoof;

3e. het maken van 2 ijzers voor winterbeslag;

4e. het beslaan van een paard (vierkant);

5e. de theorie van het hoefbeslag.

Wat de beoordeeling betreft, zoo wordt deze streng gesteld en worden geen hooge cijfers licht gegeven. De afgeleverde ijzers worden met den candidaat nagegaan en besproken. Bij het beslaan worden afzonderlijke cijfers gegeven voor het afnemen van de oude ijzers, het besnijden van den hoef, het passen en het onderleggen, terwijl de candidaat te voren wordt onder- vraagd naar den stand en de gangen van het paard in verband met het aan te brengen beslag. Het theoretisch examen wordt afgenomen aan de hand van preparaten en modellen; geëischt wordt een grondige kennis van den bouw van den hoef en in het algemeen ook van de leer van het hoefbeslag. Hier en daar wordt het boek van Moubis uitgebreider behandeld doch in hoofdzaak wordt dit gevolgd en de volgorde der daarin behandelde onderwerpen behouden. De te behalen cijfers loopen tot 10, terwijl op het diploma wordt aangegeven den graad van bekwaamheid, welke afzonderlijk voor praktijk en theorie wordt gesteld, en van even voldoende tot zeer goed kan varieeren.

Nog zij vermeld dat den militairen leerlingen bij goeden ijver en goed gedrag, wanneer zij zoover gevorderd zijn dat zij aan de paarden gaan werken en ook in de theorie voldoende vorderingen hebben gemaakt, het recht wordt toegekend in rood laken een hoefijzer op de mouw van de jas te dragen, welke onderscheiding door hen zeer wordt op prijs gesteld.

Behalve enkele reeds boven genoemde wijzigingen is de inrichting momenteel nog dezelfde en voldoet in alle opzichten uitstekend aan de te stellen eischen.

Wat de gang van zaken en de capaciteit der inrichting betreft, moge ik een aanhaling doen uit de 33e jaargang, waar in het Decembern timer, de kapi- tein paardenarts T. D. Sigling, leeraar aan de koninklijke militaire Academie te Breda, hieromtrent o.a. het navolgende mededeelt:

„Indien ik wel eens vroeger heb geschreven, dat het militaire hoefbeslag in het algemeen zeer veel heeft bijgedragen tot de bevordering van het hoef- smidsvak, ook in de burgermaatschappij, dan sluit zulks vanzelfsprekend in, dat de bakermat van onze militaire hoefsmiden, de school te Amersfoort, daarvoor alle hulde toekomt!

Er wordt daar in alle stilte (ondanks het oorverdoovend lawaai, dat nu een-

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

maal onvermijdelijk is) en zonder ophef een belangrijk werk voltooid, dat niet slechts het leger, maar ook de burgermaatschappij op bijzondere wijze ten goede komt.

De eenvoudige periodieke mededeelingen, welke in de opvolgende jaargangen van „De Hoefsmid” zijn te vinden, op een bescheiden plaatsje, getuigen van het belang, dat met deze onderwijsinrichting wordt gediend. Men timmert (smeedt) niet aan den weg! (dit is bedoeld in figuurlijken zin; in letterlijken zin is dit thans echter ook juist; toen ik in 1912 aan de Rijen Hoefsmidschool werd gedetacheerd, liep de openbare weg langs de school — thans is dit niet meer het geval). Maar daarom te meer acht ik het een voorrecht om de beteekenis dezer school eens voor de lezers van dit blad nader te bespreken.

En dan wil ik dit uitsluitend doen met het oog op het algemeen belang, dat hier wordt gediend.

Het is een feit, dat het leger aan deze inrichting een uitstekend korps militaire hoefsmiden te danken heeft, hetgeen de voortreffelijke kwaliteiten van het onderwijs aan de Hoefsmidschool proefondervindelijk bewijst! Maar dit is dan ook het allerhoogste en tevens vanzelfsprekend effect, dat bij de instelling dezer school als einddoel voor het leger werd gesteld. Daarnaast wil het mij voorkomen, dat, mede ten gevolge van de bescheidenheid, welke de hier verrichte arbeid eigen is, in het algemeen ook wel eens duidelijk gezegd en verklaard mag worden van hoeveel belang deze inrichting is voor de burgermaatschappij. En zulks in toenemende mate!

Dat de Hoefsmidschool zich mag verheugen in de waardeering en belangstelling der militaire autoriteiten is wel zeer duidelijk gebleken bij de viering van het 40-jarig bestaan dezer school te Amersfoort op 1 November 1926. Van eene waardeering der verdiensten van deze inrichting ook voor de burgermaatschappij is, naar ik meen, weinig of niets bebleken. Daarom ook moge daarop in dit artikel eens de bijzondere nadruk gelegd worden.

Voor 1 November 1886 was de Hoefsmidschool gevestigd achtereenvolgens te Venlo, Breda en 's-Gravenhage.

Tot 1922 was de Hoefsmidschool verbonden aan de Rijschool. Sedert April 1922 is het eene zelfstandige inrichting met als directeur een militairpaardenarts.

Was het aantal leerlingen aanvankelijk 10—16, bij verplaatsing naar Venlo in 1862 werd dit 20. Thans zijn er \pm 50 beschikbare plaatsen, welke steeds alle zijn bezet.

In den loop der tijden is ook het doel sterk gewijzigd. De opleiding tot militair hoefsmid, welke vroeger alleen het doel was, is thans zeer geringe bijzaak. Door de inkrimping van het leger is het aantal militaire hoefsmiden ook veel kleiner en is een aanvulling sedert eenige jaren niet noodig geweest. Maar de opleiding der dienstplichtige en reserve-hoefsmiden geeft thans aan het onderwijzend personeel volop werk.

Dat het instituut der reserve-hoefsmiden wel in eene behoefte voorziet en algemeen op prijs gesteld wordt, blijkt uit het groot aantal gegadigden, dat zich aanmeldt. Geregeld zijn de 50 plaatsen bezet en geeft de inrichting met zijn 22 vuren eene schitterende gelegenheid voor alle leerlingen om zich te

bekwamen in het hoefsmidsvak, zooals elders niet wordt aangetroffen. Het groote voordeel dezer inrichting boven de cursussen, welke overal in den lande worden gegeven, is wel, dat gedurende een langen tijd onder bekwame leiding dag in dag uit wordt gewerkt.

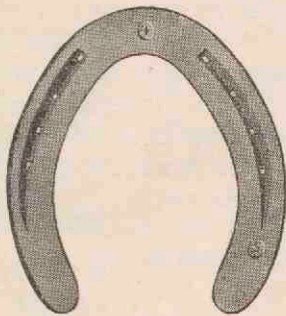
Aangenomen worden alleen leerlingen, waarvan verwacht kan worden, dat het onderwijs vruchtdragend zal zijn. De duur der opleiding is afhankelijk van de vorderingen welke gemaakt worden.

Al deze omstandigheden dragen er wel toe bij om hier eene opleiding te verkrijgen welke de beste resultaten waarborgt. Ook voor de theoretische vorming wordt uitstekend gezorgd, en alle denkbare hulpmiddelen zijn aanwezig om het onderwijs zooveel mogelijk aanschouwelijk te doen zijn. Teekenlessen geven zelfs eene aanvulling, welke op het inzicht der leerlingen gunstig moet werken.

De omvang van het bedrijf blijkt wel uit enkele cijfers. Zoo werden in 1923 een aantal van 3640 paarden beslagen en ruim 1000 doode hoeven voor het onderwijs gebruikt. Van 1900 tot 1925 werden er 800 hoefsmeden gediplomeerd, en werd dus de burger-maatschappij met even zoovele goede hoefsmeden verrijkt.

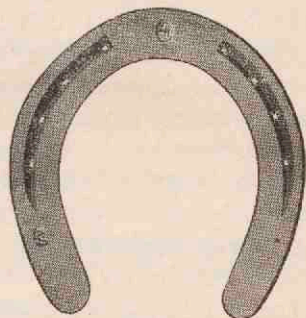
Dat niet slechts met het eenmaal behaalde resultaat wordt volstaan, blijkt uit het feit, dat, mede in het belang van het leger, jaarlijks (gedurende 5 jaar) ieder der gediplomeerden een proef heeft af te leggen ter controle over het behoud der eenmaal verkregen vaardigheid en indien voldaan wordt aan de gestelde eischen, wordt dit zelfs met een premie beloond.

En dit alles zonder kosten voor den betrokkene; ja zelfs wordt de leerling, hoewel hij geheel vrij is van militaire opleiding, inzake voeding, kleeding, huisvesting enz. als gewoon dienstplichtige behandeld.

Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Indien ooit kan worden getwijfeld aan de waarde van het leger voor de volksopvoeding — zeker zal niemand, zelfs de meest zwartgallige anti-militarist, kunnen ontkennen, dat hier een militair instituut bestaat, dat naast de beteekenis voor het leger zelf, ook voor de maatschappij van onschatbare waarde is.

Ook aan de Militaire Hoefsmidschool is gebleken, dat de vóór-oefening der jonge smeden de laatste jaren veel te wenschen overlaat.

Voor de reserve-hoefsmeden, die zich in veel grooter aantal aanmelden dan er plaats is, wordt dit bezwaar door de beperkte toelating na vergelijkend examen wel voldoende weggenomen. Maar voor de dienstplichtige leerlingen is dit wèl een bezwaar en vandaar dan ook, dat sedert 1927 de duur der opleiding voor hen is verlengd. Bedroeg deze vroeger 14 maanden, later werd de duur gesteld op 6 maanden, daarna op 9 maanden. Maar sedert 1927 is de opleidingstijd verlengd tot 11 maanden voor miliciens der Artillerie en tot 12 maanden voor miliciens der Cavalerie.

Zoo houdt het onderwijs aan de Hoefsmidschool dus terdege rekening met de omstandigheden en wordt daardoor mede gewaarborgd, dat ook in tijden, waarin de vóóroefening der hoefsmeden veel te wenschen overlaat, door een langeren opleidingstijd toch een goed resultaat wordt verkregen.

Is het wonder, dat bij een zoodanige uitstekende organisatie, de namen van hen, die aan het hoofd stonden van deze inrichting en als instructeur hunne beste krachten aan het practisch onderricht gaven, steeds een bijzonder goeden klank hebben gehad en nog steeds voortleven in de geschiedenis van het hoefbeslag hier te lande?

De namen van de vroegere leiders der hoefsmidschool Moubis, Frederikse en Laméris worden nog steeds met eere genoemd en menige bijdrage van hun hand heeft ook dit blad en in het algemeen de literatuur op het gebied der hoefkunde en het hoefbeslag verrijkt. Ook de namen Kamerbeek, Larmené en Scholten hebben nog steeds voor de smeden eene bijzondere beteekenis en hunne bekwaamheden als hoefsmid en als instructeur worden nog altijd geprezen.

Het jongere geslacht zal zeker niet minder in waarde houden de namen van hen, die thans hunne belangen zoo met hart en ziel dienen. De tegenwoordige directeur, de Majoor-Paardenarts **Dr. R. H. J. Gallandat Huet** heeft wel op zeer bijzondere wijze, sedert 1913 en dus reeds gedurende 15 jaren, zich verdienstelijk gemaakt voor de opleiding der hoefsmeden. De talrijke artikelen van zijn hand, de samen met Prof. Kroon door hem geschreven uitstekende boeken over hoefkunde en hoefbeslag, zijne werkzaamheid als Secretaris der Commissie voor het Rijksdiploma, dit alles getuigt van een breede opvatting van zijn taak, waarvoor een ieder eerbied moet hebben en die zoozeer het hoefbeslag ten goede komt.

En ook het degelijk onderricht van den „Opper” **Mark** en zijne helpers is voor het tegenwoordige geslacht van hoefsmeden van groote beteekenis. Moge de Hoefsmidschool, op haar hoogst belangrijke en niet te evenaren plaats bij de opleiding der hoefsmeden, nog lange jaren met stijgend succes het hoefsmidsvak in Nederland helpen bevorderen!”

Personeele veranderingen komen in elke inrichting periodiek voor, toch is het voor elke onderwijsrichting vaak een voorrecht te noemen wanneer het onderwijzend personeel lang kan aanblijven en in dit geval heeft de Hoefsmidschool niet te klagen gehad. De verschillende „bazen" hebben allen tot den verplichten leeftijdsgrens die tot heengaan dwingt, het heft in handen gehouden en ook de leiders zijn allen zeer geruimen tijd op hun post gebleven. Sinds 1931 is met de leiding belast als directeur der inrichting, de majoor dirigerend paardenarts **Kuipers** en onder hem en met behulp van de eminente praktische leerkrachten, geniet de inrichting een reputatie als zijnde een bloeiende school, waar zeer veel nuttig werk verricht wordt en waarvan de resultaten behalve aan het leger, ten goede komen aan het paardenhoudend publiek van geheel Nederland.

Een viering van het 80-jarig bestaan heeft niet plaats gehad, zulk een viering zou het beste kunnen geschieden door een wedstrijd uit te schrijven voor de militaire hoefsmeden doch deze brengt veel kosten mee en een aanvraag om subsidie hiervoor zou thans niet in overweging worden genomen. In gedachten hopen wij dat bij een eerstvolgende herdenking de omstandigheden hiervoor gunstiger mogen zijn doch willen wij speciaal op deze plaats den directeur en leeraren hulde en dank brengen voor al hetgeen zij hebben gedaan en zeker voort zullen gaan te doen voor het opkomend geslacht van de Nederlandsche hoefsmeden. Dat de Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort moge bloeien tot in lengte van dagen en tot heil van zoo velen die hierbij belang hebben.

G. H.

LITERATUUROVERZICHT

HOEIJZERS EN SCHEERMESSEN

De handel in hoefijzers te Hamburg toont een zeer belangwekkend voorbeeld van de wijze waarop de Chineezzen iets weten te maken uit een voor-

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

werp en er waarde aan geven op eene manier die men onmogelijk kan voorzien.

Van tijd tot tijd wierden alle soorten van waren, per schip, naar China verzonden met kans er het een of ander nut uit te trekken en eene markt op te richten.

In den tijd dat de schepen half ledig aankwamen en met eene volle lading thee en andere Chineesche voortbrengselen terugkeerden, was gelijk welke waar welkom en bekwam het vervoer voor niets of bijna niets.

Onder de zonderlinge voorwerpen die in China aankwamen, gedurende dit tijdstip, was er eene lading oude hoefijzers uit Hamburg, die zoodanig versleten waren dat het onmogelijk zou geweest zijn er een nagel in te slagen.

De bewaarder hoopte wel een liefhebber te vinden, maar hij was zeer verlegen tot welk doel zij zouden kunnen dienen. Al wat hij wist is dat de Chineesche smeden altijd nuttige voorwerpen maken met allerhande soort en van ijzeren en stalen doozen en hij dacht wel dat ze iets verkoopbaar zouden maken met de oude hoefijzers.

Deze verwachting scheen redelijk, want de bekwaamheid en schranderheid der Chineesche smeden zou hun de begeerigheid hunner collega's van andere landen aantrekken.

De verwachtingen van den ijzerhandelaar waren weldra gerechtvaardigd, want de smeden ontdekten dat de versleten hoefijzers, in twee gekapt, grondstof van eerste klas waren voor de fabrieken van Chineesche scheermessen, die niets anders zijn als een fijn getemperd mes, met dikke en breede lemmer. Er was eene groote en ernstige vraag voor deze scheermessen en weldra wierden de hoefijzers uit Hamburg een vast handelsartikel op de Chineesche markt.

(Uit de Belgische Hoefsmid.)

(Getrokken uit: Four Hundred Million Customers, by Carl Crow.)

UIT SANKT GEORG VAN 1 NOVEMBER 1937

In Duitschland zullen gedurende de wintermaanden op het platte land door de onderwijzers hoefsmeden cursussen worden gehouden waarbij ieder in zijn streek in de verschillende dorpen de landbouwende bevolking het nut van goed hoefbeslag zal bijbrengen. Daartoe worden paarden beslagen en veulenhoeven verzorgd, waarbij behalve de handelingen, ook steeds gewezen zal worden in mondelinge voordrachten op het groote nut en voordeel van een doelmatig hoefbeslag en van een goede hoefverpleging. Behalve de onderwijzers voornoemd en de boerenbevolking zullen ook de hoefsmeden in het betreffende district deze bijeenkomsten bijwonen.

Is dit niet een goed voorbeeld ter navolging, althans in die streken van ons land waar het hoefbeslag nog op een achterlijk peil staat, niet doordat er geen goede hoefsmeden zijn, doch door de weinige aandacht die eraan geschonken wordt door de paardenhouders.

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

Secr.: Koningskade 14 - 's-Gravenhage

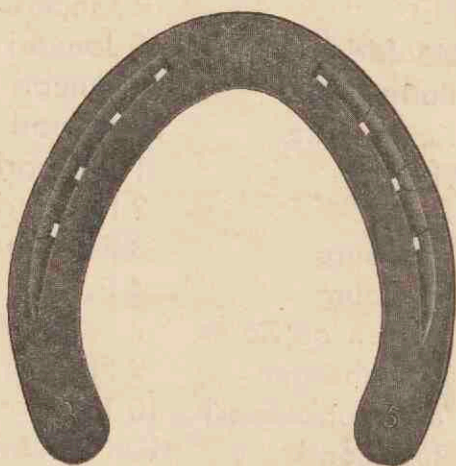
Rijksvoorjaars hengsten-keuringen 1938

Zwolle	17 Januari 13.30 u.
Groningen	18 Januari 10 uur
Elst	19 Januari 10 uur
Hoofddorp	20 Januari 10 uur
Rotterdam	21 Januari 10 uur
Kattendijke	31 Januari 12 uur
Hulst	1 Februari 9 uur
Axel	2 Februari 9 uur
Oostburg	3 Februari 9 uur
Oostburg	4 Februari 9 uur
Bergen op Zoom	9 Februari 9 uur
Zevenbergen	9 Februari 14 uur
's-Hertogenbosch	10 Februari 9 uur
Roermond	10 Februari 14 uur
Maastricht	11 Februari 10 uur

- Geschikte gelegenheid voor
aanschaffing van fokmateriaal

13
Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

